

การประเมินผลโครงการส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่ (5 ประสาน สืบสานเกษตรทฤษฎีใหม่ ถวายในหลวง) ปี 2561

The Evaluation of New Theory Extension in Agriculture Project

ศูนย์ประเมินผล
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
เอกสารการประเมินผล เลขที่ 504
พฤษภาคม 2562

CENTRE FOR PROJECT AND PROGRAMME EVALUATION
OFFICE OF AGRICULTURAL ECONOMICS
MINISTRY OF AGRICULTURE AND COOPERATIVES
EVALUATION PAPERS No. 504
MAY 2019

การประเมินผล
โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่
5 ประสาน สืบสานเกษตรทฤษฎีใหม่ ถวายในหลวง ปี 2561

โดย

ศูนย์ประเมินผล
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

บทสรุปผู้บริหาร

โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ (5 ประสาน สืบสานเกษตรทฤษฎีใหม่ ถวายในหลวง) ปี 2561 จัดทำขึ้นเพื่อถวายแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชบรมนาถบพิตร ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 และดำเนินงานอย่างต่อเนื่องในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 โดยส่งเสริมให้เกษตรกรที่มีความสนใจ ได้น้อมนำหลักเกษตรทฤษฎีใหม่ไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนเองอย่างเหมาะสม ให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ของเกษตรกร ตามภูมิสังคมของแต่ละพื้นที่โดยมุ่งหวังจะช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกร ในการลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ อันเกิดจากการพัฒนาศักยภาพของตนเอง ครอบครัว และชุมชน โดยการสร้างอาชีพอย่างเหมาะสม กับทรัพยากรและปัจจัยการผลิตที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า การประเมินผลครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลการดำเนินงาน ผลผลิต และผลลัพธ์ของโครงการ

ผลการประเมิน พบว่า มีการแต่งตั้งคณะกรรมการและคณะทำงานเพื่อขับเคลื่อนโครงการ ทั้งระดับกระทรวงฯ และระดับจังหวัด เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ รายใหม่ ปี 2561 จำนวน 70,172 ราย และเกษตรกรรายเดิม ปี 2560 จำนวน 70,034 ราย ปรากฏเกษตรกรฯ 4,800 ราย ภาครัฐ 13 หน่วยงาน ภาคเอกชน 7 บริษัท และสถาบันการศึกษา เบิกจ่ายงบประมาณรวมทั้งสิ้น 295.41 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 84.39 ของงบประมาณที่ได้รับ 350.07 ล้านบาท

ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องมีการสนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อการพึ่งพาตนเองเบื้องต้น การจัดอบรมหลักสูตรกลางการปรับแนวคิดเกษตรทฤษฎีใหม่ มีการเตรียมจัดหาตลาดรองรับผลผลิตของเกษตรกรแล้ว 212 แห่ง รวมถึงได้ติดตามเยี่ยมเยียนเกษตรกรเพื่อให้คำแนะนำเกี่ยวกับการทำเกษตรทฤษฎีใหม่โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า เกษตรกรฯ ปี 2560 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ ร้อยละ 97.73 และมีความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ร้อยละ 97.60 และมีความรู้การทำบัญชีครัวเรือน ร้อยละ 77.90 สำหรับเกษตรกรฯ ปี 61 มีความรู้เรื่องเกษตรทฤษฎีใหม่ ร้อยละ 98.61 ความรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ร้อยละ 98.48 และมีความรู้การทำบัญชีครัวเรือน ร้อยละ 92.38 นอกจากนี้ พบว่าเกษตรกรฯ ปี 2560 มีการนำความรู้เรื่องเกษตรทฤษฎีใหม่หรือหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันร้อยละ 84.24 สำหรับเกษตรกรฯ ปี 2561 ได้นำความรู้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันร้อยละ 94.73 เกษตรกรฯ ปี 2560 มีการปรับเปลี่ยนการใช้พื้นที่ โดยการเพิ่มพื้นที่แหล่งน้ำ พื้นที่ปลูกพืช และลดพื้นที่นาและพื้นที่อยู่อาศัย/เลี้ยงสัตว์ สำหรับเกษตรกรฯ ปี 2561 มีการปรับเปลี่ยนโดยการเพิ่มพื้นที่แหล่งน้ำ พื้นที่ทำนา และลดพื้นที่ปลูกพืชที่อยู่ออาศัย และเลี้ยงสัตว์ลง การทำกิจกรรมในแปลงเกษตรกรฯ ปี 2560 มีการดำเนินกิจกรรมในขั้นที่ 3 (ทำให้พอกิน ทำให้พอแบ่งปัน และมีรายได้เสริม) มากขึ้นร้อยละ 2.78 ส่วน เกษตรกรฯ ปี 2561 ดำเนินกิจกรรมในขั้นที่ 3 ลดลงร้อยละ 9.14 เนื่องจากปัจจัยการผลิตที่ได้รับจากโครงการบางส่วน ยังไม่ได้ผลผลิต และเกษตรกรมีการดำเนินกิจกรรมในขั้นที่ 1 (ทำให้พอกิน) และกิจกรรมในขั้นที่ 2 (ทำให้พอกิน ทำให้พอแบ่งปัน) เพิ่มขึ้นร้อยละ 13.20 และ 0.28 ตามลำดับ เนื่องจากเกษตรกรเน้นบริโภคในครัวเรือน และเก็บผลผลิตไว้ทำพันธุ์ก่อน

(ค)

ด้านเศรษฐกิจของครัวเรือน เกษตรกรฯ ปี 2560 มีรายได้จากการจำหน่ายผลผลิต 6,067.35 บาทต่อไร่ และเกษตรกรฯ ปี 2561 มีรายได้จากการจำหน่ายผลผลิต 4,463.42 บาทต่อไร่ ด้านการพึ่งพาตนเอง เกษตรกรฯ ปี 2560 สามารถลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือนและต้นทุนการผลิตโดยการพึ่งพาตนเอง 2,236.77 บาทต่อไร่ ประกอบด้วย การลดค่าใช้จ่ายโดยการบริโภคผลผลิตของตนเอง 1,041.88 บาทต่อไร่ และลดต้นทุนการผลิตจากการใช้ปัจจัยการผลิตของตนเอง 1,194.91 บาทต่อไร่ ส่วนการลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นของครัวเรือน เกษตรกรร้อยละ 11.61 มีค่าใช้จ่ายไม่จำเป็นลดลง 796.66 บาทต่อเดือนจากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการใช้จ่าย สำหรับเกษตรกรฯ ปี 2561 สามารถลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือนและต้นทุนการผลิตโดยการพึ่งพาตนเอง 1,597.95 บาทต่อไร่ โดยลดค่าใช้จ่ายโดยการบริโภคผลผลิตของตนเอง 832.45 บาทต่อไร่ และลดต้นทุนการผลิตจากการใช้ปัจจัยการผลิตของตนเอง 765.50 บาทต่อไร่ ส่วนการลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นของครัวเรือน เกษตรกรร้อยละ 12.19 มีค่าใช้จ่ายไม่จำเป็นลดลง 798.95 บาทต่อเดือนจากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการใช้จ่าย หลังจากเข้าร่วมโครงการ เกษตรกรมีการทำกิจกรรมในแปลงลดต้นทุนการโดยการพึ่งพาตนเองมากขึ้น จำหน่ายผลผลิตทำให้มีกิจกรรมและรายได้ตลอดทั้งปี ด้านความยั่งยืนของโครงการ เกษตรกรฯ ปี 2561 ร้อยละ 21.05 สามารถพัฒนาแปลงสู่เกษตรทฤษฎีใหม่เต็มรูปแบบได้ตามหลักเกณฑ์ (เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.12) เกษตรกรฯ ปี 2560 ร้อยละ 25.09 สามารถพัฒนาเป็นเกษตรกรต้นแบบตามแนวเกษตรทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 1 และปฏิบัติตามแนวเกษตรทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 2 และ ขั้นที่ 3 ได้ (เพิ่มขึ้น ร้อยละ 2.04) เกษตรกรที่มีการปรับเปลี่ยนวิธีการผลิตเป็นเกษตรทฤษฎีใหม่ โดยการนำหลักของเศรษฐกิจพอเพียง และการทำเกษตรทฤษฎีใหม่มาใช้ในแปลงของตนเอง โดยเกษตรกรฯ ปี 2560 ร้อยละ 34.57 มีค่าใช้จ่ายในครัวเรือนลดลง และเกษตรกรฯ ปี 2561 ร้อยละ 37.67 มีค่าใช้จ่ายในครัวเรือนลดลง สำหรับการขยายผลการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรกรฯ ปี 2560 ร้อยละ 51.89 มีการเผยแพร่ขยายผล เฉลี่ย 27 ราย มีเกษตรกรนำไปปฏิบัติแล้ว 14 ราย สำหรับเกษตรกรฯ ปี 2561 ร้อยละ 46.81 มีการเผยแพร่ขยายผล เฉลี่ย 15 ราย โดยเกษตรกรนำไปปฏิบัติแล้ว 7 ราย ส่วนที่เหลือ ร้อยละ 46.67 และ ร้อยละ 53.19 ยังไม่ได้เผยแพร่ขยายผลองค์ความรู้ เนื่องจากเพิ่งเข้าร่วมโครงการ ความรู้ไม่เพียงพอในการเผยแพร่ อยู่ระหว่างการปรับปรุงแปลงของตนเองก่อน อีกทั้งต้องอาศัยระยะเวลาในการสั่งสมประสบการณ์

ทั้งนี้ เพื่อให้การขับเคลื่อนการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น ควรสนับสนุนงบประมาณให้สอดคล้องกับความต้องการปัจจัยการผลิตของเกษตรกรกำหนดเป้าหมาย และสนับสนุนปัจจัยการผลิต และการส่งเสริมองค์ความรู้ ควรเป็นไปตามศักยภาพของพื้นที่ ความพร้อมและความต้องการของเกษตรกร รวมทั้งตรงกับการจัดกลุ่มของเกษตรกร นอกจากนี้ ควรคำนึงถึงการปรับพื้นที่ตามองค์ประกอบของเกษตรทฤษฎีใหม่ และให้ความสำคัญถึงการบริหารจัดการน้ำและการใช้พื้นที่ให้มีประสิทธิภาพ ชี้แจงทำความเข้าใจบทบาทของ 5 ประสาน ที่เกี่ยวข้อง จัดทำคู่มือพร้อมแผนการปฏิบัติงานโครงการให้มีความชัดเจนสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และมีการบูรณาการ เพื่อให้โครงการสามารถดำเนินได้ในทางปฏิบัติ

Executive Summary

The New Theory in Agriculture Project had been implementing during 2561-2562 in remembrance of His Majesty the late king Bhumibol Adulyadej. The project aims to promote farmers, on voluntary basis, to embrace the new agricultural theory to adapt to their own farming areas which suit for its environmental contexts and to improve the quality of life of farmers by reducing expenditure, increasing revenue with rising from the development of their Own family, and community by creating properly occupation under the existing resources and inputs. This evaluation intends to assess the performance and results of the project.

The assessment found that steering committees and working groups were appointed in both ministry level and provincial level. There were 70,034 farmers and 70,172 farmers join the project in 2560 and 2561 respectively. Moreover, 4,800 local agricultural expertise, 13 government agencies, 7 private companies, and academics also joined the project. Total budgets were totally disbursed 295.41 million Baht, equivalent to 84.39 percent of allocated budget.

Related sectors supported inputs for self-reliance production and to organize fine-tune training courses for the agricultural concept. The market has been prepared for the production of 212 farmers. On-farm visits to provide advice on the farming of new theories based on sufficiency economy philosophy (SEP) also occurred. As 2560 results, 97.73 percent of farmers had a knowledge of the new farming principles, 97.60 percent of farmers had the knowledge of the SEP, 77.90 percent of farmers had the knowledge of household accounting. In 2561 results, 98.61 percent of farmers had a new knowledge of agricultural theory 98.48 percent of farmers knowledge of the SEP, and 92.38 percent of farmers had the knowledge of making household accounting. Besides, 84.24 percent and 94.73 percent of farmers applied knowledge of the new theory of agriculture or the SEP in ordinary life. Farmers in both years modified the use of space by increasing the water supply area, planting areas, and reducing the living and raising animal area. In 2560, farmers increased the third step activity of the New Theory (Farming for self consumption, for sharing, and for earning extra income) by 2.78 percent, while decreased by 9.14 percent in 2561 due to transformation period of production. Another reason of decreasing of the third step was that farmers focused on

the first and second step which increased 13.20 and 0.28 percent respectively in that year.

For farm income, farmers earned 6,067.35 baht/rai in 2560 and 4,463.42 baht/rai in 2561. Farmers could reduce household expenditure and production cost by 2,236.77 baht/rai in 2560 because of more self-reliance. In details, those farmers reduced expenditure, by consuming their own product, around 1,041.88 baht/rai, reduced production cost by 1,194.91 baht/rai, and reduced unnecessary household expenditure up to 11.61 percent. For the year 2561, household expenditure and production costs reduced by 1,597.95 baht/rai because of consuming own products 832.45 baht/rai, reduced production costs 765.50 baht/rai, and reduced unnecessary household expenditure by 12.19 percent from the change of spending habits.

For the sustainability of the project, in 2561, 21.05 percent can develop into full-scale new agricultural theory, which higher the set target, which was 5.12 percent. Moreover, 25 percent of farmers who joined the project since 2560 can be developed as a prototype farmer along the new agricultural theory. For the expansion of farming results, 51.89 percent of farmers who joined the project since 2560 did the expansion activities, while for 2561, around 53.19 percent did this expansion due to recently joined the project, and without enough knowledge and experience.

In order to mobilize the new theory of agriculture to be more efficiently and effectively, budget in accordance with the needs of farmer's production factors should be provided. This budget should support production factor and promoting the knowledge based on potential of the area, readiness and requirements of the farmer, as well as the group of farmers. Besides, awareness of the roles of five-coordinators should be raised and a implementing manual, with clear operational plan of relevant authorities should be cascaded. Lastly, integrated roles and responsibilities should be concerned in order to make the project more fruitful.

คำนำ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณอันหาที่สุดมิได้ที่ทรงมีต่อปวงชนชาวไทย จึงได้จัดทำโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ขึ้นเพื่อถวายแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 และดำเนินงานอย่างต่อเนื่องในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 และให้สอดคล้องกับแนวทางการขับเคลื่อนเกษตรกรรมยั่งยืน ตามวาระของประเทศ โดยส่งเสริมให้เกษตรกรที่มีความสมัครใจ และ “ระเบิดจากข้างใน” ซึ่งต้องการสมัครเข้าร่วมโครงการฯ จากทุกตำบล ของประเทศไทยเพิ่มขึ้น ในปี 2561 อีกจำนวน 70,000 ราย รวมทั้งสิ้น 140,000 ราย (ปี 2560 - ปี 2561) ได้น้อมนำหลักเกษตรทฤษฎีใหม่ไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนเองอย่างเหมาะสม ให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ของ เกษตรกร ตามภูมิสังคมของแต่ละพื้นที่โดยมุ่งหวังจะช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกร ในการลด รายจ่ายเพิ่มรายได้ อันเกิดจากการพัฒนาศักยภาพของตนเอง ครอบครัว และชุมชน โดยการสร้างอาชีพ อย่างเหมาะสมกับทรัพยากรและปัจจัยการผลิตที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า

ศูนย์ประเมินผล สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ได้รับมอบหมายให้ประเมินผลโครงการในภาพรวม โดยร่วมกับสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12 เพื่อทราบผลการดำเนินงาน ผลผลิต และผลลัพธ์ ของโครงการ ใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการดำเนินงานโครงการในระยะต่อไป

รายงานฉบับนี้ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงาน โครงการ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคที่ร่วมให้ข้อมูล รวมทั้งประสานงานนัดหมายเกษตรกร ทำให้ รายงานการประเมินผลโครงการสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผู้ที่เกี่ยวข้องจะได้รับ ประโยชน์จากเอกสารรายงานการประเมินผลฉบับนี้ จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ศูนย์ประเมินผล
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
พฤษภาคม 2562

(၅)

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	ข
Executive Summary	ง
คำนำ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1 สาระสำคัญของโครงการ	1
1.1 ความเป็นมาของโครงการ	1
1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ	2
1.3 เป้าหมายและงบประมาณของโครงการ	2
1.4 วิธีการดำเนินงานโครงการ	2
1.5 หน่วยงานที่รับผิดชอบ	7
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับของโครงการ	8
บทที่ 2 ระเบียบวิธีการประเมินผล	9
2.1 ความสำคัญของการประเมินผล	9
2.2 วัตถุประสงค์ของการประเมินผล	10
2.3 ขอบเขตของการประเมินผล	10
2.4 นิยามศัพท์เฉพาะ	10
2.5 การตรวจเอกสาร แนวคิด และทฤษฎี	11
2.6 วิธีการประเมินผล	20
2.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการประเมินผล	26
บทที่ 3 สภาพทั่วไปและพื้นที่ของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ	27
3.1 ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ	27
3.2 พื้นที่การเกษตรและลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร	29
3.3 แหล่งน้ำในพื้นที่เข้าร่วมโครงการ	30
บทที่ 4 ผลการประเมิน	33
4.1 ปัจจัยนำเข้า (Inputs)	33
4.2 กิจกรรมของแผนงาน (Program activities)	36
4.3 ผลผลิต (Outputs)	50
4.4. ผลลัพธ์ (Outcomes)	64

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุป และข้อเสนอแนะ	79
5.1 สรุป	79
5.2 ข้อเสนอแนะ	86
บรรณานุกรม	87
ภาคผนวก	89
ภาคผนวกที่ 1 คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่	91
ภาคผนวกที่ 2 ตัวอย่างคู่มือการใช้งานระบบจัดเก็บข้อมูลเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ	97
ภาคผนวกที่ 3 แบบสอบถาม	107
แบบที่ 1 เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	109
แบบที่ 2 เจ้าหน้าที่หน่วยงานที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบเกษตรกร	115
แบบที่ 3 ประชาชนเกษตรกร/เกษตรกรต้นแบบ/ประธาน ศพก.	117
แบบที่ 4 เกษตรกร	
แบบที่ 4.1 เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ (เกษตรกรรายเดิม ปี 2560) (กลุ่ม A)	119
แบบที่ 4.1 เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ (เกษตรกรรายเดิม ปี 2560) (กลุ่ม B)	129
แบบที่ 4.1 เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ (เกษตรกรรายเดิม ปี 2560) (กลุ่ม C)	141
แบบที่ 4.2 เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ (เกษตรกรรายใหม่ ปี 2561)	153
แบบที่ 5 เจ้าหน้าที่ภาคเอกชนที่รับผิดชอบเกษตรกร	167
แบบที่ 6 เจ้าหน้าที่สถาบันการศึกษาที่รับผิดชอบเกษตรกร	169

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1.1 หลักเกณฑ์การประเมินศักยภาพเกษตรกร และการจัดกลุ่มเกษตรกรปี 2560	3
ตารางที่ 1.2 บทบาทหน้าที่ของ 5 ประสาน	4
ตารางที่ 2.1 ประเด็นและตัวชี้วัดการประเมินผลโครงการ	21
ตารางที่ 2.2 สรุปจำนวนตัวอย่างที่ใช้ในการประเมินผล	25
ตารางที่ 3.1 อาชีพหลักของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ	27
ตารางที่ 3.2 ระดับการศึกษาของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ	28
ตารางที่ 3.3 สมาชิกในครัวเรือน และการใช้แรงงานทำการเกษตรที่เข้าร่วมโครงการ	28
ตารางที่ 3.4 การเป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กร/สถาบันเกษตรกร	29
ตารางที่ 3.5 พื้นที่การเกษตร การถือครองที่ดิน และเอกสารสิทธิ์ของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ	30
ตารางที่ 3.6 แหล่งน้ำในพื้นที่เข้าร่วมโครงการ	31
ตารางที่ 4.1 งบประมาณโครงการส่งเสริมเกษตรกรทฤษฎีใหม่ (5 ประสาน สืบสานเกษตรทฤษฎีใหม่ถวายเป็นหลวง) ปี 2561	33
ตารางที่ 4.2 การสนับสนุนปัจจัยการผลิต	36
ตารางที่ 4.3 การอบรมหลักสูตรกลางสำหรับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2561	42
ตารางที่ 4.4 การสนับสนุนองค์ความรู้ให้เกษตรกร ปี งบประมาณ 2561	43
ตารางที่ 4.5 การจัดทำผังแปลง แผนการผลิต และการดำเนินการตามแผนการผลิตของเกษตรกร	45
ตารางที่ 4.6 ความเข้าใจภารกิจ สัดส่วนการดูแลเกษตรกร และแปลงตัวอย่างความสำเร็จในการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ของปราชญ์เกษตรกร	46
ตารางที่ 4.7 การติดตามเยี่ยมเยียนให้คำปรึกษาแนะนำแก่เกษตรกรโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	47
ตารางที่ 4.8 การติดตามเยี่ยมเยียนเกษตรกรโดยปราชญ์เกษตรกร	47
ตารางที่ 4.9 การนำความรู้/คำแนะนำไปใช้ประโยชน์ของเกษตรกร ปี 2560	48
ตารางที่ 4.10 การนำความรู้/คำแนะนำไปใช้ประโยชน์ของเกษตรกร ปี 2561	49
ตารางที่ 4.11 การเชื่อมโยงตลาดโดยการจัดหาตลาดเพื่อรองรับผลผลิตของเกษตรกร	49
ตารางที่ 4.12 เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ	50
ตารางที่ 4.13 ความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรเกี่ยวกับการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	51
ตารางที่ 4.14 การนำความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ประโยชน์	52

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.15 ความรู้และการทำบัญชีคร้วเรือนหรือบัญชีฟาร์มของเกษตรกร	53
ตารางที่ 4.16 การสนับสนุนปัจจัยการผลิตแก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2561	55
ตารางที่ 4.17 การสนับสนุนปัจจัยการผลิตแก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2560	56
ตารางที่ 4.18 ความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อปัจจัยการผลิต	57
ตารางที่ 4.19 การใช้พื้นที่การเกษตรในแปลงเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2560	58
ตารางที่ 4.20 การใช้พื้นที่การเกษตรในแปลงเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2561	59
ตารางที่ 4.21 การแบ่งสัดส่วนพื้นที่ของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2560	60
ตารางที่ 4.22 การแบ่งสัดส่วนพื้นที่ของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2561	60
ตารางที่ 4.23 การทำกิจกรรมตามแผนการผลิตในแปลงของเกษตรกร	62
ตารางที่ 4.24 การกระจายผลผลิตในแปลงที่เข้าร่วมโครงการ	63
ตารางที่ 4.25 แหล่งจำหน่ายผลผลิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ	64
ตารางที่ 4.26 ผลตอบแทน และค่าใช้จ่ายทางการเกษตรของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2560	65
ตารางที่ 4.27 ผลตอบแทน และค่าใช้จ่ายทางการเกษตรของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2561	66
ตารางที่ 4.28 สัดส่วนการใช้ปัจจัยการผลิตของตนเองเทียบกับ การจัดซื้อ/จ้าง จากภายนอกคร้วเรือน	67
ตารางที่ 4.29 ค่าใช้จ่ายฟุ่มเฟือยหรือไม่จำเป็นของคร้วเรือน	68
ตารางที่ 4.30 ร้อยละของคร้วเรือนที่มีหนี้สิน	69
ตารางที่ 4.31 การออมของคร้วเรือนหลังเข้าร่วมโครงการ	70
ตารางที่ 4.32 เกษตรกรที่พัฒนาสู่การเป็นเกษตรกรต้นแบบตามแนวเกษตรทฤษฎีใหม่	73
ตารางที่ 4.33 เกษตรกรที่มีการเปลี่ยนวิธีการผลิตเป็นเกษตรทฤษฎีใหม่ที่ลดรายจ่าย ในคร้วเรือนได้	74
ตารางที่ 4.34 การเผยแพร่ขยายผลองค์ความรู้เกี่ยวกับเกษตรทฤษฎีใหม่ และการนำความรู้ ไปปฏิบัติ	75
ตารางที่ 4.35 การรวมกลุ่มของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ	76
ตารางที่ 4.36 ความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อการดำเนินงานโครงการ	77

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 2.1 ตัวแบบ Logic Model	18
ภาพที่ 2.2 กรอบแนวคิดในการประเมินผลโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ (5 ประสาน สืบสาน เกษตรทฤษฎีใหม่ ถวายในหลวง) ปี 2561	19
ภาพที่ 4.1 การเข้าร่วมกิจกรรมพบปะ 3 ประสานฯ และ 5 ประสานฯ ของเกษตรกรและปราชญ์เกษตรกร	41
ภาพที่ 4.2 การได้รับสมุดตรวจเยี่ยมของเกษตรกร	44
ภาพที่ 4.3 การเคลื่อนย้ายแรงงานหลังเข้าร่วมโครงการ	71
ภาพที่ 4.4 การดำเนินการเกษตรทฤษฎีใหม่ต่อเนื่องหลังสิ้นสุดโครงการ	77

บทที่ 1

สาระสำคัญของโครงการ

1.1 ความเป็นมาของโครงการ

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชบรมนาถบพิตร ทรงพระราชทานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตอยู่ด้วยความมั่นคงและยั่งยืน ทรงคิดค้นเกษตรทฤษฎีใหม่เป็นแนวพระราชดำริเพื่อแก้ไขปัญหาเกษตรกรรมที่ไม่ได้ผลในเขตแห้งแล้งขาดแคลนน้ำในการเกษตร โดยเฉพาะการประกอบอาชีพทางการเกษตรโดยอาศัยน้ำฝนเป็นหลัก ซึ่งมีความเสี่ยงสูงในการขาดแคลนน้ำกรณีฝนทิ้งช่วงและปริมาณน้ำฝนไม่เพียงพอในการเพาะปลูก

“เกษตรทฤษฎีใหม่” คือ ระบบการเกษตรที่เน้นการจัดสรรทรัพยากรน้ำในไร่นาให้เกิดประโยชน์สูงสุด จัดสรรพื้นที่เพื่อใช้ในการเพาะปลูกเพื่อบริโภคในครัวเรือนเป็นหลักที่มีเหลือจึงขาย มีการสร้างผลผลิตอาหารที่เพียงพอ และสร้างการผลิตที่หลากหลายสำหรับแหล่งรายได้ที่มั่นคงของครัวเรือนสร้างความมั่นคงด้านอาหาร เกิดการพึ่งพาตนเอง และลดการพึ่งพาจากภายนอก การทำเกษตรทฤษฎีใหม่จะเน้นสำหรับเกษตรกรรายย่อยที่มีพื้นที่ทำกินน้อย มีแหล่งน้ำในไร่นาไว้ใช้ประโยชน์ในการทำเกษตร สำหรับ “เกษตรผสมผสาน” เป็นระบบเกษตรที่มีการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์หลากหลายชนิดในพื้นที่เดียวกัน โดยมีกิจกรรมแต่ละชนิดเกื้อกูลประโยชน์ต่อกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในไร่นาได้อย่างเหมาะสมเกิดประโยชน์สูงสุด มีความสมดุลต่อสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง และเกิดการเพิ่มพูนความสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ การเกื้อกูลกันระหว่างพืชและสัตว์ เศรษฐกิจและผลพลอยได้จากการปลูกพืชจะเป็นประโยชน์ต่อกิจกรรมการเลี้ยงสัตว์ และผลที่ได้จากการเลี้ยงสัตว์จะเป็นประโยชน์ต่อพืช

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณอันหาที่สุดมิได้ที่ทรงมีต่อพวงชนชาวไทย จึงได้จัดทำโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ขึ้นเพื่อถวายแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 และดำเนินงานอย่างต่อเนื่องในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 และให้สอดคล้องกับแนวทางการขับเคลื่อนเกษตรกรรมยั่งยืน ตามวาระของประเทศ โดยส่งเสริมให้เกษตรกรที่มีความสมัครใจ และ “ระเบิดจากข้างใน” ซึ่งต้องการสมัครเข้าร่วมโครงการฯ จากทุกตำบลของประเทศไทยเพิ่มขึ้น ในปี 2561 อีกจำนวน 70,000 ราย รวมทั้งสิ้น 140,000 ราย (ปี 2560 - ปี 2561) ได้น้อมนำหลักเกษตรทฤษฎีใหม่ไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนเองอย่างเหมาะสม ให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ของเกษตรกร ตามภูมิสังคมของแต่ละพื้นที่ โดยมุ่งหวังจะช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกร ในการลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ อันเกิดจากการพัฒนาศักยภาพของตนเอง ครอบครัว และชุมชน โดยการสร้างอาชีพอย่างเหมาะสมกับทรัพยากรและปัจจัยการผลิตที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 1.2.1 เพื่อรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณอันหาที่สุดมิได้ที่ทรงมีต่อปวงชนชาวไทย
- 1.2.2 เพื่อสนับสนุนให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตามระบบเกษตรทฤษฎีใหม่ และสามารถนำไปปรับใช้เพื่อการประกอบอาชีพได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน
- 1.2.3 เพื่อสนับสนุนให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ มีศักยภาพในการดำเนินกิจกรรมทางการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 1 และสามารถพัฒนาไปสู่ขั้นที่ 2 และขั้นที่ 3 ได้ต่อไป

1.3 เป้าหมายและงบประมาณของโครงการ

- 1.3.1 เกษตรกรรายใหม่ปี 2561 ที่มีความสมัครใจ และมีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ในพื้นที่ 882 อำเภอ ทุกตำบล จำนวน 70,000 ราย
- 1.3.2 เกษตรกรรายเดิม ปี 2560 จำนวน 70,000 ราย ที่เข้าร่วมโครงการฯ มีการประเมินศักยภาพและจัดกลุ่มเพื่อการพัฒนาตามแนวทางที่กำหนดในงบประมาณ พ.ศ. 2561 โดยได้รับงบประมาณทั้งสิ้นจำนวน 350.07 ล้านบาท

1.4 วิธีการดำเนินงานโครงการ

- 1.4.1 เป้าหมาย/การคัดเลือก
 - 1) เกษตรกรรายใหม่ปี 2561 จำนวน 70,000 ราย ทั่วประเทศ จังหวัดรับสมัครและเลือกเกษตรกรรายใหม่ปี 2561 ตามคุณสมบัติและหลักเกณฑ์ที่กำหนด โดยกำหนดเป้าหมาย
 - 1.1) ใช้จำนวนเกษตรกรรายเดิมปี 2560 ของแต่ละจังหวัดขยายผลอีก 1 เท่า (เพื่อนชวนเพื่อน)
 - 1.2) สามารถปรับเปลี่ยนไปแต่ละตำบลให้มีความเหมาะสมให้ครบตามเป้าหมายของแต่ละจังหวัด
 - 2) ประชาชน/เกษตรกร/เกษตรกรต้นแบบ จังหวัดสามารถคัดเลือกประชาชน/เกษตรกรและเกษตรกรต้นแบบเพิ่มเติมได้ โดยอาจคัดเลือกจากเกษตรกรที่ร่วมโครงการ ปี 2560 ประชาชนชาวบ้านของสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่สามารถเป็นแบบอย่างที่ดี/สามารถสื่อสาร/มีจิตอาสา (อัตราส่วน : รับผิดชอบเกษตรกร 1 : 3 – 5 > 10)
 - 3) เกษตรกรรายเดิม ปี 2560 จำนวน 70,000 ราย ทั่วประเทศ โดยประเมินศักยภาพและจัดกลุ่มเพื่อพัฒนาต่อเนื่อง
- 1.4.2 คุณสมบัติของเกษตรกรและพื้นที่เข้าร่วมโครงการ
 - 1) หลักเกณฑ์การคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ปี 2561 (รายใหม่ 70,000 ราย)
 - 1.1) คุณสมบัติ
 - (1) มีความสมัครใจทำเกษตรทฤษฎีใหม่
 - (2) มีความพร้อมที่ “ระเบิดจากข้างใน” มีความตั้งใจจริงและต้องการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ด้วยตนเอง

1.2) พื้นที่

(1) Start Zero (เริ่มต้นกิจกรรมจากที่ดินว่างเปล่า หรือที่ดินซึ่งมีการทำกิจกรรมการเกษตรเชิงเดี่ยว เช่น ข้าวอย่างเดียว ซึ่งที่ดินแปลงดังกล่าว อาจเป็นที่ดินที่แปลงของเกษตรกร หรือแบ่งมาทำแค่เพียงบางส่วนก็ได้) หรือเป็นพื้นที่การทำเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสานมาก่อน

(2) มีแหล่งน้ำของตนเองหรือแหล่งน้ำธรรมชาติหรือคลองชลประทาน และต้องมีน้ำใช้เพียงพอในการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ตลอดปี

1.3) ปัจจัยทางกายภาพของพื้นที่ที่เกี่ยวข้องมีความพร้อม

1.4) เกษตรกรที่สนใจสมัครเข้าร่วมโครงการฯ ยื่นเอกสารหลักฐาน ดังนี้

(1) ใบสมัคร

(2) สำเนาทะเบียนบ้าน

(3) สำเนาบัตรประชาชน

(4) สำเนาเอกสารสิทธิ์ในที่ดินที่เข้าร่วมโครงการ เอกสารที่หน่วยงานราชการให้การรับรองการใช้ประโยชน์ในที่ดิน (ส.ป.ก.4-01 นส.2 นส.3 นส.4 นส.5 โฉนด สัญญาเช่า สัญญาเช่าซื้อ)

2) หลักเกณฑ์การประเมินศักยภาพเกษตรกรและจัดกลุ่มเกษตรกรปี 2560 (รายละเอียด 70,000 ราย) พิจารณาจากข้อมูลแหล่งน้ำ ที่ดิน แรงงาน และพฤติกรรมของเกษตรกรเข้าร่วมโครงการฯ และประเมินศักยภาพโดยใช้หลักเกณฑ์การแบ่งกลุ่มเกษตรกรตามค่านิยามและตัวบ่งชี้ เป็น 3 กลุ่ม เพื่อนำไปวิเคราะห์และกำหนดแนวทางการพัฒนาตามการจัดกลุ่ม ดังนี้

ตารางที่ 1.1 หลักเกณฑ์การประเมินศักยภาพเกษตรกร และการจัดกลุ่มเกษตรกรปี 2560

กลุ่ม	ค่านิยาม
A	1. เป็นเกษตรกรที่ประสบผลสำเร็จในเกษตรทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 1 2. เป็นเกษตรกรที่สามารถเป็นต้นแบบได้
B	1. เป็นเกษตรกรที่มีแนวโน้มจะประสบผลสำเร็จในเกษตรทฤษฎีใหม่ ขั้นที่ 1 2. เป็นเกษตรกรที่ต้องได้รับการพัฒนาเพิ่มเติมให้สามารถเป็นเกษตรทฤษฎีใหม่
C	1. เป็นเกษตรกรที่ยังขาดศักยภาพในการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 1 2. เป็นเกษตรกรที่ต้องได้รับการพัฒนาเต็มรูปแบบเพื่อให้เกิดการพึ่งพา

ที่มา: สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2561)

1.4.3 บทบาทหน้าที่ของ 5 ประสาน

บทบาทหน้าที่การปฏิบัติงานขับเคลื่อนที่สำคัญของ “5 ประสาน สืบสานเกษตรทฤษฎีใหม่ ภายใต้อาณัติงบประมาณ 2561” ดังนี้

ตารางที่ 1.2 บทบาทหน้าที่ของ 5 ประสาน

5 ประสาน	กิจกรรมและการปฏิบัติงาน	ระยะเวลาดำเนินงาน
1. เกษตรกรโครงการ - เกษตรกรรายใหม่ ปี 2561	1. พบปะกับปราชญ์เกษตร/เกษตรกรต้นแบบ ภาครัฐ ในพื้นที่ เพื่อสร้างแรงบันดาลใจในการทำเกษตรทฤษฎีใหม่	พฤศจิกายน 2560
	2. เข้ารับการอบรมหลักสูตรกลาง การปรับแนวคิดเกษตรทฤษฎีใหม่ ของหน่วยงานรับผิดชอบ	ธันวาคม 2560
	3. จัดทำผังแปลง/วางแผนการผลิตตามสภาพพื้นที่ ทรัพยากร แหล่งน้ำ ปัจจัยโครงสร้างพื้นฐาน กำลังแรงงาน	มกราคม 2561
	4. ปรับพื้นที่เพื่อเตรียมความพร้อมทำการผลิต	มกราคม 2561
	5. ลงมือทำการผลิตในแปลงตนเองตามผังฟาร์ม/แผนการผลิต (ทำการผลิตที่ตนเองทำได้ ทำได้ง่าย ลงทุนน้อย ตามกำลังของตนเอง) - ทำให้พอกิน - ทำให้พอแบ่ง - ทำให้มีรายได้เสริม	มกราคม - มีนาคม 2561 เมษายน - มิถุนายน 2561 กรกฎาคม - กันยายน 2561
	6. จัดทำบัญชีครัวเรือน/บัญชีฟาร์ม ตามคำแนะนำอย่างต่อเนื่อง และใช้ประโยชน์จากการทำบัญชี เพื่อวางแผนในการ ประกอบอาชีพ และการดำเนินชีวิตครอบครัวได้	มกราคม - ธันวาคม 2561
	7. พัฒนาการผลิตและสร้างความเข้มแข็งให้สามารถผลิตอย่าง พึ่งพาตนเองได้เพื่อเตรียมความพร้อมในการพัฒนาแปลง ตนเองสู่เกษตรทฤษฎีใหม่เต็มรูปแบบ	มกราคม - ธันวาคม 2561
	8. รับการตรวจเยี่ยม/คำแนะนำจาก 3 ประสาน/5 ประสาน และ ปฏิบัติตามคำแนะนำ	มกราคม - ธันวาคม 2561
- เกษตรกรรายเดิม ปี 2560 (ตามการ ประเมินศักยภาพ และการจัดกลุ่ม A,B,C)	1. ร่วมประชุมหรือร่วมเวทีประชาคมในการกำหนดแนวทางการ พัฒนาตามผลการจัดกลุ่ม	มกราคม 2561
	2. ตรวจสอบ/ทบทวน แผนการผลิตของตนเองให้สอดคล้อง กับสถานการณ์ และแนวทางการพัฒนาเพื่อให้เกิดการผลิต ที่มีประสิทธิภาพสามารถพึ่งพาตนเอง และพัฒนาแปลงสู่ เกษตรทฤษฎีใหม่เต็มรูปแบบ	มกราคม 2561
	3. ปรับพื้นที่ และลงมือผลิตในแปลงตนเองตามแนวทางที่ กำหนด/คำแนะนำ ของหน่วยงาน/ปราชญ์เกษตร	มกราคม - มีนาคม 2561
	4. พัฒนาแปลงการผลิตของตนเองสู่เกษตรทฤษฎีใหม่เต็มรูปแบบ	เมษายน - มิถุนายน 2561

ที่มา: สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2561)

ตารางที่ 1.2 บทบาทหน้าที่ของ 5 ประสาน (ต่อ)

5 ประสาน	กิจกรรมและการปฏิบัติงาน	ระยะเวลาดำเนินงาน
- เกษตรกรรายเดิม ปี 2560 (ตามการ ประเมินศักยภาพ และการจัดกลุ่ม A,B,C) (ต่อ)	5. จัดทำบัญชีครัวเรือน/บัญชีฟาร์ม ตามคำแนะนำอย่างต่อเนื่อง และใช้ประโยชน์จากการทำบัญชี เพื่อวางแผนในการประกอบ อาชีพ และการดำเนินชีวิตครอบครัวได้	มกราคม - ธันวาคม 2561
	6. ประสานภาครัฐ/เครือข่ายเกษตรกรในพื้นที่ เพื่อทำให้เกิดการ รวมกลุ่มสร้างความเข้มแข็ง	กรกฎาคม - กันยายน 2561
	7. พัฒนาแปลงการผลิตของตนเองสู่เกษตรกรต้นแบบ ฟังพา ตนเอง (ทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 1) การรวมกลุ่มสร้างความเข้มแข็ง (ทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 2 และการเชื่อมโยงตลาด (ทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 3) ตามลำดับ	กันยายน - ธันวาคม 2561
2. ประชาชน/เกษตรกร/ เกษตรกรต้นแบบ (ตัวช่วย)	1. ร่วมพบปะ 5 ประสาน/3 ประสาน เพื่อสร้างการรับรู้ การขับเคลื่อนโครงการ “5 ประสาน สืบสานเกษตรทฤษฎีใหม่ ถวายเป็นหลวง” ตามกำหนดนัดหมาย	ตุลาคม - ธันวาคม 2560
	2. สร้างแรงบันดาลใจ เพื่อปรับวิธีคิดเปลี่ยนวิธีทำให้กับเกษตรกร เป้าหมายที่รับผิดชอบ ทำให้เกิดความเข้าใจ เข้าถึงแนวทาง การทำเกษตรทฤษฎีใหม่ เพื่อการพึ่งพาตนเองที่แท้จริง เช่น ร่วมเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ แนวทางการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ และการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	ธันวาคม 2560
	3. ให้คำแนะนำและเป็นที่ปรึกษากับเกษตรกรในพื้นที่รับผิดชอบ ในการจัดทำผังฟาร์ม/แผนการผลิต สอดคล้องแนวทางการทำ เกษตรทฤษฎีใหม่ที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่	มกราคม - ธันวาคม 2561
	4. เยี่ยมเยียน/ให้คำแนะนำ/ช่วยเหลือ (ลักษณะเพื่อนช่วยเพื่อน) ไปด้วยกันกับ 3 ประสาน/5 ประสาน ตามที่นัดหมาย	มกราคม - ธันวาคม 2561
3. ภาครัฐ (หน่วยหลัก)	1. รับสมัครและคัดเลือกเกษตรกรโครงการ (รายใหม่ปี 2561)	ดำเนินการตามแผนปฏิบัติ
	2. ประเมินศักยภาพและจัดกลุ่มเกษตรกร (รายเดิม ปี 2560)	การขับเคลื่อนเกษตร
	3. วิเคราะห์เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาตามการจัดกลุ่มร่วมกับ ประชาชน และหน่วยงานรับผิดชอบในพื้นที่ ให้เป็นไปตาม บริบท สถานการณ์ สภาพพื้นที่ ความพร้อมของเกษตรกร เช่น จัดเวทีประชาคมเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาร่วมกัน	ทฤษฎีใหม่ ตามระยะเวลา ที่กำหนด (เริ่มตั้งแต่ ตุลาคม 2560 – ธันวาคม 2561)
	4. ประสานอำนาจการ เพื่อให้เกิดการส่งเสริม สนับสนุนจาก ทุกภาคส่วนร่วมดำเนินการ	
	5. ให้คำแนะนำการจัดทำผังฟาร์ม/แผนการผลิต ร่วมกับประชาชน เกษตรกร/เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่	
	6. ให้คำแนะนำ เพิ่มพูนความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรมการผลิต ที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ตามความต้องการของเกษตรกร	

ที่มา: สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2561)

ตารางที่ 1.2 บทบาทหน้าที่ของ 5 ประสาน (ต่อ)

5 ประสาน	กิจกรรมและการปฏิบัติงาน	ระยะเวลาดำเนินงาน
3. ภาครัฐ (หน่วยหลัก) (ต่อ)	7. จัดอบรมเพื่อปรับแนวคิดเกษตรกรทฤษฎีใหม่ (หลักสูตรกลาง) สำหรับเกษตรกรรายใหม่ 8. ส่งเสริมสนับสนุน ให้ทำการเกษตรปลอดภัย/เกษตรอินทรีย์ ในแปลงการผลิต 9. สนับสนุนปัจจัยการผลิต ตามความจำเป็นเพื่อการเรียนรู้ ในการทำ เกษตรอย่างพึ่งพาตนเอง 10. ประสานภาคเอกชน/สหกรณ์ ในการรวบรวม/จัดหาตลาด หรือสถานที่จำหน่าย เพื่อรองรับผลผลิต 11. ติดตาม/เยี่ยมเยียน และแก้ไขปัญหา (ไปด้วยกันกับ 3 ประสาน/ 5 ประสาน) ตามที่นัดหมาย 12. ประชาสัมพันธ์เผยแพร่สร้างการรับรู้เกษตรกรทฤษฎีใหม่ เป็นระยะ ๆ และต่อเนื่อง	
4. ภาคเอกชน (หน่วยสนับสนุน)	1. ร่วมพบปะ 3 ประสาน/5 ประสาน เพื่อสร้างการรับรู้การขับเคลื่อน โครงการ “5 ประสาน สืบสานเกษตรทฤษฎีใหม่ ถวายในหลวง” ตามกำหนดนัดหมาย 2. สนับสนุนด้านเทคนิค วิชาการผลิต ตามความต้องการของ เกษตรกร 3. สนับสนุนปัจจัยการผลิตที่เหมาะสมตามสภาพพื้นที่ และ ความต้องการของเกษตรกร 4. ถ่ายทอดความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรมการผลิตสมัยใหม่ ควบคุม ภูมิปัญญาชาวบ้าน และภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เหมาะสม 5. ถ่ายทอดความรู้ประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการ การจัดการตลาด และการทำธุรกิจเกษตร 6. จัดหาตลาด หรือสถานที่จัดจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตร 7. ติดตาม/เยี่ยมเยียน (ไปด้วยกันกับ 3 ประสาน /5 ประสาน) ตามที่นัดหมาย ในพื้นที่ที่รับผิดชอบ 8. ประชาสัมพันธ์เผยแพร่สร้างการรับรู้เกษตรกรทฤษฎีใหม่เป็นระยะ ๆ และต่อเนื่อง	พฤศจิกายน 2560 มกราคม - ธันวาคม 2561
5) สถาบันการศึกษา (หน่วยสนับสนุน)	1. ร่วมพบปะ 3 ประสาน/5 ประสาน เพื่อสร้างการรับรู้การ ขับเคลื่อนโครงการ “5 ประสาน สืบสานเกษตรทฤษฎีใหม่ ถวายในหลวง” ตามกำหนดนัดหมาย 2. สนับสนุน/ให้คำแนะนำ ด้านเทคนิค วิชาการด้านการเกษตร ตามความต้องการของเกษตรกร 3. ศึกษา วิจัย ค้นคว้า การทำการเกษตรเพื่อต่อยอดการพัฒนา	พฤศจิกายน 2560 มกราคม - ธันวาคม 2561

ที่มา: สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2561)

ตารางที่ 1.2 บทบาทหน้าที่ของ 5 ประสาน (ต่อ)

5 ประสาน	กิจกรรมและการปฏิบัติงาน	ระยะเวลาดำเนินงาน
5) สถาบันการศึกษา (หน่วยสนับสนุน) (ต่อ)	4. สนับสนุนนำนักเรียน นักศึกษา ฝึกงาน เรียนรู้ ปฏิบัติจริง ใน แปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ต้นแบบ เพื่อสร้างแรงบันดาลใจให้เกิด ยุวเกษตรกรรุ่นใหม่ 5. เผยแพร่ความรู้/สร้างหลักสูตรสาขาเกษตรทฤษฎีใหม่ ใน สถาบันการศึกษา เพื่อให้เกษตรกร นักเรียน ประชาชนผู้สนใจ เข้าไปศึกษาเพิ่มเติม 6. ติดตาม/เยี่ยมเยียน (ไปด้วยกันกับ 3 ประสาน/5ประสาน) ตามที่นัดหมาย	

ที่มา: สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2561)

1.4.4 การบูรณาการเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกรโครงการ

1) ส่งเสริมองค์ความรู้เกษตรทฤษฎีใหม่โดยใช้หลักสูตรกลางการปรับเปลี่ยนวิธีคิด/เปลี่ยนวิธีทำ
เป็นแนวเกษตรทฤษฎีใหม่ (รายใหม่) กำหนดการจัดอบรมเดือนธันวาคม 2560

2) ส่งเสริมองค์ความรู้ด้านวิชาการ เทคโนโลยี นวัตกรรม การตลาด การจัดทำบัญชี/วิเคราะห์
บัญชี (รายใหม่/รายเดิม)

3) สนับสนุนปัจจัยการผลิตตามความจำเป็นและความเหมาะสม

3.1) รายใหม่ 70,000 ราย

3.2) รายเดิม ตามลักษณะการจัดกลุ่มและผลวิเคราะห์การพัฒนา

4) การติดตาม/ตรวจเยี่ยมเกษตรกรรายบุคคล

1.4.5 หลักการปฏิบัติงานโดยใช้การปฏิบัติงานเช่นเดียวกับปี2560

1) ภาครัฐ กรมต่างๆ กำกับดูแลการปฏิบัติงานในพื้นที่เป้าหมาย (รายใหม่/รายเดิม)

2) ภาคเอกชน/สถาบันการศึกษา สนับสนุนการดำเนินงานกับเกษตรกรเป้าหมาย (รายใหม่/รายเดิม)

3) ปราชญ์เกษตร/เกษตรกรต้นแบบ เป็นตัวช่วยสร้างแรงบันดาลใจ/เป็นที่ปรึกษา คำแนะนำ
ในการทำเกษตรทฤษฎีใหม่

1.5 หน่วยงานที่รับผิดชอบ

1.5.1 หน่วยงานราชการ และรัฐวิสาหกิจ ในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

1.5.2 ภาคประชาสังคม ได้แก่ ปราชญ์เกษตร เกษตรกรต้นแบบ และประธาน ศพก.

1.5.3 ภาคเอกชน ได้แก่ บริษัท เครือเจริญโภคภัณฑ์ จำกัด (มหาชน) บริษัท เบทาโกร จำกัด (มหาชน)
บริษัท ไทยเบฟเวอเรจ จำกัด (มหาชน) บริษัท สยามคูโบต้าคอร์ปอเรชั่น จำกัด บริษัท น้ำตาลมิตรผล จำกัด
บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) บริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)

1.5.4 สถาบันการศึกษา ได้แก่ สถาบันการศึกษาในระดับพื้นที่ภายใต้การกำกับดูแลของ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา และสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับของโครงการ

1.6.1 เกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ได้นำไปปฏิบัติจริงอย่างแพร่หลายในทุกภูมิภาคของประเทศไทย

1.6.2 เกษตรกรได้รับความรู้ สามารถปรับเปลี่ยนแนวคิดและรูปแบบในการทำมาหากิน การประกอบอาชีพให้มีศักยภาพในการพึ่งพาตนเอง โดยสามารถลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ และพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับตนเองและครอบครัว

บทที่ 2 ระเบียบวิธีการประเมินผล

2.1 ความสำคัญของการประเมินผล

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้จัดทำโครงการส่งเสริมเกษตรกรทฤษฎีใหม่ (5 ประสาน สืบสานเกษตรทฤษฎีใหม่ ถวายในหลวง) ขึ้นในปีงบประมาณ 2560 เพื่อรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณอันหาที่สุดมิได้ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชบรมนาถบพิตร ที่ทรงพระราชทานแนวทางการพัฒนาเกษตรทฤษฎีใหม่ให้ปวงชนชาวไทย โดยมีเป้าหมายรับสมัครเกษตรกรที่มีความสมัครใจ มีความเข้าใจหลักทฤษฎีใหม่ มีความพร้อมในการลงทุนเพิ่มเติม ไม่เคยทำมาก่อน (Start Zero) มีแหล่งน้ำของตนเองที่ใช้งานได้ตลอดปี จากพื้นที่ทั่วประเทศ 882 อำเภอ จำนวน 70,000 ราย ได้น้อมนำหลักทฤษฎีใหม่ไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนเองอย่างเหมาะสมให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ของเกษตรกรตามภูมิสังคมของแต่ละพื้นที่ โดยมุ่งหวังจะช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรในการลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ อันเกิดจากการพัฒนาศักยภาพของตนเอง ครอบครัว และชุมชนโดยการสร้างอาชีพที่เหมาะสมกับทรัพยากรและปัจจัยการผลิตที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าการดำเนินงานดังกล่าวได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องจาก เกษตรกร ภาครัฐ ภาคประชาสังคม ภาคเอกชนและสถาบันการศึกษา สนับสนุนการดำเนินงานในทั่วทุกพื้นที่เป็นอย่างดี

ทั้งนี้ในปีงบประมาณ 2561 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ขับเคลื่อนการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการขับเคลื่อนเกษตรกรรมยั่งยืนตามวาระของประเทศโดยส่งเสริมให้เกษตรกรที่มีความสมัครใจและระบือดจากข้างใน ซึ่งต้องการสมัครเข้าร่วมโครงการจากทุกตำบลทั่วประเทศ เพิ่มขึ้นจากปี 2560 อีกจำนวน 70,000 ราย รวมทั้งสิ้น 140,000 ราย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณอันหาที่สุดมิได้ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชบรมนาถบพิตร ที่ทรงมีต่อปวงชนชาวไทย และสนับสนุนให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตามระบบเกษตรทฤษฎีใหม่ และสามารถนำไปปรับใช้เพื่อการประกอบอาชีพอย่างมั่นคงและยั่งยืน รวมทั้งเพื่อสนับสนุนให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีศักยภาพในการดำเนินกิจกรรมทางการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 1 และสามารถพัฒนาไปสู่ขั้นที่ 2 และ 3 ได้ต่อไป

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยศูนย์ประเมินผลได้รับมอบหมายให้ประเมินผลโครงการดังกล่าว ซึ่งเป็นโครงการสำคัญตามนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เพื่อทราบผลการดำเนินงาน ผลผลิตผลลัพธ์ และปัญหาอุปสรรคของโครงการ เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการดำเนินโครงการ ระยะเวลาต่อไป

2.2 วัตถุประสงค์ของการประเมินผล

เพื่อประเมินผลการดำเนินงาน ผลผลิต และผลลัพธ์ของโครงการ

2.3 ขอบเขตของการประเมินผล

2.3.1 พื้นที่เป้าหมายทำการประเมินผลครอบคลุมพื้นที่ดำเนินการโครงการ 77 จังหวัด

2.3.2 ประชากรเป้าหมาย ประกอบด้วย

1) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

1.1) เกษตรกรรายใหม่ ปี 2561 ที่มีความสมัครใจและมีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

1.2) เกษตรกรรายเดิม ปี 2560 ที่มีการประเมินศักยภาพและจัดกลุ่มเพื่อการพัฒนา

แนวทางที่กำหนดในปีงบประมาณ 2561

2) ประชาชน เกษตรกรต้นแบบ และประธานศพก.ที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบเกษตรกร

3) เจ้าหน้าที่หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในระดับจังหวัด

4) เจ้าหน้าที่ภาคเอกชนที่รับผิดชอบเกษตรกรในระดับจังหวัด

5) เจ้าหน้าที่ของสถาบันการศึกษาที่รับผิดชอบเกษตรกรในระดับจังหวัด

2.3.3 ระยะเวลาข้อมูล

เป็นผลการดำเนินงานของโครงการ ระหว่าง 1 ตุลาคม 2560 - 30 กันยายน 2561

2.4 นิยามศัพท์เฉพาะ

2.4.1 ระเบิดจากข้างในหมายถึง การสร้างความเข้มแข็งให้คนในชุมชนที่จะเข้าไปพัฒนาให้มีสภาพพร้อมที่จะรับการพัฒนาเสียก่อน แล้วจึงค่อยออกมาสู่สังคมภายนอก ทำตามลำดับขั้น เริ่มจากสิ่งที่จำเป็นที่สุดก่อนและหลังจากนั้น จึงเชื่อมโยงไปถึงประโยชน์ด้านอื่นๆต่อไป

2.4.2 พื้นที่ Start Zero หมายถึง พื้นที่ของเกษตรกรที่เริ่มต้นกิจกรรมจากที่ดินว่างเปล่า หรือที่ดินซึ่งมีการทำกิจกรรมการเกษตรเชิงเดี่ยว เช่น ข้าวอย่างเดียว ซึ่งที่ดินแปลงดังกล่าว อาจเป็นที่ดินทั้งแปลงของเกษตรกร หรือแบ่งมาทำแค่เพียงบางส่วนก็ได้ หรือเป็นพื้นที่ทำการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสานมาก่อน

2.4.3 เกษตรกรรายใหม่ ปี 2561 มีลำดับการพัฒนา (ทำให้พอกิน พอแบ่ง และมีรายได้เสริม)

1) ทำให้พอกิน หมายถึง ทำการผลิตอย่างง่ายตามที่ดินนวด เพื่อบริโภค ลดค่าใช้จ่ายครัวเรือน

2) ทำให้พอแบ่ง หมายถึง มีการผลิตหลากหลาย ขยายพื้นที่เพิ่มผลผลิต เหลือแบ่งปันแลกเปลี่ยนกัน

3) ทำให้มีรายได้เสริม หมายถึง ผลผลิตที่เหลือจากการบริโภค แบ่งปัน นำไปจำหน่ายเป็นรายได้เสริม

2.4.4 การจัดกลุ่มเกษตรกรรายเดิม ปี 2560

กลุ่ม A หมายถึง เกษตรกรที่สามารถพัฒนาตนเองสู่เกษตรทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 1 และสามารถเป็นต้นแบบได้

กลุ่ม B หมายถึง เกษตรกรที่มีแนวโน้มจะประสบผลสำเร็จในเกษตรทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 1 และเป็นเกษตรกรที่ต้องได้รับการพัฒนาเพิ่มเติมให้สามารถเป็นเกษตรทฤษฎีใหม่

กลุ่ม C หมายถึง เกษตรกรที่ยังขาดศักยภาพในการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ขั้นที่1 และเป็นเกษตรกรที่ต้องได้รับการพัฒนาเต็มรูปแบบเพื่อให้เกิดการพึ่งพาตนเอง
ที่มา:สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2561)

2.5 การตรวจเอกสาร แนวคิดและทฤษฎี

2.5.1 การตรวจเอกสาร

งานประเมินผลเกี่ยวกับโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่และโครงการต่างๆที่ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นจึงนำผลการประเมินตามที่สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร(2560)ได้สรุปการประเมินผลโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ ปี 2560(5 ประสานสืบสานเกษตรทฤษฎีใหม่ถวายในหลวง) พบว่า หลังเข้าร่วมโครงการเกษตรกรได้ทำการเกษตรแบบผสมผสานอย่างเกื้อกูลกันตามศักยภาพของตนเองในพื้นที่ เกิดการพึ่งพาตนเอง เกษตรกรร้อยละ 97.66ได้นำความรู้เรื่องเกษตรทฤษฎีใหม่และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ โดยสามารถลดรายจ่ายจากการบริโภคผลผลิตที่ปลอดภัยของตนเองได้เฉลี่ย 533 บาทต่อเดือน ลดต้นทุนการผลิตและลดการใช้สารเคมีในแปลงของตนเอง โดยใช้ปัจจัยการผลิตที่ทำเองและใช้แรงงานของตนเองได้เฉลี่ย 556 บาทต่อเดือนเกษตรกรร้อยละ 18.38 สามารถลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นลงได้ มีการวางแผนและดำเนินการผลิตในแปลงที่เข้าร่วมโครงการ สร้างรายได้สุทธิเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 4,613 บาทต่อเดือนนอกจากนี้เกษตรกรร้อยละ 17.34 มีหนี้สินของครัวเรือนเพิ่มขึ้น เนื่องจากมีการกู้ยืมมาลงทุนทางการเกษตรเพิ่มและมาใช้จ่ายในครัวเรือน ทั้งนี้รายได้จากการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ยังไม่ได้นำมาชำระหนี้สิน เพราะอยู่ในช่วงปรับเปลี่ยนมาทำเกษตรทฤษฎีใหม่ ผลผลิตจึงยังมีไม่มาก และเน้นใช้บริโภคเพื่อลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน

นอกจากนี้ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2553) ได้ประเมินผลโครงการศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชน ปี 2550 พบว่า เกษตรกรที่ผ่านการอบรมจากศูนย์หลักร้อยละ 99.13 ศูนย์เครือข่าย ร้อยละ 93.34 และนักเรียนจากศูนย์เรียนรู้ฯ ในสถานศึกษาทุกระดับมีการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้โดยเกษตรกรที่ผ่านการอบรมได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการทำเกษตรแบบเชิงเดี่ยวลดลงเหลือร้อยละ 73.85 ทำเกษตรแบบผสมผสานเพิ่มขึ้นร้อยละ 26.15 หลังจากเข้ารับการอบรม เกษตรกรมีความรู้เกี่ยวกับการทำบัญชีครัวเรือนและการเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับมาก เกษตรกรมีรายได้สุทธิจากพืชเพิ่มขึ้น เฉลี่ย 5,516.36 บาทต่อปีและรายจ่ายฟุ่มเฟือยที่ไม่จำเป็น เฉลี่ย 2,046.10 บาทต่อครัวเรือนต่อปีส่วนด้านสังคม พบว่าเกษตรกรร้อยละ 84.29รวมกลุ่มเฉลี่ย 13 ครั้งต่อปี เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และให้คำปรึกษาด้านการเกษตรผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ และของใช้ในครัวเรือนร่วมกัน ทั้งนี้เกษตรกรร้อยละ 99.78 เห็นว่าควรขยายผลโครงการฯต่อไป แต่อย่างไรก็ตามเพื่อให้โครงการประสบความสำเร็จยิ่งขึ้น ศูนย์อำนวยการจัดความยากจนและพัฒนาชนบทตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ศจพ.กษ.)ควรติดตามนิเทศงานในพื้นที่ให้มากขึ้น เพื่อแก้ไขปัญหาการดำเนินงานที่ตรงจุดและถูกต้อง ด้านงบประมาณควรเร่งจัดสรรให้เร็วขึ้น เพื่อให้การดำเนินการได้ทันปีงบประมาณ และเป็นไปตามแผนปฏิบัติงานที่วางไว้ การคัดเลือกพื้นที่ควรเชิญคณะทำงานระดับพื้นที่ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุมเพื่อให้ได้ศูนย์เรียนรู้ที่มีความพร้อมและเหมาะสม สามารถบูรณาการความรู้ด้านต่างๆ ได้หลากหลาย การกำหนดแผนการทำกิจกรรมของศูนย์เรียนรู้ควรให้เกษตรกรเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตรและระยะเวลาที่กำหนด นอกจากนี้ ศจพ.กษ.

ควรกำหนดแนวทางการดำเนินงานโครงการฯ ให้ชัดเจนก่อนมอบหมายให้หน่วยงานระดับพื้นที่นำไปปฏิบัติ และควรชี้แจงให้หน่วยงานผู้ปฏิบัติที่เกี่ยวข้องเข้าใจ

ทั้งนี้ได้มีการประเมินผลโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ปี 2551 โดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2552) พบว่า ศูนย์ปราชญ์ที่เข้าร่วมโครงการสามารถดำเนินการตามระเบียบได้ในเกณฑ์พอใช้ เนื่องจากระเบียบออกมาล่าช้ามีการเปลี่ยนแปลงแนวทาง สำหรับหลักสูตรที่ศูนย์ปราชญ์ชาวบ้านทำการถ่ายทอดเทคโนโลยี เกษตรกรร้อยละ 55.70 มีความคิดเห็นว่ายู่ในเกณฑ์ดีที่เหล็กร้อยละ 44.30 อยู่ในเกณฑ์พอใช้มีเกษตรกรเข้ารับการอบรมจากศูนย์ปราชญ์ชาวบ้านสูงกว่าเป้าหมายหรือร้อยละ 103.37 เกษตรกรร้อยละ 90.50 และร้อยละ 64.20 มีความพึงพอใจต่อศูนย์ปราชญ์ชาวบ้านด้านการถ่ายทอดความรู้และด้านการบริการระดับมาก ส่วนการประเมินผลกระทบที่เกิดขึ้นเกษตรกรที่ผ่านการอบรมจากศูนย์ปราชญ์ชาวบ้านตามโครงการปี 2550 พบว่า เกษตรกรร้อยละ 74.40 นำความรู้จากการอบรมไปใช้แล้วสามารถลดรายจ่ายได้เฉลี่ย รายละ 1,208.16 บาทต่อเดือน จากค่าใช้จ่ายในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ค่าสินค้าบริโภค 419.38 บาทต่อเดือน ค่าสินค้าอุปโภค 116.63 บาทต่อเดือน ค่าปุ๋ยเคมี 394.44 บาทต่อเดือน ค่าใช้จ่ายสารเคมี 77.84 บาทต่อเดือน ค่าเล่นการพนัน 87.65 บาทต่อเดือน ค่าเช่า/เบี้ย/บุหรี 77.97 บาทต่อเดือน และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เช่น ค่าโทรศัพท์ 34.25 บาทต่อเดือน

จะเห็นได้ว่าจากการตรวจเอกสารดังกล่าว ได้พิจารณาประเด็นการศึกษาที่เกี่ยวข้อง เช่น การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และหลักเกษตรทฤษฎีใหม่ไปปรับใช้ในชีวิต การพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกร การลดรายจ่าย การเพิ่มรายได้ในครัวเรือนหลังจากการเข้าร่วมโครงการ การสนับสนุนปัจจัยต่างๆ และด้านการตลาดเพื่อรองรับผลผลิตของเกษตรกร ทัศนคติของเกษตรกรและเจ้าหน้าที่ที่มีต่อโครงการ ปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานที่ผ่านมาที่มีความคล้ายคลึงกับโครงการ เพื่อเป็นแนวทางประกอบการจัดทำรายงานการประเมินผลต่อไป

2.5.2 แนวคิดและทฤษฎี

1) แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีใหม่

1.1) ความเป็นมาแห่งพระราชดำริ “ทฤษฎีใหม่”

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชบรมนาถบพิตร ได้ปฏิบัติพระราชกรณียกิจในการให้ความช่วยเหลือราษฎรเสมอมา ตลอดระยะเวลาที่พระองค์ทรงครองราชย์ หนึ่งในพระราชกรณียกิจที่ได้ทรงปฏิบัติ คือ การช่วยเหลือราษฎรในพื้นที่แห้งแล้งซึ่งมีปัญหาคาดแคลนน้ำสำหรับการเกษตรด้วยเหตุนี้พระองค์จึงได้ทรงคิดค้นวิธีการหลายวิธีที่จะช่วยแก้ปัญหาขาดแคลนน้ำ หนึ่งในแนวทางต่างๆ เหล่านี้ที่พระองค์ท่านได้พระราชทานมีชื่อเรียก “ทฤษฎีใหม่” ในเวลาต่อมาได้พระราชทานพระราชดำริให้ทำการทดลอง “ทฤษฎีใหม่” เกี่ยวกับการจัดการที่ดินและแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรขึ้น ณ วัดมงคลชัยพัฒนา ตำบลห้วยบง อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี

ทฤษฎีใหม่ เป็นทฤษฎีแห่งการจัดการน้ำและที่ดิน เพื่อสนับสนุนการเกษตรในเขตพื้นที่แห้งแล้ง ซึ่งอาศัยแต่เพียงน้ำฝนในการทำการเกษตร “หลักสำคัญคือว่า ต้องมีน้ำบริโภค น้ำใช้

น้ำเพื่อการเพาะปลูกเพราะชีวิตอยู่ที่นั่นถ้ามีน้ำคนอยู่ได้ ถ้าไม่มีน้ำคนอยู่ไม่ได้ ไม่มีไฟฟ้าคนอยู่ได้ แต่ถ้าไม่มีไฟฟ้าไม่มีน้ำคนอยู่ไม่ได้” (พระราชดำรัส. 17 มีนาคม 2529) และในพระราชดำรัสเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2537 ทรงเล่าถึงที่มาของชื่อ “ทฤษฎีใหม่” ไว้ว่า นอกจากสระน้ำในที่นี้แล้ว จะต้องมีย่างเก็บน้ำที่ใหญ่กว่าอีกแห่งหนึ่งเพื่อเสริมสระน้ำ...ฉะนั้นในบริเวณนั้นจะเกิดเป็นบริเวณที่พัฒนาแบบใหม่ถึงเรียกว่า “ทฤษฎีใหม่”

แนวพระราชดำรัสข้างต้นแสดงให้เห็นถึงแนวคิดที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชบรมนาถบพิตร ทรงยึดเป็นหลักการให้ความช่วยเหลือพสกนิกรในชนบทอันเป็นพื้นฐานในการคิดค้น “ทฤษฎีใหม่” ซึ่งเป็นการ “ปฏิบัติเพื่อหาหน้ให้ราษฎร...การทำเกษตรทฤษฎีใหม่นี้ไม่ใช่เป็นของง่าย ๆ แล้วแต่ที่แล้วแต่โอกาส และแล้วแต่งบประมาณ...บางแห่งขุดสระน้ำแล้วไม่มีน้ำ แม้จะมีฝนน้ำก็อยู่ไม่ได้ เพราะมันรั่วหรือบางทีก็เป็นที่ที่รับน้ำไม่ได้ ทฤษฎีใหม่จึงต้องมีที่ที่เหมาะสมด้วย...”(พระราชดำรัส. 4 ธันวาคม 2538)

การจัดสัดส่วนของพื้นที่ พระองค์ทรงยึดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของทฤษฎีใหม่เป็นหลัก กล่าวคือ ในการคิด “ทฤษฎีใหม่” พระองค์มีจุดมุ่งหมายที่จะให้เป็นแนวปฏิบัติสำหรับเกษตรกรรายย่อยที่มีพื้นที่ทำกินจำกัด โดยมีเป้าหมายขั้นต้นที่จะให้เกษตรกรสามารถเลี้ยงตัวเองได้ (Self sufficiency) ในระดับที่ประหยัดก่อน โดยเฉพาะให้มีความมั่นคงในเรื่องอาหาร(Food security)คือ ให้สามารถผลิตข้าวได้เพียงพอต่อการบริโภค

ทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ คือ แนวทางการพัฒนาการเกษตรอย่างเป็นขั้นตอน 3 ขั้นที่ยึดหลักการพึ่งตนเองเรียกได้ว่าเป็นทฤษฎีใหม่ โดยมุ่งเน้นให้เกษตรกรสามารถเลี้ยงตนเองได้อย่างพอเพียงในระดับประหยัดหรือพอมีพอกินก่อนเป็นขั้นที่หนึ่ง แล้วจึงก้าวเข้าสู่ขั้นที่สอง คือการรวมกลุ่มกันในรูปกลุ่มหรือสหกรณ์เพื่อดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ อาทิ การผลิต การตลาด สวัสดิการ การศึกษา เป็นต้น เพื่อสร้างชุมชนให้เข้มแข็งโดยสมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของตน และท้ายสุดเมื่อกลุ่มหรือชุมชนมีความเข้มแข็งแล้วจึงสร้างความเข้มแข็งในระดับประเทศโดยติดต่อร่วมมือกับแหล่งเงิน แหล่งพลังงาน แหล่งตลาด เพื่อสร้างเครือข่ายในการขยายขอบเขตกิจกรรมในด้านต่าง ๆ ให้นำไปสู่ การลดต้นทุน การเพิ่มผลประโยชน์ของกลุ่มให้มากขึ้น และพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดียิ่งขึ้น

เกษตรทฤษฎีใหม่ เป็นเกษตรที่ยั่งยืนรูปแบบหนึ่งนอกเหนือจากเกษตรผสมผสาน วนเกษตร เกษตรอินทรีย์ และเกษตรธรรมชาติ ซึ่งเน้นการจัดระบบการผลิตทางการเกษตรที่สามารถคงอัตราการผลิตระดับสูงให้ได้ในระยะยาว โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างเหมาะสมและเกิดประโยชน์พร้อมกับคำนึงถึงคุณภาพของสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ยังจะให้ความสำคัญกับการผลิตที่ไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพของผู้ผลิตและผู้บริโภค อันจะนำไปสู่การผลิตที่ยั่งยืนและรักษาอาชีพเกษตรกรกรรมให้เป็นอาชีพที่มั่นคงสำหรับเกษตรกรต่อไป (สุเมธ ตันติเวชกุล,2544)

ทฤษฎีใหม่ ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชบรมนาถบพิตร ในเชิงวิชาการจะมีลักษณะเป็นความคิดชุดหนึ่ง (A set of idea) แนวความคิด (Concepts) หลักการ (Methods)ที่มีความเป็นวิทยาศาสตร์ซึ่งสามารถอธิบายให้เห็นการปฏิบัติจริงได้ โดยเป็นระบบความคิดใหม่ที่ไม่เคยมีผู้คิดมาก่อนเป็นระบบความคิดที่แตกต่างและก้าวพ้นเขตแดนความคิด หรือวิธีการคิดที่เคยมีมาเป็นแนวพระราชดำริที่มีความยิ่งใหญ่ทางความคิด 9 ประการ (ชัยอนันต์ สมุทรวณิช, 2541) มีดังนี้

- (1) เป็นแนวคิดที่ก้าวพ้นเขตแดนความคิดแบบตะวันตก ซึ่งมีอิทธิพลอย่างมากต่อทฤษฎีและวิธีการปฏิบัติทางการพัฒนาปัจจุบัน
- (2) เป็นแนวคิดที่ก้าวพ้นเขตแดนความคิดแบบวิภาษวิธี (Dialectical) ซึ่งถือว่ามี Thesis-antithesis-synthesis ที่เชื่อว่าสิ่งที่มีคุณลักษณะเหนือกว่า เมื่อมีความขัดแย้งกับสิ่งที่ด้อยกว่าก็จะมีผลปรับเปลี่ยนให้สิ่งเดิมแปรผันในเชิงคุณภาพไปเป็นสิ่งที่มีความคุณลักษณะใหม่ในแง่ที่ว่าทฤษฎีใหม่ย่อมรับการดำรงอยู่ร่วมกันของสิ่งที่แตกต่างกันโดยไม่จำเป็นต้องมีความขัดแย้ง
- (3) เป็นแนวคิดที่ปฏิบัติให้เห็นจริงได้
- (4) เป็นทฤษฎีที่มีความง่าย ไม่ซับซ้อน คนในทุกระดับสามารถเข้าใจได้ เข้าถึงและนำไปทำให้เห็นผลจริงทางปฏิบัติได้
- (5) เป็นทฤษฎีอาศัยประสบการณ์ของประเทศไทย และลักษณะทางสภาพแวดล้อมวิถีชีวิตและลักษณะเด่นของความเป็นไทยเป็นพื้นฐานในการนำมาารวมกันขึ้นเป็นทฤษฎีใหม่
- (6) เป็นแนวความคิดที่สมสมัยและเหมาะสมกับจังหวะเวลา ในการเตือนให้ผู้มีบทบาทในการกำหนดนโยบายการพัฒนาประเทศมีสติและระมัดระวังในการดำเนินนโยบายต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลลัพธ์ที่อาจเกิดขึ้นจากปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ สอดคล้องกับสถานการณ์ของสังคมไทยที่กำลังประสบปัญหาอยู่
- (7) เป็นแนวคิดที่แฝงไว้ซึ่งปรัชญาในการดำรงชีพและดำรงชาติ มิใช่เป็นเพียงทฤษฎีทางเศรษฐกิจอย่างเดียว แต่เป็นทฤษฎีแบบบูรณาการ
- (8) เป็นแนวคิดที่มีพลังในการกระตุ้นผู้ยากไร้ เพราะผู้ปฏิบัติสามารถมีความสุขได้ตามอัตภาพที่เหมาะสมกับสถานะของตน
- (9) เป็นแนวคิดที่ปลอดจากการเมือง ผลประโยชน์และอุดมการณ์ จึงเป็นแนวคิดที่มีความเป็นสากล

1.2) แนวทางการพัฒนาตามแนวทางทฤษฎีใหม่แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ

ทฤษฎีใหม่ขั้นต้นเป็นการจัดสรรพื้นที่ที่อยู่อาศัยและที่ทำกิน โดยแบ่งพื้นที่ออกเป็น 4 ส่วน คือ

ส่วนแรก : ไร่ยละ 30 ไร่ ให้ทำการขุดสระกักเก็บน้ำไว้ใช้โดยการรองรับจากน้ำฝนราษฎรจะสามารถนำน้ำไปใช้ในการเกษตรได้ตลอดปี ทั้งยังสามารถเลี้ยงปลาและปลูกพืชน้ำ พืชริมสระเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัวอีกทางหนึ่งด้วย

ส่วนที่สอง : ไร่ยละ 30 ปลูกข้าวในฤดูฝน เพื่อใช้เป็นอาหารหลักสำหรับครอบครัวได้เพียงพอตลอดปี ซึ่งจะช่วยให้ลดค่าใช้จ่ายและสามารถพึ่งตนเองได้

ส่วนที่สาม : ไร่ยละ 30 ปลูกพืชไร่หรือพืชสวนตามแต่สภาพของพื้นที่ และภาวะตลาด เพื่อใช้เป็นอาหารประจำวัน หากเหลือจากบริโภคก็นำไปจำหน่าย

ส่วนที่สี่ : ไร่ยละ 10 ไร่ที่อยู่อาศัยและโรงเรียน ถนนหนทาง คันคูดินหรือคูคลองตลอดจนปลูกพืชสวนครัวและเลี้ยงสัตว์

หลักการสำคัญของทฤษฎีใหม่ขั้นต้น คือ การลดค่าใช้จ่ายโดยการสร้างสิ่งอุปโภคบริโภคให้เพียงพอในที่ดินของตนเอง เสมือนเป็นการสร้างระบบภูมิคุ้มกันผลกระทบจากภายนอก

ทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 2 เมื่อเกษตรกรเข้าใจหลักการและได้ปฏิบัติในที่ดินของตนเองจนได้ผลแล้วก็ก้าวไปสู่ขั้นที่สอง การรวมพลังกันในรูปกลุ่มหรือสหกรณ์ ร่วมแรงร่วมใจกันดำเนินการในด้านต่าง ๆ ได้แก่

- (1) ด้านการผลิต ขึ้นหาพันธุ์พืช เตรียมดิน ซบปรุขาน ฯลฯ เพื่อการเพาะปลูก
- (2) ด้านการตลาด เตรียมลานตากข้าว ยุ้ง เครื่องสีข้าว การจำหน่ายผลผลิต และร่วมจำหน่ายผลผลิต
- (3) การเป็นอยู่ เกษตรกรต้องมีความเป็นอยู่ที่ดี โดยมีปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิต เช่น น้ำปลา อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ฯลฯ ที่เพียงพอ
- (4) สวัสดิการ แต่ละชุมชนควรมีสวัสดิการและบริการที่จำเป็น เช่น สาธารณสุข เงินกู้ เพื่อประโยชน์ในการทำกิจกรรม
- (5) การศึกษา ชุมชนควรมีบทบาทในการส่งเสริมการศึกษา เช่น กองทุนเพื่อการศึกษา
- (6) สังคมและศาสนา ชุมชนควรเป็นที่รวมกันในการพัฒนาสังคมและจิตใจ โดยมีศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยว

หลักการสำคัญของเกษตรทฤษฎีใหม่ขั้นที่สอง คือ รวมพลังในรูปกลุ่มของชาวบ้านเพื่อทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมให้หลากหลาย

ทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 3 เมื่อดำเนินการผ่านพ้นขั้นที่สองแล้ว เกษตรกรหรือกลุ่มเกษตรกรจะพัฒนาก้าวหน้าไปสู่ขั้นที่สามต่อไป คือ การติดต่อประสานงานเพื่อจัดหาทุนหรือแหล่งเงิน เช่น ธนาคาร บริษัท ร้านสหกรณ์ มาช่วยในการลงทุนและพัฒนาคุณภาพชีวิต

- ทั้งนี้ ทั้งฝ่ายเกษตรกร และฝ่ายธนาคารกับบริษัท จะได้รับผลประโยชน์ ดังนี้
- เกษตรกรขายข้าวในราคาสูง (ไม่ถูกกดราคา)
 - ธนาคารกับบริษัทซื้อข้าวอุปโภคบริโภคในราคาต่ำ (ซื้อข้าวเปลือกโดยตรงจากเกษตรกรและมาสีเอง)
 - เกษตรกรซื้อเครื่องอุปโภคบริโภคในราคาต่ำ (เป็นร้านสหกรณ์ ราคาขายส่ง)
 - ธนาคารกับบริษัท จะสามารถกระจายบุคลากร เพื่อไปดำเนินการในกิจกรรมต่าง ๆ ให้เกิดผลดียิ่งขึ้น

หลักการสำคัญของเกษตรทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 3 คือ การสร้างเครือข่ายกลุ่มอาชีพหรือขยายกิจกรรมทางเศรษฐกิจให้หลากหลาย โดยประสานความร่วมมือกับภาครัฐกิจ ภาคองค์กรพัฒนาเอกชนและภาคราชการ ในด้านเงินทุนการตลาด การผลิตการจัดการ และข่าวสารข้อมูล

1.3) ประโยชน์และความสำคัญของเกษตรทฤษฎีใหม่สรุปได้ดังนี้

(1) สามารถลดและแก้ไขปัญหาร้ายแรงได้หลักการของเกษตรทฤษฎีใหม่ก็คือ การขุดสระน้ำเพื่อกักเก็บน้ำในช่วงที่มีฝนตกสำหรับเก็บไว้ใช้ในการเกษตรในเวลาที่มีขาดแคลนซึ่งจะทำให้เกษตรกร โดยเฉพาะเกษตรกรในเขตน้าฝนของภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีน้ำไว้ใช้ในการเกษตรในยามที่ขาดแคลน

(2) ทำให้การใช้พื้นที่การเกษตรมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นจากหลักการเกษตรทฤษฎีใหม่ที่มีการจัดสรรพื้นที่ปลูกพืชอย่างเหมาะสม และเกษตรกรมีอาหารไว้บริโภคอย่างเพียงพอตลอดทั้งปี

(3) ทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นเนื่องจากเกษตรทฤษฎีใหม่เป็นระบบการเกษตรที่จัดให้มีแหล่งน้ำสำหรับการเกษตรมีการจัดสรรพื้นที่สำหรับปลูกพืชหลายชนิดอย่างเหมาะสมและหมุนเวียนปลูกพืชได้ตลอดทั้งปีเป็นการใช้ประโยชน์จากพื้นที่อย่างคุ้มค่า ดังนั้น สิ่งก็ตามมากก็คือ เกษตรกรมีรายได้จากผลผลิตผลการเกษตรหลายชนิดและมีรายได้หมุนเวียนตลอดทั้งปี และยังทำให้มีงานทำตลอดทั้งปี ไม่ต้องไปหางานทำต่างถิ่น ช่วยแก้ปัญหาระว่างงานในท้องถิ่นที่เป็นการว่างงานตามฤดูกาลได้เป็นอย่างดี

(4) ทำให้ปัญหาสังคมลดลงกรณีที่เกษตรกรทำเกษตรทฤษฎีใหม่ จะทำให้เกษตรกรมีงานทำอยู่กับบ้านตนเอง มีเวลาอบรมเลี้ยงดูบุตรหลาน ทำให้ปัญหาด้านที่อยู่อาศัย ครอบครัวขาดความอบอุ่น ปัญหายาเสพติดปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้จะลดน้อยลง

(5) สามารถลดการสูญเสียเงินตราต่างประเทศได้เพราะเน้นการใช้แรงงานภายในครอบครัวถ้ามีแรงงานเพียงพอสำหรับการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ จะไม่พึ่งเครื่องจักรและอุปกรณ์จากภายนอกหรือต่างประเทศมากนัก และมักจะเน้นการใช้เทคโนโลยีและภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น การใช้ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก และ การใช้สารสกัดจากธรรมชาติในการป้องกันและกำจัดแมลงศัตรูพืชทำให้เป็นการลดการสูญเสียเงินตราต่างประเทศได้

(6) ทำให้ระบบเศรษฐกิจของประเทศมั่นคงยิ่งขึ้นเนื่องจากมีงานทำมีอาหารบริโภค มีรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีพ จึงทำให้เกษตรกรมีกำลังใจในการใช้จ่ายใช้สอยตามอัตภาพ ดังนั้น เมื่อเกษตรกรซึ่งเป็นฐานของประเทศมีความมั่นคงก็จะทำให้ประเทศชาติมั่นคง ระบบเศรษฐกิจของประเทศส่วนรวมก็จะมั่นคงตามมไปด้วย

(7) ทำให้เกิดการพัฒนายั่งยืนเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชบรมนาถบพิตร เป็นทฤษฎีที่สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม เมื่อนำทฤษฎีนี้ไปปฏิบัติอย่างจริงจังรวมทั้งยึดหลักการพัฒนาประเทศตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงอย่างเคร่งครัด จะทำให้ประชากรมีแต่ความสมบูรณ์พูนสุขไม่มีปัญหาระว่างงาน และขาดแคลนอาหารบริโภคปัญหาต่าง ๆ ของสังคมก็จะลดน้อยลงประเทศชาติก็จะมั่นคงแข็งแรง ลดการพึ่งพาจากภายนอกหรือต่างประเทศ ดังนั้น การพัฒนาการเกษตรตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวนี้ จะเป็นการพัฒนาประเทศชาติที่ยั่งยืนตลอดไป

2.5.3 แนวคิดการประเมินผล

1) แนวคิดการประเมินผลของสคริฟเวน (Scriven's evaluation model)

สคริฟเวนได้ให้นิยามของการประเมินไว้ว่า การประเมินเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการรวบรวมข้อมูล การตัดสินใจเลือกใช้เครื่องมือเพื่อเก็บข้อมูล และการกำหนดเกณฑ์ประกอบในการประเมิน เป้าหมายสำคัญของการประเมิน คือ การตัดสินคุณค่าให้กับกิจกรรมใดๆ ที่ต้องการจะประเมิน สคริฟเวนได้จำแนกประเภทและบทบาทของการประเมินออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1.1) การประเมินระหว่างดำเนินการ (Formative evaluation) เป็นการประเมินงานกิจกรรม หรือโครงการใดๆ ที่บ่งชี้ถึงข้อดีและข้อจำกัดที่เกิดขึ้นในระหว่างการทำงานนั้นๆ ผลจากการประเมินดังกล่าวนี้สามารถนำไปใช้เพื่อการพัฒนางานดังกล่าวให้ดีขึ้น จึงอาจเรียกการประเมินประเภทนี้ว่า เป็นการประเมินเพื่อการปรับปรุง

1.2) การประเมินผลรวม (Summative evaluation) เป็นการประเมินเมื่อกิจกรรมหรือโครงการใดๆ สิ้นสุดลงเพื่อเป็นตัวบ่งชี้ถึงคุณค่าความสำเร็จของโครงการนั้นๆ รวมทั้งนำเอาความสำเร็จหรือแนวทางที่ดีไปใช้กับงานหรือกิจกรรมอื่นๆ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันในโอกาสต่อไป จึงอาจเรียกการประเมินประเภทนี้ว่า เป็นการประเมินผลสรุปรวม

2) ตัวแบบเชิงตรรกะ (Logic model)(อ้างใน วัฒนา, 2553)

ตัวแบบ Logic model เป็นวิธีการสื่อที่เป็นระบบและเห็นภาพได้ชัดเจนที่นำเสนอความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างทรัพยากรในการปฏิบัติงานของแผนงาน การจัดทำกิจกรรม และการเปลี่ยนแปลงหรือผลงานที่ต้องการบรรลุผลสำเร็จ (W.K. Kellogg Foundation, 2004) ตัวแบบ Logic model มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่

2.1) ทรัพยากรต่าง ๆ (Resources) เช่น คน เงิน การจัดการองค์การ และชุมชน ที่แผนงานสามารถจัดหาได้เพื่อดำเนินงาน หรือที่เรียกว่า ปัจจัยนำเข้า (Inputs)

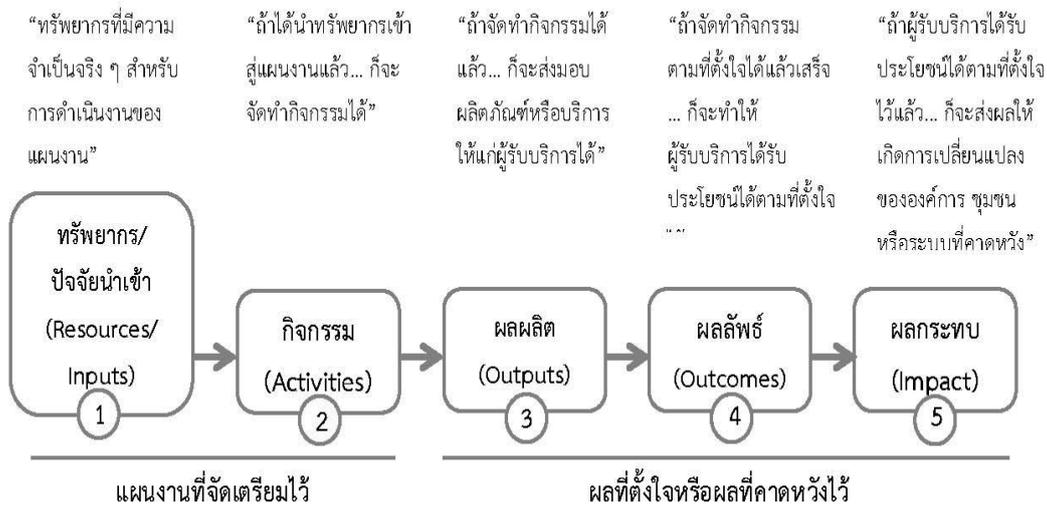
2.2) กิจกรรมของแผนงาน (Program activities) เป็นสิ่งที่แผนงานจัดทำโดยใช้ทรัพยากรกิจกรรมเป็นทั้งกระบวนการ เครื่องมือ เหตุการณ์ เทคโนโลยี และการกระทำที่เป็นส่วนที่แผนงานตั้งใจจะทำ กิจกรรมการพัฒนานี้จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงหรือผลงานที่ต้องการบรรลุผลสำเร็จ ได้แก่ ผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ (outputs, outcomes, and Impacts)

2.3) ผลผลิต (Outputs) เป็นผลิตภัณฑ์ที่เกิดขึ้นโดยตรงจากการจัดกิจกรรมของแผนงาน และอาจครอบคลุมถึงประเภท ระดับ และเป้าหมายของการบริหารที่ส่งมอบของแผนงาน

2.4) ผลลัพธ์ (Outcomes) เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ความรู้ ทักษะ สถานภาพและระดับของหน้าที่การงานของผู้มีส่วนร่วมในแผนงาน ผลลัพธ์ระยะสั้นวัดได้ภายใน 1 - 3 ปี ผลลัพธ์ระยะยาววัดได้ภายใน 4 - 6 ปี และนำไปสู่ผลกระทบได้ภายใน 7 - 10 ปี

2.5) ผลกระทบ (Impacts) เป็นการเปลี่ยนแปลงที่ตั้งใจและไม่ตั้งใจที่เกิดขึ้นในองค์การ ชุมชน หรือระบบ อันเป็นผลสืบเนื่องจากการจัดทำกิจกรรมของแผนงานที่ปรากฏในช่วง 7 - 10 ปีของการดำเนินงานตามแผนงาน ซึ่งโดยปกติมักจะทำการประเมินผลกระทบเมื่อสิ้นสุดระยะเวลาของแผนงาน

ตัวแบบ Logic model ถือเป็นทฤษฎีหนึ่ง ที่นักประเมินผลเรียกว่า ทฤษฎีแผนงาน (Program theory) เพราะว่ามันอธิบายกระบวนการทำงานของแผนงานที่เป็นปัจจัยซึ่งมีอิทธิพลต่อผลสุดท้ายที่เกิดขึ้นเมื่อสิ้นสุดแผนงาน(ภาพที่ 2.1)

ภาพที่ 2.1 ตัวแบบ Logic model

3) การวัดทัศนคติ

Rensis Likert, 1932. ผู้อำนวยการของ Social science research centre ของมหาวิทยาลัยมิชิแกน คิดค้นวิธีการนี้ เมื่อ ค.ศ. 1935 เป็นวิธีการวัดตัวแปรที่นิยมใช้กันทั่วไปในงานวิจัยด้านสังคมศาสตร์ โดยเฉพาะการวัดทัศนคติของบุคลากรด้านต่างๆ เพราะทำได้ง่าย และได้ผลดีพอสมควร วิธีการได้มาซึ่งเครื่องมือวัดของ Likert มีขั้นตอนในการปฏิบัติ ดังนี้

3.1) ผู้วิจัยต้องเขียนข้อความหรือข้อซักถามเกี่ยวกับตัวชี้วัดที่ต้องการวัดจำนวนหนึ่ง โดยการเขียนให้มีจำนวนข้อคำถามมากกว่าที่ต้องการใช้จริงประมาณครึ่งหนึ่งของข้อคำถามนั้น ให้เขียนปนกันทั้งที่มองในด้านดีและในด้านไม่ดี แต่ไม่ควรมีข้อคำถามที่มีความหมายกลาง ๆ

3.2) กำหนดระดับของการแสดงความคิดเห็นในแต่ละข้อความว่า เห็นด้วยหรือไม่ เช่น แบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

3.3) การกำหนดระดับคะแนนสามารถกำหนดได้หลายระดับ ตั้งแต่ 3 ระดับ 5 ระดับ 7 ระดับ ขึ้นอยู่กับผู้ประเมินกำหนด ซึ่งโดยทั่วไปใช้ 5 ระดับ เช่น

- 5 คะแนน สำหรับเห็นด้วยอย่างยิ่ง/ มากที่สุด
- 4 คะแนน สำหรับเห็นด้วย/ มาก
- 3 คะแนน สำหรับไม่แน่ใจ/ปานกลาง
- 2 คะแนน สำหรับไม่เห็นด้วย/น้อย
- 1 คะแนน สำหรับไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง/น้อยที่สุด

ต่อจากนั้นกำหนดเกณฑ์คะแนนเป็นช่วง ๆ ซึ่งมีวิธีคำนวณหาช่วงของคะแนนดังนี้

$$\text{ช่วงคะแนน} = \frac{\text{คะแนนมาก} - \text{คะแนนน้อย}}{\text{จำนวนระดับ}}$$

โดยที่ คะแนนมาก คือ คะแนนที่กำหนดมากที่สุด ในที่นี้เท่ากับ 5 คะแนน

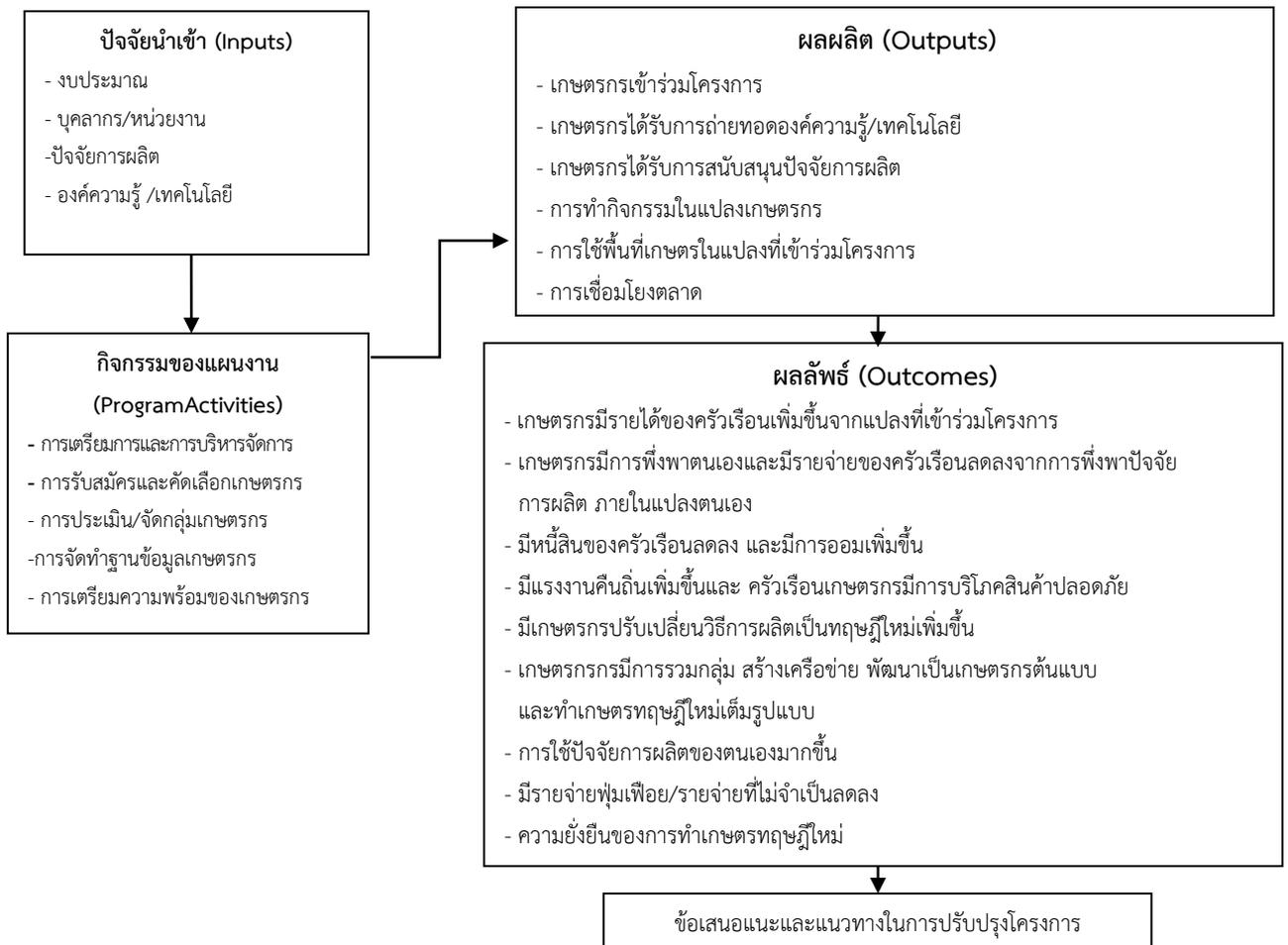
คะแนนน้อย คือ คะแนนที่กำหนดน้อยที่สุด ในที่นี้เท่ากับ 1 คะแนน

จำนวนระดับ คือ จำนวนระดับการวัด ในที่นี้เท่ากับ 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่าง

ยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ดังนี้

$$\text{ช่วงคะแนน} = \frac{5 - 1}{5} = 0.8$$

2.5.3 กรอบแนวคิดในการประเมินผลจากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีต่าง ๆ สามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการประเมินผลโครงการส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่ (5 ประสาน สืบสานเกษตรทฤษฎีใหม่ภายในหลวง) ปี 2561 ได้ดังนี้ (ภาพที่ 2.2)

ภาพที่ 2.2 กรอบแนวคิดในการประเมินผลโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่(5 ประสาน สืบสานเกษตรทฤษฎีใหม่ภายในหลวง) ปี 2561

2.6 วิธีประเมินผล

2.6.1 รูปแบบการประเมินผล จากการศึกษาแนวคิดของตัวแบบเชิงตรรกะ (Logic model) ซึ่งเป็นรูปแบบของกระบวนการเชิงเหตุและผล สามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมืออธิบายกระบวนการของการประเมินผล ที่เน้นความเชื่อมโยงการใช้ทรัพยากรในกิจกรรมของโครงการ รวมถึงผลได้และผลลัพธ์ ที่เกิดขึ้น จึงได้นำตัวแบบดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ในการประเมินผลครั้งนี้ มีองค์ประกอบสอดคล้องกับโครงสร้างโครงการ ที่ประกอบไปด้วย ปัจจัยนำเข้า (Inputs) กิจกรรมของแผนงาน (Program activities) ผลผลิต (Outputs) และ ผลลัพธ์ (Outcomes) ของโครงการ โดยการเปรียบเทียบก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการของเกษตรกรส่วนการประเมินผลกระทบของโครงการ ยังไม่ได้ดำเนินการในรายงานฉบับนี้

1) ปัจจัยนำเข้า (Inputs) พิจารณาในประเด็นที่เกี่ยวกับ ทรัพยากรต่าง ๆ ได้แก่ การสนับสนุนงบประมาณ การสนับสนุนองค์ความรู้และปัจจัยการผลิตเพื่อการพึ่งพาตนเอง

2) กิจกรรมของแผนงาน (Program activities) พิจารณาในส่วนของกิจกรรม เครื่องมือต่าง ๆ ตามแผนได้แก่ การเตรียม การบริหารจัดการ การรับสมัคร การคัดเลือกและจัดกลุ่มเกษตรกร การจัดทำฐานข้อมูล การทำแผนการผลิต การทำผังแปลง

3) ผลผลิต (Outputs) พิจารณาในส่วนของผลที่เกิดขึ้นโดยตรงจากกิจกรรมต่าง ๆ ของแผนงาน ได้แก่ การรับสมัครเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ การถ่ายทอดความรู้ การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ การทำกิจกรรมในแปลงเกษตรกร

4) ผลลัพธ์ (Outcomes) พิจารณาในส่วนของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เป็นผลของกิจกรรมของแผนงาน ซึ่งเป็นผลลัพธ์ระยะสั้นที่วัดได้ภายใน 1 ปี ได้แก่ การเพิ่มรายได้ในครัวเรือน การพึ่งพาตนเอง และคุณภาพชีวิตเกษตรกร

2.6.2 ประเภทการประเมินผล เป็นการประเมินผลระหว่างดำเนินงานโครงการ(Formative evaluation) ซึ่งมุ่งเน้นพิจารณาผลได้ ปัญหา และอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรม รวมไปถึงผลลัพธ์ที่เกษตรกรเป้าหมายได้รับ

2.6.3 แผนแบบการประเมินผลเป็นการเปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นจริงกับเป้าหมายที่โครงการได้ระบุไว้ หรือผลที่คาดหวังเปรียบเทียบก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ

2.6.4 ประเด็นและตัวชี้วัด

จากรูปแบบการประเมินผลดังกล่าว นำมาสร้างประเด็นและตัวชี้วัดการประเมินผลของโครงการ ส่งเสริมเกษตรกรทฤษฎีใหม่(5 ประสาน สืบสานเกษตรทฤษฎีใหม่ถวายเป็นหลวง) ปี 2561 (ตารางที่ 2.1) โดยใช้ในการเปรียบเทียบเป้าหมายหรือหลักเกณฑ์ ดังนี้

ตารางที่ 2.1 ประเด็นและตัวชี้วัดการประเมินผลโครงการ

ประเด็น	ตัวชี้วัด
1. ปัจจัยนำเข้า (Inputs)	
1.1 งบประมาณ	- จำนวนงบประมาณที่ใช้จ่ายจริงเปรียบเทียบกับงบประมาณที่ได้รับจัดสรร
1.2 หน่วยงานและบุคลากร	- จำนวนหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ที่ร่วมปฏิบัติงานทั้งภาครัฐ เอกชน สถาบันการศึกษา
1.3 การสนับสนุนปัจจัยการผลิต	- จำนวนปัจจัยการผลิตที่ได้รับการสนับสนุน
1.4 การส่งเสริมองค์ความรู้ /เทคโนโลยี	- จำนวนหลักสูตร/เทคโนโลยีที่ถ่ายทอดให้เกษตรกร
2. แผนของกิจกรรม (Program activities)	
2.1 การเตรียมการและ การบริหารจัดการ(เกษตรกร ปี 2561)	- มีคณะกรรมการบริหารขับเคลื่อนโครงการระดับกระทรวง - จำนวนคณะกรรมการและคณะทำงานระดับจังหวัดอำเภอ/ตำบล - จำนวนครั้งที่จัดประชุมของคณะกรรมการและคณะทำงานระดับจังหวัด/อำเภอ/ ตำบล/ทีม 5 ประสาน - การบูรณาการระบบฐานข้อมูลเกษตรกร/ระบบรายงาน - มีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานโครงการ - มีการประชาสัมพันธ์และสร้างการรับรู้ต่อสาธารณชน - จำนวนครั้งในการติดตาม/ตรวจเยี่ยมเกษตรกรในพื้นที่
2.2 การรับสมัคร และคัดเลือกเกษตรกรปี 2561	- จำนวนครั้งของการจัดประชุมชี้แจงหลักเกณฑ์การรับสมัครและการคัดเลือก เกษตรกร
2.3 การประเมินศักยภาพ/ จัดกลุ่มเกษตรกรปี 2560	- จำนวนครั้งของการจัดประชุมชี้แจงการจัดกลุ่มเกษตรกร
2.4 การจัดทำฐานข้อมูลเกษตรกร	- ร้อยละของการจัดทำฐานข้อมูลเกษตรกรโครงการ
2.5 การเตรียมความพร้อมของ เกษตรกร	
1) การพัฒนาความรู้	- ร้อยละของเกษตรกรได้เข้าร่วมกิจกรรมพบปะ3ประสาน /5 ประสาน - จำนวนหน่วยงานที่รับผิดชอบในพื้นที่ ให้คำแนะนำ ความรู้ทางวิชาการ เทคนิค นวัตกรรมการผลิตแต่ละสาขา - ร้อยละของเกษตรกรที่เข้ารับการอบรมหลักสูตรกลาง เทียบกับเป้าหมาย (เกษตรกร ปี 2561) - จำนวนครั้งในการสนับสนุนองค์ความรู้แก่เกษตรกรของสถาบันการศึกษา ภาครัฐ และเอกชน
2) การพัฒนาตนเอง/ การเตรียมพร้อมเพื่อการผลิต	
2.1) การทำแฟ้มข้อมูล	- ร้อยละของเกษตรกรที่ได้จัดทำแฟ้มข้อมูลรายบุคคล
2.2) การทำสมุดตรวจเยี่ยม	- ร้อยละของเกษตรกรที่ได้รับสมุดตรวจเยี่ยม

ที่มา: จากการสำรวจ

ตารางที่ 2.1 ประเด็นและตัวชี้วัดการประเมินผลโครงการ (ต่อ)

ประเด็น	ตัวชี้วัด
2.3) การจัดทำผังแปลง	- ร้อยละเกษตรกรที่ได้จัดทำผังแปลง
2.4) การจัดทำแผนการผลิตและดำเนินการตามแผนการผลิต	- ร้อยละของเกษตรกรที่จัดทำแผนการผลิตและดำเนินการตามแผนการผลิต
2.5) ความเข้าใจภารกิจของปราชญ์เกษตร เกษตรกรต้นแบบ ประธาน ศพก. ที่มีบทบาทในการดูแลเกษตรกร	- ร้อยละความเข้าใจภารกิจของปราชญ์เกษตร/เกษตรกรต้นแบบ/ประธาน ศพก. ที่มีบทบาท ในการดูแลเกษตรกร - สัดส่วนในการดูแลเกษตรกร
2.6) การมีแปลงตัวอย่างความสำเร็จในการทำเกษตรทฤษฎีใหม่	- ร้อยละของปราชญ์เกษตรที่มีแปลงตัวอย่างความสำเร็จในการทำเกษตรทฤษฎีใหม่
2.7) การติดตามเยี่ยมเยียนให้คำแนะนำแก่เกษตรกร	- ร้อยละของการติดตามเยี่ยมเยียนให้คำแนะนำแก่เกษตรกรของหน่วยงานและปราชญ์เกษตร
2.8) การนำความรู้ คำแนะนำไปใช้ประโยชน์	- ร้อยละของเกษตรกรที่นำคำแนะนำจากหน่วยงานและปราชญ์เกษตรไปใช้ประโยชน์
3) การเชื่อมโยงตลาด	- มีการจัดหาตลาดรองรับผลผลิตของเกษตรกร
3. ผลผลิต (Outputs)	
3.1 เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ	- ร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามกลุ่ม A,B,C เทียบกับเป้าหมาย (เกษตรกร ปี 2560) - ร้อยละของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการเทียบกับเป้าหมาย (เกษตรกร ปี 2561)
3.2 การถ่ายทอดองค์ความรู้/เทคโนโลยี	- ร้อยละของเกษตรกรที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้/เทคโนโลยี
1) การทำเกษตรทฤษฎีใหม่และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	- ระดับความรู้ ความเข้าใจของเกษตรกรในหลักการทำเกษตรทฤษฎีใหม่และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง - ร้อยละของเกษตรกรที่นำความรู้ความเข้าใจในหลักการทำเกษตรทฤษฎีใหม่และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต
2) การทำบัญชีครัวเรือน/บัญชีฟาร์ม	- ร้อยละของเกษตรกรที่ทำบัญชีครัวเรือน/บัญชีฟาร์ม
3.3 การสนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อการพึ่งพาตนเองเบื้องต้น	- ร้อยละของเกษตรกรที่ได้รับสนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อการพึ่งพาตนเองเบื้องต้น
3.4 การใช้พื้นที่เกษตรในแปลงที่เข้าร่วมโครงการ	- การทำกิจกรรมในพื้นที่ของเกษตรกร ตาม 4 องค์ประกอบ (พื้นที่แหล่งน้ำ ปลูกข้าว ปลูกพืช ที่อยู่อาศัยและเลี้ยงสัตว์
3.5 การทำกิจกรรมในแปลงของเกษตรกร	- สัดส่วนการใช้พื้นที่ทำกิจกรรมในแปลงที่เข้าร่วมโครงการ - จำนวนกิจกรรมการผลิตในแปลงที่เข้าร่วมโครงการของเกษตรกร - ร้อยละเกษตรกรที่ดำเนินการตามแผนการผลิต (ทำให้พอกิน)

ตารางที่ 2.1 ประเด็นและตัวชี้วัดการประเมินผลโครงการ (ต่อ)

ประเด็น	ตัวชี้วัด
3.5 การทำกิจกรรมในแปลง ของเกษตรกร	<ul style="list-style-type: none"> - ร้อยละเกษตรกรที่ดำเนินการตามแผนการผลิต(ทำให้พอกิน) และขยายผล การผลิต(ทำให้พอบำรุง) โดยแลกเปลี่ยนปัจจัยการผลิตกับเพื่อนเกษตรกร - ร้อยละเกษตรกรที่ดำเนินการตามแผนการผลิต (ทำให้พอกิน) และขยายผล การผลิต(ทำให้พอบำรุง) โดยแลกเปลี่ยนปัจจัยการผลิตกับเพื่อนเกษตรกร และมีรายได้เสริม
3.6 การกระจายผลผลิตในแปลง ที่เข้าร่วมโครงการ	<ul style="list-style-type: none"> - ร้อยละของการกระจายผลผลิตในแปลงที่เข้าร่วมโครงการ
3.7 การเชื่อมโยงตลาด	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวนตลาดที่หน่วยงานจัดหาไว้ให้
4. ผลลัพธ์ (Outcomes)	
4.1 ด้านเศรษฐกิจครัวเรือนเกษตรกร	<ul style="list-style-type: none"> - รายได้ที่เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายผลผลิตในแปลงที่เข้าร่วมโครงการ - ร้อยละครัวเรือนเกษตรกรที่มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายผลผลิตในแปลงที่เข้าร่วมโครงการ - ร้อยละครัวเรือนเกษตรกรที่มีหนี้สินลดลงจากการทำกิจกรรมตามโครงการ - จำนวนหนี้สินของครัวเรือนเกษตรกรที่ลดลงจากการทำกิจกรรมตามโครงการ - ร้อยละของครัวเรือนเกษตรกรที่มีการออมเพิ่มขึ้นจากการทำกิจกรรมตามโครงการ - มูลค่าเงินออมของครัวเรือนเกษตรกรที่เพิ่มขึ้นจากการทำกิจกรรมตามโครงการ
4.2 การพึ่งพาตนเอง	
1) การลดรายจ่ายในการบริโภค ของครัวเรือนเกษตรกร	<ul style="list-style-type: none"> - ปริมาณรายจ่ายของครัวเรือนเกษตรกรที่ลดได้จากการพึ่งพาปัจจัยการผลิตภายใน แปลงของตนเอง - ร้อยละของครัวเรือนเกษตรกรที่มีรายจ่ายของครัวเรือนลดลง - สัดส่วนการใช้ปัจจัยการผลิตของตนเองเทียบกับการจัดหาจากภายนอกครัวเรือน
2) การลดรายจ่ายฟุ่มเฟือย/ รายจ่ายที่ไม่จำเป็นของครัวเรือน	<ul style="list-style-type: none"> - ร้อยละของครัวเรือนเกษตรกรที่มีรายจ่ายฟุ่มเฟือย/รายจ่ายไม่จำเป็นลดลง
4.3 การเคลื่อนย้ายแรงงาน	<ul style="list-style-type: none"> - ร้อยละของครัวเรือนเกษตรกรที่มีแรงงานคืนถิ่นเพิ่มขึ้น
4.4 ความยั่งยืนของโครงการ	
1) การพัฒนาแปลงสู่เกษตรกร ทฤษฎีใหม่เต็มรูปแบบ	<ul style="list-style-type: none"> - ร้อยละของเกษตรกรที่ทำเกษตรทฤษฎีใหม่เต็มรูปแบบ - ร้อยละของเกษตรกรที่ทำเกษตรทฤษฎีใหม่อย่างต่อเนื่อง
2) การพัฒนาสู่เกษตรกร ต้นแบบและทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 2 และ 3	<ul style="list-style-type: none"> - ร้อยละของเกษตรกรที่เป็นเกษตรกรต้นแบบ - ร้อยละของเกษตรกรที่มีการปรับเปลี่ยนวิธีการผลิตเป็นทฤษฎีใหม่สามารถลด รายจ่ายในครัวเรือนได้
3) การรวมกลุ่มเพื่อสร้างความ เข้มแข็ง	<ul style="list-style-type: none"> - ร้อยละของเกษตรกรที่มีการเผยแพร่องค์ความรู้หรือขยายผลไปสู่เกษตรกรรายอื่น - ร้อยละของเกษตรกรที่มีการรวมกลุ่มสร้างเครือข่ายเพื่อสร้างความเข้มแข็ง - ร้อยละของเกษตรกรที่มีการดำเนินการเกษตรทฤษฎีใหม่ต่อเนื่อง
5.ทัศนคติ	<ul style="list-style-type: none"> - ระดับความคิดเห็นของเกษตรกรและเจ้าหน้าที่ต่อการดำเนินการโครงการ

ที่มา: จากการสำรวจ

2.6.5 การรวบรวมข้อมูล

1) วิธีการรวบรวมข้อมูลในการประเมินผลครั้งนี้ใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย และรวบรวมจากเอกสารโครงการ รายงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2) แหล่งข้อมูล ประกอบด้วย

2.1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data)เป็นการเก็บรวบรวมจากเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

(1) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

(1.1) เกษตรกรรายเดิม ปี 2560 ใช้แผนแบบการเลือกตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) มีขั้นตอน คือ เลือกตัวอย่างเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการทุกจังหวัด โดยแบ่งเกษตรกรในแต่ละจังหวัดเป็น 3 ชั้นภูมิ ได้แก่ กลุ่ม A กลุ่ม B และกลุ่ม C ในแต่ละชั้นภูมิ กำหนดจำนวนเกษตรกรตัวอย่าง 1 ราย ต่อจำนวนเกษตรกร 100 ราย และต้องมีเกษตรกรตัวอย่าง ไม่น้อยกว่า 1 ราย โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายแบบไม่ทดแทนกัน (Simple random sampling without replacement) รวมจำนวนเกษตรกรตัวอย่าง 792 ราย

(1.2) เกษตรกรรายใหม่ ปี 2561 ใช้แผนแบบการเลือกตัวอย่างสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยเลือกตัวอย่างเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการทุกจังหวัด ในแต่ละจังหวัด กำหนดจำนวนเกษตรกรตัวอย่าง 1 ราย ต่อจำนวนเกษตรกร 100 ราย และต้องมีเกษตรกรตัวอย่าง ไม่น้อยกว่า 1 ราย โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายแบบไม่ทดแทนกัน (Simple random sampling without replacement) รวมจำนวนเกษตรกรตัวอย่าง 722 ราย

(2) เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการ โดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive selection)

(2.1) เจ้าหน้าที่ของสำนักงานเกษตรและสหกรณ์ในระดับจังหวัดที่รับผิดชอบโครงการ 76 จังหวัด (ยกเว้นกรุงเทพมหานคร) จังหวัดละ 1 ราย รวมทั้งสิ้น 76 ราย

(2.2) เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในระดับจังหวัด 76 จังหวัด (ยกเว้นกรุงเทพมหานคร) ที่รับผิดชอบโครงการทุกหน่วยงาน อย่างน้อยจังหวัดละ 5 หน่วยงาน รวมทั้งสิ้น 759 ราย

(2.3) เจ้าหน้าที่ภาคเอกชนที่รับผิดชอบเกษตรกรในระดับจังหวัด 76 จังหวัด (ยกเว้นกรุงเทพมหานคร) จังหวัดละ 1 ราย รวมทั้งสิ้น 54 ราย

(2.4) เจ้าหน้าที่สถาบันการศึกษาที่รับผิดชอบเกษตรกรในระดับจังหวัด 76 จังหวัด (ยกเว้นกรุงเทพมหานคร) จังหวัดละ 1 ราย รวมทั้งสิ้น 40 ราย

(2.5) ประชาชนเกษตรกร/เกษตรกรต้นแบบ/ประธานศพก. ที่ได้รับมอบหมายให้ดูแลเกษตรกร ในระดับจังหวัด 76 จังหวัด(ยกเว้นกรุงเทพมหานคร) จังหวัดละ 2 รายรวมทั้งสิ้น 162 ราย

ตารางที่ 2.2 จำนวนตัวอย่างที่ใช้ในการประเมินผล

หน่วย : ราย

รายการ	ขนาดประชากร	ขนาดตัวอย่าง
1. เกษตรกรรายเดิม ปี 2560	70,034	792
กลุ่ม A	17,534	208
กลุ่ม B	39,584	437
กลุ่ม C	12,916	147
2. เกษตรกรรายใหม่ ปี 2561	70,000	722
3. เจ้าหน้าที่ของสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	76	76
4. เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	76	759
5. เจ้าหน้าที่เอกชน	76	54
6. เจ้าหน้าที่สถาบันการศึกษา	76	40
7. ประชาชนเกษตร / เกษตรกรต้นแบบ/ประธานศพก.	76	162
รวม		2,605

ที่มา: จากการคำนวณ

2.2) ข้อมูลทุติยภูมิ(Secondary Data)เป็นการรวบรวมจากเอกสารโครงการรายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานของหน่วยงาน และข้อมูลจากเอกสารรายงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.6.6 การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

2.1) การวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ เพื่ออธิบายประกอบค่าตัวแปรต่าง ๆ ซึ่งแสดงด้วยค่าสถิติอย่างง่าย ได้แก่ ค่าเฉลี่ยค่าร้อยละ และค่าผลรวม เพื่อนำเสนอรายงานเป็นคำอธิบายประกอบตารางข้อมูล

2.2) การประเมินผลใช้มาตราวัดแบบลิเคอร์ท (Likert Scale) เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจ ความรู้ความเข้าใจ โดยแบ่งเป็นช่วงระดับค่าคะแนนสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ค่าคะแนน	ค่าเฉลี่ย	ความหมายผลการประเมิน
1	1.00 - 1.80	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง/น้อย
2	1.81 - 2.60	ไม่เห็นด้วย/ค่อนข้างน้อย
3	2.61 - 3.40	ไม่แน่ใจ/ปานกลาง
4	3.41 - 4.20	เห็นด้วย/ค่อนข้างมาก
5	4.21 - 5.00	เห็นด้วยอย่างยิ่ง/มาก

2.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการประเมินผล

2.7.1 ใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารในการดำเนินงานต่อไป

2.7.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการประเมินผลใช้เป็นข้อมูลเพื่อการปรับปรุงการดำเนินงานในระยะต่อไป

บทที่ 3

สภาพทั่วไปของกลุ่มเป้าหมายของโครงการ

3.1 ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

3.1.1 การประกอบอาชีพของเกษตรกร

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการปี 2560 ร้อยละ 88.01 ประกอบอาชีพภาคเกษตรกรรมโดยทำนามากที่สุด ร้อยละ 47.96 รองลงมา ทำสวน ร้อยละ 20.15 ทำไร่ ร้อยละ 8.16 ตามลำดับส่วนที่เหลือร้อยละ 11.99 ประกอบอาชีพนอกภาคเกษตรกรรม เช่น ข้าราชการ/ข้าราชการบำนาญ/พนักงานราชการ/ลูกจ้าง ร้อยละ 4.70 อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 4.45 และรับจ้างทั่วไป ร้อยละ 2.84 ตามลำดับ

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2561 ร้อยละ 84.13 ประกอบอาชีพภาคเกษตรกรรมโดยทำนามากที่สุด ร้อยละ 48.92 รองลงมา ทำสวน ร้อยละ 15.73 และทำไร่ร้อยละ 8.33 ตามลำดับ ส่วนที่เหลือร้อยละ 15.87 ประกอบอาชีพนอกภาคเกษตรกรรม เช่น ข้าราชการ/ข้าราชการบำนาญ/พนักงานราชการ/ลูกจ้าง ร้อยละ 5.92 ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 5.51 และ รับจ้างทั่วไป ร้อยละ 4.44 ตามลำดับ (ตารางที่ 3.1)

ตารางที่ 3.1 อาชีพหลักของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

หน่วย: ร้อยละ

อาชีพหลัก	เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ	
	ปี 2560	ปี 2561
1. ภาคเกษตรกรรม	88.01	84.13
1) ทำนา	47.96	48.92
2) ทำสวน	20.15	15.73
3) ทำไร่	8.16	8.33
4) พืชผัก	4.20	4.03
5) เกษตรผสมผสาน	4.08	3.36
6) ปศุสัตว์	1.85	1.21
7) รับจ้างในภาคการเกษตร	0.99	1.34
8) ประมง	0.62	1.21
2. นอกภาคเกษตรกรรม	11.99	15.87
1) ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	4.45	5.51
2) ข้าราชการ/ข้าราชการบำนาญ /พนักงานราชการ/ลูกจ้าง/	4.70	5.92
3) รับจ้างทั่วไป	2.84	4.44
รวม	100.00	100.00

ที่มา: จากการสำรวจ

3.1.2 ระดับการศึกษาของเกษตรกร

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการปี 2560 ร้อยละ 58.79 จบการศึกษาระดับประถมศึกษา รองลงมา ร้อยละ 18.21 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. และร้อยละ 9.99 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตามลำดับ สำหรับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการปี 2561 พบว่า ร้อยละ 58.54 จบการศึกษาระดับประถมศึกษา รองลงมา ร้อยละ 21.99 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. และร้อยละ 10.37 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตามลำดับ (ตารางที่ 3.2)

ตารางที่ 3.2 ระดับการศึกษาของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

หน่วย: ร้อยละ

ระดับการศึกษา	เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ	
	ปี 2560	ปี 2561
1) ไม่ได้เรียน	2.78	0.28
2) ประถมศึกษา	58.79	58.54
3) มัธยมศึกษาตอนต้น	9.99	10.37
4) มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช.	18.21	21.99
5) ปวส./อนุปริญญา	4.04	2.94
6) ปริญญาตรีขึ้นไป	6.19	5.88
รวม	100.00	100.00

ที่มา: จากการสำรวจ

3.1.3 สมาชิกในครัวเรือนและการใช้แรงงานทำการเกษตร

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการปี 2560 มีสมาชิกในครัวเรือน เฉลี่ย 4 ราย โดยเป็นสมาชิกที่เป็นแรงงานทำการเกษตรในแปลงที่เข้าร่วมโครงการ เฉลี่ย 2 ราย ส่วนที่เหลือไม่ได้เป็นแรงงาน เนื่องจากอายุมาก หรืออยู่ในวัยเรียน จำนวน 2 ราย สำหรับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2561 มีสมาชิกในครัวเรือน เฉลี่ย 4 ราย แรงงานทำการเกษตรในแปลงที่เข้าร่วมโครงการ เฉลี่ย 2 ราย ส่วนที่เหลือ 2 ราย ไม่ได้เป็นแรงงาน (ตารางที่ 3.3)

ตารางที่ 3.3 สมาชิกในครัวเรือนและการใช้แรงงานทำการเกษตรที่เข้าร่วมโครงการ

หน่วย: ราย

รายการ	ปี 2560	ปี 2561
1) สมาชิกในครัวเรือน	4	4
2) แรงงานทำการเกษตร		
- เป็นแรงงาน	2	2
- ไม่ได้เป็นแรงงาน	2	2

ที่มา: จากการสำรวจ

3.1.4 การเป็นสมาชิกกลุ่ม องค์กร สถาบันเกษตรกรของสมาชิกในครัวเรือน

สมาชิกในครัวเรือนของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2560 ร้อยละ 74.51 เป็นสมาชิกกลุ่ม องค์กร สถาบันเกษตรกรอีกร้อยละ 25.49 ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่ม องค์กร สถาบันเกษตรกรเมื่อจำแนกตามกลุ่ม องค์กร สถาบัน พบว่า ร้อยละ 74.20 เป็นสมาชิกของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร รongลงมา ร้อยละ 45.63 เป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ และร้อยละ 35.64 เป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกร ตามลำดับ สำหรับสมาชิกในครัวเรือนของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2561 ร้อยละ 80.61เป็นสมาชิกกลุ่ม องค์กร สถาบันเกษตรกรส่วนที่เหลือ ร้อยละ 19.39 ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่ม องค์กร สถาบันเกษตรกร เมื่อจำแนกตามกลุ่มองค์กร สถาบัน พบว่า ร้อยละ 70.18เป็นสมาชิกของธนาคารเพื่อการเกษตรและ สหกรณ์การเกษตรrongลงมา ร้อยละ 42.62เป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ และ ร้อยละ 26.96 เป็นสมาชิก กลุ่มเกษตรกร ตามลำดับ (ตารางที่ 3.4)

ตารางที่ 3.4 การเป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กร/สถาบันเกษตรกร

หน่วย: ร้อยละ

รายการ	เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ	
	ปี 2560	ปี 2561
1) การเป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กร/สถาบันเกษตรกร		
1.1) เป็นสมาชิก	74.51	80.61
2.2) ไม่ได้เป็นสมาชิก	25.49	19.39
2) ประเภทกลุ่ม องค์กร สถาบัน ^{1/}		
2.1) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	74.20	70.18
2.2) กลุ่มออมทรัพย์	45.63	42.62
2.3) กลุ่มเกษตรกร	35.64	26.96
2.4) สหกรณ์การเกษตร	26.35	24.85
2.5) กลุ่มแม่บ้าน	20.39	20.48
2.6) กลุ่มวิสาหกิจชุมชน	19.14	15.66
2.7) อื่นๆ อาทิ กองทุนหมู่บ้าน ฯลฯ	13.31	10.39

ที่มา: จากการสำรวจ

หมายเหตุ:^{1/}สมาชิกในครัวเรือนสามารถเป็นสมาชิกกลุ่ม องค์กร สถาบัน เกษตรกร ได้มากกว่า 1 ประเภท

3.2 พื้นที่การเกษตรและลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี2560 มีพื้นที่การเกษตรทั้งหมด เฉลี่ย 22.82 ไร่ โดยเป็นพื้นที่เข้าร่วม โครงการเฉลี่ย 9.74 ไร่ จำแนกเป็นการถือครองที่ดินเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเอง ร้อยละ 91.55พื้นที่เช่า ร้อยละ 5.57และพื้นที่ได้ทำฟรี ร้อยละ 2.88 สำหรับประเภทเอกสารสิทธิ์ของพื้นที่ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นโฉนดที่ดิน ร้อยละ 68.19 รองลงมาเป็น ส.ป.ก. 4-01 ร้อยละ 22.01 และ น.ส.3 ร้อยละ 5.73ตามลำดับ สำหรับเกษตรกร ที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2561 มีพื้นที่การเกษตรทั้งหมด เฉลี่ย 24.03 ไร่ โดยเป็นพื้นที่เข้าร่วมโครงการ 9.08 ไร่

ส่วนการถือครองที่ดิน เกษตรกรมีที่ดินเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเอง ร้อยละ 87.63 พื้นที่เช่า ร้อยละ 5.85 และพื้นที่ได้ทำฟรี ร้อยละ 6.52 ส่วนประเภทเอกสารสิทธิ์เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2561 มีเอกสารสิทธิ์เป็นโฉนด ร้อยละ 76.39 รองลงมาเป็น ส.ป.ก. 4-01 ร้อยละ 16.17 และ นส. 3 ร้อยละ 4.29 (ตารางที่ 3.5)

ตารางที่ 3.5 พื้นที่การเกษตร การถือครองที่ดิน และเอกสารสิทธิ์ของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

รายการ	หน่วย	เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ	
		ปี 2560	ปี 2561
1)ขนาดพื้นที่การเกษตร			
1.1) พื้นที่การเกษตรทั้งหมด	ไร่	22.82	24.03
1.2) พื้นที่สมัครเข้าร่วมโครงการ	ไร่	9.74	9.08
2) การถือครองที่ดินที่เข้าร่วมโครงการ			
2.1) ที่ดินของตนเอง	ร้อยละ	91.55	87.63
2.2) ที่ดินเช่า	ร้อยละ	5.57	5.85
2.3) ที่ดินได้ทำฟรี	ร้อยละ	2.88	6.52
3) ประเภทเอกสารสิทธิ์ของพื้นที่เข้าร่วมโครงการ			
3.1) โฉนด	ร้อยละ	68.19	76.39
3.2) ส.ป.ก. 4-01	ร้อยละ	22.01	16.17
3.3) นส.3	ร้อยละ	5.73	4.29
3.4) ภบท.5,สค.1	ร้อยละ	2.29	2.00
3.5) นส.4	ร้อยละ	0.89	-
3.6) นส.2	ร้อยละ	0.76	1.00
3.7) นส.5	ร้อยละ	0.13	0.15

ที่มา: จากการสำรวจ

3.3 แหล่งน้ำในพื้นที่เข้าร่วมโครงการ

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2560 ร้อยละ 84.18 มีแหล่งน้ำในพื้นที่เข้าร่วมโครงการและมีพื้นที่แหล่งน้ำเฉลี่ย 1.09 ไร่ โดยพบว่าประเภทแหล่งน้ำในพื้นที่เข้าร่วมโครงการ ส่วนใหญ่เป็นบ่อขุดเอง ร้อยละ 65.61 รองลงมาเป็นบ่อขุดโดยกรมพัฒนาที่ดิน ร้อยละ 24.21 แหล่งน้ำธรรมชาติ และบ่อบาดาล ร้อยละ 8.62 เท่ากันตามลำดับ

สำหรับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2561 มีแหล่งน้ำในพื้นที่เข้าร่วมโครงการ เฉลี่ยร้อยละ 80.00 เกษตรกรมีพื้นที่แหล่งน้ำเฉลี่ย 1 ไร่ ส่วนใหญ่เป็นบ่อขุดเอง ร้อยละ 64.71 รองลงมาเป็นบ่อขุดโดยกรมพัฒนาที่ดิน ร้อยละ 14.33 และแหล่งน้ำธรรมชาติร้อยละ 9.83 ตามลำดับ (ตารางที่ 3.6)

ตารางที่ 3.6 แหล่งน้ำในพื้นที่เข้าร่วมโครงการ

รายการ	หน่วย	เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ	
		ปี 2560	ปี 2561
1) แหล่งน้ำในพื้นที่เข้าร่วมโครงการ			
1.1) มีแหล่งน้ำ	ร้อยละ	84.18	80.00
1.2) ไม่มีแหล่งน้ำ	ร้อยละ	15.82	20.00
2) พื้นที่แหล่งน้ำเฉลี่ย	ไร่	1.09	1.00
3) ประเภทแหล่งน้ำ			
3.1) บ่อ खुดเอง	ร้อยละ	65.61	64.71
3.2) บ่อ खुดโดยกรมพัฒนาที่ดิน	ร้อยละ	24.21	14.33
3.3) แหล่งน้ำธรรมชาติ	ร้อยละ	8.62	9.83
3.4) แหล่งน้ำชลประทาน	ร้อยละ	7.35	8.84
3.5) บ่อบาดาล	ร้อยละ	8.62	9.12
3.6) อื่น ๆ खुดโดยกรมชลประทาน	ร้อยละ	6.94	6.72

ที่มา: จากการสำรวจ

หมายเหตุ: ประเภทแหล่งน้ำเกษตรกรมีได้มากกว่า 1 ประเภท

บทที่ 4 ผลการประเมินผล

การประเมินผลโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ (5 ประสาน สืบสานเกษตรทฤษฎีใหม่ถวายในหลวง) ปี 2561 มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลการดำเนินงาน ผลผลิต และผลลัพธ์ของโครงการที่เกิดขึ้นระหว่าง 1 ตุลาคม 2560 ถึง 30 กันยายน 2561 โดยพิจารณาตามประเด็นตัวชี้วัดการประเมินผล ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า (Inputs) กิจกรรมของแผนงาน (Program activities) ผลผลิต (Outputs) และผลลัพธ์ (Outcomes) โดยเปรียบเทียบผลการดำเนินงานกับเป้าหมาย หรือเปรียบเทียบก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ ดังนี้

4.1 ปัจจัยนำเข้า (Inputs)

4.1.1 งบประมาณ

การดำเนินงานโครงการในปี 2561 ได้รับความสนับสนุนงบประมาณปกติของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำนวน 14 หน่วยงาน รวมทั้งสิ้น 350,071,140 บาทโดยมีผลการเบิกจ่ายงบประมาณ รวมทั้งสิ้น 295,408,941.72 บาท คิดเป็นร้อยละ 84.39 ของงบประมาณที่ได้รับจัดสรร สำหรับสาเหตุที่ผลการเบิกจ่ายไม่เป็นไปตามเป้าหมาย เนื่องจากการโอนเงินงบประมาณ การจัดซื้อปัจจัยการผลิตและการส่งมอบปัจจัยการผลิตค่อนข้างล่าช้า ไม่ทันฤดูกาลการผลิตของเกษตรกร อีกทั้งเกษตรกรบางส่วนไม่มีน้ำในการเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์น้ำ จึงมีการคืนปัจจัยการผลิต (ตารางที่ 4.1)

ตารางที่ 4.1 งบประมาณโครงการส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่ (5 ประสาน สืบสานเกษตรทฤษฎีใหม่ ถวายในหลวง)ปี 2561

หน่วยงาน	งบประมาณที่ได้รับ (บาท)	ผลการเบิกจ่าย (บาท)	ร้อยละ
1.กรมส่งเสริมการเกษตร	19,660,000.00	19,795,300.00	100.69
2.กรมประมง	55,610,100.00	37,486,649.07	67.41
3.กรมปศุสัตว์	88,200,000.00	70,500,000.00	79.93
4.กรมวิชาการเกษตร	7,490,000.00	6,541,482.00	87.34
5.กรมหม่อนไหม	7,600,900.00	4,799,295.30	63.14
6.กรมตรวจบัญชีสหกรณ์	31,020,400.00	29,671,972.56	95.65
7.กรมชลประทาน	4,640,000.00	4,324,936.86	93.21
8.กรมส่งเสริมสหกรณ์	4,117,820.00	4,117,820.00	100.00
9.กรมพัฒนาที่ดิน	108,931,600.00	102,101,260.00	93.73
10.กรมการข้าว	4,500,000.00	3,343,968.00	74.31
11.สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	3,525,280.00	3,309,221.15	93.87
12.สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	3,000,000.00	2,815,106.78	93.84
13.สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	7,000,000.00	5,200,000.00	74.29
14. การยางแห่งประเทศไทย	4,774,980.00	1,401,930.00	29.26
รวม	350,071,140.00	295,408,941.72	84.39

ที่มา: สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2561)

4.1.2 หน่วยงานและบุคลากร การดำเนินงานโครงการประกอบด้วยภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1) **ภาครัฐ** ประกอบด้วย หน่วยงานราชการ และรัฐวิสาหกิจในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รวมทั้งสิ้น 14 หน่วยงาน ได้แก่ (1) กรมการข้าว (2) กรมปศุสัตว์ (3) กรมประมง (4) กรมวิชาการเกษตร (5) กรมหม่อนไหม (6) กรมชลประทาน (7) กรมพัฒนาที่ดิน (8) กรมส่งเสริมการเกษตร (9) กรมส่งเสริมสหกรณ์ (10) กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ (11) สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (12) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (13) สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (14) การยางแห่งประเทศไทย โดยทำหน้าที่รับสมัครและคัดเลือกเกษตรกร ประเมินศักยภาพและจัดกลุ่มเกษตรกรตามความพร้อมคัดเลือกปราชญ์เกษตรหรือเกษตรกรต้นแบบหรือประธาน ศพก. เพิ่มพูนองค์ความรู้แก่เกษตรกร แนะนำส่งเสริมการทำบัญชี ประสานขอรับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตตามความต้องการของเกษตรกรส่งเสริมกิจกรรมการผลิตให้มีความหลากหลาย จัดหาตลาดเพื่อรองรับผลผลิตของเกษตรกรการรายงานความก้าวหน้าการดำเนินงาน และการติดตามประเมินผลโครงการ

2) **ภาคประชาสังคม** ประกอบด้วย ปราชญ์เกษตร เกษตรกรต้นแบบ และประธานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) รวมทั้งสิ้น 4,800 รายร่วมกิจกรรมพบปะ 5 ประสานหรือ 3 ประสาน เพื่อสร้างการรับรู้การขับเคลื่อนโครงการและสร้างแรงบันดาลใจ ร่วมเป็นวิทยากร ให้คำแนะนำช่วยเหลือให้กับเกษตรกรในการจัดทำผังฟาร์ม แผนการผลิตในการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ที่มีความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ และติดตามเยี่ยมเยียน

3) **ภาคเอกชน** ประกอบด้วย บริษัทเครือเจริญโภคภัณฑ์ จำกัด (มหาชน) บริษัทเบทาโกร จำกัด (มหาชน) บริษัทไทยเบฟเวอเรจ จำกัด (มหาชน) บริษัทสยามคูโบต้าคอร์ปอเรชั่น จำกัด บริษัทน้ำตาลมิตรผล จำกัด บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) บริษัทบางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) รวมถึงหน่วยงานภาคเอกชนในพื้นที่ให้การสนับสนุนการดำเนินงานโครงการ ทำหน้าที่สนับสนุนด้านเทคนิคการผลิตตามความต้องการของเกษตรกร ถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยี นวัตกรรมการผลิตสมัยใหม่ ถ่ายทอดประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการ และจัดหาตลาดเพื่อรองรับผลผลิตของเกษตรกร รวมทั้งติดตามเยี่ยมเยียน ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่สร้างการรับรู้เกษตรทฤษฎีใหม่

4) **สถาบันการศึกษา** ประกอบด้วย สถาบันการศึกษาในพื้นที่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา รวมทั้งสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย มีหน้าที่สนับสนุนด้านเทคนิค ด้านวิชาการ ด้านการเกษตร ศึกษาวิจัยทางการเกษตรเพื่อต่อยอดการพัฒนา สนับสนุนนักเรียน นักศึกษา ฝึกงาน เรียนรู้ ปฏิบัติจริงในแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ต้นแบบ เพื่อสร้างแรงบันดาลใจให้แก่ยุวเกษตรกรรุ่นใหม่ เผยแพร่หลักสูตรเกษตรทฤษฎีใหม่ให้แก่ผู้สนใจไปศึกษาเพิ่มเติม

5) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการประกอบด้วย

1) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2561 มีหน้าที่เข้าร่วมกิจกรรมพบปะกับปราชญ์เกษตร เกษตรกรต้นแบบ ภาครัฐในพื้นที่ เพื่อสร้างแรงบันดาลใจในการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ เข้ารับการอบรม หลักสูตรกลาง จัดทำผังและวางแผนการผลิต ปรับพื้นที่ และการลงมือทำการผลิตในแปลงของตนเอง จัดทำบัญชีครัวเรือนหรือบัญชีฟาร์มพัฒนาการผลิตเพื่อพัฒนาแปลงไปสู่เกษตรทฤษฎีใหม่เต็มรูปแบบ

2) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2560 มีหน้าที่ร่วมประชุมเวทีประชาคมในการกำหนด แนวทางการพัฒนาผลตามการจัดกลุ่ม ตรวจสอบและทบทวนแผนการผลิตตนเองให้สอดคล้องกับสถานการณ์ ปรับพื้นที่ ลงมือทำกิจกรรมตามแนวทางหรือคำแนะนำของหน่วยงาน/ปราชญ์เกษตรพัฒนาการผลิตให้มี ประสิทธิภาพ จัดทำบัญชีครัวเรือนหรือบัญชีฟาร์ม และพัฒนาแปลงการผลิตของตนเองไปสู่เกษตรกรต้นแบบ พึ่งพาตนเอง ตามทฤษฎีใหม่ขั้น ที่ 1 2 และขั้นที่3ตามลำดับ ต่อไป

4.1.3 การสนับสนุนปัจจัยการผลิต

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการในปี 2561 ทุกราชจะได้รับ การสนับสนุนปัจจัยการผลิต เพื่อการพึ่งพาตนเองเบื้องต้น ตามความต้องการของเกษตรกร โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้แก่

1) กรมส่งเสริมการเกษตรสนับสนุนไม้ผล 2- 3 ต้นต่อราย

2) กรมประมง สนับสนุนปลากินพืช ขนาดความยาวลำตัว 3 ซม.ขึ้นไป จำนวน 1,500 ตัว

ต่อราย

3) กรมปศุสัตว์ สนับสนุนไก่ไข่5 ตัวต่อราย(จำนวน 240,765 ตัว) หรือเป็ดไข่5 ตัวต่อราย (จำนวน 13,805 ตัว)หรือเป็ดเทศ5 ตัวต่อราย(จำนวน 12,105 ตัว)

4) กรมวิชาการเกษตร สนับสนุนเมล็ดพันธุ์ผัก 20 ชนิดแบ่งเป็นชุด ชุดละ 4 ชนิด ประกอบด้วย กวางตุ้งต้น กวางตุ้งดอก คะน้าใบ คะน้ายอด มะเขือเทศ มะเขือยาว มะเขือเปราะ พริกชี้ฟ้าผสม กะหล่ำปลี พริกหยวก พริกชี้ฟ้า ข้าวโพดเทียน พริกชี้ฟ้าหิราขบุรี โหระพา แมงลัก มะระขี้นก ถั่วฝักยาว ฝักบุงจีน ฝักกาดหอม และกะเพรา

5) กรมหม่อนไหม สนับสนุนท่อนพันธุ์หม่อนจำนวน 1,603,168 ท่อน

6) กรมพัฒนาที่ดิน สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการผลิตน้ำหมักชีวภาพ 1 ชุด (ถังหมัก 2 ถัง พร้อมวัสดุประกอบการดำเนินงาน) ต่อราย

ในส่วนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการปี 2560 (รายเดิม) จะได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิต เพียงบางราย และได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่รับผิดชอบเกษตรกร ซึ่งมีการแจกปัจจัยการผลิต ให้แก่เกษตรกร เช่น กรมพัฒนาที่ดิน สนับสนุนน้ำหมักชีวภาพ รายละ 20 ลิตร กรมปศุสัตว์กลุ่ม A สนับสนุน ไก่ไข่ (5 ตัวต่อราย) อาหารไก่ พร้อมทั้งใส่อาหาร กลุ่ม B ไก่ไข่ (3ตัวต่อราย) อาหารไก่ พร้อมทั้งใส่อาหาร และกลุ่ม C ได้รับการสนับสนุนที่ใส่อาหาร เป็นต้น

ทั้งนี้การสนับสนุนปัจจัยการผลิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2561 มีปัญหาอุปสรรค ดังนี้ การสนับสนุนปัจจัยการผลิตของหน่วยงานไม่พร้อมกัน ทำให้เกษตรกรต้องเดินทางมารับปัจจัยการผลิต

หลายครั้ง อีกทั้งมีการส่งมอบปัจจัยการผลิตล่าช้า นอกจากนี้มีเกษตรกร จำนวน 2,585 ราย ไม่ประสงค์รับปัจจัยการผลิต (ปลากินพืช) เนื่องจากไม่มีบ่อ/สระน้ำ และ บางส่วนมีปริมาณน้ำไม่เพียงพอ และพื้นที่เป็นแหล่งน้ำธรรมชาติ (ตารางที่ 4.2)

ตารางที่ 4.2 การสนับสนุนปัจจัยการผลิต

หน่วยงาน	แผน (ราย)	ผล (ราย)	ร้อยละ	ปัจจัยการผลิตที่สนับสนุน
1. กรมส่งเสริมการเกษตร	70,000	70,071	100.10	- ไม้ผล 2- 3 ต้น/ราย
2. กรมประมง	70,000	66,134	94.48	- ปลากินพืช ขนาดความยาวลำตัว 3 ซม. ขึ้นไป จำนวน 1,500 ตัว/ราย
3. กรมปศุสัตว์	70,000	70,000	100.00	- ไก่ไข่(5 ตัว/ราย จำนวน 240,765 ตัว) - เป็ดไข่(5 ตัว/ราย จำนวน 13,805 ตัว) - เป็ดเทศ(5 ตัว/ราย จำนวน 12,105 ตัว)
4. กรมวิชาการเกษตร	70,000	70,000	100.00	- เมล็ดพันธุ์ผัก 20 ชนิดแบ่งเป็นชุดชุดละ 4 ชนิด ประกอบด้วย กวางตุ้งต้น กวางตุ้งดอก คะน้าใบ คะน้ายอด มะเขือเทศ มะเขือยาว มะเขือเปราะ พริกชี้หนูผสม กะหล่ำปลี พริกหยวก พริกชี้ฟ้า ข้าวโพดเทียน พริกชี้หนูราชบุรี โหระพา แมงลัก มะระขี้นก ถั่วฝักยาว ผักบุ้งจีน ผักกาดหอม และกะเพรา - แจกเกษตรกรรายใหม่ 1 ชุด/ราย
5. กรมหม่อนไหม	73,262	40,496	55.28	ท่อนพันธุ์หม่อน จำนวน 1,603,168 ท่อน
6. กรมพัฒนาที่ดิน	6,319	6,314	99.92	วัสดุอุปกรณ์ในการผลิตน้ำหมักชีวภาพ 1ชุด (ถังหมัก 2 ถังพร้อมวัสดุประกอบการดำเนินงาน)
7. กรมการข้าว	2,416	2,416	100.00	เกษตรกรได้รับปัจจัยการผลิต 2,416 ราย (กรมการข้าวไม่มีหน้าที่สนับสนุนปัจจัยการผลิต แต่เป็นหน่วยงานให้เกษตรกรได้รับปัจจัยการผลิตจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง)

ที่มา: สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2561)

4.2 กิจกรรมของแผนงาน (Program activities)

การประเมินผลด้านกิจกรรม เพื่อศึกษาในประเด็นที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการโครงการตามกิจกรรมการทำงานของโครงการ ประกอบด้วย การเตรียมการและการบริหารจัดการ การรับสมัครและการคัดเลือกเกษตรกร การจัดทำฐานข้อมูลเกษตรกร การมอบหมายให้ปราชญ์เกษตรกรรับผิดชอบดูแลเกษตรกร

การจัดกิจกรรมพบปะ 5 ประสานฯ การจัดทำสมุดตรวจเยี่ยม จัดทำผังแปลงและแผนการผลิตของเกษตรกร การจัดหาตลาดรองรับผลผลิตของเกษตรกร และการติดตามเยี่ยมเยียนเกษตรกร ดังนี้

4.2.1 การเตรียมการและการบริหารจัดการ

เพื่อให้การขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม และมีการบูรณาการจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการและคณะทำงานเพื่อขับเคลื่อนโครงการ รวมทั้งการให้คำแนะนำการปฏิบัติงาน และจัดทำแผนปฏิบัติงานต่าง ๆ ดังนี้

1) การแต่งตั้งคณะกรรมการระดับกระทรวง

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มีคำสั่งที่ 920/2559 วันที่ 9 พฤศจิกายน 2559 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ ประกอบด้วย พลเอกปฐมพงศ์ ประถมภักดิ์ นางจินตนา ชัยยวรรณาการ ผู้ช่วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พลเอกประสาธ สุขเกษตร เลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นที่ปรึกษา ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธานคณะกรรมการ รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นรองประธานฯ หัวหน้าส่วนราชการ เป็นคณะกรรมการ มีอำนาจหน้าที่กำหนดแนวทางการดำเนินงานและการขับเคลื่อนโครงการให้คำแนะนำปรึกษา แก้ไขปัญหาอุปสรรค ติดตามผลการดำเนินงาน และรายงานผลให้ผู้บริหารทราบอย่างต่อเนื่อง (รายละเอียด ดังภาคผนวกที่ 1)

2) การแต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนโครงการระดับจังหวัด

จังหวัดได้มีการแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อทำหน้าที่อำนวยความสะดวกการขับเคลื่อนภาพรวมของจังหวัด จำนวน 77 จังหวัดเป็นไปตามเป้าหมาย อีกทั้งยังได้มีการแต่งตั้งคณะทำงานระดับอำเภอ เพื่อทำหน้าที่ให้คำปรึกษาแก้ไขปัญหา และประสานงานเพื่อขับเคลื่อนระดับอำเภอ และบางจังหวัดได้มีการแต่งตั้งคณะทำงานระดับตำบล เพื่อขับเคลื่อนแนวทางการดำเนินงานสู่การปฏิบัติในพื้นที่และสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ (รายละเอียด ดังภาคผนวกที่ 1)

3) การจัดทำแผนปฏิบัติงานโครงการระดับจังหวัด

จังหวัดได้มีการมอบแนวทางการปฏิบัติงานเพื่อให้สามารถขับเคลื่อนงานโครงการตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนด โดยมีแนวทางปฏิบัติ ขั้นตอน ระยะเวลาการปฏิบัติงาน และเป้าหมายที่กำหนด ภายใต้ภาระหน้าที่ของคณะทำงานโครงการระดับจังหวัด คณะทำงานโครงการระดับอำเภอ หน่วยงานที่รับผิดชอบในพื้นที่ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา ประชาชนเกษตรกร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์แบบเบ็ดเสร็จของจังหวัด ทำหน้าที่ประสานอำนาจการและกำกับดูแลตามแผนปฏิบัติงานโครงการของจังหวัด ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์โครงการ และได้มีการจัดประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายระดับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์แบบเบ็ดเสร็จของจังหวัด เฉลี่ย 2 ครั้ง/ปีหรือจังหวัด และการจัดประชุมคณะทำงานโครงการระดับอำเภอเฉลี่ย 8 ครั้ง/ปี (ที่มา: จากการสำรวจ)

4) **บูรณาการระบบฐานข้อมูลเกษตรกร ระบบรายงาน และการดูแลให้คำแนะนำแก่เจ้าหน้าที่ดำเนินการโดย ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมพัฒนาที่ดินและกองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน (กนท.)** สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้มีการจัดทำระบบฐานข้อมูลเกษตรกรเพื่อใช้ประโยชน์ร่วมกันนอกจากนี้ยังมีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานโครงการ เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานโครงการทั้งส่วนกลางและระดับจังหวัดดำเนินการไปในแนวทางเดียวกัน

5) **การจัดประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการ 5 ประสานฯ** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีการจัดประชุมประจำเดือนเพื่อรับทราบความก้าวหน้าของโครงการฯ และจัดประชุมเพื่อให้ความเห็นชอบแนวทางการดำเนินงาน ปี 2561 เป็นตามเป้าหมาย

6) **การประชาสัมพันธ์และสร้างการรับรู้ต่อสาธารณชน** สำหรับกิจกรรมดังกล่าวทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา เครือข่ายองค์กรทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์และสร้างการรับรู้ต่อสาธารณชนเป็นระยะ ๆ ซึ่งส่วนใหญ่ดำเนินการได้ครบตามเป้าหมาย

7) **การติดตาม ตรวจสอบเกษตรกรในพื้นที่** หน่วยงานที่รับผิดชอบเกษตรกรได้ติดตามเยี่ยมเยียนให้คำแนะนำแก่เกษตรกร เฉลี่ย 2 ครั้ง/ราย ตามเป้าหมาย

4.2.2 การรับสมัครและคัดเลือกเกษตรกร

หลักเกณฑ์การคัดเลือกเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2561 โดยเกษตรกรต้องมีคุณสมบัติ คือ 1) มีความสมัครใจทำเกษตรทฤษฎีใหม่และ 2) มีความพร้อม มีความตั้งใจและต้องการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ด้วยตนเอง สำหรับคุณสมบัติของพื้นที่คือ 1) ต้องเป็นพื้นที่ Start zero คือเริ่มต้นจากที่ดินว่างเปล่า หรือที่ดินซึ่งมีการทำกิจกรรมการเกษตรเชิงเดี่ยว หรืออาจเป็นที่ดินที่แปลงของเกษตรกร หรือแบ่งมาทำแค่บางส่วน หรือเป็นพื้นที่ทำการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ หรือเกษตรผสมผสานมาก่อน และ 2) มีแหล่งน้ำของตนเองหรือแหล่งน้ำธรรมชาติหรือคลองชลประทาน สามารถใช้งานได้ตลอดปี โดยมีการประชาสัมพันธ์การรับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการผ่านช่องทางต่างๆ เช่นเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการปี 2560 หน่วยงานที่รับผิดชอบในพื้นที่ ได้แก่ เกษตรอำเภอ เกษตรตำบล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ประธานศพก.

ในขั้นตอนดังกล่าว ได้มีการจัดประชุมชี้แจงหลักเกณฑ์การรับสมัครและการคัดเลือกเกษตรกรจำนวน 1 ครั้ง โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกับปราชญ์เกษตรกรรับสมัครและการคัดเลือกเกษตรกรมีปัญหาอุปสรรค เช่น การดำเนินโครงการที่เน้นปริมาณเป้าหมายของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการจำนวนมาก โดยไม่ได้เน้นการคัดเลือกเกษตรกรที่สมัครใจและมีความต้องการเข้าร่วมโครงการอย่างแท้จริง บางรายเข้าร่วมเพื่อรับการสนับสนุนปัจจัยการผลิต นอกจากนี้ ระยะเวลาการรับสมัครและตรวจสอบคุณสมบัติมีน้อย ทำให้ได้เกษตรกรบางส่วนที่มีคุณสมบัติไม่เป็นไปตามที่กำหนด

4.2.3 การประเมินศักยภาพ/จัดกลุ่มเกษตรกร

แนวปฏิบัติของการประเมินศักยภาพ/จัดกลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2560 โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และปราชญ์เกษตรกรร่วมประเมินศักยภาพเกษตรกรพร้อมทั้งจัดกลุ่มเกษตรกรออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

- กลุ่ม A เป็นเกษตรกรที่สามารถพัฒนาตนเอง สู่เกษตรกรทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 1 และทำเป็นต้นแบบได้

- กลุ่ม B เป็นเกษตรกรที่เกือบจะไปสู่เกษตรกรทฤษฎีใหม่ขั้นที่1

- กลุ่ม C เป็นเกษตรกรที่ไม่สามารถไปสู่เกษตรกรทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 1ได้

ทั้งนี้ก่อนมีการประเมินศักยภาพ/จัดกลุ่มเกษตรกร ได้มีการจัดประชุมชี้แจง จำนวน 1 ครั้ง เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถศึกษาหลักเกณฑ์ และสรุปข้อมูลเพื่อกำหนดแนวทางการส่งเสริมและพัฒนา

อย่างไรก็ตาม การประเมินเพื่อจัดกลุ่มเกษตรกร แต่ละกลุ่มมีค่านิยมที่คล้ายคลึงกันจึงทำให้การจัดกลุ่มที่ชัดเจนทำได้ยากนอกจากนี้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติมีความเข้าใจในวิธีการประเมินเพื่อการจัดกลุ่มเกษตรกรที่แตกต่างกัน ทำให้การจัดกลุ่มตามคุณสมบัติมีความคลาดเคลื่อน และบางพื้นที่เกษตรกรที่มีคุณสมบัติตรงตามโครงการมีค่อนข้างน้อย

4.2.4 การจัดทำฐานข้อมูลเกษตรกร

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ดำเนินการปรับปรุงระบบฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานโครงการฯ ในปีงบประมาณ 2561 ในส่วนการบันทึกข้อมูลรายบุคคลของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ผ่านระบบฐานข้อมูล 5 ประสาน สืบสานเกษตรกรทฤษฎีใหม่ ถวายในหลวง ในเว็บไซต์ <http://newtheoryfarmer.ldd.go.th> ที่กรมพัฒนาที่ดินเป็นผู้จัดทำขึ้นโดยกรมพัฒนาที่ดิน ได้ดำเนินการปรับปรุงฐานข้อมูลให้สามารถใช้ในการบันทึกข้อมูลเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ปีงบประมาณ 2561 และสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ส่งมอบชื่อผู้ใช้งานและรหัสผ่านพร้อมเอกสารประกอบการใช้งานฐานข้อมูลดังกล่าว สำหรับผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในระดับจังหวัด ได้ตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน และดำเนินการนำเข้าในระบบฐานข้อมูลของกรมพัฒนาที่ดินแล้ว ครบตามเป้าหมาย (รายละเอียด ดังภาคผนวกที่ 2)

4.2.5 การเตรียมความพร้อมของเกษตรกร

1) การพัฒนาความรู้

1.1) การจัดสัมมนา"การขับเคลื่อนโครงการ 5 ประสาน สืบสานเกษตรกรทฤษฎีใหม่ ถวายในหลวงโดยปราชญ์ชาวบ้าน"

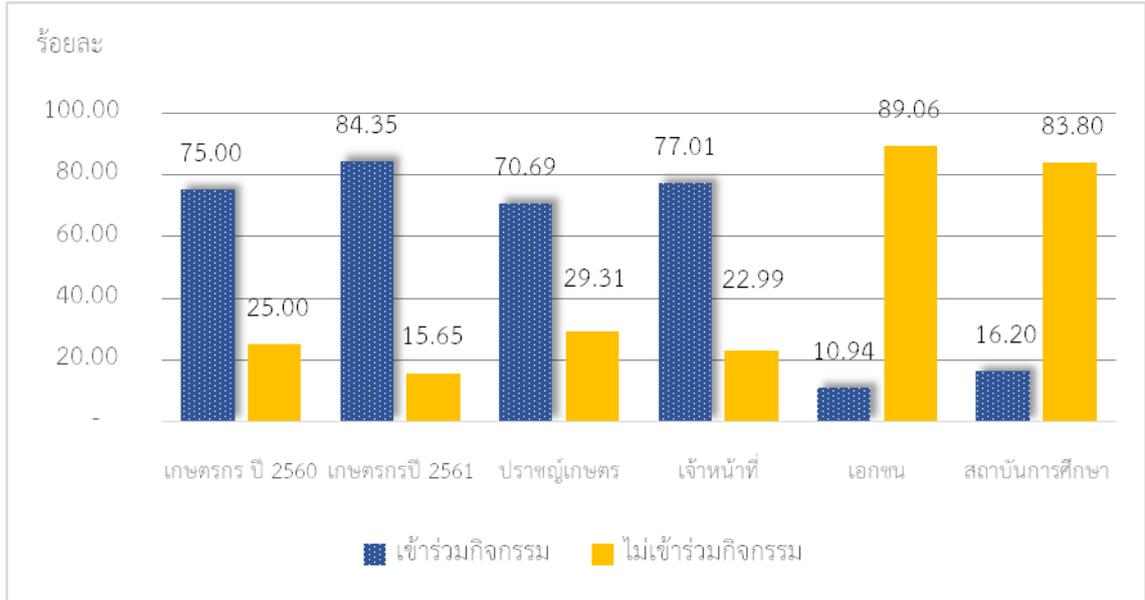
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้จัดสัมมนา "การขับเคลื่อนโครงการ 5 ประสาน สืบสานเกษตรกรทฤษฎีใหม่ ถวายในหลวงโดยปราชญ์ชาวบ้าน "ในวันพฤหัสบดี ที่ 23 พฤศจิกายน 2560 ณ สำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์ เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ทั้งนี้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ดำเนินงานโครงการพัฒนาการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือโครงการพัฒนาศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน ซึ่งดำเนินงานมาตั้งแต่ ปี 2550 จนถึงปี 2561 มีศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน เข้าร่วมโครงการทั้งสิ้น 236 ศูนย์ และศูนย์ปราชญ์ชาวบ้านดังกล่าว เป็น 1 ใน 5 ประสานฯ ที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการขับเคลื่อนโครงการ 5 ประสาน ฯให้สำเร็จลุล่วงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้น เพื่อเป็นการชี้แจงและสร้างความเข้าใจให้ปราชญ์ชาวบ้านรับทราบเป้าหมายและแนวทางการขับเคลื่อนโครงการ 5 ประสาน สืบสานเกษตรทฤษฎีใหม่ ภายในหลวง ปีงบประมาณ 2561 ให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน และสร้างความเข้าใจ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องการประยุกต์ใช้ศาสตร์พระราชา ในการขับเคลื่อนเกษตรทฤษฎีใหม่ของปราชญ์ชาวบ้าน ผู้เข้าร่วมงานประกอบด้วย ปราชญ์ชาวบ้านและเกษตรกร 150 ราย และเจ้าหน้าที่ หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 30 หน่วยงานกิจกรรมประกอบด้วย การมอบนโยบายขับเคลื่อนโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ การเสวนาผู้มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ 5 ประสาน การร่วมปฏิญาณตนในการนำศาสตร์พระราชามาปฏิบัติ และจัดนิทรรศการศาสตร์พระราชา “เกษตรทฤษฎีใหม่” และนิทรรศการปราชญ์เกษตรกร

1.2) การจัดกิจกรรม “พบปะ 3 ประสานฯ และพบปะ 5 ประสานฯ”

โครงการกำหนดให้มีการจัดกิจกรรม“พบปะ 3 ประสานฯ”และ“พบปะ 5 ประสานฯ” ในระดับจังหวัดและระดับอำเภอ โดย กิจกรรมพบปะ 3 ประสานฯ ประกอบด้วย เกษตรกร ภาครัฐ และปราชญ์เกษตร และกิจกรรมพบปะ 5 ประสานฯ ประกอบด้วยเกษตรกร ปราชญ์เกษตรฯ ภาครัฐ ภาคเอกชน และสถาบันการศึกษา โดยจังหวัดดำเนินการได้ 77 จังหวัดครบถ้วนตามเป้าหมาย และเมื่อสอบถามเกษตรกรพบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2560 ร้อยละ 75.00 ได้เข้าร่วมกิจกรรมที่เหลือร้อยละ 25.00 ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรม ส่วนเกษตรกรปี 2561 ร้อยละ 84.35 ได้เข้าร่วมกิจกรรม และส่วนที่เหลือร้อยละ 15.65 ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมเนื่องจากติดภารกิจ โดยเกษตรกรที่เข้าร่วมกิจกรรม เฉลี่ย 3 ครั้งต่อราย ในส่วนของปราชญ์เกษตร ได้เข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว ร้อยละ 70.69 ที่เหลือร้อยละ 29.31ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว เนื่องจากติดภารกิจในช่วงเวลาที่มีการจัดกิจกรรม ส่วนเจ้าหน้าที่ได้เข้าร่วมกิจกรรม ร้อยละ 77.01 เหตุผลเนื่องจากบางหน่วยงานมีเจ้าหน้าที่น้อย ในกรณีที่มีการจัดงานพบปะ 5 ประสานฯ พร้อมกัน ทำให้เจ้าหน้าที่ไม่สามารถไปร่วมได้ทั้งหมด

สำหรับปัญหาอุปสรรคในการจัดกิจกรรมพบปะ 3 ประสานฯ และพบปะ 5 ประสานฯ เช่น ผู้เกี่ยวข้องแต่ละภาคส่วนของ 5 ประสานฯ มีภารกิจมาก บางครั้งมีเวลาไม่ตรงกัน ทำให้การพบปะไม่พร้อมเพรียงกันในทุกครั้ง โดยส่วนใหญ่จะเป็นการพบปะ 3 ประสานฯ ทั้งนี้ในส่วนของเอกชนและสถาบันการศึกษา พบว่า ในปีงบประมาณ 2561 มีการเข้าร่วมกิจกรรม เพียงร้อยละ 10.94 และ ร้อยละ 16.20 เนื่องจากภาคเอกชน และสถาบันการศึกษา ไม่ได้รับการชี้แจงหรือการประสานงานเกี่ยวกับภารกิจจากหน่วยงานที่รับผิดชอบ จึงไม่ได้ลงไปดำเนินการในพื้นที่รับผิดชอบเท่าที่ควร (ภาพที่ 4.1)

ภาพที่ 4.1 การเข้าร่วมกิจกรรมพบปะ 3 ประสานฯ และ 5 ประสานฯ ของเกษตรกรและประชาชนเกษตร
ที่มา: จากการสำรวจ

1.3) การอบรมหลักสูตรกลาง การปรับแนวคิดเกษตรกรทฤษฎีใหม่

การอบรมหลักสูตรกลาง ในปีงบประมาณ 2561 เป็นการจัดอบรมให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2561 ซึ่งหน่วยงานที่รับผิดชอบเกษตรกรเป้าหมายในพื้นที่ จัดฝึกอบรมเพื่อเตรียมความพร้อมของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2561 ก่อนการดำเนินการผลิตโดยใช้หลักสูตรกลางเป็นกรอบการอบรม เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และหลักการทำเกษตรทฤษฎีใหม่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพแวดล้อม ภูมิสังคม การดำเนินชีวิต และการทำการเกษตร

สำหรับรายละเอียดเนื้อหาวิชาของการอบรมหลักสูตรกลาง ประกอบด้วย 6 วิชา ได้แก่ 1) แนวคิดและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) เกษตรทฤษฎีใหม่ 3) การลดต้นทุนการผลิต/ลดรายจ่าย 4) การสร้างผลผลิต/สร้างรายได้ 5) การจัดทำบัญชีครัวเรือน/บัญชีต้นทุนการผลิต และ 6) การสื่อสารปฏิสัมพันธ์และจิตอาสา จากรายงานของสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดำเนินการอบรมแล้ว จำนวน 69,416 รายคิดเป็นร้อยละ 99.05 จากเป้าหมาย 70,085 ราย โดยวิทยากรเป็นเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานในพื้นที่ ประชาชนเกษตร เกษตรกรต้นแบบ หรือเกษตรกรที่เป็นเจ้าของศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชน ที่มีแปลงเรียนรู้พร้อมทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้และฝึกปฏิบัติได้ (ตารางที่ 4.3)

ตารางที่ 4.3 การอบรมหลักสูตรกลางสำหรับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2561

หน่วยงาน	เป้าหมาย (ราย)	ผล (ราย)	ร้อยละ
1.กรมส่งเสริมการเกษตร	15,782	15,776	99.96
2.กรมประมง	6,260	6,273	100.21
3.กรมปศุสัตว์	6,752	6,752	100.00
4.กรมวิชาการเกษตร	3,900	3,900	100.00
5.กรมหม่อนไหม	1,555	1,555	100.00
6.กรมตรวจบัญชีสหกรณ์	2,756	2,756	100.00
7.กรมชลประทาน	7,029	7,031	100.03
8.กรมส่งเสริมสหกรณ์	5,537	5,537	100.00
9.กรมพัฒนาที่ดิน	6,306	6,306	100.00
10.กรมการข้าว	2,416	2,416	100.00
11.สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	4,318	4,353	100.81
12.สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	32	32	100.00
13.สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	5,728	5,015	87.55
14. การยางแห่งประเทศไทย	1,714	1,714	100.00
รวม	70,085	69,416	99.05

ที่มา: สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2561)

1.4) การสนับสนุนองค์ความรู้เชิงปฏิบัติการแก่เกษตรกร

ในปี 2561 นอกจากการอบรมหลักสูตรการปรับแนวคิดเกษตรทฤษฎีใหม่ หลักสูตรกลางแล้ว หน่วยงานที่ได้รับมอบหมาย ยังมีการสนับสนุนองค์ความรู้เชิงปฏิบัติการแก่เกษตรกรในหลักสูตรอื่นๆ ให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2561 เพื่อให้หน่วยงานที่รับผิดชอบในพื้นที่ดำเนินการอบรม ให้คำแนะนำตามแนวทางของกรมต่างๆ และตามความต้องการของเกษตรกร และอบรมให้แก่เกษตรกร ที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2560 เพื่อให้คำแนะนำทางวิชาการเทคนิคการผลิต นวัตกรรมต่างๆ ที่เหมาะสมตาม แนวทางการพัฒนาตามผลการจัดกลุ่ม A B และ C เช่น การปลูกพืช โดยกรมหม่อนไหมดำเนินการให้ ความรู้เกี่ยวกับการปลูก ดูแลรักษาแปลงหม่อนแก่เกษตรกร การเลี้ยงสัตว์โดยกรมปศุสัตว์มีเจ้าหน้าที่อาสา ปศุสัตว์เป็นพี่เลี้ยงเกษตรกร การเลี้ยงสัตว์น้ำโดยกรมประมงมีการส่งเสริมความรู้ด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ กรมพัฒนาที่ดินได้ถ่ายทอดองค์ความรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ การทำปุ๋ยพืชสด และปุ๋ยหมัก เป็นต้น โดยจัดการ อบรม จำนวน 1 ครั้ง ระยะเวลาการอบรม 1- 2 วัน

จากการสำรวจ พบว่าเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการปี 2561 ได้เข้ารับการอบรมหลักสูตรอื่นๆ 3 ลำดับแรกของหลักสูตรที่เกษตรกรอบรมมากที่สุด คือ การปลูกพืช ร้อยละ 63.16 การเลี้ยงสัตว์ ร้อยละ 62.88 และการเลี้ยงสัตว์น้ำ ร้อยละ 60.80 ตามลำดับ ส่วนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการปี 2560 ได้เข้ารับ

การอบรมหลักสูตรการปลูกพืช ไร่ละ 34.47 การเลี้ยงสัตว์ และการทำปุ๋ยใกล้เคียงกันคือ ไร่ละ 33.46 และไร่ละ 33.33(ตารางที่ 4.4)

ตารางที่ 4.4 การสนับสนุนองค์ความรู้ให้เกษตรกร ปีงบประมาณ 2561

หน่วย: ไร่ละ

หลักสูตร	เกษตรกร ปี 2560	เกษตรกร ปี 2561
1.การปลูกพืช	34.47	63.16
2.การเลี้ยงสัตว์	33.46	62.88
3.การเลี้ยงสัตว์น้ำ	32.92	60.80
4.การทำปุ๋ย/การปรับปรุงดิน	33.33	60.66
5.อื่นๆ การแปรรูป	1.01	1.94

ที่มา: จากการสำรวจ

หมายเหตุ: ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

2) การพัฒนาตนเองและการเตรียมพร้อมเพื่อการผลิต

2.1) การทำแฟ้มข้อมูล(Port Folio)เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการรายบุคคล เพื่อเป็นการจัดเก็บข้อมูลที่ได้มีการดำเนินงานทั้งหมดโดยเก็บไว้ที่เกษตรกร 1 ชุดและหน่วยงานรับผิดชอบในพื้นที่ คณะทำงานระดับอำเภอ 1 ชุด ในแฟ้มรายบุคคลประกอบด้วย 1) ใบสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ 2) สำเนาบัตรประชาชน 3) สำเนาทะเบียนบ้าน 4) เอกสารแสดงกรรมสิทธิ์ที่ดิน 5) สภาพเศรษฐกิจและสังคมครัวเรือนก่อนร่วมโครงการ 6) แผนผังฟาร์ม (ก่อนและหลังการผลิต) 7) แผนการผลิต 8) ข้อมูลความก้าวหน้าของกิจกรรมในแปลง 9) ภาพถ่ายความก้าวหน้าของกิจกรรมในแปลง

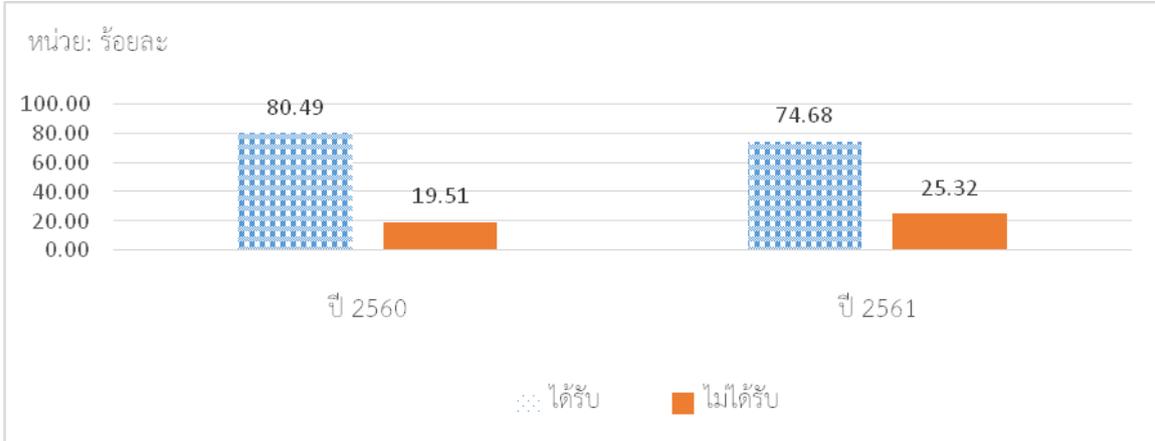
ทั้งนี้การทำแฟ้มข้อมูลเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการรายบุคคล มีเอกสารที่ต้องจัดเก็บหลายรายการ อีกทั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบเกษตรกรมีภารกิจมาก ต้องดูแลเกษตรกรหลายราย ทำให้การจัดเก็บเอกสารในแฟ้มข้อมูลส่วนบุคคลยังไม่สมบูรณ์ ซึ่งการทำแฟ้มข้อมูลรายบุคคลนั้น หน่วยงานรับผิดชอบในพื้นที่ต้องนำข้อมูลของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ไปบันทึกในระบบฐาน ข้อมูล 5 ประสานในเว็บไซต์ต่อไป

2.2) การทำสมุดตรวจเยี่ยมให้เกษตรกร

โครงการกำหนดให้จัดทำสมุดตรวจเยี่ยมมอบให้กับเกษตรกร สำหรับบันทึกการเยี่ยมเยียนเกษตรกรของ 5 ประสาน และภาคส่วนอื่น ๆ โดยเมื่อไปที่บ้านเกษตรกรให้อ่านบันทึกในสมุดเยี่ยมก่อน เพื่อจะได้ทราบประวัติการเยี่ยมเยียน สภาพปัญหา และข้อเสนอแนะของผู้ที่เข้ามาเยี่ยมเยียนก่อนหน้า เพื่อให้การวิเคราะห์และแนะนำได้ตรงกับปัญหา เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับข้อเสนอแนะก่อนหน้าซึ่งหน่วยงานที่รับผิดชอบเกษตรกรได้จัดทำสมุดตรวจเยี่ยมให้แก่เกษตรกร

จากการสอบถามเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด พบว่าเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2560 ได้รับสมุดตรวจเยี่ยมแล้วไร่ละ 80.49 ส่วนที่เหลือไร่ละ 19.51 ยังไม่ได้รับ

สมุดตรวจเยี่ยม สำหรับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2561 ได้รับสมุดตรวจเยี่ยมแล้วร้อยละ 74.68 ส่วนที่เหลือร้อยละ 25.32 ยังไม่ได้รับสมุดตรวจเยี่ยม เนื่องจากอยู่ระหว่างดำเนินการจัดทำสมุดตรวจเยี่ยม และบางหน่วยงานขาดงบประมาณในการดำเนินการ (ภาพที่ 4.2)

ภาพที่ 4.2 การได้รับสมุดตรวจเยี่ยมของเกษตรกร

ที่มา: จากการสำรวจ

2.3) การจัดทำผังแปลงที่เข้าร่วมโครงการเกษตรกรทฤษฎีใหม่

การจัดทำผังแปลงของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการปี 2560จากการสำรวจ พบว่าเกษตรกรร้อยละ 68.52 ได้จัดทำผังแปลง โดยจำแนกเป็นเกษตรกรร้อยละ 28.14 มีการจัดทำผังแปลงทั้งก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ ร้อยละ 22.19 จัดทำผังแปลงเฉพาะหลังเข้าร่วมโครงการ และร้อยละ 18.19 มีการจัดทำผังแปลงเฉพาะก่อนเข้าร่วมโครงการ ส่วนเกษตรกรที่เหลือร้อยละ 31.48ไม่ได้จัดทำผังแปลงสำหรับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการปี 2561 พบว่า เกษตรกรร้อยละ 65.96 ได้จัดทำผังแปลงแล้ว โดยส่วนใหญ่ร้อยละ 24.75 มีการจัดทำผังแปลงเฉพาะก่อนเข้าร่วมโครงการ รองลงมาร้อยละ 22.50 จัดทำผังแปลงเฉพาะหลังเข้าร่วมโครงการและร้อยละ 18.71มีการจัดทำผังแปลงทั้งก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการตามลำดับ ส่วนเกษตรกรที่เหลือ ร้อยละ 34.04 ไม่ได้จัดทำผังแปลง เนื่องจากไม่ทราบว่าจะต้องทำ ไม่มีเวลา พื้นที่แปลงเป็นเกษตรผสมผสานอยู่แล้ว ไม่มีความรู้ในการจัดทำผังแปลงที่ชัดเจน ต้องร่วมกับเจ้าหน้าที่จึงจะสามารถดำเนินการได้(ตารางที่ 4.5)

2.4) การจัดทำแผนการผลิตและการดำเนินการตามแผนของเกษตรกร

การจัดทำแผนการผลิตของเกษตรกรเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้การทำเกษตรทฤษฎีใหม่ประสบความสำเร็จ จากการสำรวจ พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2560 มีการจัดทำแผนการผลิตแล้ว ร้อยละ 63.44ส่วนที่เหลือ ร้อยละ 36.56 ยังไม่ได้จัดทำแผนการผลิต ส่วนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการปี 2561 มีการจัดทำแผนการผลิตแล้ว ร้อยละ 56.86ส่วนที่เหลือร้อยละ 43.14 ไม่ได้จัดทำแผนการผลิตเนื่องจากเห็นว่า เป็นการทำกิจกรรมที่เป็นปกติอยู่แล้วผลผลิตในแปลงมีไม่มากนัก เน้นผลิตเพื่อการบริโภคเป็นหลัก ไม่ได้ผลิตเพื่อการค้าจึงไม่เห็นความจำเป็นและให้ความสำคัญในการทำแผนการผลิตมากนัก

สำหรับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการปี 2560 ที่ได้จัดทำแผนการผลิตแล้ว พบว่า ร้อยละ 93.54 ได้ดำเนินการตามแผนการผลิตแล้ว และในจำนวนนี้ ร้อยละ 53.15 ได้ดำเนินการตามแผนที่วางไว้ทั้งหมด ร้อยละ 39.39 ดำเนินการได้บางส่วน ที่เหลือร้อยละ 6.46 ไม่ได้ดำเนินการตามแผน ส่วนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2561 ร้อยละ 92.33 ได้ดำเนินการตามแผนการผลิตแล้ว จำแนกเป็นร้อยละ 48.20 ดำเนินการตามแผนการผลิตได้ทั้งหมดและร้อยละ 44.13 ทำตามแผนการผลิตได้บางส่วน สำหรับเกษตรกรส่วนที่เหลือ ร้อยละ 7.67 ยังไม่ได้ดำเนินการตามแผน เนื่องจากอยู่ระหว่างเตรียมการ (ตารางที่ 4.5)

ตารางที่ 4.5 การจัดทำผังแปลง แผนการผลิต และการดำเนินการตามแผนการผลิตของเกษตรกร

หน่วย:ร้อยละ

รายการ	เกษตรกร ปี 2560	เกษตรกร ปี 2561
1. การจัดทำผังแปลง		
1.1 จัดทำผังแปลง	68.52	65.96
- เฉพาะก่อนเข้าร่วมโครงการ	18.19	24.75
- เฉพาะหลังเข้าร่วมโครงการ	22.19	22.50
- ทำทั้งก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ	28.14	18.71
1.2 ไม่ได้จัดทำผังแปลง	31.48	34.04
2. การจัดทำแผนการผลิต		
2.1 ทำแผนการผลิต	63.44	56.86
2.2 ไม่ได้ทำแผนการผลิต	36.56	43.14
3. การดำเนินการตามแผนการผลิต		
3.1 ดำเนินการตามแผนการผลิต	93.54	92.33
- ดำเนินการได้ทั้งหมด	54.15	48.20
- ดำเนินการได้บางส่วน	39.39	44.13
3.2 ไม่ได้ดำเนินการตามแผนการผลิต	6.46	7.67

ที่มา : จากการสำรวจ

2.5) ความเข้าใจภารกิจของปราชญ์เกษตรกรเกษตรกรต้นแบบประธานศพก.ที่มีบทบาทในการดูแลเกษตรกร

ปราชญ์เกษตรกร เกษตรกรต้นแบบ และประธาน ศพก. ที่เข้าร่วมสนับสนุนโครงการ จำนวน 4,800 ราย มีภารกิจในการสร้างแรงบันดาลใจให้เกษตรกรระเบิดจากข้างใน มีการวางแผนการผลิต และลงมือทำในพื้นที่เข้าร่วมโครงการโดยโครงการได้มอบหมายให้ปราชญ์เกษตรกร เกษตรกรต้นแบบ หรือประธานศพก. ให้รับผิดชอบดูแลเกษตรกร จำนวน 3 - 5 ราย ตามความเหมาะสม แต่ไม่เกิน 10 ราย ให้ความรู้แลกเปลี่ยนประสบการณ์การผลิตในลักษณะเพื่อนช่วยเพื่อน แก่เกษตรกรในความรับผิดชอบ จากการสำรวจปราชญ์เกษตรกร พบว่า ปราชญ์เกษตรกร ร้อยละ 59.88 มีความเข้าใจในภารกิจของตนเอง ส่วนที่เหลือร้อยละ 40.12 ไม่ทราบถึงภารกิจของตนเองในปี 2561 และไม่ทราบจำนวนเกษตรกรที่ต้อง

ดูแลเนื่องจากมีภารกิจมากจึงไม่ได้เข้าร่วมประชุม และปราชญ์เกษตรบางส่วนยังไม่ได้รับการติดต่อจากหน่วยงานราชการถึงการดูแลเกษตรกรโครงการ

ในส่วนของความเหมาะสมของสัดส่วนการรับผิดชอบเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการของปราชญ์เกษตร พบว่า ปราชญ์เกษตร ร้อยละ 62.35 เห็นว่าสัดส่วน 1:10 ที่โครงการกำหนดเหมาะสม ส่วนที่เหลือร้อยละ 37.65 เห็นว่าไม่เหมาะสมเนื่องจากปราชญ์เกษตร มีภารกิจมาก เวลาในการติดตามเยี่ยมเยียนอย่างใกล้ชิดน้อย ประกอบกับระยะทางในการดูแลเกษตรกรอยู่ไกล โดยสัดส่วนที่เหมาะสมในการรับผิดชอบดูแลเกษตรกรควรเป็น 1: 8 กล่าวคือ ปราชญ์เกษตรฯ 1 ราย ควรจะดูแลเกษตรกรจำนวน 8 ราย (ตารางที่ 4.6)

2.6) การมีแปลงตัวอย่างความสำเร็จในการทำเกษตรทฤษฎีใหม่เพื่อเป็นต้นแบบให้เกษตรกร

เพื่อเป็นการสร้างแรงบันดาลใจให้กับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปราชญ์เกษตรจะมีแปลงตัวอย่างความสำเร็จในการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ในการเป็นแปลงต้นแบบให้กับเกษตรกรที่รับผิดชอบ พบว่า ปราชญ์เกษตร ร้อยละ 98.77 มีแปลงตัวอย่างความสำเร็จให้เกษตรกรได้ศึกษาดูงานเพื่อนำไปปรับใช้ในแปลงของตนเอง ส่วนที่เหลือ ร้อยละ 1.23 ไม่มีแปลงตัวอย่างเนื่องจากอยู่ระหว่างการปรับปรุงพื้นที่ให้เป็นเกษตรทฤษฎีใหม่ เป็นวิทยากรที่มีความรู้อยู่แล้วแต่ไม่มีพื้นที่การเกษตรเป็นของตนเองจึงไม่ได้ทำแปลงตัวอย่าง และบางส่วนใช้ฐานเรียนรู้ของ ศพก. เป็นแปลงตัวอย่างให้เกษตรกรศึกษาดูงานเป็นต้น(ตารางที่ 4.6)

ตารางที่ 4.6 ความเข้าใจภารกิจ สัดส่วนการดูแลเกษตรกร และ แปลงตัวอย่างความสำเร็จในการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ของปราชญ์เกษตร

รายการ	ร้อยละ
1. ความเข้าใจภารกิจของปราชญ์เกษตร	
- มีความรู้ความเข้าใจ/ทราบภารกิจ	59.88
- ไม่ทราบภารกิจ	40.12
2. สัดส่วนการดูแลเกษตรกร	
- เหมาะสม	62.35
- ไม่เหมาะสม	37.65
3. การมีแปลงตัวอย่างความสำเร็จในการทำเกษตรทฤษฎีใหม่	
- มีแปลงตัวอย่าง	98.77
- ไม่มีแปลงตัวอย่าง	1.23

ที่มา : จากการสำรวจ

2.7) การติดตามเยี่ยมเยียนให้คำแนะนำแก่เกษตรกรโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การติดตามเยี่ยมเยียนให้คำแนะนำแก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์ การทำบัญชีครัวเรือน/บัญชีฟาร์ม การจัดการฟาร์ม และการปรับปรุงบำรุงดิน สำหรับการ

ติดตามเยี่ยมเยียนเกษตรกร พบว่า ภาคส่วนต่าง ๆ ได้มีการติดตามเยี่ยมเยียนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2560 ดำเนินการแล้ว 54,603 ราย คิดเป็นร้อยละ 77.97 ของเป้าหมาย 70,034 ราย ส่วนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2561 มีการติดตามเยี่ยมเยียนให้คำแนะนำแล้ว 51,552 ราย คิดเป็นร้อยละ 73.47 ของเป้าหมาย 70,172 ราย (ตารางที่ 4.7)

ตารางที่ 4.7 การติดตามเยี่ยมเยียนให้คำแนะนำแก่เกษตรกรโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

รายการ	เป้าหมาย (ราย)	ผลการดำเนินงาน (ราย)	ร้อยละ
1.เกษตรกร ปี 2560	70,034	54,603	77.97
- 1.1 กลุ่ม A	17,534	15,509	88.45
- 1.2 กลุ่ม B	39,584	29,603	74.79
- 1.3. กลุ่ม C	12,916	9,491	73.48
2. เกษตรกร ปี 2561	70,172	51,552	73.47

ที่มา : จากการสำรวจ

ในส่วนของการติดตามเยี่ยมเยียนเกษตรกรโดยปราชญ์เกษตร พบว่า ปราชญ์เกษตร ร้อยละ 72.22 มีการติดตามเยี่ยมเยียนเกษตรกรเฉลี่ย 2 - 3 ครั้งต่อราย นอกจากนี้ยังพบว่าระยะทางระหว่างที่อยู่อาศัยของปราชญ์เกษตรกับเกษตรกรที่รับผิดชอบ มีระยะทางเฉลี่ย 7.52 กิโลเมตรโดยมีค่าใช้จ่ายในการติดตามเยี่ยมเยียน 222 บาทต่อราย ซึ่งเป็นค่าน้ำมัน ค่าโทรศัพท์ ค่าอาหาร และค่าปัจจัยการผลิตที่สนับสนุนเพิ่มเติมให้แก่เกษตรกร สำหรับปราชญ์เกษตรส่วนที่เหลือร้อยละ 27.78 ไม่ได้ไปติดตามเยี่ยมเยียนเกษตรกรเนื่องจากมีภารกิจมาก เวลาในการติดตามเยี่ยมเยียนอย่างใกล้ชิดมีน้อย เกษตรกรบางส่วนติดภารกิจทำให้ไม่สามารถนัดหมายได้เนื่องจากอยู่ในช่วงฤดูการเพาะปลูก (ตารางที่ 4.8)

ตารางที่ 4.8 การติดตามเยี่ยมเยียนเกษตรกรโดยปราชญ์เกษตร

รายการ	หน่วยนับ	ผลการดำเนินงาน
1. ไม่ได้ติดตาม	ร้อยละ	27.78
2. มีการติดตาม	ร้อยละ	72.22
3.การติดตาม		
3.1 จำนวนครั้งเฉลี่ย	ครั้งต่อราย	2 - 3
3.2 ระยะทางเฉลี่ย	กิโลเมตร	7.52
3.3 ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย	บาทต่อราย	222

ที่มา : จากการสำรวจ

2.8) การนำความรู้ คำแนะนำที่ได้รับจากการติดตามเยี่ยมเยียนไปใช้ประโยชน์ พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการปี 2560 ร้อยละ 88.71 ได้นำความรู้คำแนะนำไปใช้ ซึ่งจำแนกเป็น เกษตรกร ร้อยละ 24.61 ได้นำความรู้ไปใช้ทั้งหมด ร้อยละ 64.10 นำไปใช้บางส่วน และส่วนที่เหลือร้อยละ 11.29

ไม่ได้นำไปใช้ เนื่องจากไม่มีเวลาในการทำกิจกรรม และพื้นที่ไม่เหมาะสมในการทำกิจกรรม เป็นต้น (ตารางที่ 4.9)

ตารางที่ 4.9 การนำความรู้/คำแนะนำไปใช้ประโยชน์ของเกษตรกรปี 2560

หน่วย : ร้อยละ

เรื่อง	การนำความรู้/คำแนะนำไปใช้ประโยชน์			ไม่ได้ใช้
	ใช้	ใช้ทั้งหมด	ใช้บางส่วน	
1. ปรึกษาเศรษฐกิจพอเพียง	94.64	29.13	65.51	5.36
2. การทำเกษตรทฤษฎีใหม่	94.45	27.94	66.51	5.55
3. การทำเกษตรผสมผสาน	92.96	32.55	60.41	7.04
4. การปลูกพืช	93.41	29.51	63.90	6.59
5. การเลี้ยงสัตว์	81.56	18.90	62.66	18.44
6. การทำบัญชี	85.81	20.61	65.20	14.19
7. การจัดการฟาร์ม	90.71	27.13	63.40	9.47
8. การปรับปรุงบำรุงดิน	91.35	21.74	69.61	8.65
9 การสร้างผลผลิต/สร้างรายได้	88.49	20.31	68.18	11.51
10 การสื่อสาร/ปฏิสัมพันธ์และจิตอาสา	81.75	19.85	61.90	18.25
11 การรวมกลุ่ม	79.00	21.55	57.45	21.00
รวม	88.71	24.61	64.10	11.29

ที่มา : จากการสำรวจ

สำหรับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการปี 2561 ร้อยละ 92.18 ได้นำความรู้ไปใช้ ซึ่งจำแนกเป็นเกษตรกรร้อยละ 23.00ได้นำความรู้ไปใช้ทั้งหมด และร้อยละ 69.18นำไปใช้บางส่วน โดยเกษตรกรให้เหตุผลว่า มีการนำความรู้ไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับพื้นที่ของตนเอง เช่น การปรับปรุงบำรุงดิน การปลูกพืช การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้กับครัวเรือน เป็นต้น สำหรับเกษตรกรส่วนที่เหลือร้อยละ 7.82 ยังไม่ได้นำไปใช้ เนื่องจากอยู่ระหว่างเริ่มดำเนินการ (ตารางที่ 4.10)

ทั้งนี้ สำหรับการติดตามเยี่ยมเยียนเกษตรกรยังมีปัญหาอุปสรรค เช่น เจ้าหน้าที่ไม่สามารถติดตามเยี่ยมเยียนได้ตามแผนที่วางไว้ เนื่องจากมีภารกิจมาก บุคลากรไม่เพียงพอ และเกษตรกรบางรายไม่อยู่ในพื้นที่ต้องมีการนัดหมายล่วงหน้า บางส่วนติดภารกิจในการอบรม และอยู่ในช่วงฤดูการเพาะปลูก

ตารางที่ 4.10 การนำความรู้ คำแนะนำไปใช้ประโยชน์ของเกษตรกรปี 2561

หน่วย : ไร่/ละ

เรื่อง	การนำความรู้/คำแนะนำไปใช้ประโยชน์			ไม่ได้ใช้
	ใช้	ใช้ทั้งหมด	ใช้บางส่วน	
1. ปรึกษาเศรษฐกิจพอเพียง	96.97	26.88	70.09	3.03
2. การทำเกษตรทฤษฎีใหม่	96.69	24.78	71.91	3.31
3. การทำเกษตรผสมผสาน	96.24	27.89	68.35	3.76
4. การปลูกพืช	94.36	26.34	68.02	5.64
5. การเลี้ยงสัตว์	85.46	17.04	68.42	14.54
6. การทำบัญชี	89.18	20.10	69.08	10.82
7. การจัดการฟาร์ม	94.27	26.07	68.20	5.73
8. การปรับปรุงบำรุงดิน	94.20	21.99	72.21	5.80
9 การสร้างผลผลิต/สร้างรายได้	93.03	22.53	70.50	6.97
10 การสื่อสาร/ปฏิสัมพันธ์และจิตอาสา	86.22	19.16	67.06	13.78
11 การรวมกลุ่ม	85.95	19.23	66.72	14.05
รวม	92.18	23.00	69.18	7.82

ที่มา : จากการสำรวจ

3) การเชื่อมโยงตลาดโดยการจัดหาตลาดเพื่อรองรับผลผลิตของเกษตรกร

กิจกรรมของหน่วยงานภาครัฐซึ่งเป็นในหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบโครงการอีกประการหนึ่ง คือ การเชื่อมโยงตลาด การประสานภาคเอกชน หรือสหกรณ์ ในการรวบรวม จัดหาตลาด หรือ สถานที่จำหน่าย เพื่อรองรับผลผลิตของเกษตรกร เนื่องจากผลผลิตของเกษตรกรที่ได้รับ นอกจากจะใช้เพื่อการบริโภคในครัวเรือนแล้ว บางส่วนเกษตรกรจะนำผลผลิตไปจำหน่ายเพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ในครัวเรือน จึงกำหนดให้หน่วยงานในระดับจังหวัดประสานเตรียมการหาตลาด เพื่อรองรับผลผลิตของเกษตรกร ในรายที่ยังไม่มีตลาดรองรับ จากการสำรวจ พบว่าหน่วยงานในระดับจังหวัดมีการเตรียมหาตลาดรองรับผลผลิตแล้ว ไร่ละ 61.33 ที่เหลือไร่ละ 38.67 ไม่ได้ดำเนินการเนื่องจากไม่มีปัญหาเรื่องการจำหน่ายผลผลิต เกษตรกรมีตลาดรองรับอยู่แล้วปริมาณผลผลิตไม่มาก และเน้นเพื่อการบริโภคภายในครัวเรือน จึงไม่มีปัญหาเรื่องการตลาด ทั้งนี้ ตลาดรองรับผลผลิตที่จัดหาแล้ว จำนวน 212 แห่ง

ตารางที่ 4.11 การเชื่อมโยงตลาดโดยการจัดหาตลาดเพื่อรองรับผลผลิตของเกษตรกร

รายการ	ไร่ละ
1. ไม่ได้ดำเนินการ	38.67
2. จัดหาตลาดรองรับแล้ว	61.33
- จำนวนตลาด (แห่ง)	212

ที่มา: จากการสำรวจ

4.3 ผลผลิต (Outputs)

การประเมินผลด้านผลผลิต เป็นการประเมินผลเพื่อศึกษาในประเด็นที่เกี่ยวกับผลที่เกิดขึ้นจากการนำปัจจัยนำเข้าสู่กระบวนการดำเนินงานโครงการ ประกอบด้วย ผลการรับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ การถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงการสนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อการพึ่งพาตนเองเบื้องต้น และการใช้พื้นที่การเกษตรในแปลงที่เข้าร่วมโครงการ ดังนี้

4.3.1 เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ (5 ประสาน สืบสานเกษตรทฤษฎีใหม่ ถวายในหลวง) ปี 2561 ประกอบด้วยเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2561 (รายใหม่) และเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2560 (รายเดิม)

ในปีงบประมาณ ปี 2561 โครงการได้กำหนดเป้าหมายในการรับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการตามคุณสมบัติและหลักเกณฑ์ที่กำหนด โดยใช้จำนวนเกษตรกรรายเดิมปี 2560 ของแต่ละจังหวัดขยายผลอีก 1 เท่า เป็นเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2561 เป้าหมาย 70,000 ราย ผลการรับสมัครมีเกษตรกรที่สมัครเข้าร่วมโครงการ จำนวน 70,172 ราย คิดเป็น ร้อยละ 100.25 ของเป้าหมาย

สำหรับเกษตรกรที่เข้าโครงการ ปี 2560 จำนวน 70,000 ราย ได้มีการแบ่งกลุ่มตามความพร้อม ออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มที่มีความพร้อมมาก 2) กลุ่มที่มีความพร้อมปานกลาง และ 3) กลุ่มพร้อม และได้มีการปรับหลักเกณฑ์เกษตรกรปี 2560 ขึ้นใหม่ ในปี 2561 (รายละเอียดในบทที่ 1) โดยมีการประเมินศักยภาพเกษตรกร และมีการจัดกลุ่มใหม่ เป็นกลุ่ม A กลุ่ม B และ กลุ่ม C โดยมีเกษตรกรสมัครเข้าร่วมโครงการ จำนวน 70,034 ราย คิดเป็นร้อยละ 100.05 ของเป้าหมาย ในจำนวนนี้มีการประเมินศักยภาพเกษตรกรและการจัดกลุ่มเพื่อพัฒนาต่อเนื่อง ดำเนินการได้ 3กลุ่มดังนี้กลุ่ม A จำนวน 17,534 ราย คิดเป็นร้อยละ 25.05 กลุ่ม B จำนวน 39,584 ราย คิดเป็นร้อยละ 56.55 และ เกษตรกรกลุ่ม C จำนวน 12,916 ราย คิดเป็นร้อยละ 18.45 ของเป้าหมาย 70,000 ราย ตามลำดับ (ตารางที่ 4.12)

ตารางที่ 4.12 เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

รายการ	เป้าหมาย(ราย)	ผล (ราย)	ร้อยละ
1.เกษตรกร ปี 2560	70,000	70,034	100.05
1.1 กลุ่ม A	-	17,534	25.05
1.2 กลุ่ม B	-	39,584	56.55
1.3 กลุ่ม C	-	12,916	18.45
2.เกษตรกร ปี 2561	70,000	70,172	100.25

ที่มา: สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2561)

4.3.2 การถ่ายทอดองค์ความรู้/เทคโนโลยี เกี่ยวกับการทำเกษตรทฤษฎีใหม่และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้/เทคโนโลยี และการติดตามเยี่ยมเยียนให้คำแนะนำของภาคส่วนต่างๆ แล้ว จากการสำรวจพบว่า เกษตรกรปี 2560 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ ก่อนเข้าร่วมโครงการ ร้อยละ 78.79 และหลังจากเข้าร่วมโครงการ เกษตรกรร้อยละ 97.73 ในจำนวนนี้เกษตรกรร้อยละ 51.27มีความรู้เพิ่มขึ้น และอีกร้อยละ 46.46มีความรู้เท่าเดิม สำหรับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการปี 2561 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ ก่อนเข้าร่วมโครงการ ร้อยละ 68.14และหลังเข้าร่วมโครงการ ร้อยละ98.61 โดยเป็นเกษตรกรที่มีความรู้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 69.11 และมีความรู้เท่าเดิม ร้อยละ 29.50 (ตารางที่ 4.13)

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการปี 2560 มีความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงก่อนเข้าร่วมโครงการ ร้อยละ 78.79 และหลังเข้าร่วมโครงการ ร้อยละ 97.60 ในจำนวนนี้เกษตรกรร้อยละ 56.80 มีความรู้เพิ่มมากขึ้นและร้อยละ 40.80 มีความรู้ความเข้าใจเท่าเดิม เนื่องจากเกษตรกรพอมีความรู้และดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่บ้างแล้ว

สำหรับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการปี 2561 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงก่อนเข้าร่วมโครงการ ร้อยละ 68.28 และหลังจากเข้าร่วมโครงการ ร้อยละ 98.48 ซึ่งเกษตรกรร้อยละ 66.02 มีความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้นจากการได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้จากปราชญ์เกษตร หน่วยงานผู้รับผิดชอบเกษตรกร ภาคเอกชน และสถาบันการศึกษา ทำให้เกิดแรงกระตุ้นให้มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมากยิ่งขึ้น ส่วนที่เหลือร้อยละ 32.46 มีความรู้ความเข้าใจเท่าเดิม

ตารางที่ 4.13 ความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรเกี่ยวกับการทำเกษตรทฤษฎีใหม่และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

หน่วย : ร้อยละ

รายการ	เกษตรกร ปี 2560		เกษตรกร ปี 2561	
	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง
1. เกษตรทฤษฎีใหม่				
1.1 มีความรู้/เข้าใจ	78.79	97.73	68.14	98.61
- เท่าเดิม		46.46		29.50
- เพิ่มขึ้น		51.27		69.11
1.2 ไม่มีความรู้/ไม่เข้าใจ	21.21	2.27	31.86	1.39

ที่มา : จากการสำรวจ

ตารางที่ 4.13 ความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรเกี่ยวกับการทำเกษตรทฤษฎีใหม่และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (ต่อ)

หน่วย : ร้อยละ

รายการ	เกษตรกร ปี 2560		เกษตรกร ปี 2561	
	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง
2. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง				
2.1 มีความรู้	78.79	97.60	68.28	98.48
- เท่าเดิม		40.80		32.46
- เพิ่มขึ้น		56.80		66.02
2.2 ไม่มีความรู้/ไม่เข้าใจ	21.21	2.40	31.72	1.52

ที่มา : จากการสำรวจ

ทั้งนี้ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2560 ได้มีการนำความรู้เรื่องเกษตรทฤษฎีใหม่หรือหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.16 จากเดิมร้อยละ 78.08 เป็นร้อยละ 84.24

สำหรับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2561 ได้มีการนำความรู้เรื่องเกษตรทฤษฎีใหม่หรือหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.80 จากเดิมร้อยละ 83.93 เป็นร้อยละ 94.73 อย่างไรก็ตามยังมีเกษตรกรที่นำไปใช้บางส่วนหรือยังไม่ได้นำไปใช้ เนื่องจากอยู่ระหว่างดำเนินการปรับเปลี่ยนนำมาใช้ประโยชน์ในแปลงของตนเองได้บางส่วนพื้นที่ของเกษตรกรไม่เหมาะสมเกษตรกรมีอายุมากและขาดแคลนแรงงาน เป็นต้น(ตารางที่ 4.14)

ตารางที่ 4.14 การนำความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำเกษตรทฤษฎีใหม่และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ประโยชน์

หน่วย : ร้อยละ

ปีที่เข้าร่วมโครงการ	ก่อนเข้าร่วมโครงการ				หลังเข้าร่วมโครงการ				นำไปใช้เพิ่มขึ้น
	นำไปใช้			ไม่ได้นำไปใช้	นำไปใช้			ไม่ได้นำไปใช้	
	ทั้งหมด	บางส่วน	รวม		ทั้งหมด	บางส่วน	รวม		
ปี 2560	21.07	57.01	78.08	21.92	26.71	57.53	84.24	15.76	6.16
ปี 2561	23.82	60.11	83.93	16.07	18.69	76.04	94.73	5.27	10.80

ที่มา : จากการสำรวจ

4.3.3 การถ่ายทอดองค์ความรู้/เทคโนโลยี การทำบัญชีครัวเรือนหรือบัญชีฟาร์ม

การดำเนินงานโครงการกำหนดให้มีการถ่ายทอดองค์ความรู้ และส่งเสริมให้เกษตรกรจัดทำบัญชีครัวเรือน หรือบัญชีฟาร์มอย่างต่อเนื่อง โดยให้กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ร่วมกับครูบัญชีอาสา ประเมินศักยภาพการจัดทำบัญชีของเกษตรกรและให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด เพื่อประโยชน์ในการวางแผนการใช้จ่ายเงินของครัวเรือนเกษตรกรดำเนินการได้ 70,100 ราย หรือร้อยละ 100.14 ของเป้าหมาย 70,000 ราย

จากการสำรวจ พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2560 มีความรู้เรื่องการจัดทำบัญชีครัวเรือนเพิ่มขึ้นจากเดิมร้อยละ 65.15 เป็นร้อยละ 77.90 โดยเมื่อพิจารณาเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการปี 2560 ที่มีความรู้เรื่องการจัดทำบัญชี พบว่า เกษตรกรร้อยละ 58.82 มีความรู้เพิ่มขึ้น เนื่องจากได้รับการอบรมแนะนำการจัดทำบัญชีโดยครูบัญชีอาสาและจากการศึกษาด้วยตนเองส่วนที่เหลือ ร้อยละ 19.08 มีความรู้เท่าเดิม เนื่องจากเป็นเกษตรกรที่ทำบัญชีเป็นประจำอยู่แล้ว

นอกจากเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2560 จะมีความรู้เรื่องการจัดทำบัญชีครัวเรือนที่เพิ่มขึ้นแล้ว เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการปี 2561 ยังได้รับการอบรม แนะนำการจัดทำบัญชีโดยครูบัญชีอาสาเช่นเดียวกัน ทำให้มีความรู้ในการทำบัญชีเพิ่มขึ้นหลังเข้าร่วมโครงการ จากร้อยละ 63.85 เป็นร้อยละ 92.38 (ตารางที่ 4.15)

สำหรับการจัดทำบัญชี พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2560 มีการจัดทำบัญชีมากขึ้นจากเดิมร้อยละ 52.28 เป็นร้อยละ 65.79 เมื่อพิจารณาความถี่ในการจัดทำบัญชีของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการปี 2560 พบว่า มีเกษตรกรจัดทำบัญชีเป็นประจำ จากร้อยละ 20.08 เป็นร้อยละ 22.73 ส่วนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการปี 2561 มีการจัดทำบัญชีเพิ่มขึ้น จากร้อยละ 49.17 เป็นร้อยละ 69.39 โดยมีเกษตรกรจัดทำบัญชีเป็นประจำเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 15.79 เป็นร้อยละ 22.16 และมีเกษตรกรบางส่วนที่จัดทำบัญชีเป็นบางครั้งและไม่ทำบัญชี สาเหตุที่เกษตรกรทำบัญชีเป็นบางครั้งหรือไม่ทำบัญชี เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ และบางส่วนมีภารกิจมากจึงไม่มีเวลาในการลงบัญชี อีกทั้งเกษตรกรให้เหตุผลว่าเมื่อบันทึกบัญชีแล้วมีรายจ่ายมากกว่ารายรับ ทำให้ไม่อยากทำบัญชี เป็นต้น (ตารางที่ 4.15)

ตารางที่ 4.15 ความรู้และการทำบัญชีครัวเรือนหรือบัญชีฟาร์มของเกษตรกร

รายการ	หน่วย : ร้อยละ			
	เกษตรกร ปี 2560		เกษตรกร ปี 2561	
	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง
1. ความรู้การทำบัญชี				
1.1 มีความรู้	65.15	77.90	63.85	92.38
- เท่าเดิม		19.08		21.16
- เพิ่มขึ้น		58.82		71.22
1.2 ไม่มีความรู้	34.85	22.10	36.15	7.62

ตารางที่ 4.15 ความรู้และการทำบัญชีครัวเรือนหรือบัญชีฟาร์มของเกษตรกร (ต่อ)

หน่วย : ร้อยละ

รายการ	เกษตรกร ปี 2560		เกษตรกร ปี 2561	
	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง
1. ความรู้การทำบัญชี				
1.1 มีความรู้	65.15	77.90	63.85	92.38
- เท่าเดิม		19.08		21.16
- เพิ่มขึ้น		58.82		71.22
1.2 ไม่มีความรู้	34.85	22.10	36.15	7.62
2. การทำบัญชี				
2.1 ทำบัญชี	52.28	65.79	49.17	69.39
- ทำเป็นประจำ	20.08	22.73	15.79	22.16
- ทำบางครั้ง	32.20	43.06	33.38	47.23
2.2 ไม่ทำบัญชี	47.72	34.21	50.83	30.61

ที่มา : จากการสำรวจ

4.3.4 การสนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อการพึ่งพาตนเองเบื้องต้นแก่เกษตรกร

1) การสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2561

โครงการได้กำหนดเป้าหมายเกษตรกรทุกรายต้องได้รับปัจจัยการผลิต เป็นการสนับสนุนตามความจำเป็นเพื่อการเรียนรู้ในการทำการเกษตรอย่างพึ่งพาตนเอง ซึ่งเป็นหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการจากการสำรวจ พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการปี 2561 ได้รับดำเนินการสนับสนุนปัจจัยการผลิตร้อยละ 73.23 และไม่ได้รับปัจจัยการผลิต ร้อยละ 26.77 โดยเกษตรกรได้รับการสนับสนุนเป็นสัตว์ปีก พร้อมอาหารและเวชภัณฑ์ มากที่สุดร้อยละ 90.54 รองลงมาเป็นวัสดุอุปกรณ์ในการผลิตน้ำหมักชีวภาพ พร้อมถังหมัก ร้อยละ 85.12 และพันธุ์ปลา ร้อยละ 73.35 ตามลำดับ (ตารางที่ 4.16)

ในส่วนของปัจจัยการผลิตที่เกษตรกรได้รับ พบว่า ได้รับปัจจัยการผลิตตรงตามความต้องการปริมาณที่ได้รับมีความเพียงพอ ช่วงเวลาแจกปัจจัยการผลิตมีความเหมาะสม และปัจจัยการผลิตที่แจกมีคุณภาพ ร้อยละ 73.23 ร้อยละ 83.34 ร้อยละ 66.62 ร้อยละ 83.09 และร้อยละ 83.98 ตามลำดับโดยมีข้อสังเกตในด้านความเพียงพอของปัจจัยการผลิตเป็นเพียงด้านเดียวที่น้อยที่สุด เนื่องจากเกษตรกรคาดหวังว่าจะได้รับปัจจัยการผลิตมากกว่าที่หน่วยงานราชการสนับสนุนในครั้งนี้

ตารางที่ 4.16 การสนับสนุนปัจจัยการผลิตแก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2561

หน่วย : ร้อยละ

รายการ	ไม้ผล	เมล็ดพันธุ์ ผัก	ท่อนพันธุ์ หม่อน	สัตว์ปีก	พันธุ์ปลา	อาหารสัตว์	เวชภัณฑ์	ถัง/น้ำหมักชีวภาพ	เฉลี่ย
1.การได้รับปัจจัย									
1.1.ได้รับ	66.71	72.82	60.00	90.54	73.35	76.97	53.21	85.12	73.23
1.2 ไม่ได้รับ	33.29	27.18	40.00	9.46	26.65	23.03	46.79	14.88	26.77
2.ตรงกับความต้องการ									
2.1 ใช่	92.90	98.04	66.67	92.41	63.67	72.83	96.79	80.89	83.34
2.2 ไม่ใช่	7.10	1.96	33.33	7.59	36.33	27.17	3.21	19.11	16.66
3.ความเพียงพอ									
3.1 เพียงพอ	64.73	74.46	52.50	65.51	68.36	54.12	72.29	77.64	66.62
3.2 ไม่เพียงพอ	35.27	25.54	47.50	34.49	31.64	45.88	27.71	22.36	33.38
4.ความเหมาะสมของช่วงเวลา									
4.1 ใช่	96.56	93.32	51.67	96.84	64.26	77.06	95.18	80.28	83.09
4.2 ไม่ใช่	3.44	6.68	48.33	3.16	35.74	22.94	4.82	19.72	16.91
5. คุณภาพของปัจจัยการผลิต									
5.1 มีคุณภาพ	95.70	95.48	52.67	97.78	60.94	79.06	97.99	83.74	83.98
5.2 ไม่มีคุณภาพ	4.30	4.52	47.33	2.22	39.06	20.94	2.01	16.26	16.02

ที่มา: จากการสำรวจ

2) การสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2560

สำหรับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการปี 2560 เกษตรกรได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตในปีที่ผ่านมาแล้วส่วนปัจจัยการผลิตที่ได้รับในปี 2561 เป็นการสนับสนุนปัจจัยการผลิตต่อเนื่อง ซึ่งมีเกษตรกรได้รับการสนับสนุนแล้ว ร้อยละ 64.74และส่วนที่เหลือ ร้อยละ 35.26 ไม่ได้รับปัจจัยการผลิต (ตารางที่ 4.17)

ทั้งนี้การสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้แก่เกษตรกรรายเดิมต่อเนื่อง จากหน่วยงาน อาทิ กรมปศุสัตว์สนับสนุนพันธุ์สัตว์ อาหารสัตว์ เวชภัณฑ์ พร้อมอุปกรณ์ โดย กลุ่ม A สนับสนุนไก่ไข่ (5 ตัวต่อราย) อาหารไก่ พร้อมทั้งใส่อาหาร กลุ่ม B สนับสนุนไก่ไข่(3 ตัวต่อราย) อาหารไก่ พร้อมทั้งใส่อาหาร และกลุ่ม C สนับสนุนเฉพาะที่ใส่อาหาร สำหรับกรมพัฒนาที่ดินมีการสนับสนุนน้ำหมักชีวภาพ รายละ 20 ลิตร พี่ชปู่ยสตุ่ยหมัก เป็นต้น

ปัญหาของการสนับสนุนปัจจัยการผลิตเนื่องจากหน่วยงานแจกปัจจัยการผลิตล่าช้า มีการทยอยแจกและไม่ได้บูรณาการแจกปัจจัยการผลิตทีเดียวพร้อมกันหลายหน่วยงาน เกษตรกรต้องมารับปัจจัยการผลิตหลายครั้ง ทำให้เสียเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทางมารับ อีกทั้งมีเกษตรกรบางส่วนไม่ได้รับปัจจัยการผลิต

ตารางที่ 4.17 การสนับสนุนปัจจัยการผลิตแก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2560

หน่วย: ร้อยละ

รายการ	สัตว์ปีก	อาหารสัตว์	เวชภัณฑ์	น้ำหมักชีวภาพ	เฉลี่ย
1.การได้รับปัจจัย					
1.1.ได้รับ	96.90	39.39	59.70	55.56	64.74
1.2 ไม่ได้รับ	3.10	60.61	40.30	44.44	35.26
2.ตรงกับความต้องการ					
2.1 ใช่	91.36	92.63	72.50	78.40	87.68
2.2 ไม่ใช่	8.64	7.37	27.50	21.60	12.32
3.ความเพียงพอ					
3.1 เพียงพอ	66.99	80.13	62.56	76.00	70.13
3.2 ไม่เพียงพอ	33.01	19.87	37.44	24.00	29.87
4.ความเหมาะสมของช่วงเวลา					
4.1 ใช่	93.59	83.97	60.00	79.66	85.16
4.2 ไม่ใช่	6.41	16.03	40.00	20.34	14.84
5. คุณภาพของปัจจัยการผลิต					
5.1 มีคุณภาพ	94.71	77.88	71.00	69.60	85.02
5.2 ไม่มีคุณภาพ	5.29	22.12	29.00	30.40	14.98

ที่มา: จากการสำรวจ

ความพึงพอใจของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการที่มีต่อปัจจัยการผลิตที่ได้รับ พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการทั้งปี 2560 และ ปี 2561 มีความพึงพอใจในภาพรวมเฉลี่ย อยู่ในระดับมาก โดยเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2560มีค่าคะแนน4.09 ส่วนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2561 มีค่าคะแนน4.15

สำหรับรายละเอียดของความพึงพอใจของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2561 พบว่า เกษตรกรมีระดับความพึงพอใจต่อวัสดุอุปกรณ์ในการผลิตน้ำหมักชีวภาพ และสัตว์ปีก ระดับมากที่สุด ค่าคะแนน4.40 4.25ตามลำดับ ส่วนความพึงพอใจต่อปัจจัยการผลิตที่เหลืออยู่ในระดับมากที่สุดทั้งหมด เช่นเดียวกับความพึงพอใจของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการปี 2560 ที่มีความพึงพอใจต่อปัจจัยการผลิตทั้งหมดอยู่ในระดับมาก (ตารางที่ 4.18)

ตารางที่ 4.18 ความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อปัจจัยการผลิต

รายการ	เกษตรกร ปี 2560		เกษตรกร ปี 2561	
	ค่าคะแนน	แปลผล	ค่าคะแนน	แปลผล
ไม้ผล	-	-	4.15	มาก
เมล็ดพันธุ์ฝัก	-	-	4.20	มาก
ท่อนพันธุ์หม่อน	-	-	3.93	มาก
พันธุ์ปลา	-	-	4.09	มาก
สัตว์ปีก	4.16	มาก	4.25	มากที่สุด
อาหารสัตว์	4.02	มาก	3.87	มาก
เวชภัณฑ์	3.88	มาก	4.12	มาก
ถัง/น้ำหมักชีวภาพ	4.18	มาก	4.40	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.09	มาก	4.15	มาก

ที่มา : จากการสำรวจ

4.3.5 การใช้พื้นที่เกษตรในแปลงที่เข้าร่วมโครงการ

เกษตรทฤษฎีใหม่ คือ ระบบการเกษตรที่เน้นการจัดสรรทรัพยากรน้ำในไร่นาให้เกิดประโยชน์สูงสุด จัดสรรพื้นที่เพาะปลูกเพื่อบริโภคในครัวเรือนเป็นหลัก ที่เหลือจึงขายเกิดการพึ่งพาตนเอง และลดการพึ่งพาจากภายนอก โดยเฉพาะเกษตรกรรายย่อยที่มีพื้นที่ทำกินน้อย โดยเกษตรกรมีการแบ่งพื้นที่สำหรับใช้ทำกิจกรรมเกษตรต่าง ๆ จำแนกเป็น 4 องค์ประกอบ ได้แก่ แหล่งน้ำ : ปลูกข้าว : ปลูกพืช : ที่อยู่อาศัย และเลี้ยงสัตว์(รายละเอียดตามบทที่ 2)

1) การทำกิจกรรมในพื้นที่ของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2560

เกษตรกรมีพื้นที่เข้าร่วมโครงการ เฉลี่ย 9.74 ไร่ โดยแบ่งพื้นที่ทำกิจกรรมเป็น 4 องค์ประกอบ ดังนี้ (ตารางที่ 4.19)

1.1) พื้นที่แหล่งน้ำ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2560 ก่อนเข้าร่วมโครงการ มีพื้นที่แหล่งน้ำ 1.09 ไร่ และหลังจากเข้าร่วมโครงการแล้ว มีพื้นที่แหล่งน้ำเพิ่มขึ้น 0.02 ไร่ นอกจากนี้ยังพบว่าหลังจากเข้าร่วมโครงการแล้ว เกษตรกรมีน้ำเพียงพอสำหรับการเกษตรในพื้นที่เข้าร่วมโครงการทั้งปี เพิ่มขึ้นจากเดิม ร้อยละ 78.91 เป็นร้อยละ 84.85 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.94 อย่างไรก็ตามหลังจากเข้าร่วมโครงการเกษตรกรยังมีน้ำเพื่อการเกษตรไม่เพียงพอทั้งปี ร้อยละ 15.15 ซึ่งมีน้ำเพียงพอสำหรับการเกษตร เฉลี่ย 7 เดือน

1.2) พื้นที่ปลูกข้าว เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2560 มีการใช้พื้นที่ในการปลูกข้าว ลดลงจากเดิม 5.03 ไร่ เป็น 4.99 ไร่ หรือลดลง 0.04 ไร่

1.3) พื้นที่ปลูกพืช เกษตรกรมีการใช้พื้นที่เพื่อการปลูกพืชเพิ่มขึ้นจากเดิม 3.09 ไร่ เป็น 3.13 ไร่ หรือเพิ่มขึ้น 0.04 ไร่ แต่จำนวนชนิดของพืชที่เกษตรกรปลูกหลังจากเข้าร่วมโครงการ ยังคงเท่าเดิมคือ 5 ชนิด เพียงแต่เพิ่มพื้นที่ปลูกมากขึ้นเท่านั้น

1.4) พื้นที่อยู่อาศัยและเลี้ยงสัตว์ พบว่า หลังจากเข้าร่วมโครงการแล้ว เกษตรกรมีที่อยู่อาศัยและเลี้ยงสัตว์ ลดลง จากเดิม 0.53 ไร่ เป็น 0.51 ไร่ หรือลดลง 0.02 ไร่ โดยเกษตรกรมีพื้นที่อยู่อาศัยขนาดพื้นที่เฉลี่ย 0.30 ไร่ ซึ่งพื้นที่ไม่แตกต่างจากก่อนเข้าร่วมโครงการ ส่วนพื้นที่เลี้ยงสัตว์ของเกษตรกรลดลงจาก 0.23 ไร่ เป็น 0.21 ไร่ หรือลดลง 0.02 ไร่ แต่กิจกรรมการเลี้ยงสัตว์ยังคงเท่าเดิม คือ ร้อยละ 71.70

ตารางที่ 4.19 การใช้พื้นที่การเกษตรในแปลงเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการปี 2560

รายการ	หน่วยนับ	ก่อน	หลัง
พื้นที่เข้าร่วมโครงการ	ไร่	9.74	9.74
1. แหล่งน้ำ	ไร่	1.09	1.11
1.1 ความเพียงพอของน้ำที่ใช้ทำการเกษตร			
1) มีน้ำเพียงพอทั้งปี	ร้อยละ	78.91	84.85
2) มีน้ำไม่เพียงพอ	ร้อยละ	21.09	15.15
1.2 กรณีไม่เพียงพอ ระยะเวลาที่ใช้ได้	เดือน	7	7
2. นาข้าว	ไร่	5.03	4.99
3. ปลูกพืช	ไร่	3.09	3.13
- จำนวนพืชที่ปลูก	ชนิด	5	5
4. ที่อยู่อาศัยและเลี้ยงสัตว์	ไร่	0.53	0.51
4.1 พื้นที่อยู่อาศัย/ที่พัก	ไร่	0.30	0.30
1) การมีที่อยู่อาศัย			
- มีที่อยู่อาศัย	ร้อยละ	45.30	42.92
- ไม่มีที่อยู่อาศัย	ร้อยละ	54.70	57.08
4.2 พื้นที่เลี้ยงสัตว์	ไร่	0.23	0.21
1) การเลี้ยงสัตว์			
- มีการเลี้ยงสัตว์	ร้อยละ	71.70	71.70
- ไม่ได้เลี้ยงสัตว์	ร้อยละ	28.30	28.30

ที่มา : จากการสำรวจ

2) การทำกิจกรรมในพื้นที่ของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2561

เกษตรกรมีพื้นที่เข้าร่วมโครงการ เฉลี่ย 9.08 ไร่ โดยแบ่งพื้นที่ทำกิจกรรมเป็น 4 องค์ประกอบ ดังนี้ (ตารางที่ 4.20)

2.1) พื้นที่แหล่งน้ำ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2561 ก่อนเข้าร่วมโครงการมีพื้นที่แหล่งน้ำ 1 ไร่ และหลังจากเข้าร่วมโครงการแล้ว มีพื้นที่แหล่งน้ำเพิ่มขึ้น 0.03 ไร่ และยังคงพบว่าหลังจากเข้าร่วมโครงการแล้ว เกษตรกรมีน้ำเพียงพอสำหรับการเกษตรในพื้นที่เข้าร่วมโครงการทั้งปี เพิ่มขึ้นจากเดิมเล็กน้อย จากร้อยละ 78.12 เป็นร้อยละ 79.36 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.24 อย่างไรก็ตาม หลังจากเข้าร่วมโครงการ

เกษตรกรยังมีน้ำเพื่อการเกษตรไม่เพียงพอทั้งปี ร้อยละ 20.64 ซึ่งมีน้ำเพียงพอสำหรับการเกษตรเฉลี่ย 5 เดือน

2.2) พื้นที่ปลูกข้าวเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2561มีการใช้พื้นที่ในการปลูกข้าวเพิ่มขึ้นจากเดิม จาก 4.56 ไร่ เป็น 4.58 ไร่ หรือเพิ่มขึ้น 0.02 ไร่

2.3) พื้นที่ปลูกพืช เกษตรกรมีการใช้พื้นที่เพื่อการปลูกพืชลดลงจากเดิม 3.00 ไร่ เป็น 2.99 ไร่ แต่จำนวนชนิดของพืชที่เกษตรกรปลูกหลังจากเข้าร่วมโครงการ ยังคงเท่าเดิม คือ 5 ชนิด

2.4) พื้นที่อยู่อาศัยและเลี้ยงสัตว์ พบว่า หลังจากเข้าร่วมโครงการแล้ว เกษตรกรมีที่อยู่อาศัยและเลี้ยงสัตว์ ลดลง จากเดิม 0.04 ไร่ โดยเกษตรกรมีพื้นที่อยู่อาศัย ขนาดพื้นที่เฉลี่ย 0.27 ไร่ ซึ่งพื้นที่ไม่แตกต่างจากก่อนเข้าร่วมโครงการส่วนพื้นที่เลี้ยงสัตว์ของเกษตรกรลดลงจาก 0.25 ไร่ เป็น 0.21 ไร่ หรือลดลง 0.04 ไร่ และกิจกรรมการเลี้ยงสัตว์ลดลงจากร้อยละ 51.25 เป็น ร้อยละ 39.89 หรือลดลง ร้อยละ 11.36 โดยเกษตรกรมีการทำการเกษตรในพื้นที่นามากขึ้นและทำการเกษตรอื่น ทำให้ไม่มีเวลาดูแลสัตว์เลี้ยง และบางส่วนขายสัตว์เลี้ยงเดิม เพื่อจะซื้อหรือเลี้ยงในฤดูกาลผลิตใหม่ต่อไป

ตารางที่ 4.20 การใช้พื้นที่การเกษตรในแปลงเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการปี 2561

รายการ	หน่วยนับ	ก่อน	หลัง
พื้นที่การเกษตรที่เข้าร่วมโครงการ	ไร่	9.08	9.08
1. แหล่งน้ำ	ไร่	1.00	1.03
1.1 ความเพียงพอของน้ำที่ใช้ทำ การเกษตร			
- มีน้ำเพียงพอทั้งปี	ร้อยละ	78.12	79.36
- มีน้ำไม่เพียงพอ	ร้อยละ	21.88	20.64
1.2 กรณีไม่เพียงพอ ระยะเวลาที่ใช้ได้	เดือน	4.00	5.00
2. นาข้าว	ไร่	4.56	4.58
3. ปลูกพืช	ไร่	3.00	2.99
- จำนวนพืชที่ปลูก (ชนิด)	ชนิด	5.00	5.00
4. ที่อยู่อาศัย และเลี้ยงสัตว์	ไร่	0.52	0.48
4.1 พื้นที่อยู่อาศัย/ที่พัก	ไร่	0.27	0.27
- มีที่อยู่อาศัย	ร้อยละ	51.11	51.11
- ไม่มีที่อยู่อาศัย	ร้อยละ	48.89	48.89
4.2 พื้นที่เลี้ยงสัตว์	ไร่	0.25	0.21
- มีการเลี้ยงสัตว์	ร้อยละ	51.25	39.89
- ไม่ได้เลี้ยงสัตว์	ร้อยละ	48.75	60.11

ที่มา : จากการสำรวจ

3) สัดส่วนการใช้พื้นที่ในแปลงที่เข้าร่วมโครงการ

เมื่อพิจารณาสัดส่วนการจัดสรรพื้นที่เพื่อทำกิจกรรมการเกษตรในพื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการของเกษตรกรปี 2560 ในสัดส่วนของ แหล่งน้ำ: ปลูกข้าว: ปลูกพืช: ที่อยู่อาศัยและเลี้ยงสัตว์ พบว่า ก่อนเข้าร่วมโครงการเกษตรกรมีสัดส่วนการใช้พื้นที่ทำกิจกรรมเป็น 11.19:51.64:31.73:5.44 และหลังจากเข้าร่วมโครงการแล้วมีการปรับเปลี่ยนการใช้พื้นที่ทำกิจกรรมเป็น 11.40:51.24:32.13:5.23 จะเห็นว่าเกษตรกรมีการปรับเปลี่ยนโดยการเพิ่มพื้นที่แหล่งน้ำให้เพียงพอสำหรับการทำเกษตรโดยลดพื้นที่ทำนาและพื้นที่เลี้ยงสัตว์ลง และเพิ่มพื้นที่ในการปลูกพืชเพิ่มมากขึ้น(ตารางที่ 4.21)

ตารางที่ 4.21 การแบ่งสัดส่วนพื้นที่ของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2560

รายการ	ก่อน		หลัง	
	พื้นที่ (ไร่)	สัดส่วน (ร้อยละ)	พื้นที่ (ไร่)	สัดส่วน (ร้อยละ)
1.พื้นที่แหล่งน้ำ	1.09	11.19	1.11	11.40
2.พื้นที่นาข้าว	5.03	51.64	4.99	51.24
3.พื้นที่ปลูกพืช	3.09	31.73	3.13	32.13
4.พื้นที่อยู่อาศัย/เลี้ยงสัตว์	0.53	5.44	0.51	5.23
รวม	9.74	100.00	9.74	100.00

ที่มา: จากการสำรวจ

สำหรับสัดส่วนการจัดสรรพื้นที่เพื่อทำกิจกรรมการเกษตรในพื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการของเกษตรกรปี 2561 ในสัดส่วนของ แหล่งน้ำ:ปลูกข้าว:ปลูกพืช:ที่อยู่อาศัยและเลี้ยงสัตว์ พบว่า ก่อนเข้าร่วมโครงการเกษตรกรมีสัดส่วนการใช้พื้นที่ทำกิจกรรมเป็น 11.01:50.22:33.04:5.73 และหลังจากเข้าร่วมโครงการแล้วมีการปรับเปลี่ยนการใช้พื้นที่ทำกิจกรรมเป็น 11.34:50.44:32.93: 5.29 จะเห็นว่าเกษตรกรมีการปรับเปลี่ยนโดยการเพิ่มพื้นที่แหล่งน้ำให้เพียงพอสำหรับการทำเกษตรร้อยละ 0.33 และเพิ่มพื้นที่ในการทำนามากขึ้น เฉลี่ยร้อยละ 0.22 โดยลดพื้นที่ปลูกพืชและพื้นที่เลี้ยงสัตว์ (ตารางที่ 4.22)

ตารางที่ 4.22 การแบ่งสัดส่วนพื้นที่ของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2561

รายการ	ก่อน		หลัง	
	พื้นที่ (ไร่)	สัดส่วน (ร้อยละ)	พื้นที่ (ไร่)	สัดส่วน (ร้อยละ)
1. พื้นที่แหล่งน้ำ	1.00	11.01	1.03	11.34
2. พื้นที่นาข้าว	4.56	50.22	4.58	50.44
3. พื้นที่ปลูกพืช	3.00	33.04	2.99	32.93
4.พื้นที่อยู่อาศัย/เลี้ยงสัตว์	0.52	5.73	0.48	5.29
รวม	9.08	100.00	9.08	100.00

ที่มา : จากการสำรวจ

4.3.6 การทำกิจกรรมในแปลงเกษตรกร เป็นการลงมือทำตามแผนการผลิตในแปลงตนเอง หรือตามผังฟาร์ม โดยทำการผลิตที่ตนถนัด ทำให้ง่าย ลงทุนน้อย ตามกำลังของตนเอง โดยแบ่งกิจกรรมออกเป็น 3 ชั้น ได้แก่ ชั้นที่ 1 เกษตรกรที่ดำเนินการตามแผนการผลิต(ทำให้พอกิน) ชั้นที่ 2 เกษตรกรที่ดำเนินการตามแผนการผลิต(ทำให้พอกิน) และขยายผลการผลิต (ทำให้พอบ้างปี) โดยการแลกเปลี่ยนปัจจัยการผลิตกับเพื่อนเกษตรกร และชั้นที่ 3 เกษตรกรที่ดำเนินการตามแผนการผลิต (ทำให้พอกิน) และขยายผลการผลิต(ทำให้พอบ้างปี) จำหน่ายผลผลิต และมีรายได้เสริม

การประเมินผล พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการปี 2560 ทำกิจกรรมตามแผนการผลิตชั้นที่ 3 มากที่สุด คือ ทำให้พอกิน ทำให้พอบ้างปี และมีรายได้เสริม โดยเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 79.67 เป็นร้อยละ 82.45 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.78 จากก่อนเข้าร่วมโครงการ กล่าวคือ เกษตรกรมีกิจกรรมทั้งการนำผลผลิตที่ผลิตได้มาบริโภคภายในครัวเรือน เก็บผลผลิต อาทิ สตรว์ปีก สตรว์น้ำ ไว้ทำพันธุ์ในการผลิตครั้งต่อไป และมีการแจกจ่ายให้ฟรีสำหรับญาติพี่น้อง เพื่อนเกษตรกร รวมทั้งนำผลผลิตที่ผลิตได้มาจำหน่ายเพื่อเพิ่มรายได้แก่ครัวเรือน เนื่องจาก เกษตรกรเข้าร่วมโครงการมาได้ระยะหนึ่งมีการดำเนินการผลิตตามแผนการผลิต และจากเดิมเกษตรกรทำการผลิตเพื่อบริโภคภายในครัวเรือน ทำให้พอกินแล้ว เก็บไว้ทำพันธุ์และแจกจ่ายบ้างแล้วจึงนำผลผลิตส่วนที่เหลือมาจำหน่าย(ตารางที่ 4.23)

สำหรับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2561 มีความแตกต่างจากเกษตรกร ปี 2560 กล่าวคือ เกษตรกรที่ดำเนินกิจกรรมตามแผนการผลิตในชั้นที่ 3 ทำให้พอกิน ทำให้พอบ้างปี และมีรายได้เสริม ลดลง จากร้อยละ 77.15 เป็นร้อยละ 68.01 หรือลดลงร้อยละ 9.14 เนื่องจากก่อนเข้าร่วมโครงการผลผลิตที่ได้จะนำมาบริโภคในครัวเรือน แจกจ่ายบ้างปี และจำหน่ายเป็นรายได้เสริม ส่วนหลังเข้าร่วมโครงการเกษตรกรดำเนินการผลิตที่ได้กำหนดไว้ในแผนการผลิต ซึ่งปัจจัยการผลิตที่ได้รับจากโครงการบางส่วน เช่น ไม้ผล ไม้ยืนต้น ยังไม่ได้ผลผลิต ส่วนผลผลิตอื่นๆ อาจยังได้ผลผลิตไม่มากนัก

นอกจากนี้เกษตรกรมีการดำเนินกิจกรรมตามแผนการผลิตในชั้นที่ 1 และ 2 เพิ่มขึ้น โดยเกษตรกรดำเนินการผลิตชั้นที่ 1 ทำให้พอกินเพิ่มมากขึ้น จากร้อยละ 8.13 เป็นร้อยละ 21.33 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.20 โดยเกษตรกรเน้นบริโภคในครัวเรือนและเก็บผลผลิตไว้ทำพันธุ์ก่อน เพราะผลผลิตน้อย ไม่เพียงพอต่อการจำหน่าย และกิจกรรมในชั้นที่ 2 ทำให้พอกิน ทำให้พอบ้างปี เพิ่มมากขึ้น จากร้อยละ 4.43 เป็นร้อยละ 4.71 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.28 ตามลำดับ (ตารางที่ 4.23)

ตารางที่ 4.23 การทำกิจกรรมตามแผนการผลิตในแปลงเกษตรกร

หน่วย: ร้อยละ

กิจกรรม	เกษตรกร ปี 2560		เกษตรกรปี 2561	
	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง
1.บริโภค (ทำให้พอกิน)	6.19	6.19	8.13	21.33
2. บริโภคและแบ่งปัน (ทำให้พอกิน ทำให้พอแบ่งปัน)	5.43	7.58	4.43	4.71
3.จำหน่าย	8.71	3.79	10.11	5.96
4. บริโภค แบ่งปัน และจำหน่าย (ทำให้พอกิน ทำให้พอแบ่งปัน และมีรายได้เสริม)	79.67	82.45	77.15	68.01

ที่มา: จากการสำรวจ

4.3.7 การกระจายผลผลิตในแปลงที่เข้าร่วมโครงการ

การกระจายผลผลิตในแปลงที่เข้าร่วมโครงการ พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2560 นำผลผลิตมาบริโภคภายในครัวเรือน เพิ่มขึ้นจากเดิม ร้อยละ 30.13 เป็นร้อยละ 31.88 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.75 นอกจากนี้ร้อยละ 20.70 นำผลผลิตไปแจก/ให้พริกกับญาติพี่น้อง เพื่อนบ้าน เพิ่มขึ้นจากเดิม ร้อยละ 20.70 เป็นร้อยละ 21.94 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.24 ส่วนการเก็บผลผลิตไว้ทำพันธุ์ และ นำผลผลิตไปจำหน่าย พบว่าหลังเข้าร่วมโครงการ ร้อยละ 16.91 เก็บผลผลิตไว้ทำพันธุ์ และร้อยละ 29.27 นำผลผลิตไปจำหน่าย โดยการกระจายผลผลิตทั้ง 2 ส่วนนี้ลดลง ร้อยละ 1.87 และ 1.12 ตามลำดับ

สำหรับเกษตรกรที่เข้าโครงการ ปี 2561 มีการกระจายผลผลิตก่อนเข้าร่วมโครงการ ดังนี้ ร้อยละ 31.06 นำมาบริโภคภายในครัวเรือนร้อยละ 31.87 นำไปจำหน่ายเพิ่มรายได้ในครัวเรือน ร้อยละ 19.42 นำไปแจก/ให้พริกกับญาติพี่น้อง เพื่อนบ้าน และร้อยละ 17.65 เก็บผลผลิตไว้เพื่อทำพันธุ์ในรอบการเพาะปลูกต่อไป ส่วนหลังเข้าร่วมโครงการเกษตรกรนำของที่ผลิตได้ในพื้นที่เข้าโครงการมาบริโภคภายในครัวเรือน เพิ่มขึ้นร้อยละ 33.30 หรือเพิ่มขึ้น ร้อยละ 2.24 ส่วนด้านอื่น ๆ ลดลงทั้งหมด เนื่องจากยังไม่ได้ผลผลิตจากไม้ผล ไม้ยืนต้น แต่ได้จากผลผลิตจากพืชผักต่าง ๆ สัตว์ปีก และสัตว์น้ำ ที่มีระยะการผลิตสั้นจึงเน้นการบริโภคภายในครัวเรือนก่อน (ตารางที่ 4.24)

ตารางที่ 4.24 การกระจายผลผลิตในแปลงที่เข้าร่วมโครงการ

หน่วย: ไร่/ไร่

รายการ	เกษตรกร ปี 2560		เกษตรกร ปี 2561	
	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง
บริโภคในครัวเรือน	30.13	31.88	31.06	33.30
แจก/ให้ฟรี	20.70	21.94	19.42	18.65
เก็บไว้ทำพันธุ์	18.78	16.91	17.65	17.45
จำหน่าย	30.39	29.27	31.87	30.60
รวม	100.00	100.00	100.00	100.00

ที่มา : จากการสำรวจ

4.3.8 การเชื่อมโยงตลาด

กิจกรรมของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน มีการเชื่อมโยงการจัดหาตลาดเพื่อรองรับผลผลิตของเกษตรกร จากการสำรวจ พบว่าเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการปี 2560 ไร่ละ 74.75 มีแหล่งจำหน่ายผลผลิตเพียงพอเนื่องจากผลผลิตที่ออกมาไม่มากนัก เน้นการขายในตลาดท้องถิ่น/ตลาดชุมชน ก่อนเป็นอันดับแรก ไร่ละ 25.25 เกษตรกรเห็นว่าแหล่งจำหน่ายยังไม่เพียงพอ โดยเกษตรกรที่เข้าโครงการ ปี 2560 ไร่ละ 68.66 นำผลผลิตไปจำหน่ายที่ตลาดท้องถิ่น/ตลาดชุมชน ไร่ละ 5.30 นำไปจำหน่ายในตลาดที่หน่วยงานได้ประสานงานและจัดหามาให้ และไร่ละ 0.79 จำหน่ายที่สถานีบริการน้ำมัน เช่น บริษัท ปตท.จำกัด(มหาชน) ซึ่งให้เกษตรกร สามารถนำผลผลิตไปจำหน่ายในสถานีบริการน้ำมันดังกล่าวได้

สำหรับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2561 ไร่ละ 73.41 มีแหล่งจำหน่ายผลผลิตเพียงพอ ส่วนที่เหลือไร่ละ 26.59 มีแหล่งจำหน่ายไม่เพียงพอ โดยเกษตรกร ไร่ละ 68.11 จำหน่ายในตลาดท้องถิ่น/ตลาดชุมชน รองลงมาไร่ละ 4.65 จำหน่ายในตลาดที่หน่วยงานได้ประสานงานและจัดหาให้ ส่วนที่เหลือไร่ละ 0.65 จำหน่ายที่สถานีบริการน้ำมัน ตามลำดับ (ตารางที่ 4.25)

ทั้งนี้ สำหรับแหล่งจำหน่ายที่สถานีบริการน้ำมัน พบว่า เกษตรกรนำผลผลิตไปจำหน่ายค่อนข้างน้อย เนื่องจากปัจจัยการผลิตที่สนับสนุนเป็นปัจจัยการผลิตที่เน้นการพึ่งพาตนเองเบื้องต้น ไม่ได้ผลิตเพื่อการค้า สำหรับเกษตรกรที่มีแหล่งจำหน่ายยังไม่เพียงพอ หน่วยงานที่รับผิดชอบดูแลเกษตรกร และภาคเอกชนควรให้การติดตามตรวจสอบเกษตรกร เพื่อให้คำแนะนำทางด้านแหล่งจำหน่าย ด้านการตลาดให้แก่เกษตรกรที่ยังไม่มีแหล่งจำหน่าย โดยสนับสนุนหรือให้ความช่วยเหลือในด้านดังกล่าวต่อไป (ตารางที่ 4.25)

ตารางที่ 4.25 แหล่งจำหน่ายผลผลิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

หน่วย: ร้อยละ

แหล่งจำหน่าย	เกษตรกร ปี 2560	เกษตรกร ปี 2561
1.มีเพียงพอ	74.75	73.41
1.1 ตลาดท้องถิ่น/ชุมชน	68.66	68.11
1.2 ตลาดที่หน่วยงานจัดหา	5.30	4.65
1.3 สถานีบริการน้ำมัน	0.79	0.65
2.ไม่เพียงพอ	25.25	26.59
รวม	100.00	100.00

ที่มา: จากการสำรวจ

4.4 ผลลัพธ์ (Outcome)

4.4.1 ด้านเศรษฐกิจครัวเรือนเกษตรกร

1) รายได้จากการจำหน่ายผลผลิตและผลตอบแทนสุทธิทางการเกษตรในพื้นที่โครงการ

การทำเกษตรทฤษฎีใหม่เป็นการจัดสรรพื้นที่สำหรับใช้ในการเพาะปลูกเพื่อบริโภคในครัวเรือนเป็นหลักที่มีเหลือจึงขายเป็นแหล่งรายได้ที่มั่นคงของครัวเรือนเกษตรกร เมื่อพิจารณารายได้จากการจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรในแปลงที่เข้าร่วมโครงการ พบว่าเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2560 มีรายได้จากการจำหน่ายผลผลิตลดลงจาก 6,868.40 บาท เป็น 6,067.35 บาท หรือลดลง 801.05 บาท (ตารางที่ 4.26)

ผลตอบแทนและค่าใช้จ่ายในการทำกิจกรรมการเกษตรในแปลงของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการปี 2560 พบว่า เกษตรกรมีผลตอบแทนสุทธิเฉลี่ย ลดลงจาก 5,592.90 บาทเป็น 4,543.48 บาท หรือลดลง 1,049.42 บาท เมื่อเทียบกับก่อนเข้าร่วมโครงการเนื่องจากผลผลิตยังมีไม่มาก และเกษตรกรมีต้นทุนในการลงทุนปรับพื้นที่เพิ่มเพื่อทำเกษตรทฤษฎีใหม่

เมื่อพิจารณาค่าใช้จ่ายในการผลิต พบว่า หลังเข้าร่วมโครงการเกษตรกรมีค่าใช้จ่ายการผลิตลดลงจากเดิม 4,314.38 บาท เป็น 3,956.01 บาท หรือลดลง 358.36 บาท (ตารางที่ 4.26)

ตารางที่ 4.26 ผลตอบแทนและค่าใช้จ่ายทางการเกษตรของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2560

หน่วย : บาท/ไร่

รายการ	ก่อน	หลัง
1. มูลค่าผลผลิต	9,907.28	8,499.50
1.1 จำหน่าย	6,868.40	6,067.35
1.2 บริโภค	1,105.15	1,041.86
1.3 แจกจ่าย	242.10	182.15
1.4 ทำพันธุ์	1,691.63	1,208.14
2. ค่าใช้จ่ายในการผลิต	4,314.38	3,956.02
2.1 จัดซื้อ/จ้างจากภายนอก	2,992.01	2,761.11
2.2 ใช้ของตนเอง	1,322.37	1,194.91
3. ผลตอบแทนสุทธิ (1 - 2)	5,592.90	4,543.48

ที่มา : จากการสำรวจ

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2561 มีรายได้จากการจำหน่ายผลผลิตในแปลงที่เข้าร่วมโครงการ ลดลงจาก 6,241.15 บาท เป็น 4,463.42 บาท หรือลดลง 1,777.73 บาท เนื่องจากปริมาณผลผลิตที่เกษตรกรได้รับมีไม่มากนัก ซึ่งเป็นผลจากสภาพภูมิอากาศที่แปรปรวน อีกทั้งราคาผลผลิตสินค้าเกษตรในปี 2561 ลดลงเมื่อเทียบกับปี 2560 (ตารางที่ 4.27)

สำหรับผลตอบแทนและค่าใช้จ่ายในการทำกิจกรรมการเกษตรในแปลงของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2561 พบว่า เกษตรกรมีผลตอบแทนสุทธิ เฉลี่ยลดลงจาก 4,995.03 บาท เป็น 3,270.86 บาท หรือลดลง 1,724.17 บาท เมื่อเทียบกับก่อนเข้าร่วมโครงการ

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาค่าใช้จ่ายในการผลิต พบว่า เกษตรกรมีค่าใช้จ่ายในการผลิต ลดลงจากเดิม 3,948.43 บาท เป็น 3,074.35 บาท หรือลดลง 874.08 บาท เนื่องจากมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้ปัจจัยการผลิตที่ลดลงตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่และปราชญ์เกษตร อีกทั้งเกษตรกรได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตที่เป็นกิจกรรมการเกษตรเดิมที่เกษตรกรทำอยู่แล้ว จากโครงการ (ตารางที่ 4.27)

ตารางที่ 4.27 ผลตอบแทนและค่าใช้จ่ายทางการเกษตรของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการปี 2561

หน่วย : บาท/ไร่

รายการ	ก่อน	หลัง
1. มูลค่าผลผลิต	8,943.46	6,345.21
1.1 จำหน่าย	6,241.15	4,463.42
1.2 บริโภค	1,099.69	832.45
1.3 แจกจ่าย	181.61	234.24
1.4 ทำพันธุ์	1,421.01	815.10
2. ค่าใช้จ่ายในการผลิต	3,948.43	3,074.35
2.1 จัดซื้อ/จ้างจากภายนอก	3,002.70	2,308.85
2.2 ใช้ของตนเอง	945.73	765.50
3. ผลตอบแทนสุทธิ (1 - 2)	4,995.03	3,270.86

ที่มา : จากการสำรวจ

4.4.2 การพึ่งพาตนเอง

การทำเกษตรทฤษฎีใหม่โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกษตรกรลดรายจ่ายในครัวเรือนโดยการพึ่งพาตนเอง ผลการประเมินผล มีดังนี้

1) การลดรายจ่ายในการบริโภคของครัวเรือนโดยการบริโภคผลผลิตทางการเกษตรในแปลงที่เข้าร่วมโครงการ พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2560 บริโภคผลผลิตการเกษตรของตนเองลดลง 63.29 บาทต่อเดือน หรือลดลงร้อยละ 5.73 ทั้งนี้เนื่องจากราคาและผลผลิตสินค้าเกษตรในปี 2561 ลดลงเมื่อเทียบกับปี 2560 (ตารางที่ 4.26) อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาสัดส่วนการบริโภคผลผลิตการเกษตรของตนเอง พบว่า มีการบริโภคผลผลิตของตนเองในสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น จากเดิมร้อยละ 11.15 เป็นร้อยละ 12.26 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.11 ซึ่งเป็นการพึ่งพาตนเองและลดรายจ่ายในการบริโภคของครัวเรือน (ตารางที่ 4.28)

สำหรับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2561 พบว่า มูลค่าการบริโภคผลผลิตการเกษตรของตนเอง ลดลง 267.24 บาทต่อเดือน หรือลดลงร้อยละ 24.30 เนื่องจากเกษตรกรเพิ่งได้รับสนับสนุนปัจจัยการผลิตจากโครงการอีกทั้งปัจจัยการผลิตบางส่วนยังไม่มีผลผลิต (ตารางที่ 4.27) เมื่อพิจารณาสัดส่วนการบริโภคผลผลิตการเกษตรของตนเอง พบว่า มีการบริโภคผลผลิตของตนเองในสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น จากเดิมร้อยละ 12.30 เป็นร้อยละ 13.12 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.82 นอกจากเกษตรกรบริโภคผลผลิตการเกษตรของตนเองแล้ว ยังแจกจ่ายให้ญาติพี่น้อง เพื่อนบ้านเพิ่มขึ้นจากเดิมร้อยละ 2.03 เป็นร้อยละ 3.69 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.66 (ตารางที่ 4.28)

2) การใช้ปัจจัยการผลิตของตนเองในการทำการเกษตรปัจจัยการผลิตของเกษตรกรมีแหล่งที่มาจาก 2 แหล่ง คือ ปัจจัยการผลิตที่จัดหาหรือจัดซื้อ/จ้างจากภายนอกและปัจจัย

การผลิตที่เกษตรกรผลิตเองหรือใช้ของตนเองทั้งนี้ สำหรับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีการใช้ปัจจัยการผลิตของตนเอง เช่น การเก็บพันธุ์ไว้ใช้เอง การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยชีวภาพ ฮอโมน ยาฆ่าแมลง ยาปราบศัตรูพืช และการผลิตอาหารสัตว์ไว้ใช้เองแทนการซื้อจากภายนอก รวมถึงมีการใช้แรงงานของตนเองแทนการจ้างแรงงาน จากการสำรวจ พบว่า หลังเข้าร่วมโครงการเกษตรกรที่เข้าโครงการปี 2560 มีการใช้ปัจจัยการผลิตของตนเองลดลง 127.46 บาท หรือลดลงร้อยละ 9.64 และมีการใช้ปัจจัยการผลิตที่จัดหา หรือจัดซื้อ/จ้างจากภายนอกลดลง 230.90 บาท หรือลดลงร้อยละ 7.72 (ตารางที่ 4.26)

สำหรับเกษตรกรที่เข้าโครงการปี 2561 มีการใช้ปัจจัยการผลิตของตนเองลดลง 180.23 บาทหรือลดลงร้อยละ 19.06 และมีการใช้ปัจจัยการผลิตที่จัดหา หรือจัดซื้อ/จ้างจากภายนอกลดลง 693.85 บาท หรือลดลงร้อยละ 23.11(ตารางที่ 4.27)

เมื่อพิจารณาสัดส่วนระหว่างการใช้ปัจจัยการผลิตที่จัดหา หรือจัดซื้อ/จ้างจากภายนอก:ปัจจัยการผลิตที่เกษตรกรผลิตเองหรือใช้ของตนเองของเกษตรกรที่เข้าโครงการ ปี 2560 พบว่าก่อนเข้าร่วมโครงการมีสัดส่วน 69.35: 30.65 และหลังจากเข้าร่วมโครงการแล้วมีสัดส่วนการใช้ปัจจัยการผลิตเปลี่ยนเป็น 69.80:30.20 ซึ่งจะเห็นว่าสัดส่วนการใช้ปัจจัยการผลิตที่จัดหา หรือจัดซื้อ/จ้างจากภายนอกเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.45 เนื่องจากเกษตรกรมีการลงทุนเพิ่ม เช่นมีการซื้อพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์เพื่อทำกิจกรรมในแปลงเพิ่มขึ้น(ตารางที่ 4.28)

สำหรับเกษตรกรที่เข้าโครงการ ปี 2561 พบว่า ก่อนเข้าร่วมโครงการมีสัดส่วนการใช้ปัจจัยการผลิต 76.05: 23.95และหลังจากเข้าร่วมโครงการแล้วมีสัดส่วนการใช้ปัจจัยการผลิตเปลี่ยนเป็น 75.10: 24.90ซึ่งจะเห็นว่าสัดส่วนการใช้ปัจจัยการผลิตที่จัดหา หรือจัดซื้อ/จ้างจากภายนอกลดลงร้อยละ 0.95 แต่เกษตรกรใช้ ปัจจัยการผลิตที่ผลิตเองหรือใช้ของตนเองเพิ่มขึ้น เช่น ใช้มูลสัตว์ของตนเองทำปุ๋ยหมักชีวภาพเองเพื่อลดต้นทุนการผลิต เป็นต้น (ตารางที่ 4.28)

ตารางที่ 4.28 สัดส่วนการใช้ปัจจัยการผลิตของตนเองเทียบกับการจัดซื้อ/จ้างจากภายนอกครัวเรือน

หน่วย: ร้อยละ

รายการ	เกษตรกรปี 2560		เกษตรกรปี 2561	
	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง
1. ผลผลิตทางการเกษตร	100.00	100.00	100.00	100.00
1.1 จำหน่าย	69.33	71.38	69.78	70.34
1.2 บริโภค	11.15	12.26	12.30	13.12
1.3 แจกจ่าย	2.45	2.15	2.03	3.69
1.4 ทำพันธุ์	17.07	14.21	15.89	12.85
2. การใช้ปัจจัยการผลิต	100.00	100.00	100.00	100.00
2.1 จัดซื้อ/จ้างจากภายนอก	69.35	69.80	76.05	75.10
2.2 ใช้ของตนเอง	30.65	30.20	23.95	24.90

ที่มา : จากการสำรวจ

3) การลดค่าใช้จ่ายฟุ่มเฟือยหรือค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นของครัวเรือน

การทำเกษตรทฤษฎีใหม่โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน จะส่งผลให้พฤติกรรมการใช้จ่ายฟุ่มเฟือยหรือค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นของครัวเรือนเปลี่ยนไป เช่น ค่าเครื่องดื่มน้ำที่ไม่มีแอลกอฮอล์ ประเภท น้ำอัดลม ชา กาแฟ เครื่องดื่มชูกำลัง และเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ได้แก่ สุรา เบียร์ ไวน์ นอกจากนี้ยังมี บุหรี่ ค่าใช้จ่ายในการพนันเสี่ยงโชค และค่าใช้จ่ายที่ใช้เพื่อการบันเทิง หรือ มหรสพต่าง ๆ พบว่า หลังจากเข้าร่วมโครงการเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2560 ร้อยละ 83.56 มีค่าใช้จ่ายฟุ่มเฟือยของครัวเรือนเท่าเดิม เกษตรกรร้อยละ 4.83 มีค่าใช้จ่ายฟุ่มเฟือยของครัวเรือนมากขึ้น และเกษตรกรร้อยละ 11.61 มีค่าใช้จ่ายฟุ่มเฟือยของครัวเรือนลดลงจากเดิม 3,901.80 บาท/เดือน/ครัวเรือน เป็น 3,105.14 บาท/เดือน/ครัวเรือน หรือลดลง 796.66 บาท/เดือน/ครัวเรือน (ร้อยละ 20.42)

ทั้งนี้ สำหรับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการปี 2561 พบว่า ร้อยละ 12.19 มีค่าใช้จ่ายฟุ่มเฟือยของครัวเรือนลดลงโดยลดลงจากเดิม 3,134.89 บาท/เดือน/ครัวเรือน เป็น 2,335.94 บาท/เดือน/ครัวเรือน หรือลดลง 798.95 บาท/เดือน/ครัวเรือน สาเหตุที่ครัวเรือนเกษตรกรมีค่าใช้จ่ายฟุ่มเฟือยลดลง เนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมค่าใช้จ่าย เช่น ลดการดื่มสุรา การเล่นพนันเสี่ยงโชค การสูบบุหรี่ และลดเครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ รวมถึงเกษตรกรได้จัดทำบัญชีครัวเรือนทำให้ตระหนักถึงการลดค่าใช้จ่ายดังกล่าว (ตารางที่ 4.29)

ตารางที่ 4.29 ค่าใช้จ่ายฟุ่มเฟือยหรือไม่จำเป็นของครัวเรือน

หน่วย : บาท/เดือน/ครัวเรือน

รายการ	ร้อยละ ของ ครัวเรือน	เกษตรกร ปี 2560				ร้อยละ ของ ครัวเรือน	เกษตรกร ปี 2561			
		ก่อน	หลัง	มูลค่า	ผลต่าง (+/-)		ก่อน	หลัง	มูลค่า	ผลต่าง (+/-)
เท่าเดิม	83.56	2,004.24	2,004.24	-	-	84.35	2,767.42	2,767.42	-	-
เพิ่มขึ้น	4.83	2,798.53	3,335.97	537.44	19.20	3.46	2,745.36	3,246.56	501.20	18.26
ลดลง	11.61	3,901.80	3,105.14	-796.66	-20.42	12.19	3,134.89	2,335.94	-798.95	-25.49
เฉลี่ย	100.00	2,901.52	2,815.12	-86.40	-2.98	100.00	2,882.56	2,783.31	-99.25	-3.44

ที่มา : จากการสำรวจ

4.4.3) หนี้สินของครัวเรือน

การทำเกษตรทฤษฎีใหม่โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจะมีผลทำให้เกษตรกรสามารถลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้ให้กับครัวเรือนซึ่งจะส่งผลให้ภาวะหนี้สินของครัวเรือนลดลงด้วยการประเมินผล พบว่าครัวเรือนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2560 ร้อยละ 78.53 มีหนี้สิน และที่เหลือร้อยละ 21.47 ไม่มีหนี้สิน เมื่อพิจารณาสภาพหนี้สินของครัวเรือน พบว่าร้อยละ 18.11 มีหนี้สินลดลง

โดยมีหนี้สินลดลงเฉลี่ย 52,103.47 บาท ทั้งนี้ครัวเรือนเกษตรกร ร้อยละ 10.98 สามารถชำระหนี้ได้ตรงเวลา และร้อยละ 7.20 สามารถมีเงินชำระหนี้ในจำนวนที่มากขึ้น

ครัวเรือนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2561 ร้อยละ 80.06 มีหนี้สิน โดยครัวเรือนเกษตรกรร้อยละ 11.64 มีหนี้สินลดลงเฉลี่ย 46,461.90 บาท ทั้งนี้ ร้อยละ 9.97สามารถชำระหนี้ได้ตรงเวลา และร้อยละ 1.67 มีเงินชำระหนี้ในจำนวนที่มากขึ้น(ตารางที่ 4.30)

สำหรับเกษตรกรที่มีหนี้สินลดลงนั้นส่วนใหญ่เป็นการชำระหนี้ที่เป็นปกติของเกษตรกร อยู่แล้ว ซึ่งเป็นหนี้สินทางการเกษตรที่เกษตรกรผลิตและหมุนเวียนชำระหนี้ทุกปี อีกทั้งเกษตรกรลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นลง มีเกษตรกรเพียงบางส่วนเท่านั้นที่หนี้สินลดลงโดยการนำรายได้จากการทำเกษตรทฤษฎีใหม่มาชำระหนี้ อย่างไรก็ตาม การที่หนี้สินของเกษตรกรยังไม่ลดลง เนื่องจากยังไม่ถึงกำหนดการชำระหนี้ ผลผลิตยังมีไม่มาก มีการนำเงินมาลงทุนปรับพื้นที่เพื่อทำเกษตรทฤษฎีใหม่ เป็นต้น

ตารางที่ 4.30 ร้อยละของครัวเรือนเกษตรกรที่มีหนี้สิน

รายการ	หน่วย: ร้อยละ	
	เกษตรกร ปี 2560	เกษตรกร ปี 2561
1.ครัวเรือนเกษตรกร		
1.1 ไม่มีหนี้สิน	21.47	19.94
1.2 มีหนี้สิน	78.53	80.06
2. การเปลี่ยนแปลงของหนี้สิน		
2.1 เท่าเดิม	58.58	66.62
2.2 เพิ่มขึ้น	1.77	1.80
(จำนวน:บาท/ ครัวเรือน)	(167,857.14)	(135,153.85)
2.3 ลดลง	18.18	11.64
(จำนวน:บาท/ ครัวเรือน)	(52,103.47)	(46,461.90)
- ชำระหนี้ได้ตรงเวลา	10.98	9.97
- มีเงินชำระหนี้ได้มากขึ้น	7.20	1.67

ที่มา : จากการสำรวจ

4.4.4) การออมของครัวเรือน

หลังจากเข้าร่วมโครงการเกษตรกรมีการทำกิจกรรมในลักษณะเกษตรผสมผสานมากขึ้น มีการถือฤกษ์กันของกิจกรรม มีการลดต้นทุนโดยการพึ่งพาตนเองมากขึ้น รวมถึงมีการจำหน่ายผลผลิตในแปลงที่เข้าร่วมโครงการ พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการปี 2560 ร้อยละ 63.76 มีเงินออม โดยหลังเข้าร่วมโครงการเกษตรกรร้อยละ 42.67 มีเงินออมเท่าเดิม เนื่องจากครัวเรือนเกษตรกรมีการออมเป็นปกติตั้งแต่ก่อนเข้าร่วมโครงการ เกษตรกรร้อยละ 20.33 มีเงินออมเพิ่มขึ้น โดยมีเงินออมเพิ่มขึ้น 10,264.47 บาท/ครัวเรือน และเกษตรกรร้อยละ 0.76 มีเงินออมลดลง เนื่องจากเกษตรกรมีการปรับเปลี่ยนกิจกรรมการเกษตร และมีการปรับพื้นที่ทางการเกษตร ซึ่งมีการนำเงินออมของครัวเรือนมาใช้ในการลงทุน (ตารางที่ 4.31)

สำหรับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2561 พบว่า ร้อยละ 23.27 มีเงินออมในจำนวนนี้ หลังเข้าร่วมโครงการเกษตรกรมีเงินออมเพิ่มขึ้น ร้อยละ 20.92 โดยเพิ่มขึ้น 7,193.91 บาท/ครัวเรือนเนื่องจากเกษตรกรเพิ่งเริ่มต้นปรับเปลี่ยนกิจกรรมการเกษตรเป็นปีแรก ผลผลิตจึงยังมีปริมาณไม่มากส่วนที่เหลือร้อยละ 76.73 ยังไม่มีเงินออม ดังนั้นในระยะต่อไป หากหน่วยงานที่ดูแลเกษตรกรเข้าไปส่งเสริมและให้คำแนะนำ นอกเหนือจากการวางแผนการผลิตทางการเกษตรแล้ว ควรให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดการหนี้สินและการออมเงินของครัวเรือนเพิ่มเติมด้วย

ตารางที่ 4.31 การออมของครัวเรือนหลังเข้าร่วมโครงการ

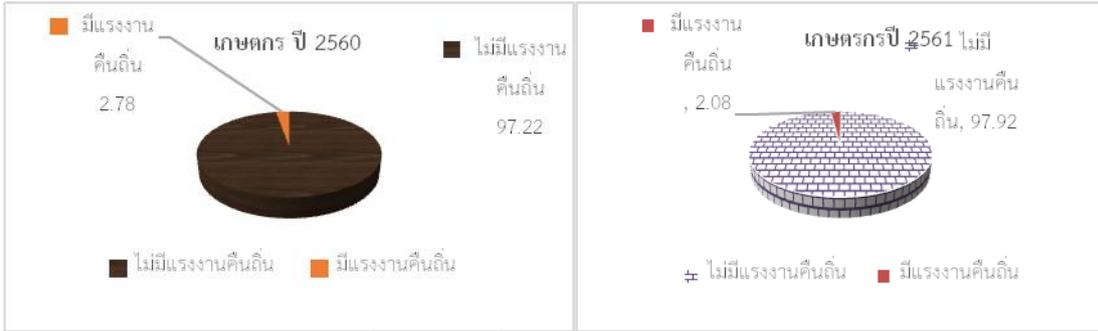
หน่วย: ร้อยละ

รายการ	เกษตรกร ปี 2560	เกษตรกร ปี 2561
1.เงินออมของครัวเรือน		
1.1 ไม่มีเงินออม	36.24	76.73
1.2 มีเงินออม	63.76	23.27
- เท่าเดิม	42.67	2.35
- เพิ่มขึ้น	20.33	20.92
(จำนวน:บาท/ ครัวเรือน)	(10,264.47)	(7,193.91)
- ลดลง	0.76	-
(จำนวน:บาท/ ครัวเรือน)	(17,500)	
รวม	100.00	100.00

ที่มา: จากการสำรวจ

4.4.5) การเคลื่อนย้ายแรงงานของครัวเรือน

การที่เกษตรกรทำเกษตรเชิงเดี่ยวที่อาศัยน้ำฝนเป็นแหล่งน้ำหลักในการเพาะปลูก และเมื่อถึงฤดูแล้งมีน้ำไม่เพียงพอในการทำเกษตรได้อย่างเต็มที่ ส่งผลให้เกษตรกรไม่มีรายได้หรือมีรายได้แต่ไม่เพียงพอในการดำรงชีพ จึงเกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานไปทำงานนอกภาคเกษตร หรือทำงานในเมือง ซึ่งการทำเกษตรทฤษฎีใหม่โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีการจัดสรรทรัพยากรน้ำในไร่นาให้เกิดประโยชน์สูงสุด จัดสรรพื้นที่เพาะปลูกในลักษณะเกษตรแบบผสมผสานทำให้มีกิจกรรมและรายได้ตลอดทั้งปี พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2560 หลังเข้าร่วมโครงการแล้วสมาชิกในครัวเรือนส่วนใหญ่ ร้อยละ 97.22 ไม่มีการเคลื่อนย้ายแรงงาน มีเพียงร้อยละ 2.78มีแรงงานคืนถิ่น (การเคลื่อนย้ายแรงงานกลับภูมิลำเนา) เนื่องจากสมาชิกในครัวเรือนบางส่วนได้ย้ายกลับมาทำงานในพื้นที่มากขึ้น และบางส่วนได้กลับมาทำการเกษตรแบบผสมผสานซึ่งมีกิจกรรมและรายได้ตลอดทั้งปี สำหรับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2561 มีเพียงร้อยละ 2.08 ที่มีแรงงานคืนถิ่น หรือการเคลื่อนย้ายแรงงานกลับภูมิลำเนา ส่วนที่เหลือ ร้อยละ 97.92 ไม่มีการเคลื่อนย้ายแรงงาน (ภาพที่ 4.3)

ภาพที่ 4.3 การเคลื่อนย้ายแรงงานหลังเข้าร่วมโครงการ

ที่มา: จากการสำรวจ

4.4.6 ความยั่งยืนของโครงการ

1) การพัฒนาแปลงสู่เกษตรกรทฤษฎีใหม่เต็มรูปแบบ ตามแนวเกษตรทฤษฎีใหม่ ดำเนินการ 3 ชั้น ได้แก่ ในชั้นที่ 1 พึ่งพาตนเองได้ ชั้นที่ 2 รวมกลุ่มสร้างเครือข่ายการผลิตและการตลาด และชั้นที่ 3 ขยายผลจัดหาทุนต่อยอดสู่การตลาด ตามลำดับ โดยแนวทางปฏิบัติของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2561 เป็นการเตรียมความพร้อมของเกษตรกรเพื่อการพัฒนาตามแนวเกษตรทฤษฎีใหม่ชั้นที่ 1 เต็มรูปแบบโดยภาคส่วนที่เกี่ยวข้องสนับสนุนเกษตรกรที่มีความพร้อมให้พัฒนาแปลงสู่เกษตรทฤษฎีใหม่ชั้นที่ 1 พึ่งพาตนเองได้เต็มรูปแบบ และหน่วยงานที่รับผิดชอบพิจารณาคัดเลือกเกษตรกรรายบุคคลในครัวเรือนที่รับผิดชอบ ตามแผนการขับเคลื่อนโครงการ (ทำให้พอกิน ทำให้พอแบ่ง และทำให้มีรายได้เสริม) สำหรับเกษตรกรที่มีความสามารถในการผลิตและส่งผลการพิจารณาคัดเลือกเกษตรกรเสนอกระทรวงเกษตรและสหกรณ์โดยจะดำเนินการอยู่ในช่วงเดือนกันยายน - ธันวาคม 2561 ซึ่งการคัดเลือกเกษตรกรตามการพัฒนาดังกล่าวยังไม่ได้ดำเนินการ

อย่างไรก็ตามการพัฒนาแปลงสู่เกษตรกรทฤษฎีใหม่เต็มรูปแบบสำหรับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2561 ที่จะสามารถพัฒนาแปลงสู่เกษตรทฤษฎีใหม่ชั้นที่ 1 พึ่งพาตนเองได้ การประเมินผลครั้งนี้พิจารณาจากเกณฑ์ ดังนี้ 1) เกษตรกรที่ดำเนินการตามแผนการผลิต ทำให้พอกิน ทำให้พอแบ่ง และทำให้มีรายได้เสริม 2) การใช้พื้นที่การเกษตรในแปลงที่เข้าร่วมโครงการ โดยแบ่งพื้นที่ทำกิจกรรม ครอบคลุม 4 องค์ประกอบ และ 3) การทำบัญชีครัวเรือนอย่างต่อเนื่อง การประเมินผล พบว่า เกษตรกรที่สามารถพัฒนาได้ตามหลักเกณฑ์ข้างต้น หลังเข้าร่วมโครงการเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 15.93 เป็น ร้อยละ 21.05 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.12 สำหรับการพัฒนาเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2561 เพื่อพัฒนาแปลงไปสู่เกษตรทฤษฎีใหม่เต็มรูปแบบนั้น ควรมีการจัดกลุ่มและประเมินศักยภาพเกษตรกร เพื่อเน้นการประเมินเกษตรกรในแต่ละกลุ่มตามศักยภาพ เนื่องจากการดำเนินโครงการในปีงบประมาณ 2561 นั้น เกษตรกรเพิ่งเข้าร่วมโครงการเป็นปีแรกยังไม่มีการจัดกลุ่ม อีกทั้งการดำเนินกิจกรรมโครงการ และ ผลผลิตที่เกิดจากปัจจัยการผลิตที่สนับสนุนยังไม่ได้ผลผลิตตามกิจกรรมของโครงการเท่าที่ควร ส่วนผลลัพธ์ต้องอาศัยระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรมสักระยะหนึ่ง และควรมีการติดตามผลการดำเนินงานโครงการจากเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง รวมทั้งประชาชนเกษตรกรที่ทำหน้าที่ในการติดตามให้คำแนะนำแก่เกษตรกรในปีงบประมาณดังกล่าว จึงจะสามารถวัดผลลัพธ์ที่เกิดจากโครงการและเกษตรกรได้ในระยะต่อไป (ตารางที่ 4.32)

2) การพัฒนาสู่เกษตรกรต้นแบบตามแนวเกษตรทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 1 และปฏิบัติตามแนวเกษตรทฤษฎีใหม่ ขั้นที่ 2 และ ขั้นที่ 3 โดยแนวทางการปฏิบัติของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2560 ทุกภาคส่วนสนับสนุนเกษตรกรที่มีความพร้อมกลุ่มที่ปฏิบัติใกล้เคียง/ เติมรูปแบบเกษตรทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 1 ให้สามารถสื่อสารได้ มีจิตอาสา ให้เป็นเกษตรกรต้นแบบตามแนวเกษตรทฤษฎีใหม่ ขั้นที่ 1 และปฏิบัติตามแนวเกษตรทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 2 และ ขั้นที่ 3 และหน่วยงานที่รับผิดชอบพิจารณา คัดเลือกเกษตรกรรายบุคคลในความรับผิดชอบ ที่ได้รับการพัฒนาแนวทางที่กำหนดตามการจัดกลุ่ม (กลุ่ม A กลุ่ม B และ กลุ่ม C) มีความพร้อมในการผลิตให้เป็นเกษตรกรต้นแบบตามแนวเกษตรทฤษฎีใหม่ ขั้นที่ 1 และปฏิบัติตามแนวเกษตรทฤษฎีใหม่ ขั้นที่ 2 และขั้นที่ 3 และส่งผลการพิจารณาคัดเลือกเกษตรกรเสนอกระทรวงเกษตรและสหกรณ์โดยจะดำเนินการอยู่ในช่วงเดือนกันยายน - ธันวาคม 2561 ซึ่งการคัดเลือกเกษตรกรตามการพัฒนาดังกล่าวยังไม่ได้ดำเนินการ

อย่างไรก็ตามการพัฒนาแปลงสู่เกษตรกรต้นแบบตามแนวเกษตรทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 1 และปฏิบัติตามแนวเกษตรทฤษฎีใหม่ ขั้นที่ 2 และขั้นที่ 3 สำหรับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2560 การประเมินครั้งนี้ พิจารณาจากเกณฑ์ดังนี้ 1) เกษตรกรที่ดำเนินการตามแผนการผลิต ทำให้พอกิน ทำให้พอแบ่ง และทำให้มีรายได้เสริม 2) การใช้พื้นที่การเกษตรในแปลงที่เข้าร่วมโครงการ โดยแบ่งพื้นที่ทำกิจกรรมครบ 4 องค์ประกอบ และ 3) การทำบัญชีครัวเรือนอย่างต่อเนื่อง การประเมินผล พบว่า เกษตรกรที่สามารถพัฒนาเป็นเกษตรกรต้นแบบได้ตามหลักเกณฑ์ข้างต้น หลังเข้าร่วมโครงการเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 23.86 เป็น ร้อยละ 25.09 หรือเพิ่มขึ้น ร้อยละ 2.04 หากพิจารณารายกลุ่ม พบว่า กลุ่ม A เพียงกลุ่มเดียวที่เกษตรกรมีการพัฒนาหลังเข้าร่วมโครงการเพิ่มขึ้น จากร้อยละ 31.73 เป็นร้อยละ 35.10 หรือเพิ่มขึ้น ร้อยละ 3.37 เนื่องจากกลุ่ม A เป็นเกษตรกรที่สามารถพัฒนาตนเองสู่เกษตรทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 1 และสามารถเป็นต้นแบบได้ โดยพิจารณาจากการดำเนินการตามแผนการผลิต ทำให้พอกิน ทำให้พอแบ่ง และทำให้มีรายได้เสริม และมีการใช้พื้นที่การเกษตรในแปลงที่เข้าร่วมโครงการ โดยแบ่งพื้นที่ทำกิจกรรม ครบ 4 องค์ประกอบ และ การทำบัญชีครัวเรือนอย่างต่อเนื่อง สำหรับการพัฒนาเกษตรกรต้นแบบ ในปีต่อไป ควรพิจารณาจัดกลุ่มเกษตรกรตามศักยภาพอีกครั้งทุกกลุ่ม เนื่องจากในปีแรกของโครงการเกณฑ์การจัดกลุ่มยังไม่มี ความชัดเจน หากเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องมีการประเมินศักยภาพของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2560 ใหม่ จะช่วยให้การวางแผนกระบวนการทำงานโครงการในปีต่อไปชัดเจนยิ่งขึ้น ทั้งด้านงบประมาณ กิจกรรมโครงการ และการสนับสนุนปัจจัยการผลิตโดยพิจารณาสนับสนุนจากการจัดกลุ่มเกษตรกรดังกล่าว (ตารางที่ 4.32)

ตารางที่ 4.32 เกษตรกรที่พัฒนาสู่การเป็นเกษตรกรต้นแบบตามแนวเกษตรทฤษฎีใหม่

หน่วย: ร้อยละ

รายการ	ก่อน	หลัง
1.เกษตรกร ปี 2560^{1/}	23.86	25.09
1.1 กลุ่ม A	31.73	35.10
1.2 กลุ่ม B	21.74	19.91
1.3. กลุ่ม C	19.05	18.37
2. เกษตรกร ปี 2561^{2/}	15.93	21.05

ที่มา: จากการสำรวจ

หมายเหตุ : ^{1/} เกษตรกร ปี2560 เป็นเกษตรทฤษฎีใหม่ต้นแบบ^{2/} เกษตรกร ปี 2561เป็นเกษตรทฤษฎีใหม่เต็มรูปแบบ

3) เกษตรกรที่มีการปรับเปลี่ยนวิธีการผลิตเป็นเกษตรทฤษฎีใหม่สามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนได้

การพัฒนาตามแนวทางของเกษตรทฤษฎีใหม่ จากขั้นที่ 1 พึ่งพาตนเองได้ จากการดำเนินการตามแผนการผลิต ทำให้พอกินโดยการทำการผลิตตามที่ดินด บริโภคผลผลิตที่ผลิตได้เอง และลดรายจ่ายในครัวเรือน เหลือแบ่งปัน แลกเปลี่ยนกัน พัฒนาสู่การนำผลผลิตที่เหลือจากการบริโภค แบ่งปันนำไปจำหน่ายเพื่อทำให้มีรายได้เสริมแก่ครัวเรือน อย่างไรก็ตาม หลักการสำคัญของทฤษฎีใหม่ขั้นต้น คือการลดค่าใช้จ่ายโดยการสร้างหรือผลิตสิ่งอุปโภคบริโภคให้เพียงพอในที่ดินของตนเอง เป็นการสร้างระบบภูมิคุ้มกันผลกระทบจากภายนอกซึ่งจะทำให้เกิดความยั่งยืนแก่ครัวเรือนเกษตรกร เนื่องจากการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ โดยใช้พื้นที่ทางการเกษตรครบองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ แหล่งน้ำนาข้าว พื้นที่ปลูกพืช และที่อยู่อาศัยและเลี้ยงสัตว์ หากเป็นการใช้พื้นที่การเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ มีจัดสรรพื้นที่ปลูกอย่างเหมาะสม มีการวางแผนการผลิตที่ดีตลอดฤดูกาลเพาะปลูก และเกษตรกรมีอาหารไว้บริโภคอย่างเพียงพอตลอดทั้งปีทำให้เกษตรกรลดการพึ่งพาจากภายนอกครัวเรือน และเป็นการลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือนได้

การประเมินผล พบว่า เกษตรกรที่มีการปรับเปลี่ยนวิธีการผลิตเป็นเกษตรทฤษฎีใหม่ โดยการนำหลักของเศรษฐกิจพอเพียง และการทำเกษตรทฤษฎีใหม่มาใช้ในแปลงของตนเอง โดยเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2560 ร้อยละ 34.47 มีค่าใช้จ่ายในครัวเรือนลดลง ร้อยละ 54.80 มีค่าใช้จ่ายในครัวเรือนเพิ่มขึ้น และร้อยละ 10.73 ค่าใช้จ่ายในครัวเรือนเท่าเดิม สำหรับเกษตรกร ปี 2561 ร้อยละ 37.69 มีค่าใช้จ่ายในครัวเรือนลดลงและร้อยละ 44.04 มีค่าใช้จ่ายในครัวเรือนเพิ่มขึ้น(ตารางที่ 4.33)

หากพิจารณาเป็นรายกลุ่ม ของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2560 พบว่า เกษตรกรทั้ง 3 กลุ่ม มีค่าใช้จ่ายในครัวเรือนลดลง โดย กลุ่ม A B และ C ร้อยละ 37.50 31.35 และ 39.46 แต่ในขณะเดียวกันมีค่าใช้จ่ายในครัวเรือนเพิ่มขึ้น โดย กลุ่ม A B และ C ที่มีค่าใช้จ่ายในครัวเรือนเพิ่มขึ้นร้อยละ 54.81 56.52 และ 49.66 ตามลำดับ ส่วนใหญ่เป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการลงทุนทำการเกษตร โดยเป็นค่าใช้จ่าย ประเภทปุ๋ย ยา อาหารสัตว์ และค่าแรงงาน ดังนั้น หากมีการส่งเสริมการลดต้นทุนโดยลดการใช้

ปุ๋ยเคมี ยาฆ่าแมลง ส่งเสริมการทำอาหารสัตว์ใช้เอง และส่งเสริมองค์ความรู้เรื่องการใช้ปุ๋ยให้เหมาะสมกับพื้นที่ การผลิตสารกำจัดแมลง ศัตรูพืชใช้เอง เพื่อเป็นทางเลือกให้แก่เกษตรกรได้ใช้ของที่ผลิตได้เองในพื้นที่ เป็นการลดต้นทุนการผลิตของเกษตรกรได้อีกทางหนึ่ง

ตารางที่ 4.33 เกษตรกรที่มีการเปลี่ยนวิธีการผลิตเป็นเกษตรทฤษฎีใหม่ที่ลดรายจ่ายในครัวเรือนได้

หน่วย: ร้อยละ

รายการ	เกษตรกร ปี 2560				เกษตรกร ปี 2561
	กลุ่ม A	กลุ่ม B	กลุ่ม C	เฉลี่ย	
เพิ่มขึ้น	54.81	56.52	49.66	54.80	44.04
เท่าเดิม	7.69	12.13	10.88	10.73	18.28
ลดลง	37.50	31.35	39.46	34.47	37.68
รวม	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

ที่มา: จากการสำรวจ

4) การขยายผลการทำเกษตรทฤษฎีใหม่

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการโดยเฉพาะเกษตรกรที่เป็นกลุ่ม A เป็นกลุ่มที่สามารถเป็นต้นแบบ เผยแพร่ ขยายผลองค์ความรู้ ประสบการณ์ในการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ให้กับเกษตรกรที่เป็นกลุ่ม B และกลุ่ม C รวมถึงเกษตรกรทั่วไปที่สนใจทำเกษตรทฤษฎีใหม่ จากการสำรวจ พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2560 ร้อยละ 51.89 ได้มีการเผยแพร่ขยายผลองค์ความรู้เกี่ยวกับการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ เฉลี่ย 27 ราย ในจำนวนนี้เกษตรกรนำไปปฏิบัติแล้ว 14 ราย คิดเป็นร้อยละ 51.85 ของเกษตรกรที่ได้รับการเผยแพร่ทั้งนี้เรื่องที่เกษตรกรได้นำไปเผยแพร่ขยายผล ได้แก่ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การทำการเกษตรแบบผสมผสาน การปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์ การลดต้นทุน การปรับปรุงบำรุงดิน และการเพิ่มผลผลิตสำหรับเกษตรกรส่วนที่เหลือร้อยละ 48.11 ไม่ได้เผยแพร่ขยายผลองค์ความรู้ เนื่องจากยังมีความรู้ไม่เพียงพอในการเผยแพร่ อยู่ระหว่างการปรับปรุงแปลงของตนเองก่อน เป็นต้น(ตารางที่ 4.34)

สำหรับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2561 พบว่า ร้อยละ 46.81 ได้มีการนำไปเผยแพร่ขยายผลองค์ความรู้เกี่ยวกับการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ เฉลี่ย 15 ราย ในจำนวนนี้เกษตรกรนำไปปฏิบัติแล้ว 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 46.67 ของเกษตรกรที่ได้รับการเผยแพร่ทั้งนี้เรื่องที่เกษตรกรได้นำไปเผยแพร่ขยายผลได้แก่ หลักของเศรษฐกิจพอเพียง การทำการเกษตรแบบผสมผสาน การปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์ การลดต้นทุน การลดการใช้สารเคมี สำหรับเกษตรกรส่วนที่เหลือร้อยละ 53.19 ไม่ได้เผยแพร่ขยายผลองค์ความรู้ เนื่องจากเพิ่งเข้าร่วมโครงการ ความรู้ไม่เพียงพอในการเผยแพร่ อีกทั้งต้องอาศัยระยะเวลาในการสั่งสมประสบการณ์ เป็นต้น(ตารางที่ 4.34)

ตารางที่ 4.34 การเผยแพร่ขยายผลองค์ความรู้เกี่ยวกับเกษตรทฤษฎีใหม่ และการนำความรู้ไปปฏิบัติ

รายการ	หน่วยนับ	เกษตรกร ปี 2560	เกษตรกร ปี 2561
1.การเผยแพร่ขยายผลองค์ความรู้			
1.1ไม่ได้นำไปเผยแพร่ขยายผล	ร้อยละ	48.11	53.19
1.2 นำไปเผยแพร่ขยายผล	ร้อยละ	51.89	46.81
2. เกษตรกรที่ได้รับการเผยแพร่และนำไปสู่การปฏิบัติ			
- เกษตรกรที่ได้รับการเผยแพร่	ราย	27	15
- เกษตรกรที่นำความรู้ไปปฏิบัติ	ราย	14	7
	(ร้อยละ)	(51.85)	(46.67)

ที่มา: จากการสำรวจ

5) การรวมกลุ่มเพื่อสร้างความเข้มแข็ง

การประเมินผล พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2560 ร้อยละ 60.85 มีการรวมกลุ่ม โดยร้อยละ 96.07 มีการรวมกลุ่มเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเกษตรกรด้วยกัน แลกเปลี่ยนความรู้ทางการผลิตทางการเกษตร และรับการถ่ายทอดองค์ความรู้จากปราชญ์เกษตร ร้อยละ 17.21 มีการรวมกลุ่มทางด้านการตลาด/การจำหน่ายเพื่อหาตลาดรองรับผลผลิต และ ร้อยละ 10.14 รวมกลุ่มเพื่อสร้างอาชีพ

สำหรับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2561 ร้อยละ 66.34 มีการรวมกลุ่ม โดยร้อยละ 92.69 มีการรวมกลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการด้วยกัน แลกเปลี่ยนความรู้ทางการผลิตทางการเกษตร และรับการถ่ายทอดองค์ความรู้จากปราชญ์เกษตร ร้อยละ 19.21 มีการรวมกลุ่มด้านการตลาด/การจำหน่าย เพื่อหาตลาดรองรับผลผลิต นอกจากนี้ ร้อยละ 7.72 มีการรวมกลุ่มอาชีพการรวมกลุ่มเพื่อสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกร เป็นการสร้างเครือข่าย สร้างภูมิคุ้มกันให้เกิดขึ้นเป็นการพัฒนาเกษตรกรจากขั้นที่ 1 พออยู่พอกิน แล้วถึงแบ่งปัน ค่อยพัฒนาไปสู่ขั้น ที่ 2 การรวมกลุ่ม การตลาด และสร้างรายได้เสริมในขั้นที่ 3 ต่อไป (ตารางที่ 4.35)

ตารางที่ 4.35 การรวมกลุ่มของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

หน่วย: ร้อยละ

การรวมกลุ่ม	เกษตรกรปี 2560	เกษตรกร ปี 2561
1. ไม่มีการรวมกลุ่ม	39.15	33.66
2. มีการรวมกลุ่ม	60.85	66.34
2.1 แลกเปลี่ยนเรียนรู้	96.07	92.69
2.2 การตลาด/จำหน่าย	17.21	19.21
2.3 กลุ่มอาชีพ	10.14	7.72

ที่มา : จากการสำรวจ

หมายเหตุ: ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

6) การดำเนินการเกษตรทฤษฎีใหม่ต่อเบื้องหลังสิ้นสุดโครงการ

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2560 ร้อยละ 93.31 จะดำเนินกิจกรรมต่อเนื่อง โดย ร้อยละ 37.88 จะทำเกษตรทฤษฎีใหม่ครบ 4 ส่วนตามองค์ประกอบ เห็นว่า เมื่อสิ้นสุดโครงการแล้ว เกษตรกรร้อยละ 55.43 จะทำเกษตรผสมผสาน และร้อยละ 6.69 จะไม่ดำเนินการต่อ

ส่วนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2561 ร้อยละ 96.81 จะดำเนินกิจกรรมต่อเนื่อง โดยส่วนใหญ่ ร้อยละ 59.00 จะทำเกษตรผสมผสาน ส่วนที่เหลือ ร้อยละ 37.81 จะทำเกษตรทฤษฎีใหม่ และร้อยละ 3.19 จะไม่ดำเนินการต่อ เนื่องจากมีข้อจำกัดเรื่องพื้นที่ทำการเกษตร ซึ่งหากจะทำเกษตรทฤษฎีใหม่กิจกรรมอาจไม่ครบตามองค์ประกอบ บางส่วนไม่มีพื้นที่นาเน้นการปลูกพืชแบบผสมผสานพื้นที่ไม่เหมาะกับการขุดบ่อเพื่อเป็นแหล่งน้ำสำหรับการเกษตร และต้องใช้เงินลงทุนเป็นจำนวนมากในการปรับพื้นที่ และกิจกรรมการเกษตร

ในระยะต่อไปสำหรับเกษตรกรที่จะดำเนินการกิจกรรมต่อเนื่องโดยดำเนินการครบทั้ง 4 ส่วนตามองค์ประกอบ และ เกษตรกรที่ทำเกษตรผสมผสาน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรติดตามการดำเนินงานของเกษตรกรอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ สนับสนุนปัจจัยการผลิตตามความเหมาะสม ให้คำแนะนำ สนับสนุนความรู้เฉพาะสาขาที่ตรงกับศักยภาพการจัดกลุ่มของเกษตรกร และชักจูงให้เกษตรกรร่วมเป็นเกษตรกรต้นแบบ (เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2560) หรือ เกษตรกรเต็มรูปแบบ (เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2561) เพื่อพัฒนาเป็นเกษตรกรเครือข่ายของโครงการต่อไป (ภาพที่ 4.4)

ภาพที่ 4.4 การดำเนินการเกษตรกรทฤษฎีใหม่ต่อเนื่องหลังสิ้นสุดโครงการ

ที่มา : จากการสำรวจ

4.4.6 ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการดำเนินงานโครงการ

ความคิดเห็นของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2560 และ ปี 2561 ที่มีต่อโครงการ ในภาพรวม พบว่า เกษตรกรพึงพอใจในระดับมาก มีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.06 และ 4.16 ตามลำดับ เนื่องจากมีความเห็นว่า การประชาสัมพันธ์ การรับสมัคร/การคัดเลือกเกษตรกร การสนับสนุนปัจจัยการผลิตเบื้องต้นแก่เกษตรกร การจัดทำผังแปลง การพบปะ 5 ประสาน การถ่ายทอดองค์ความรู้จากเจ้าหน้าที่ในหลักสูตรกลางและหลักสูตรอื่น ๆ เฉพาะสาขา และมีความพร้อมของแหล่งจำหน่ายโดยมีการเชื่อมโยงตลาดให้แก่เกษตรกร นอกจากนี้เกษตรกรมีความพึงพอใจต่อการประสานและการติดตามเยี่ยมเยียนของเจ้าหน้าที่ รวมทั้งกิจกรรมที่เกษตรกรดำเนินการในแปลงด้วย(ตารางที่ 4.36)

ตารางที่ 4.36 ความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อการดำเนินงานโครงการ

รายการ	เกษตรกร ปี 2560		เกษตรกร ปี 2561	
	ค่าคะแนน	แปลผล	ค่าคะแนน	แปลผล
1. ด้านการประชาสัมพันธ์	4.31	มากที่สุด	4.43	มากที่สุด
2. ด้านการรับสมัคร/การคัดเลือก	4.23	มากที่สุด	4.35	มากที่สุด
3. ด้านปัจจัยการผลิต	4.07	มาก	4.25	มากที่สุด
4. ด้านการทำผังแปลง	3.94	มาก	4.05	มาก
5. ด้านการพบปะ 5 ประสาน	4.07	มาก	4.22	มากที่สุด
6. ด้านการถ่ายทอดองค์ความรู้	4.17	มาก	4.29	มากที่สุด
7. ด้านความพร้อมของแหล่งจำหน่าย	3.70	มาก	3.71	มาก
8. ด้านการเชื่อมโยงการตลาด	3.53	มาก	3.55	มาก
9. การประสานงานของเจ้าหน้าที่	4.15	มาก	4.23	มากที่สุด
10. การติดตามเยี่ยมเยียนของเจ้าหน้าที่	4.01	มาก	4.05	มาก
11. กิจกรรมในแปลง	4.09	มาก	4.22	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.06	มาก	4.16	มาก

ที่มา: จากการสำรวจ

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุป

การประเมินผลโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ (5 ประสาน สืบสานเกษตรทฤษฎีใหม่ ถวายในหลวง) ปี 2561 มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบผลการดำเนินงาน ผลผลิต และผลลัพธ์ของโครงการ โดยรวบรวมข้อมูลจากการสุ่มตัวอย่างของประชากรกลุ่มเป้าหมาย 77 จังหวัด จำนวนตัวอย่างทั้งสิ้น 2,605 ราย ประกอบด้วยเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ เป็นเกษตรกรรายใหม่ ปี 2561 ที่มีความสมัครใจและมีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดและเกษตรกรรายเดิม ปี 2560 ที่มีการประเมินศักยภาพและจัดกลุ่มเพื่อการพัฒนาแนวทางที่กำหนด ในปีงบประมาณ 2561 เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานราชการ และรัฐวิสาหกิจในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในระดับจังหวัด ประชาชนเกษตรกรที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบเกษตรกร เจ้าหน้าที่ของภาคเอกชนในระดับจังหวัด และเจ้าหน้าที่ของสถาบันการศึกษาในระดับจังหวัดเป็นผลการดำเนินงานของโครงการ ระหว่าง 1 ตุลาคม 2560 - 30 กันยายน 2561 ประเด็นและตัวชี้วัดการประเมินผลประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (Inputs) กิจกรรมของแผนงาน (Program activities) ผลผลิต (Outputs) และผลลัพธ์ (Outcome) โดยเปรียบเทียบผลการดำเนินงานกับเป้าหมาย หรือเปรียบเทียบก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการของเกษตรกร สรุปผลการประเมินผล ดังนี้

5.1.1 ผลการดำเนินงานและการเผยแพร่ขยายผลการทำเกษตรทฤษฎีใหม่

1) ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้แก่ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ รายใหม่ ปี 2561 จำนวน 70,172 ราย คิดเป็นร้อยละ 100.25 ของเป้าหมาย 70,000 ราย การประเมินศักยภาพและจัดกลุ่มของเกษตรกรรายเดิม ปี 2560 จำนวน 70,034 ราย คิดเป็นร้อยละ 100.05 ของเป้าหมาย 70,000 ราย จำแนกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่ม A 17,534 ราย กลุ่ม B 39,584 ราย และ กลุ่ม C 12,916 ราย จาก 882 อำเภอ 77 จังหวัด ประชาชนเกษตรกร 4,800 ราย ภาครัฐ 13 หน่วยงาน และ 1 รัฐวิสาหกิจในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ภาคเอกชน 7 บริษัท และสถาบันการศึกษามีการจัดสรรงบประมาณของหน่วยงานรวมทั้งสิ้น 350,071,140.00 บาท เบิกจ่ายแล้ว 295,408,941.72 บาทหรือร้อยละ 84.39 ของงบประมาณที่ได้รับ

2) การส่งเสริมองค์ความรู้เชิงปฏิบัติการ โดยอบรมหลักสูตรกลางการปรับแนวคิดเกษตรทฤษฎีใหม่ ให้แก่เกษตรกรรายใหม่ ปี 2561 ดำเนินการได้ 69,416 ราย คิดเป็นร้อยละ 99.16 จากเป้าหมาย 70,000 ราย และอบรมหลักสูตรอื่นๆ โดยเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเกษตรกรโดยพิจารณาจากความเหมาะสมและสอดคล้องกับรูปแบบการทำการกิจกรรมและสภาพภูมินิเวศในแต่ละพื้นที่โดยการพาไปศึกษาดูงานในสถานที่ต่าง ๆ ได้แก่ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชน ศูนย์เครือข่ายประชาชนชาวน้ำ ศูนย์การเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร(ศพก.) ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ รวมถึงสถาบันการศึกษาที่เป็นต้นแบบในการทำเกษตรผสมผสานและเกษตรทฤษฎีใหม่

3) การจัดกิจกรรมพบปะ 3 ประสานฯ และพบปะ 5 ประสานฯ ดำเนินการได้ 77 จังหวัด เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2560 ร้อยละ 75.00 ได้เข้าร่วมกิจกรรม ส่วนเกษตรกรปี 2561 ร้อยละ 84.35 ได้เข้าร่วมกิจกรรม โดยเกษตรกรที่เข้าร่วมกิจกรรม เฉลี่ย 3 ครั้งต่อราย

4) การติดตามเยี่ยมเยียนในลักษณะเพื่อนช่วยเพื่อน เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2560 ดำเนินการได้ 54,603 ราย หรือร้อยละ 77.79 ส่วนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2561 ดำเนินการได้ 51,552 ราย หรือร้อยละ 73.47 ของเป้าหมาย ทั้งนี้เจ้าหน้าที่ไม่สามารถติดตามเยี่ยมเยียนได้ตามแผนที่วางไว้เนื่องจากมีภารกิจมาก บุคลากรไม่เพียงพอ และเกษตรกรบางรายไม่อยู่ในพื้นที่ที่ต้องมีการนัดหมายล่วงหน้า บางส่วนติดภารกิจในช่วงการอบรม และอยู่ในช่วงฤดูการเพาะปลูก

5) การถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการทำเกษตรทฤษฎีใหม่และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการส่งเสริมให้เกษตรกรทำบัญชีครัวเรือน หลังเข้าร่วมโครงการ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2560 มีความรู้เรื่องเกษตรทฤษฎีใหม่ร้อยละ 97.73 ความรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงร้อยละ 97.60 และมีความรู้การทำบัญชีครัวเรือน ร้อยละ 77.90 สำหรับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2561 มีความรู้เรื่องเกษตรทฤษฎีใหม่ ร้อยละ 98.61 ความรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ร้อยละ 98.48 และมีความรู้การทำบัญชีครัวเรือน ร้อยละ 92.38

6) การสนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อการพึ่งพาตนเองเบื้องต้นแก่เกษตรกรโครงการได้กำหนดเป้าหมายเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2561 ทุกรายต้องได้รับปัจจัยการผลิต สำหรับปัจจัยการผลิตที่สนับสนุน ได้แก่ พันธุ์ไม้ผล เมล็ดพันธุ์ผัก ท่อนพันธุ์หม่อน ปลากินพืช สัตว์ปีก อาหารสัตว์ปีก เวชภัณฑ์ และวัสดุอุปกรณ์ ในการผลิตน้ำหมักชีวภาพ โดยเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการปี 2561 ได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตร้อยละ 73.23 และไม่ได้รับปัจจัยการผลิต ร้อยละ 26.77 ทั้งนี้สำหรับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการปี 2560 เกษตรกรได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตในปีที่ผ่านมาแล้วส่วนปัจจัยการผลิตที่ได้รับในปี 2561 เป็นการสนับสนุนปัจจัยการผลิตต่อเนื่อง ซึ่งมีเกษตรกรได้รับการสนับสนุนแล้ว ร้อยละ 64.74 และส่วนที่เหลือ ร้อยละ 35.26 ไม่ได้รับปัจจัยการผลิต

5.1.2 การสนับสนุนให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตามระบบเกษตรทฤษฎีใหม่ และสามารถนำไปปรับใช้เพื่อการประกอบอาชีพได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน

1) การนำความรู้เรื่องเกษตรทฤษฎีใหม่หรือหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2560 ได้มีการนำความรู้เรื่องเกษตรทฤษฎีใหม่หรือหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันเพิ่มขึ้นจากเดิม ร้อยละ 78.08 เป็นร้อยละ 84.24 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.16 และจัดทำบัญชีเป็นประจำ เพิ่มขึ้น ร้อยละ 2.65 สำหรับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2561 ได้มีการนำความรู้เรื่องเกษตรทฤษฎีใหม่หรือหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันเพิ่มขึ้นจากเดิม ร้อยละ 83.93 เป็นร้อยละ 94.73 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.80 และจัดทำบัญชีเป็นประจำเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.37 และมีเกษตรกรจัดทำบัญชีเป็นบางครั้งเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.85 สาเหตุที่เกษตรกรทำบัญชีเป็นบางครั้งหรือไม่ได้ทำบัญชี เนื่องจากเกษตรกรมีอายุมาก มีภารกิจมากจึงไม่มีเวลาในการทำบัญชี อีกทั้งเมื่อบันทึกบัญชีแล้วมีรายจ่ายมากกว่ารายรับ ทำให้เกษตรกรไม่ทำบัญชี

2) ปัจจัยการผลิตที่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2561 ได้รับ พบว่า ได้รับปัจจัยการผลิตตรงตามความต้องการ มีความเพียงพอ ความเหมาะสมของช่วงเวลาแจกปัจจัยการผลิต และคุณภาพของปัจจัยการผลิต ร้อยละ 83.34 ร้อยละ 66.62 ร้อยละ 83.09 และร้อยละ 83.98 ตามลำดับโดยมีข้อสังเกตในด้านความเพียงพอของปัจจัยการผลิตเป็นเพียงด้านเดียวที่น้อยที่สุด สำหรับความพึงพอใจของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการที่มีต่อปัจจัยการผลิตที่ได้รับ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการทั้งปี 2560 และ ปี 2561 มีความพึงพอใจในภาพรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

ปัญหาของการสนับสนุนปัจจัยการผลิตเนื่องจากหน่วยงานแจกปัจจัยการผลิตล่าช้า มีการทยอยแจกและไม่ได้บูรณาการแจกปัจจัยการผลิตทีเดียวพร้อมกันหลายหน่วยงาน เกษตรกรต้องมารับปัจจัยการผลิตหลายครั้ง ทำให้เสียเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทางมารับ อีกทั้งมีเกษตรกรบางส่วนยังไม่ได้รับปัจจัยการผลิต

3) สัดส่วนการใช้ประโยชน์พื้นที่ประกอบด้วยแหล่งน้ำ : ปลูกข้าว : ปลูกพืช : ที่อยู่อาศัยและเลี้ยงสัตว์ พบว่า เกษตรกรมีการปรับเปลี่ยนการใช้ประโยชน์พื้นที่จาก 11.19: 51.64: 31.73: 5.44 เป็น 11.40: 51.24: 32.13: 5.23 ซึ่งพบว่าเกษตรกรมีการเพิ่มพื้นที่แหล่งน้ำให้เพียงพอสำหรับการเกษตร และเพิ่มพื้นที่ในการปลูกพืชเพิ่มมากขึ้นโดยลดพื้นที่ทำนา และพื้นที่เลี้ยงสัตว์ลง ทั้งนี้จากปรับเปลี่ยนสัดส่วนดังกล่าวทำให้เกษตรกร ร้อยละ 84.85 มีน้ำเพียงพอใช้ในการเกษตรทั้งปี สำหรับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2561 มีสัดส่วนการใช้ประโยชน์พื้นที่จาก 11.01: 50.22: 33.04: 5.73 เป็น 11.34: 50.44: 32.93: 5.29 ซึ่งเกษตรกรมีการเพิ่มพื้นที่แหล่งน้ำให้เพียงพอสำหรับการทำการเกษตร และเพิ่มพื้นที่ทำนามากขึ้น โดยลดพื้นที่ปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ลง ทำให้เกษตรกร ร้อยละ 79.36 มีน้ำเพียงพอใช้ในการเกษตรทั้งปี

4) การทำกิจกรรมในแปลงเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการปี 2560 ดำเนินการตามแผนการผลิต โดยทำกิจกรรมตามแผนการผลิตในแปลงขั้นที่ 3 (ทำให้พอกิน ทำให้พอแบ่งปัน และมีรายได้เสริม) มากที่สุด โดยเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.78 จากก่อนเข้าร่วมโครงการ เนื่องจากเกษตรกรเข้าร่วมโครงการมาได้ระยะหนึ่งมีการดำเนินการผลิตตามแผนการผลิต และจากเดิมเกษตรกรทำการผลิตเพื่อบริโภคภายในครัวเรือน ทำให้พอกินแล้วเก็บไว้ทำพันธุ์และแจกจ่ายแบ่งปัน แล้วจึงนำผลผลิตส่วนที่เหลือมาจำหน่าย สำหรับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2561 ดำเนินกิจกรรมตามแผนการผลิตในขั้นที่ 3 (ทำให้พอกิน ทำให้พอแบ่งปัน และมีรายได้เสริม) ลดลงร้อยละ 9.14 เนื่องจากก่อนเข้าร่วมโครงการ ผลผลิตที่ได้จะนำมาบริโภคในครัวเรือน แจกจ่ายแบ่งปัน และจำหน่ายเป็นรายได้เสริม ส่วนหลังเข้าร่วมโครงการเกษตรกรดำเนินตามแผนการผลิตที่ได้กำหนดไว้ซึ่งปัจจัยการผลิตที่ได้รับจากโครงการบางส่วน เช่น ไม้ผล ไม้ยืนต้น ยังไม่ได้ผลผลิต ส่วนผลผลิตอื่นๆ ยังได้ผลผลิตไม่มากนัก และเกษตรกรมีการดำเนินกิจกรรมตามแผนการผลิตในขั้นที่ 1 (ทำให้พอกิน) เพิ่มขึ้นร้อยละ 13.20 โดยเกษตรกรเน้นบริโภคในครัวเรือนและเก็บผลผลิตไว้ทำพันธุ์ก่อน เพราะผลผลิตน้อย ไม่เพียงพอต่อการจำหน่าย และกิจกรรมในขั้นที่ 2 (ทำให้พอกิน ทำให้พอแบ่งปัน) เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.28

5) การเชื่อมโยงตลาดและแหล่งจำหน่าย เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการปี 2560 ร้อยละ 74.75 มีแหล่งจำหน่ายผลผลิตเพียงพอเนื่องจากผลผลิตที่ออกมามีปริมาณไม่มากนัก เน้นการขายในตลาดท้องถิ่น/ตลาดชุมชนก่อนเป็นอันดับแรก อีกร้อยละ 25.25 เห็นว่าแหล่งจำหน่ายยังไม่เพียงพอ สำหรับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2561

ร้อยละ 73.41 มีแหล่งจำหน่ายผลผลิตเพียงพอ ส่วนที่เหลือร้อยละ 26.59 มีแหล่งจำหน่ายไม่เพียงพอ โดยเกษตรกร ร้อยละ 68.11จำหน่ายในตลาดท้องถิ่น/ตลาดชุมชน รองลงมาร้อยละ 4.65 จำหน่ายในตลาดที่หน่วยงานได้ประสานงานและจัดหามาให้ ส่วนที่เหลือร้อยละ 0.65 จำหน่ายที่สถานีบริการน้ำมัน

5.1.3 การสนับสนุนให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ มีศักยภาพในการดำเนินกิจกรรมทางการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 1 และสามารถพัฒนาไปสู่ขั้นที่ 2 และขั้นที่ 3

1) การลดรายจ่ายโดยการบริโภคผลผลิตของตนเอง เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2560บริโภคผลผลิตการเกษตรของตนเองลดลง 63.29 บาท/เดือน หรือลดลงร้อยละ 5.73 ทั้งนี้เนื่องจากราคาและผลผลิตสินค้าเกษตรในปี 2561 ลดลงเมื่อเทียบกับปี 2560อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาสัดส่วนการบริโภคผลผลิตการเกษตรของตนเอง พบว่า มีการบริโภคผลผลิตของตนเองในสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น จากเดิมร้อยละ 11.15 เป็นร้อยละ 12.26 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.11 ซึ่งเป็นการพึ่งพาตนเองและลดรายจ่ายของครัวเรือนสำหรับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2561 พบว่า มูลค่าการบริโภคผลผลิตการเกษตรของตนเอง ลดลง 267.24 บาท/เดือน หรือลดลงร้อยละ 24.30 เนื่องจากเกษตรกรเพิ่งได้รับสนับสนุนปัจจัยการผลิตจากโครงการ อีกทั้งปัจจัยการผลิตบางส่วนยังไม่มีผลผลิต เมื่อพิจารณาสัดส่วนการบริโภคผลผลิตการเกษตรของตนเอง พบว่า มีการบริโภคผลผลิตของตนเองในสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น จากเดิมร้อยละ 12.30 เป็นร้อยละ 13.12 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.82 นอกจากการบริโภคผลผลิตการเกษตรของตนเองแล้ว เกษตรกรยังแจกจ่ายให้ญาติพี่น้อง เพื่อนบ้านเพิ่มขึ้นจากเดิม ร้อยละ 2.03 เป็นร้อยละ 3.69 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.66

2) การใช้ปัจจัยการผลิตของตนเองในการทำเกษตรและการลดค่าใช้จ่ายปุ๋ยเพื่อย่นส่วนระหว่างการใช้ปัจจัยการผลิตที่จัดหา หรือจัดซื้อ/จ้างจากภายนอก : ปัจจัยการผลิตที่เกษตรกรผลิตเองหรือใช้ของตนเองพบว่าเกษตรกรที่เข้าโครงการ ปี 2560 มีสัดส่วนการใช้ปัจจัยการผลิตที่จัดหา หรือจัดซื้อ/จ้างจากภายนอกเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.45 เนื่องจากเกษตรกรมีการลงทุนเพิ่ม เช่นมีการซื้อพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์เพื่อทำกิจกรรมในแปลงเพิ่มขึ้น และเกษตรกรร้อยละ 11.61 มีค่าใช้จ่ายปุ๋ยเพื่อลดลง หรือลดลง 796.66 บาท/เดือน สำหรับเกษตรกรที่เข้าโครงการ ปี 2561 มีสัดส่วนการใช้ปัจจัยการผลิตที่จัดหา หรือจัดซื้อ/จ้างจากภายนอกลดลง ร้อยละ 0.95 โดยใช้ปัจจัยการผลิตที่ผลิตเองหรือใช้ของตนเองเพิ่มขึ้นเพื่อลดต้นทุนการผลิต เช่นใช้มูลสัตว์ของตนเอง ทำปุ๋ยหมักชีวภาพเอง โดยเกษตรกรร้อยละ 12.19 มีค่าใช้จ่ายปุ๋ยเพื่อลดลง 798.95บาท/เดือน เนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการใช้จ่าย

3) ผลตอบแทนการทำกิจกรรมการเกษตรในแปลงที่เข้าร่วมโครงการ พบว่าเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2560 มีผลตอบแทนสุทธิลดลง 1,049.42 บาทหรือลดลงร้อยละ 18.76 เนื่องจากผลผลิตยังมีไม่มาก และมีต้นทุนในการลงทุนปรับพื้นที่เพิ่มเพื่อทำเกษตรทฤษฎีใหม่ สำหรับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2561 มีผลตอบแทนสุทธิ ลดลง 1,724.17 บาทหรือลดลงร้อยละ 34.52 เมื่อเทียบกับก่อนเข้าร่วมโครงการเนื่องจากมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้ปัจจัยการผลิตที่ลดลงตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่และปราชญ์เกษตร อีกทั้งเกษตรกรได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตที่เป็นกิจกรรมการเกษตรเดิมที่เกษตรกรทำอยู่แล้วจากโครงการ

4) หนี้สินและเงินออมของครัวเรือนเกษตรกร

4.1) สภาพหนี้สินและการออมของครัวเรือนจากการเข้าร่วมโครงการได้ทำเกษตรทฤษฎีใหม่แล้ว มีการลงทุนการทำกิจกรรมในพื้นที่โครงการ รายได้ที่ได้รับจากผลผลิตในโครงการ และรายจ่ายที่ลดลงจากการบริโภคผลผลิตของตนเองมีผลต่อภาระหนี้สินของครัวเรือนเกษตรกร โดยเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการปี 2560 ร้อยละ 18.11 มีหนี้สินลดลงเฉลี่ย 52,103.47 บาท และเกษตรกร ปี 2561 ร้อยละ 11.64 มีหนี้สินลดลงเฉลี่ย 46,461.90 บาท เนื่องจากมีความสามารถในการชำระหนี้ได้ตรงตามเวลา และมีเงินชำระหนี้ได้มากขึ้น ส่วนเกษตรกรที่มีหนี้สินเพิ่มขึ้นนั้นเนื่องจากการกู้ยืมมาลงทุนเพิ่มในการทำเกษตร ใช้จ่ายในครัวเรือนในส่วนของสถานะการออมของครัวเรือนพบว่าเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2560 ร้อยละ 20.33 มีการออมเพิ่มขึ้น โดยมีเงินออมเพิ่มขึ้น 10,264.47 บาท/ครัวเรือน และร้อยละ 0.76 มีเงินออมลดลง เนื่องจากการปรับเปลี่ยนกิจกรรมการเกษตร และมีการปรับพื้นที่ทางการเกษตร โดยนำเงินออมของครัวเรือนมาใช้ในการลงทุน ส่วนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2561 มีเงินออมเพิ่มขึ้น ร้อยละ 20.92 โดยเพิ่มขึ้น 7,193.91 บาท/ครัวเรือน เนื่องจากเกษตรกรเพิ่งเริ่มต้นปรับเปลี่ยนกิจกรรมการเกษตรเป็นปีแรก ผลผลิตจึงยังมีปริมาณไม่มาก

5) การเคลื่อนย้ายแรงงานเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2560 ร้อยละ 97.22 ไม่มีการเคลื่อนย้ายแรงงาน มีเพียงร้อยละ 2.78 ที่มีการเคลื่อนย้ายแรงงานเพิ่มขึ้นเนื่องจากสมาชิกบางส่วนได้ย้ายกลับมาทำงานในพื้นที่มากขึ้น และบางส่วนได้กลับมาทำการเกษตรแบบผสมผสานซึ่งมีกิจกรรมและรายได้ตลอดทั้งปีสำหรับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2561 มีเพียงร้อยละ 2.08 ที่มีแรงงานคืนถิ่น หรือการเคลื่อนย้ายแรงงานกลับภูมิลำเนาส่วนที่เหลือ ร้อยละ 97.92 ไม่มีการเคลื่อนย้ายแรงงาน

6) ความยั่งยืนของโครงการ

6.1) การพัฒนาแปลงสู่เกษตรทฤษฎีใหม่เต็มรูปแบบสำหรับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2561 ที่จะสามารถพัฒนาแปลงสู่เกษตรทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 1 พึ่งพาตนเองได้ โดยพิจารณาจากเกษตรกรที่ดำเนินการตามแผนการผลิต ทำให้พอกิน ทำให้พอแบ่ง และทำให้มีรายได้เสริม นอกจากนี้ยังพิจารณาการใช้พื้นที่การเกษตรในแปลงที่เข้าร่วมโครงการ โดยแบ่งพื้นที่ทำกิจกรรม ครบ 4 องค์ประกอบ และการทำบัญชีครัวเรือนอย่างต่อเนื่องพบว่า เกษตรกรที่สามารถพัฒนาได้ตามหลักเกณฑ์ข้างต้น หลังเข้าร่วมโครงการเพิ่มขึ้นจาก ร้อยละ 15.93 เป็นร้อยละ 21.05 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.12

6.2) การพัฒนาสู่เกษตรกรต้นแบบตามแนวเกษตรทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 1 และปฏิบัติตามแนวเกษตรทฤษฎีใหม่ ขั้นที่ 2 และ ขั้นที่ 3 สำหรับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2560 โดยพิจารณาจากเกษตรกรที่ดำเนินการตามแผนการผลิต ทำให้พอกิน ทำให้พอแบ่ง และทำให้มีรายได้เสริม นอกจากนี้ยังพิจารณาการใช้พื้นที่การเกษตรในแปลงที่เข้าร่วมโครงการ โดยแบ่งพื้นที่ทำกิจกรรม ครบ 4 องค์ประกอบ และ การทำบัญชีครัวเรือนอย่างต่อเนื่องพบว่า เกษตรกรที่สามารถพัฒนาเป็นเกษตรกรต้นแบบได้ตามหลักเกณฑ์ข้างต้น หลังเข้าร่วมโครงการเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 23.86 เป็น ร้อยละ 25.09 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.04

6.3) เกษตรกรที่มีการปรับเปลี่ยนวิธีการผลิตเป็นเกษตรทฤษฎีใหม่สามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนได้ เกษตรกรที่มีการปรับเปลี่ยนวิธีการผลิตเป็นเกษตรทฤษฎีใหม่ โดยการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการทำเกษตรทฤษฎีใหม่มาใช้ในแปลงของตนเอง โดยเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2560 ร้อยละ 34.47

มีค่าใช้จ่ายในครัวเรือนลดลงร้อยละ 54.80 มีค่าใช้จ่ายในครัวเรือนเพิ่มขึ้น และร้อยละ 10.73 ค่าใช้จ่ายในครัวเรือนเท่าเดิม สำหรับเกษตรกร ปี 2561 ร้อยละ 37.68 มีค่าใช้จ่ายในครัวเรือนลดลง และร้อยละ 44.04 มีค่าใช้จ่ายในครัวเรือนเพิ่มขึ้น

6.4) การขยายผลการทำเกษตรทฤษฎีใหม่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2560 ร้อยละ 51.89 ได้มีการเผยแพร่ขยายผลองค์ความรู้เกี่ยวกับการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ เฉลี่ย 27 ราย ในจำนวนนี้เกษตรกรนำไปปฏิบัติแล้ว 14 ราย คิดเป็นร้อยละ 51.85 ของเกษตรกรที่ได้รับการเผยแพร่เรื่องที่เกษตรกรได้นำไปเผยแพร่ขยายผล ได้แก่ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การทำการเกษตรแบบผสมผสาน การปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์ การลดต้นทุน การปรับปรุงบำรุงดิน และการเพิ่มผลผลิตเกษตรกรส่วนที่เหลือร้อยละ 48.11 ไม่ได้เผยแพร่ขยายผลองค์ความรู้ เนื่องจากยังมีความรู้ไม่เพียงพอในการเผยแพร่ อยู่ระหว่างการปรับปรุงแปลงของตนเองก่อนเป็นต้น

สำหรับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2561 พบว่า ร้อยละ 46.81 ได้มีการเผยแพร่ขยายผลองค์ความรู้เกี่ยวกับการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ เฉลี่ย 15 ราย ในจำนวนนี้เกษตรกรนำไปปฏิบัติแล้ว 7 รายคิดเป็นร้อยละ 46.67 ของเกษตรกรที่ได้รับการเผยแพร่เรื่องที่เกษตรกรได้นำไปเผยแพร่ขยายผล ได้แก่ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การทำการเกษตรแบบผสมผสาน การปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์ การลดต้นทุน การลดการใช้สารเคมี เกษตรกรส่วนที่เหลือร้อยละ 53.19 ไม่ได้เผยแพร่ขยายผลองค์ความรู้ เนื่องจากเพิ่งเข้าร่วมโครงการ ความรู้ยังมีไม่เพียงพอในการเผยแพร่ อีกทั้งต้องอาศัยระยะเวลาในการสั่งสมประสบการณ์

5.1.4 ข้อค้นพบจากการประเมินผล

1) งบประมาณสนับสนุนปัจจัยการผลิตไม่เพียงพอ และไม่สอดคล้องกับแผนความต้องการของเกษตรกร ทำให้เกษตรกรบางรายให้ความสำคัญกับโครงการน้อย และงบประมาณในการขับเคลื่อนโครงการไม่ต่อเนื่อง และการเบิกจ่ายล่าช้า

2) กระบวนการ

2.1) การประเมินและจัดกลุ่มเกษตรกรรายเดิม ปี 2560 ควรดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนทั้งปัจจัยการผลิต องค์ความรู้ ให้ตรงกับการจัดกลุ่มเกษตรกรที่กำหนด เนื่องจากเกษตรกรแต่ละกลุ่มมีความแตกต่างกัน ซึ่งการดำเนินงานปัจจุบันยังไม่มี ความชัดเจนในกระบวนการจัดกลุ่มเกษตรกรดังกล่าว

2.2) เกษตรกรบางส่วนไม่ได้จัดทำแผนการผลิต เนื่องจากไม่ทราบว่าต้องทำ และเป็นกิจกรรมที่ทำเป็นปกติอยู่แล้ว บางส่วนไม่มีความรู้ในการทำแผนการผลิต และไม่เห็นความสำคัญเนื่องจากเน้นผลิตเพื่อการบริโภคเป็นหลัก ไม่ได้ผลิตเพื่อการค้า

3) การสนับสนุนปัจจัยการผลิต

3.1) เกษตรกรมีความต้องการปัจจัยการผลิตที่หลากหลายและแตกต่างกัน ทำให้เป็นอุปสรรคในการจัดซื้อปัจจัยการผลิตและเกษตรกรที่สมัครเข้าร่วมโครงการบางส่วนมีความคาดหวังจะได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตจำนวนมากจากโครงการ

3.2) การสนับสนุนปัจจัยการผลิตล่าช้า อีกทั้งหน่วยงานมีการทยอยแจกปัจจัยการผลิตและไม่ได้บูรณาการระหว่างหน่วยงาน ทำให้เกษตรกรต้องมารับปัจจัยการผลิตหลายครั้ง

4) หน่วยงาน 5 ประสานฯ

4.1) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

(1) การรับสมัครและการคัดเลือกเกษตรกร มีปัญหาอุปสรรค เช่น การดำเนินโครงการที่เน้นปริมาณเป้าหมายของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการจำนวนมาก โดยไม่ได้เน้นการคัดเลือกเกษตรกรที่สมัครใจและมีความต้องการเข้าร่วมโครงการอย่างแท้จริง บางรายเข้าร่วมโครงการเนื่องจากต้องการได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตจากโครงการเท่านั้น

(2) การประเมินและจัดกลุ่มเกษตรกร มีการกำหนดคำนิยามการจัดกลุ่มเกษตรกรแต่ละกลุ่มที่ความคล้ายคลึงกัน ทำให้การจัดกลุ่มที่ชัดเจนทำได้ยาก นอกจากนี้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ที่มีความเข้าใจที่แตกต่างกันในวิธีการประเมินการจัดกลุ่มเกษตรกร ทำให้ผลการจัดกลุ่มตามคุณสมบัติที่กำหนดมีความคลาดเคลื่อน

(3) มีการกำหนดเป้าหมายเกษตรกรเข้าร่วมโครงการจำนวนมาก ทำให้มีเกษตรกรบางส่วนที่มีคุณสมบัติไม่ครบตามที่โครงการกำหนด และคุณสมบัติของพื้นที่การเกษตรไม่ครบ 4 องค์ประกอบของเกษตรทฤษฎีใหม่ และเกษตรกรบางส่วนไม่ทราบว่าตนเองอยู่กลุ่มใดในโครงการ

4.2) เจ้าหน้าที่หน่วยงานที่รับผิดชอบดูแลเกษตรกรแต่ละหน่วยงานมีภาระหน้าที่รับผิดชอบหลายโครงการ ทำให้ไม่สามารถดูแลเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการได้อย่างทั่วถึง

4.3) ประชาชน เกษตรกรต้นแบบ และประธาน ศพก.

(1) ประชาชน เกษตรกร มีค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปให้คำแนะนำและติดตามตรวจเยี่ยมเกษตรกรที่อยู่ภายใต้การดูแล ต้องออกค่าใช้จ่ายเองโดยไม่มียกงบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงาน

(2) ประชาชน เกษตรกร บางส่วนไม่ทราบข้อมูลจำนวนเกษตรกรที่ต้องดูแลและติดตามเยี่ยมเยียน และไม่สามารถเดินทางไปติดตามเยี่ยมเยียนเกษตรกรได้ทุกราย เนื่องจากมีภารกิจมาก อีกทั้งเกษตรกรบางส่วนติดภารกิจ ไม่สามารถนัดหมายได้

4.4) สถาบันการศึกษาในพื้นที่บางแห่งไม่ทราบบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจน ไม่ทราบรายละเอียดโครงการ และไม่มีเจ้าหน้าที่สำหรับร่วมดำเนินการโดยเฉพาะ อีกทั้งไม่มีงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานโครงการ

4.5) ภาคเอกชน ไม่ได้รับการชี้แจงหรือการประสานงานตามภารกิจจากหน่วยงานภาครัฐและไม่ทราบหน้าที่ที่ชัดเจน ทำให้ไม่มีบทบาทในการดำเนินงานโครงการเท่าที่ควร นอกจากนี้ภาคเอกชนบางแห่งพร้อมจะดำเนินการด้านการตลาดและจัดหาสถานที่ในการจัดจำหน่ายสินค้าให้แก่เกษตรกร แต่ไม่มีเกษตรกรให้ความสนใจหรือรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพผลผลิตเพื่อให้เอกชนดูแลทางการตลาด

5.2 ข้อเสนอแนะ

1) สนับสนุนงบประมาณให้เพียงพอ ทุนเวลา และสอดคล้องกับความต้องการปัจจัยการผลิตของเกษตรกร อีกทั้งควรสนับสนุนงบประมาณด้านค่าใช้จ่ายในการเดินทางให้แก่ปราชญ์เกษตรกร เพื่อติดตามเยี่ยมเยียนเกษตรกรที่รับผิดชอบ

2) การกำหนดเกษตรกรเป้าหมายของโครงการควรเป็นไปตามศักยภาพของพื้นที่และความพร้อมของเกษตรกร อีกทั้งควรคำนึงถึงการปรับพื้นที่ตามองค์ประกอบของเกษตรทฤษฎีใหม่

3) สนับสนุนองค์ความรู้และปัจจัยการผลิต ให้ตรงกับการจัดกลุ่มตามศักยภาพของเกษตรกร และมีแผนการสนับสนุนปัจจัยการผลิตที่ชัดเจน ตรงกับความต้องการและทันต่อฤดูกาลเพาะปลูกของเกษตรกร

4) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

4.1) เกษตรกร ปี 2561 เพื่อพัฒนาแปลงไปสู่เกษตรกรทฤษฎีใหม่เต็มรูปแบบนั้น ควรจัดกลุ่มและประเมินศักยภาพเกษตรกร เพื่อช่วยในการวางแผนจัดสรรงบประมาณ และการดำเนินงานโครงการ รวมทั้งสนับสนุนปัจจัยการผลิต และส่งเสริมองค์ความรู้ให้เหมาะสมกับการจัดกลุ่มตามศักยภาพของเกษตรกรในระยะต่อไป

4.2) เกษตรกร ปี 2560 เพื่อพัฒนาเกษตรกรไปสู่เกษตรกรต้นแบบ ควรเน้นการสนับสนุนปัจจัยการผลิตตามความเหมาะสม ให้คำแนะนำ สนับสนุนความรู้เฉพาะสาขาที่ตรงกับศักยภาพการจัดกลุ่มของเกษตรกร และให้เกษตรกรพัฒนาเป็นเกษตรกรต้นแบบ หรือเป็นเครือข่ายของโครงการต่อไป

5) จัดประชุมชี้แจงและทำความเข้าใจให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนโครงการอย่างแท้จริง และเน้นการบูรณาการเพื่อให้โครงการสามารถดำเนินได้ในทางปฏิบัติและจัดทำคู่มือพร้อมแผนการปฏิบัติงานโครงการที่ชัดเจนสำหรับทุกหน่วยงานและควรรายงานผลการปฏิบัติงานโครงการทุกไตรมาสเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องของการดำเนินงานโครงการ

6) การดำเนินงานโครงการแต่ละปีงบประมาณ มีการสนับสนุนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการปีงบประมาณนั้นเพียงปีเดียว หากต้องการให้เกิดความยั่งยืน ในเบื้องต้น ควรดำเนินการ ดังนี้

6.1) กำหนดแผนการดำเนินงานโครงการในปีงบประมาณต่อไป โดยกำหนดเป้าหมายของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการและแผนการปฏิบัติงานที่ชัดเจน

6.2) สนับสนุนและส่งเสริมเกษตรกรตามการจัดกลุ่มที่กำหนด เนื่องจากเกษตรกรมีความแตกต่างกัน โดยคัดเลือกเกษตรกรที่ทำแผนการผลิตที่ชัดเจน มีการบริหารจัดการพื้นที่และการบริหารจัดการน้ำอย่างเหมาะสม สามารถพัฒนาไปสู่แนวทฤษฎีใหม่ในขั้นที่ 2 และ ขั้นที่ 3 ได้ โดยพิจารณาให้การสนับสนุนปัจจัยการผลิต การส่งเสริมการเพาะปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ และสัตว์น้ำ การส่งเสริมองค์ความรู้ และการพัฒนาตามการจัดกลุ่มต่อไป

6.3) ติดตามเยี่ยมเยียนให้คำแนะนำเกษตรกรอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ และสร้างจิตสำนึกให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

บรรณานุกรม

- ชัยอนันต์ สมุทรวณิช. (2541). *ทฤษฎีใหม่: มิติที่ยิ่งใหญ่ทางความคิด*. กรุงเทพฯ: พีเพรส.
- บรรเทิง มาแสง. (2530). *การติดตามและประเมินผลโครงการ*. กรุงเทพฯ: กองประเมินผล สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2530.
- ยุทธ ไกรวรรณ. (2549). *สถิติเพื่อการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- วัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์. (2553). *การวางแผนและการประเมินผลโครงการแบบมุ่งเน้นผลงานในภาครัฐ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุเมธ ตันติเวชกุล. (2544). *ใต้เบื้องพระยุคลบาท*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2552). *รายงานผลการประเมินผลโครงการพัฒนาเกษตรทฤษฎีใหม่ โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ปี 2551*. กรุงเทพฯ: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2552). *รายงานผลการประเมินผลโครงการพัฒนาเกษตรทฤษฎีใหม่ โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ปี 2551*. กรุงเทพฯ: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2553). *รายงานผลการประเมินผลโครงการศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชน ปี 2550*. กรุงเทพฯ: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2556). *รายงานผลการประเมินผลโครงการส่งเสริมและพัฒนาชุมชนต้นแบบ ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง*. กรุงเทพฯ: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2557). *สารสนเทศเศรษฐกิจการเกษตร ปี 2557*. กรุงเทพฯ: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- อำพล เสนาณรงค์. (2539). *เกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (กปร.)
- Rensis Likert. (1932). *A Technique for the Measurement of Attitudes*. Archives of Psychology. Columbia University.
- Scriven, M. (1967). *The methodology of evaluation*. In R. W. Tyler, R. M. Gagne, and M. Scriven (Eds), *Perspectives of curriculum evaluation*, Volume I (pp. 39 - 83). Chicago, IL: Rand McNally.
- W.K. Kellogg Foundation. 2004. *Logic Model Development Guide*. W.K. Kellogg Foundation Michigan.

ภาคผนวก

ภาคผนวกที่ 1

คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่

คำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ที่ ๙๒๐ /๒๕๕๙
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่

ด้วยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ดำเนินงานโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ เพื่อถวายแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช และเพื่อรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณที่ได้ทรงพระราชทานแนวทางการพัฒนาการเกษตรทฤษฎีใหม่ ซึ่งเป็นทฤษฎีแห่งการใช้น้ำและการบริหารงานพัฒนาการเกษตรแผนใหม่ เน้นเกษตรกรรายย่อยให้สามารถเลี้ยงตนเองได้ มีรายได้เพียงพอและมีอาหารไว้บริโภคเพียงพอตลอดปี

ดังนั้น เพื่อให้การขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม และมีการบูรณาการจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม จึงแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

องค์ประกอบ

๑. พลเอก ปฐมพงศ์ ประถมภักดิ์
ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	ที่ปรึกษา
๒. นางจินตนา ชัยยวรรณาการ
ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	ที่ปรึกษา
๓. พลเอก ประสาท สุขเกษตร
เลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	ที่ปรึกษา
๔. ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	ประธานกรรมการ
๕. หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการผลิต	รองประธานกรรมการ
๖. หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรและระบบสหกรณ์	รองประธานกรรมการ
๗. หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านพัฒนาการผลิต	รองประธานกรรมการ
๘. รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายสุรพงษ์ เจียสกุล)	รองประธานกรรมการ
๙. หัวหน้าผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	กรรมการ
๑๐. อธิบดีกรมการข้าว	กรรมการ

/๑๑. อธิบดี...

๑๑. อธิบดีกรมชลประทาน	กรรมการ
๑๒. อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์	กรรมการ
๑๓. อธิบดีกรมประมง	กรรมการ
๑๔. อธิบดีกรมปศุสัตว์	กรรมการ
๑๕. อธิบดีกรมฝนหลวงและการบินเกษตร	กรรมการ
๑๖. อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน	กรรมการ
๑๗. อธิบดีกรมวิชาการเกษตร	กรรมการ
๑๘. อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร	กรรมการ
๑๙. อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์	กรรมการ
๒๐. อธิบดีกรมหม่อนไหม	กรรมการ
๒๑. เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	กรรมการ
๒๒. เลขาธิการสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ	กรรมการ
๒๓. เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	กรรมการ
๒๔. ผู้อำนวยการองค์การตลาดเพื่อเกษตรกร	กรรมการ
๒๕. ผู้อำนวยการองค์การสะพานปลา	กรรมการ
๒๖. ผู้อำนวยการองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย	กรรมการ
๒๗. ผู้ว่าการการยางแห่งประเทศไทย	กรรมการ
๒๘. ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง องค์การมหาชน	กรรมการ
๒๙. ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร องค์การมหาชน	กรรมการ
๓๐. ผู้อำนวยการสำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ	กรรมการ
๓๑. ผู้ช่วยปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายรัตน์ะ สวามีชัย)	กรรมการและเลขานุการ
๓๒. รองอธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน (นางสาวเบญจพร ชاکรานนท์)	กรรมการและ เลขานุการร่วม
๓๓. รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร (นายสุตสาคร ภัทรกุลนิษฐ์)	กรรมการและ เลขานุการร่วม
๓๔. ผู้อำนวยการกองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	กรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการ
๓๕. ผู้อำนวยการกองประสานงานโครงการพระราชดำริ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	กรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

๑. พิจารณากำหนดแนวทางการดำเนินงานและขับเคลื่อนโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ ให้บรรลุนโยบาย
ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่กำหนดไว้

๒. ให้คำแนะนำ ปรัชญา แก้ไขปัญหาอุปสรรค ติดตามผลการดำเนินงานโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่
และรายงานผลให้ผู้บริหารทราบอย่างต่อเนื่อง

/๓. แต่งตั้ง...

๓. แต่งตั้งคณะกรรมการ หรือคณะทำงาน หรือบุคคลเพื่อช่วยปฏิบัติงานตามที่เห็นสมควร
 ๔. ให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ให้การสนับสนุนตามที่คณะกรรมการร้องขอ
 ๕. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย
- ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๙ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๙

พลเอก

(ฉัตรชัย สาริกัลยะ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ภาคผนวกที่ 2

ตัวอย่างคู่มือการใช้งานระบบจัดเก็บข้อมูลเกษตรกร
ที่เข้าร่วมโครงการ

ระบบจัดเก็บข้อมูลเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการน้อมนำหลักการทฤษฎีใหม่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นโปรแกรมที่จัดทำขึ้นสำหรับจัดเก็บข้อมูลเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการน้อมนำหลักการทฤษฎีใหม่ ประกอบด้วยข้อมูลทั่วไปของเกษตรกร รูปผังแปลง กิจกรรมในแปลง แผนการพัฒนา แผนปฏิบัติและผลการดำเนินงาน ซึ่งการจัดเก็บข้อมูลในระบบทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานสามารถนำข้อมูลมาใช้ในการวิเคราะห์ ติดตาม ประเมินผล เพื่อประสิทธิภาพในการดำเนินงาน

เริ่มต้นใช้งานโปรแกรม

การใช้งานระบบจัดเก็บข้อมูลเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ ผู้ใช้งานสามารถ เรียกใช้งานผ่านเว็บไซต์เบราว์เซอร์ (Web Browser) ต่างๆ ได้เช่น Google Chrome, Mozilla Firefox และ Safari

<http://NewTheoryFarmer.ldd.go.th>

รูปภาพที่ 1 แสดงหน้าจอแรกของโปรแกรม

เมื่อเข้าสู่ระบบ จะปรากฏเมนูส สำหรับการใช้งาน 2 รายการ คือ

1. สรุปข้อมูล
2. เข้าสู่ระบบ

การเข้าสู่ระบบ

เลือกที่ “เข้าสู่ระบบ” จะปรากฏเพื่อเข้าสู่หน้าจอสำหรับระบุชื่อผู้ใช้และรหัสผ่านเพื่อเข้าสู่ระบบ
ดังรูปภาพที่ 2

รูปภาพที่ 2 แสดงหน้าจอสำหรับระบุชื่อผู้ใช้และรหัสผ่าน เพื่อเข้าสู่ระบบหลังจากที่เข้าสู่ระบบแล้ว โปรแกรมจะแสดงหน้าจอตั้งรูปภาพที่ 3

รูปภาพที่ 3 แสดงหน้าจอหลักของโปรแกรม

หน้าจอการทำงาน หลังจากระบุชื่อผู้ใช้งานและรหัสผ่าน ประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

1. ชื่อผู้ใช้ – แสดงชื่อผู้ใช้งาน (username) ที่ใช้เข้าสู่ระบบ
2. เมนูการทำงาน – เมนูต่าง ๆ สำหรับใช้งานโปรแกรม ประกอบด้วย

- บันทึกข้อมูล
- ค้นหาข้อมูลเพื่อแก้ไข
- สรุปข้อมูล
- แก้ไขข้อมูลผู้ใช้งาน
- ออกจากระบบ

3. ผู้บันทึกข้อมูล – แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับผู้บันทึกข้อมูล ได้แก่ ชื่อสกุล ตำแหน่ง หน่วยงาน และช่องทางการติดต่อ

สำหรับผู้ใช้งานครั้งแรก

สำหรับผู้ใช้งานครั้งแรกเมื่อเข้าสู่ระบบ ให้ทำการตรวจสอบ แก้ไขข้อมูลผู้ใช้งานให้ถูกต้อง โดย เลือกที่ “แก้ไขข้อมูลผู้ใช้งาน” จะปรากฏหน้าจอตั้งรูปภาพที่ 4 ทั้งนี้ควรทำการเปลี่ยนรหัสผ่านใหม่เมื่อ เข้าใช้งาน ในครั้งแรก ในกรณีที่ไม่ต้องการเปลี่ยนรหัสผ่านใหม่ ให้ยืนยันรหัสผ่านเดิม ตรวจสอบและแก้ไขข้อมูลผู้บันทึก ข้อมูลให้ถูกต้อง ประกอบด้วย ชื่อสกุล ตำแหน่ง หน่วยงาน จังหวัด หมายเลขโทรศัพท์ e-Mail เมื่อแก้ไข ข้อมูลเรียบร้อยแล้วกดปุ่ม “บันทึกข้อมูล”

The screenshot shows a registration form with the following fields and content:

- Header:** โครงการน้อมนำหลักการทฤษฎีใหม่ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (New Agricultural Extension Program, Ministry of Agriculture and Cooperatives)
- User:** Test
- Fields:**
 - ชื่อผู้ใช้: Test
 - รหัสผ่านเดิม: [Empty]
 - รหัสผ่านใหม่: [Empty]
 - ยืนยันรหัสผ่านใหม่: [Empty]
 - ชื่อ - สกุลผู้ใช้งาน: จรรยา แสงจันทร์
 - ตำแหน่ง: นักวิชาการเกษตร
 - หน่วยงานย่อย: สถานีพัฒนาที่ดินพิจิตร
 - หน่วยงาน: กรมพัฒนาที่ดิน
 - จังหวัด: พิจิตร
 - หมายเลขโทรศัพท์: 056-112233
 - E-mail Address: asc@idd.go.th
- Buttons:** บันทึกข้อมูล
- Footer:**

ผู้ใช้งาน
ชื่อ จรรยา แสงจันทร์ ตำแหน่ง นักวิชาการเกษตร
หน่วยงานย่อย สถานีพัฒนาที่ดินพิจิตร หน่วยงาน กรมพัฒนาที่ดิน จังหวัด พิจิตร
โทรศัพท์ 056-112233 E-mail asc@idd.go.th

รูปภาพที่ 4 แสดงหน้าจอข้อมูลผู้ใช้งาน

การบันทึกข้อมูล การบันทึกข้อมูล ทำการเลือกที่ “บันทึกข้อมูล” จะปรากฏหน้าจอตั้งรูปภาพที่ 5 โดยการบันทึก ข้อมูลจะแบ่งเป็น 6 ส่วน คือ

1. ข้อมูลทั่วไป
2. ผังแปลงปัจจุบัน
3. กิจกรรมในแปลง
4. แผนการพัฒนา
5. แผนปฏิบัติ
6. ผลการปฏิบัติงาน

The screenshot shows a button labeled "บันทึกข้อมูล" (Record Information) with a red circle around it. Below the button are the following text elements:

- ค้นหาข้อมูลเพื่อแก้ไข
- สรุปข้อมูล
- แก้ไขข้อมูลผู้ใช้งาน
- ออกจากระบบ

1. ข้อมูลทั่วไป

User: test

1. ข้อมูลทั่วไป 2. สิ่งปลูกสร้าง 3. กิจกรรมในแปลง 4. แผนการพัฒนา 5. แผนปฏิทิน 6. ผลการปฏิบัติงาน

ปี 2560 กลุ่ม A

I. ข้อมูลทั่วไป

1.1 ข้อมูลบุคคล

เลขประจำตัวประชาชน*

ค่านำเข้าชื่อ*

ชื่อ*

นามสกุล*

ที่อยู่

บ้านเลขที่

หมู่ที่

บ้าน

จังหวัด*

อำเภอ*

ตำบล*

โทรศัพท์

1.2 ที่ตั้งแปลง

หมู่ที่

บ้าน

จังหวัด*

อำเภอ*

ตำบล*

พิกัด (UTM) X Y

โซน

ชนิดดิน

กลุ่มชุดดิน

ชุดดิน

Zoning (เฉพาะพื้นที่ปลูกข้าว) เหมาะสม ไม่เหมาะสม ไม่ระบุ

1.3 วันที่เริ่มเขตของเกษตรกร ไร่ งาน ตารางวา

1.4 วันที่ทำเกษตรกรฤดูใหม่ ไร่ งาน ตารางวา

ประเภทเอกสารสิทธิ์ ส.ป.ก. 4-01 สัญญาเช่า สัญญาเช่าชื่อ โฉนด น.ส. 2 น.ส. 3 น.ส. 4 น.ส. 5 อื่น ๆ

1.5 ผ่านการอบรมหลักสูตร เกษตรฤดูใหม่ เศรษฐกิจพอเพียง บัญชีครัวเรือน อื่น ๆ

เป็นสมาชิกของกลุ่ม สหกรณ์ ปรบรณ ปศุสัตว์ ทั่วไป วิสาหกิจชุมชน อ.ก.ส. เกษตรกร แม่บ้านเกษตรกร อื่น ๆ

สถานภาพของเกษตรกร เกษตรกรรุ่นใหม่ ปรบรณอาสา ปศุสัตว์อาสา หมอคืนอาสา อาสา ส.ป.ก. ครัวเรือนอาสา อื่น ๆ

1.6 หน่วยงานที่เป็นที่เลี้ยง

1.7 ที่อยู่อาศัยในที่ดิน มี ไม่มี ไม่ระบุ

[คลิกเพื่อดูประวัติแปลงที่ 2 >>](#)

คู่มือใช้งาน
ติดต่อ จรรยา แสงจันทร์ ตำแหน่ง นักวิชาการเกษตร
หน่วยงานย่อย สถานีพัฒนาที่ดินที่จัดร หน่วยงาน กรมพัฒนาที่ดิน จังหวัด ที่จัดร
โทรศัพท์ 056-112233 E-mail asc@idd.go.th

รูปภาพที่ 5 แสดงหน้าการบันทึกข้อมูลส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย

1.1 ข้อมูลบุคคล 1.2 ที่ตั้งแปลง 1.3 พื้นที่ทั้งหมดของเกษตรกร 1.4 พื้นที่ทำเกษตรทฤษฎีใหม่

1.5 การอบรม 1.6 หน่วยงานที่เป็นพี่เลี้ยง 1.7 การมีที่อยู่อาศัยในที่ดิน

การบันทึกข้อมูล สำหรับช่องที่มีเครื่องหมาย เป็นช่องที่บังคับให้มีการใส่ข้อมูล เมื่อบันทึกข้อมูล *
ส่วนที่ 1 เรียบร้อยแล้ว ทำการกดปุ่ม “บันทึกและไปยังหัวข้อที่ 2”

ข้อควรระวัง ข้อ 1.6 หน่วยงานที่เป็นพี่เลี้ยง ให้เลือกข้อมูลหน่วยงานให้ถูกต้อง

๒. ผังแปลงปัจจุบัน

โครงการน้อมนำหลักการทฤษฎีใหม่
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

User: test

[1. ข้อมูลทั่วไป](#) [2. ผังแปลงปัจจุบัน](#) [3. กิจกรรมในแปลง](#) [4. แผนการพัฒนา](#) [5. แยกปฏิทินดี](#) [6. ผลการปฏิทินดีงาม](#)

2. ผังแปลงปัจจุบัน

2.1 ภาพผังแปลง

เลือกไฟล์ภาพ (ชนิด jpg ขนาดไม่เกิน 1024 KB)

2.2 พื้นที่ใช้งาน

ผลรวมเท่ากับ 10 ไร่ 0 งาน 0 ตารางวา

พื้นที่นา	<input type="text"/>	ไร่	<input type="text"/>	งาน	<input type="text"/>	ตารางวา
พื้นที่ปลูกพืชอายุสั้น	<input type="text"/>	ไร่	<input type="text"/>	งาน	<input type="text"/>	ตารางวา
พื้นที่ปลูกไม้ผล/ไม้ยืนต้น	<input type="text"/>	ไร่	<input type="text"/>	งาน	<input type="text"/>	ตารางวา
พื้นที่แหล่งน้ำ	<input type="text"/>	ไร่	<input type="text"/>	งาน	<input type="text"/>	ตารางวา
พื้นที่อื่น ๆ	<input type="text"/>	ไร่	<input type="text"/>	งาน	<input type="text"/>	ตารางวา

ผู้ใช้งาน
 ชื่อ จรรยา แสงจันทร์ ตำแหน่ง นักวิชาการเกษตร
 หน่วยงานย่อย สถานีพัฒนาที่ดินทีจิตร หน่วยงาน กรมพัฒนาที่ดิน จังหวัด ทีจิตร
 โทรศัพท์ 056-112233 E-mail asc@idd.go.th

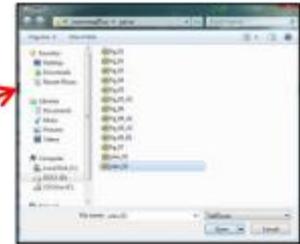
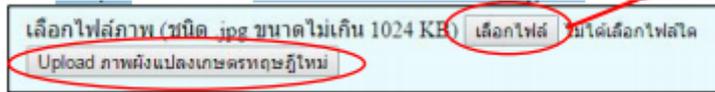
รูปภาพที่ 6 แสดงหน้าการบันทึกข้อมูลส่วนที่ 2 ผังแปลงปัจจุบัน

การบันทึกข้อมูลผังแปลงปัจจุบันแบ่งเป็น 2 ส่วนคือ

2.1 ภาพผังแปลง

เป็นการนำเข้าข้อมูลภาพผังแปลง โดยสามารถนำเข้าได้จำนวน 1 รูป ขนาดไม่เกิน 1024 KB การนำเข้าภาพทำได้โดย

- กดปุ่ม “เลือกไฟล์” เลือกไฟล์ภาพ (ชนิด.jpg)
- กดปุ่ม “ Upload ภาพผังแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่”

โครงการน้อมนำหลักการทฤษฎีใหม่
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

User: test

1. ข้อมูลทั่วไป 2. ผังแปลงปัจจุบัน 3. กิจกรรมในแปลง 4. แผนการพัฒนางาน 5. แผนปฏิบัติงาน 6. ผลการปฏิบัติงาน

2. ผังแปลงปัจจุบัน

2.1 ภาพผังแปลง

เลือกไฟล์ภาพ (ชนิด .jpg ขนาดไม่เกิน 1024 KB) เลือกไฟล์ ไม่ได้เลือกไฟล์ใด
Upload ภาพผังแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่

2.2 พื้นที่ใช้งาน ผลรวมเท่ากับ 15 ไร่ 0 งาน 0 ตารางวา

พื้นที่นา	5	ไร่	งาน	ตารางวา	
พื้นที่ปลูกพืชอายุสั้น	3	ไร่	งาน	ตารางวา	
พื้นที่แหล่งน้ำ	3	ไร่	2	งาน	ตารางวา
พื้นที่อื่น ๆ	1	ไร่	2	งาน	ตารางวา

บันทึกและไปยังหัวข้อที่ 3 >>

รูปภาพที่ 7 แสดงการใส่ภาพผังแปลง

2.2 พื้นที่ใช้งาน หมายถึงพื้นที่ที่ทำเกษตรทฤษฎีใหม่ ประกอบด้วย

- พื้นที่นา
- พื้นที่ปลูกพืชอายุสั้น
- พื้นที่ปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น
- พื้นที่แหล่งน้ำ
- พื้นที่อื่น ๆ

ทั้งนี้ผลรวมของพื้นที่ใช้งานจะมีค่าเท่ากับ ข้อมูลในส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ข้อ 1.4 พื้นที่ทำเกษตรทฤษฎีใหม่

2.2 พื้นที่ใช้งาน				
พื้นที่นา	5	ไร่	งาน	ตารางวา
พื้นที่ปลูกพืชอายุสั้น	3	ไร่	งาน	ตารางวา
พื้นที่ปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น	2	ไร่	งาน	ตารางวา
พื้นที่แหล่งน้ำ	3	ไร่	งาน	ตารางวา
พื้นที่อื่น ๆ	1	ไร่	งาน	ตารางวา
รวมทั้งหมด 15 ไร่ 0 งาน 0 ตารางวา				

1.4 พื้นที่ทำเกษตรทฤษฎีใหม่				
	15	ไร่	งาน	ตารางวา

เมื่อบันทึกข้อมูลส่วนที่ 2 เรียบร้อยแล้ว ท การกดปุ่ม “บันทึกและไปยังหัวข้อที่ 3”

3. กิจกรรมในแปลง เป็นการบันทึกข้อมูลกิจกรรมในพื้นที่ภายในแปลง เพื่อให้ทราบถึงการใช้พื้นที่ รวมทั้ง จุดมุ่งหมาย การผลิต และผลผลิตที่คาดการณ์

โครงการน้อมนำหลักการทฤษฎีใหม่
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

User: test

1. ข้อมูลทั่วไป 2. สิ่งปลูกสร้าง 3. กิจกรรมในแปลง 4. แผนการพัฒนา 5. แผนปฏิบัติ 6. ผลการปฏิบัติงาน

3. กิจกรรมในแปลง (ถอดจากสิ่งปลูกสร้างปัจจุบัน) เพื่อให้นักนศกรทราบถึงการใช้ที่ดินแปลงของตัวเอง

3.1 พื้นที่นา หมายถึงพื้นที่ที่ใช้ปลูกข้าวเป็นหลัก และทำกิจกรรมอื่น ๆ หลังเก็บเกี่ยวข้าว

ไร่ งาน ตารางวา

ยังไม่มีข้อมูลรายละเอียดกิจกรรม
เปิด/ปิดฟอร์มบันทึกข้อมูลรายละเอียดกิจกรรม

3.2 พื้นที่ปลูกพืชอายุสั้น เช่น พืชไร่ สวนผัก ไม้ดอก ปลูกหมุนเวียนเพื่อเสริมให้มีรายได้ต่อเนื่อง

ไร่ งาน ตารางวา

ยังไม่มีข้อมูลรายละเอียดกิจกรรม
เปิด/ปิดฟอร์มบันทึกข้อมูลรายละเอียดกิจกรรม

3.3 พื้นที่ปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น คือการปลูกพืชอายุยืน เพื่อเสริมภูมิคุ้มกันในระยะยาว

ยังไม่มีข้อมูลรายละเอียดกิจกรรม
เปิด/ปิดฟอร์มบันทึกข้อมูลรายละเอียดกิจกรรม

3.4 พื้นที่แหล่งน้ำ

บ่อของตัวเอง จำนวน บ่อ ขนาดบ่อ กว้าง เมตร ยาว เมตร ลึก เมตร

บ่อของพัฒนาที่ดิน ขนาดบ่อ กว้าง เมตร ยาว เมตร ลึก เมตร

แหล่งน้ำธรรมชาติ ขนาดบ่อ กว้าง เมตร ยาว เมตร ลึก เมตร

แหล่งน้ำชลประทาน ระบุ

บ่อน้ำบาดาล ขนาดลึก เมตร

อื่น ๆ ระบุ

มีเพียงพอต่อการใช้งานตลอดปี ไม่เพียงพอต่อการใช้งานตลอดปี

ไม่มีแหล่งน้ำ

ยังไม่มีข้อมูลรายละเอียดกิจกรรม
เปิด/ปิดฟอร์มบันทึกข้อมูลรายละเอียดกิจกรรม

3.5 พื้นที่อื่น ๆ (พื้นที่บ้าน โรงเรียน โรงปุ๋ย ถนน คอกสัตว์ และพื้นที่ส่วนที่เหลืออื่น ๆ)

- สำหรับกิจกรรมอื่น ๆ ซึ่งมีการใช้พื้นที่ไม่มากนัก ให้ระบุกิจกรรมที่ได้ทำแล้วและระดับความสำเร็จ

ยังไม่มีข้อมูลรายละเอียดกิจกรรม
เปิด/ปิดฟอร์มบันทึกข้อมูลรายละเอียดกิจกรรม

ผู้ใช้งาน
ชื่อ จรรยา แสงจันทร์ ตำแหน่ง นักวิชาการเกษตร
หน่วยงานย่อย สถานีพัฒนาที่ดินที่จัดร หน่วยงาน กรมพัฒนาที่ดิน จังหวัด ที่จัดร
โทรศัพท์ 056-112233 E-mail asc@idd.go.th

รูปภาพที่ 8 แสดงหน้าการบันทึกข้อมูลส่วนที่ 3 กิจกรรมในแปลง

ภาคผนวกที่ 3
แบบสอบถาม

 <p>แบบที่ 1 สอบถามเจ้าหน้าที่ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ปี 2561 (5 ประสาน สืบสานเกษตรทฤษฎีใหม่ ภายใต้นหลวง)</p> <p>ผู้ตอบแบบสอบถาม (นาย/นาง/น.ส.).....ตำแหน่ง.....</p> <p>สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด.....เบอร์โทรศัพท์.....</p> <p>ผู้รวบรวม (นาย/นาง/น.ส.).....สศท.....เบอร์โทรศัพท์.....วันที่สัมภาษณ์.....</p> <p>คำชี้แจง : เป็นข้อมูลผลการดำเนินงานตั้งแต่วันที่ 1 ต.ค.60- 30 มิถุนายน 61 โดยกรอกข้อมูลในช่องว่าง/ทำเครื่องหมาย X ตามตัวเลือกที่กำหนด</p>

- เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน.....ราย จำแนกเป็น
 - เกษตรกรรายเดิม ปี 2560ราย แบ่งเป็น 1.1) กลุ่ม Aราย 1.2) กลุ่ม Bราย 1.3) กลุ่ม Cราย
 - เกษตรกรรายใหม่ ปี 2561 จำนวน.....ราย
- ปราชญ์เกษตร/เกษตรกรต้นแบบ/ประธาน ศพก. ที่เข้าร่วมโครงการ รวมทั้งสิ้น.....ราย จำแนกเป็น
 - ปราชญ์เกษตร.....ราย
 - เกษตรกรต้นแบบ
 - ประธาน ศพก.ราย
 - อื่นๆ (ระบุ).....จำนวน.....ราย
- จำนวนปราชญ์/เกษตรกรต้นแบบ/ประธาน ศพก. มีเพียงพอต่อการรับผิดชอบเกษตรกรหรือไม่
 - ไม่เพียงพอ ถ้าให้เหมาะสมควรมีสัดส่วน ปราชญ์ 1 ราย : เกษตรกร.....ราย
 - มีเพียงพอ
- จำนวนหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบเกษตรกร.....หน่วยงานได้แก่
 - กข. ② ขป. ③ กตส. ④ พต. ⑤ ปศ. ⑥ ปม. ⑦ กวก. ⑧ กสก.
 - กสส. ⑩ มม. (11) ส.ป.ก. (12) กยท. (13) สป.กษ. (14) อ.ต.ก. (15) สภาเกษตรกร (16) กองทุนฟื้นฟูฯ
- มีการตั้งคณะทำงานระดับจังหวัด ระดับอำเภอ และระดับตำบลหรือไม่ อย่างไร
 - การตั้งคณะทำงานระดับจังหวัด
 - ไม่มีเนื่องจาก..... ② มี
 - การตั้งคณะทำงาน ระดับอำเภอ
 - ไม่มีเนื่องจาก..... ② มี
 - การตั้งคณะทำงาน ระดับตำบล
 - ไม่มีเนื่องจาก..... ② มี
- การจัดกิจกรรม พบปะ 3 ประสานฯ หรือ พบปะ 5 ประสานฯ และสร้างการรับรู้ ความเข้าใจเพื่อขับเคลื่อนโครงการหรือไม่ อย่างไร
 - มีการจัดกิจกรรม พบปะ ในระดับจังหวัด หรือไม่
 - ไม่มีเนื่องจาก.....(ข้ามไปตอบข้อ 6.2)
 - มี จำนวนครั้ง (ตอบ ข้อ (1) - (3))
 - มีหน่วยงาน 5 ประสานฯ ร่วมพบปะหน่วยงาน
 - มีเกษตรกรรายเดิม ปี 2560 ที่เข้าร่วมพบปะ ① กลุ่ม A.....ราย ② กลุ่ม B.....ราย ③ กลุ่ม C.....ราย
 - มีเกษตรกรรายใหม่ ปี 2561 ที่เข้าร่วมพบปะราย
 - มีการจัดกิจกรรม พบปะ ในระดับอำเภอ หรือไม่
 - ไม่มีเนื่องจาก.....(ข้ามไปตอบข้อ 7)
 - มี จำนวนครั้ง (ตอบ ข้อ (1) - (3))
 - มีหน่วยงาน 5 ประสานฯ ร่วมพบปะหน่วยงาน
 - มีเกษตรกรรายเดิม ปี 2560 ที่เข้าร่วมพบปะ ① กลุ่ม A.....ราย ② กลุ่ม B.....ราย ③ กลุ่ม C.....ราย
 - มีเกษตรกรรายใหม่ ปี 2561 ที่เข้าร่วมพบปะราย
- การส่งเสริมองค์ความรู้เชิงปฏิบัติการแก่เกษตรกร
 - มีการจัดอบรมหลักสูตรกลาง การปรับแนวคิดเกษตรทฤษฎีใหม่ หรือไม่ อย่างไร
 - ไม่มีเนื่องจาก.....(ข้ามไปตอบข้อ)
 - มี จำแนกเป็น 1) เกษตรกรรายใหม่ ปี 2561 อบรม.....ราย
 - เกษตรกรรายเดิม ปี 2560 อบรม.....ราย
 - กลุ่ม A.....ราย ② กลุ่ม B.....ราย ③ กลุ่ม C.....ราย

7.2 การอบรมหลักสูตรกลางได้จัดอบรม จำนวนกี่วัน ครบตามหลักสูตรหรือไม่

① ไม่ครบทุกวิชา จัดอบรมได้.....วันวิชา เนื่องจาก.....

② ครบทั้ง 2 วัน และครบ ทั้ง 6 วิชาตามหลักสูตร

หลักสูตรกลาง จำนวน 6 วิชา

1. แนวคิดและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2.เกษตรทฤษฎีใหม่ 3.การลดต้นทุนการผลิต/ลดรายจ่าย 4. การสร้างผลผลิต/สร้างรายได้
5. การจัดทำบัญชีครัวเรือน/บัญชีต้นทุนการผลิต 6. การสื่อสารปฏิสัมพันธ์และจิตอาสา

7.3 มีการ การอบรมหลักสูตรอื่นๆ หรือไม่

① ไม่มีเนื่องจาก.....(ข้ามไปตอบข้อ)

② มี จำแนกเป็น 2.1 **จำนวนเกษตรกรรายใหม่ ปี 2561** ที่เข้าอบรม.....ราย

- 1) อบรมเรื่องใดบ้าง ①การปลูกพืช ②การเลี้ยงสัตว์ ③การเลี้ยงสัตว์น้ำ ④การทำปุ๋ย/การปรับปรุงดิน
⑤ อื่นๆ ระบุ.....

2) จำนวน.....วัน

2.2 **จำนวนเกษตรกรรายเดิม ปี 2560** ที่เข้าอบรมรวมทั้งหมดราย

ได้แก่ กลุ่มAราย กลุ่ม B ราย กลุ่ม C.....ราย

- 1) อบรมเรื่องใดบ้าง ①การปลูกพืช ②การเลี้ยงสัตว์ ③การเลี้ยงสัตว์น้ำ ④การทำปุ๋ย/การปรับปรุงดิน
⑤ อื่นๆ ระบุ.....

2) จำนวน.....วัน

7.4 มีศึกษาดูงาน หรือไม่

① ไม่มีเนื่องจาก.....

② มี เรื่องสถานที่.....จำนวน.....วัน

2.1) เกษตรกรปี 2561ราย

2.2) เกษตรกรปี 2560 ได้แก่ กลุ่มAราย กลุ่ม Bราย กลุ่ม C.....ราย รวมทั้งหมดราย

9 การจัดทำผังแปลงที่เข้าร่วมโครงการของเกษตรกร

9.1 เกษตรกรรายเดิมปี 2560

1) กลุ่ม A ① จัดทำผังแปลงแล้ว.....ราย ②ยังไม่ได้ทำผังแปลง.....ราย เนื่องจาก.....

2) กลุ่ม B ① จัดทำผังแปลงแล้ว.....ราย ②ยังไม่ได้ทำผังแปลง.....ราย เนื่องจาก.....

3) กลุ่ม C ① จัดทำผังแปลงแล้ว.....ราย ②ยังไม่ได้ทำผังแปลง.....ราย เนื่องจาก.....

9.2 เกษตรกรรายใหม่ ปี 2561 ① จัดทำผังแปลงแล้ว.....ราย ②ยังไม่ได้ทำผังแปลง.....ราย เนื่องจาก.....

10. การจัดทำแผนการผลิตในแปลงเกษตรกรและกรดำเนินการตามแผนฯ

10.1 เกษตรกรรายเดิมปี 2560

1) กลุ่ม A ① จัดทำแผนฯ แล้ว.....ราย ②ยังไม่ได้ทำแผนฯ.....ราย เนื่องจาก.....

กรณีจัดทำแผนฯ แล้ว ① มีการลงมือทำตามแผนฯ.....ราย ②ยังไม่ได้ลงมือทำตามแผนฯ.....ราย เนื่องจาก.....

2) กลุ่ม B ① จัดทำผังแปลงแล้ว.....ราย ②ยังไม่ได้ทำผังแปลง.....ราย เนื่องจาก.....

กรณีจัดทำแผนฯ แล้ว ① มีการลงมือทำตามแผนฯ.....ราย ②ยังไม่ได้ลงมือทำตามแผนฯ.....ราย เนื่องจาก.....

3) กลุ่ม C ① จัดทำแผนฯ แล้ว.....ราย ②ยังไม่ได้ทำแผนฯ.....ราย เนื่องจาก.....

กรณีจัดทำแผนฯ แล้ว ① มีการลงมือทำตามแผนฯ.....ราย ②ยังไม่ได้ลงมือทำตามแผนฯ.....ราย เนื่องจาก.....

10.2 เกษตรกรรายใหม่ ปี 2561 ① จัดทำแผนฯ แล้ว.....ราย ②ยังไม่ได้ทำแผนฯ.....ราย เนื่องจาก.....

กรณีจัดทำแผนฯ แล้ว ① มีการลงมือทำตามแผนฯ.....ราย ②ยังไม่ได้ลงมือทำตามแผนฯ.....ราย เนื่องจาก.....

10.3 ลักษณะการผลิตของเกษตรกร ที่เข้าร่วมโครงการรายใหม่ ปี 2561

(1) ทำการผลิตให้พอกิน.....ราย(2) ทำการผลิตให้พอกินและพอแบ่ง.....ราย(3) ทำการผลิตให้พอกิน พอแบ่งและมีรายได้เสริม.....ราย

11. การส่งเสริมให้ความรู้แก่เกษตรกรทำบัญชีครัวเรือน/บัญชีฟาร์ม

11.1 เกษตรกรรายเดิมปี 2560(1) กลุ่ม A ดำเนินการได้.....ราย(2) กลุ่ม B ดำเนินการได้.....ราย(3) กลุ่ม C ดำเนินการได้.....ราย

ถ้าส่งเสริมความรู้ฯ ยังไม่ครบทุกราย เนื่องจาก.....

11.2 เกษตรกรรายใหม่ปี 2561 ดำเนินการได้.....ราย

ถ้าส่งเสริมความรู้ฯ ยังไม่ครบทุกราย เนื่องจาก.....

12. เกษตรกรได้มีการทำบัญชีครัวเรือน/บัญชีฟาร์มอย่างต่อเนื่องหรือไม่ อย่างไร

12.1 เกษตรกรรายเดิมปี 2560

1) กลุ่ม A ① ทำบัญชีอย่างต่อเนื่อง.....ราย ② ไม่ได้ทำต่อเนื่อง.....ราย เนื่องจาก.....

2) กลุ่ม B ① ทำบัญชีอย่างต่อเนื่อง.....ราย ② ไม่ได้ทำต่อเนื่อง.....ราย เนื่องจาก.....

3) กลุ่ม C ① ทำบัญชีอย่างต่อเนื่อง.....ราย ② ไม่ได้ทำต่อเนื่อง.....ราย เนื่องจาก.....

12.2 เกษตรกรรายใหม่ ปี 2561 ① ทำบัญชีอย่างต่อเนื่อง.....ราย ② ไม่ได้ทำต่อเนื่อง.....ราย เนื่องจาก.....

13. การจัดทำสมุดเยี่ยมและส่งมอบให้เกษตรกร

13.1 เกษตรกรรายเดิมปี 2560(1) กลุ่ม A ① ส่งมอบแล้ว.....ราย ② ยังไม่ได้ส่งมอบ.....ราย เนื่องจาก.....

2) กลุ่ม B ① ส่งมอบแล้ว.....ราย ② ยังไม่ได้ส่งมอบ.....ราย เนื่องจาก.....

3) กลุ่ม C ① ส่งมอบแล้ว.....ราย ② ยังไม่ได้ส่งมอบ.....ราย เนื่องจาก.....

13.2 เกษตรกรรายใหม่ ปี 2561 ① ส่งมอบแล้ว.....ราย ② ยังไม่ได้ส่งมอบ.....ราย เนื่องจาก.....

14. การติดตามเยี่ยมเยียนเกษตรกร

1) เกษตรกรรายเดิม ปี 2560 (1) กลุ่ม A ดำเนินการได้.....ราย(2) กลุ่ม B ดำเนินการได้.....ราย(3) กลุ่ม C ดำเนินการได้.....ราย

2) เกษตรกรรายใหม่ ปี 2561 จำนวน..... ราย

14.1 การติดตาม เยี่ยมเยียนเกษตรกรรายเดิมปี 2560 ได้ให้คำแนะนำ/ให้คำปรึกษาในเรื่องใดบ้าง(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

① ปรึกษาของเศรษฐกิจพอเพียง ② การทำเกษตรทฤษฎีใหม่ ③ การปลูกพืช ④ การเลี้ยงสัตว์ ⑤ การทำบัญชีครัวเรือน/บัญชีฟาร์ม
⑥ การจัดการฟาร์ม ⑦ การทำปุ๋ย/การปรับปรุงบำรุงดิน ⑧ อื่น ๆ (ระบุ).....

14.2 การติดตาม เยี่ยมเยียนเกษตรกรรายใหม่ปี 2561 ได้ให้คำแนะนำ/ให้คำปรึกษาในเรื่องใดบ้าง(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

① ปรึกษาของเศรษฐกิจพอเพียง ② การทำเกษตรทฤษฎีใหม่ ③ การปลูกพืช ④ การเลี้ยงสัตว์ ⑤ การทำบัญชีครัวเรือน/บัญชีฟาร์ม
⑥ การจัดการฟาร์ม ⑦ การทำปุ๋ย/การปรับปรุงบำรุงดิน ⑧ อื่น ๆ (ระบุ).....

15. เกษตรกรมีการนำคำแนะนำไปใช้/ปรับใช้ในการทำการเกษตรหรือไม่ อย่างไร

15.1 เกษตรกรรายเดิมปี 2560

① นำไปใช้ทั้งหมด ร้อยละ..... ② นำไปใช้บางส่วน ร้อยละ..... ③ ไม่ได้นำไปใช้ ร้อยละ..... ④ ไม่ทราบข้อมูล

ถ้านำไปใช้บางส่วนหรือไม่นำไปใช้ เนื่องจาก.....

15.2 เกษตรกรรายใหม่ ปี 2561

① นำไปใช้ทั้งหมด ร้อยละ..... ② นำไปใช้บางส่วน ร้อยละ..... ③ ไม่ได้นำไปใช้ ร้อยละ..... ④ ไม่ทราบข้อมูล

ถ้านำไปใช้บางส่วนหรือไม่นำไปใช้ เนื่องจาก.....

16. การสนับสนุนงบประมาณหรือปัจจัยการผลิตเพิ่มเติมจากหน่วยงานอื่น ๆ นอกเหนือจากกระทรวงเกษตรฯ

หน่วยงาน	ระบุหน่วยงาน	งบประมาณ (บาท)	ปัจจัยการผลิต		รวมทั้งสิ้น (บาท) (งบประมาณ+ปัจจัยฯ)
			จำนวน	มูลค่า (บาท)	
16.1 ภาครัฐอื่น ๆ (งบจังหวัด/ท้องถิ่น)					
16.2 ภาคเอกชน					
16.3 สถาบันการศึกษา					
16.4 อื่น ๆ (ระบุ)					
รวมทั้งสิ้น					

17. การส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อสร้างเครือข่ายและความเข้มแข็ง ① ดำเนินการแล้ว ② ยังไม่ดำเนินการ เนื่องจาก.....

① เกษตรกรรายเดิม ปี 2560 1) กลุ่ม A ดำเนินการได้.....กลุ่ม จำนวน.....ราย

- 2) กลุ่ม B ดำเนินการได้.....กลุ่ม จำนวน.....ราย
- 3) กลุ่ม C ดำเนินการได้.....กลุ่มจำนวน.....ราย
- ② เกษตรกรรายใหม่ ปี 2561 ดำเนินการได้.....กลุ่ม จำนวน..... ราย
18. เกษตรกรปี 2560 ที่สามารถพัฒนาสู่เกษตรกรต้นแบบเกษตรทฤษฎีใหม่
- ① ชั้นที่ 1 ฟังพาดตนเองได้ (1) กลุ่ม Aราย (2) กลุ่ม Bราย (3) กลุ่ม C.....ราย
- ② ชั้นที่ 2 (1) กลุ่ม Aราย (2) กลุ่ม Bราย (3) กลุ่ม C.....ราย
- ③ ชั้นที่ 3 (1) กลุ่ม Aราย (2) กลุ่ม Bราย (3) กลุ่ม C.....ราย
19. การถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบเป็นแปลงเรียนรู้ ของเกษตรกรรายเดิม ปี 2560
- 1) ดำเนินการแล้ว.....ราย 2) ยังไม่ได้ดำเนินการ เนื่องจาก.....
20. การประสานตลาด/สถานที่จำหน่ายเพื่อรองรับผลผลิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ
- ① จัดหาตลาดแล้ว.....แห่งได้แก่ 1.1) ตลาดท้องถิ่น 1.2) ตลาดแต่ละหน่วยงานในจังหวัด
- 1.3) สถานีบริการน้ำมัน 1.4) อื่นๆ ระบุ.....
- ② ยังไม่ได้ดำเนินการ เนื่องจาก.....
21. การดำเนินงานโครงการมีปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงหรือพัฒนาโครงการหรือไม่ อย่างไร (ภาพรวมของจังหวัด)

ประเด็น	ปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงานโครงการ	ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุง/พัฒนาโครงการ
1) การประกาศรายชื่อผู้มีส่วนร่วมโครงการ (เกษตรกร และปราชญ์เกษตรกร)		
2) การส่งเสริมองค์ความรู้เชิงปฏิบัติการแก่เกษตรกร (พาเกษตรกรไปดูงาน)		
3) สนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อการพึ่งพาตนเองเบื้องต้น		
4) การจัดกิจกรรม พบปะ 3 ประสานฯ หรือ 5 ประสานฯ		
5) การทำสมุดตรวจเยี่ยม และการลงบันทึกสมุดตรวจเยี่ยม		
6) การส่งเสริมให้เกษตรกรทำบัญชีครัวเรือน/บัญชีฟาร์ม		
7) การทำแฟ้มเกษตรกรรายบุคคล		
8) การหาตัวช่วยร่วมปฏิบัติงานในพื้นที่ (ผู้นำธรรมชาติ เอกชนอื่นๆ หน่วยงานรัฐอื่นๆ)		
9) การติดตามเยี่ยมเยียนเกษตรกร		
10) การจัดทำผังแปลงเกษตรกร (ก่อน-หลังเข้าร่วมโครงการ)		
11) การจัดทำแผนการผลิตของเกษตรกร		
12) การสำรวจความต้องการและการสนับสนุนปัจจัยการผลิตจากหน่วยงานในพื้นที่		
13) การส่งเสริมให้เกษตรกรลงทำที่ถนัดอย่างที 1 และขยายผลทำอย่างที 2 3...		
14) การประสานหาตลาดรองรับผลผลิตของ		

ประเด็น	ปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงานโครงการ	ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุง/พัฒนาโครงการ
เกษตรกร		
15) การประสานงานระหว่าง 5 ประสาน		
16) งบประมาณ		
17) อื่น ๆ (ระบุ)		

 <p>แบบที่ 2 สอบถามเจ้าหน้าที่ หน่วยงานที่ได้รับมอบหมายให้ดูแลเกษตรกร โครงการเกษตรกรรุ่นใหม่ปี 2561(5 ประสาน สืบสานเกษตรกรรุ่นใหม่ ถวายในหลวง)</p> <p>ผู้ตอบแบบสอบถาม (นาย/นาง/น.ส.)..... ตำแหน่ง..... หน่วยงาน.....จังหวัด..... เบอร์โทรศัพท์..... ผู้รวบรวม.....สศท..... เบอร์โทรศัพท์.....วันที่สัมภาษณ์.....</p> <p>คำชี้แจง : เป็นข้อมูลผลการดำเนินงานตั้งแต่วันที่ 1 ต.ค.60- 30 มิถุนายน 61 โดยกรอกข้อมูลในช่องว่าง/ทำเครื่องหมาย X ตามตัวเลือกที่กำหนด</p>
--

1. เกษตรกรที่หน่วยงานรับผิดชอบ จำนวน.....ราย จำแนกเป็น
 - 1.1) เกษตรกรรายเดิม ปี 2560 จำนวน.....ราย แบ่งเป็น 1) กลุ่ม Aราย 2) กลุ่ม Bราย 3) กลุ่ม Cราย
 - 1.2) เกษตรกรรายใหม่ ปี 2561 จำนวน..... ราย
2. มีการติดตามเยี่ยมเยียนเกษตรกรโดยทีม 3 ประสาน/ทีม 5ประสาน อย่างไร และหน่วยงานของท่านได้ให้คำแนะนำ/ให้คำปรึกษาในเรื่องใดบ้าง
 - 2.1 การติดตามเยี่ยมเยียนเกษตรกรรายเดิม ปี 2560
 - 1) การดำเนินการ ① ดำเนินการแล้ว.....ราย เป็น กลุ่ม Aราย กลุ่ม Bราย กลุ่ม Cราย
 - ② ยังไม่ได้ดำเนินการ.....ราย เนื่องจาก.....
 - 2) การติดตาม เยี่ยมเยียน ได้ให้คำแนะนำ/ให้คำปรึกษาในเรื่องใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - ① ปัญหาของเศรษฐกิจพอเพียง ② การทำเกษตรกรรุ่นใหม่ ③ การปลูกพืช ④ การเลี้ยงสัตว์/สัตว์น้ำ
 - ⑤ การทำบัญชีครัวเรือน/บัญชีฟาร์ม/บัญชีต้นทุน ⑥ การจัดการฟาร์ม ⑦ การทำปุ๋ย/การปรับปรุงบำรุงดิน
 - ⑧ การลดต้นทุนการผลิต/ลดรายจ่าย ⑨ การสร้างผลผลิต/สร้างรายได้ ⑩ การรวมกลุ่ม
 11. อื่น ๆ (ระบุ).....
 - 2.2 การติดตามเยี่ยมเยียนเกษตรกรรายใหม่ ปี 2561
 - 1) การดำเนินการ ① ดำเนินการแล้ว.....ราย
 - ② ยังไม่ได้ติดตามเยี่ยมเยียน.....ราย เนื่องจาก.....
 - 2) การติดตาม เยี่ยมเยียนเกษตรกรรายใหม่ปี 2561 ได้ให้คำแนะนำ/ให้คำปรึกษาในเรื่องใดบ้าง(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - ① ปัญหาของเศรษฐกิจพอเพียง ② การทำเกษตรกรรุ่นใหม่ ③ การปลูกพืช ④ การเลี้ยงสัตว์/สัตว์น้ำ
 - ⑤ การทำบัญชีครัวเรือน/บัญชีฟาร์ม/บัญชีต้นทุน ⑥ การจัดการฟาร์ม ⑦ การทำปุ๋ย/การปรับปรุงบำรุงดิน
 - ⑧ การลดต้นทุนการผลิต/ลดรายจ่าย ⑨ การสร้างผลผลิต/สร้างรายได้ ⑩ การรวมกลุ่ม
 11. อื่น ๆ (ระบุ).....
3. เกษตรกรมีการนำคำแนะนำไปใช้/ปรับใช้ในการทำการเกษตรหรือไม่อย่างไร
 - 3.1 เกษตรกรรายเดิมปี 2560
 - ① นำไปใช้ทั้งหมด ร้อยละ..... ② นำไปใช้บางส่วน ร้อยละ..... ③ ไม่ได้นำไปใช้ ร้อยละ..... ④ ไม่ทราบข้อมูล
 - ถ้านำไปใช้บางส่วนหรือไม่นำไปใช้ เนื่องจาก.....
 - 3.2 เกษตรกรรายใหม่ ปี 2561
 - ① นำไปใช้ทั้งหมด ร้อยละ..... ② นำไปใช้บางส่วน ร้อยละ..... ③ ไม่ได้นำไปใช้ ร้อยละ..... ④ ไม่ทราบข้อมูล
 - ถ้านำไปใช้บางส่วนหรือไม่นำไปใช้ เนื่องจาก.....
4. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงหรือพัฒนาโครงการต่อไป

ประเด็น	ปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงานโครงการ	ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุง/พัฒนาโครงการ
1) การประกาศรายชื่อผู้มีส่วนร่วมโครงการ (เกษตรกร และ ประชาชนเกษตรกรฯ)		
2) การส่งเสริมองค์ความรู้เชิงปฏิบัติการแก่เกษตรกร (อบรมหลักสูตรกลาง,หลักสูตรอื่นๆ)		

ประเด็น	ปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงานโครงการ	ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุง/พัฒนาโครงการ
3) สนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อการพึ่งพาตนเองเบื้องต้น		
4) การจัดกิจกรรม พบปะ 3 ประสานฯ หรือ 5 ประสานฯ		
5) การทำสมุดตรวจเยี่ยม และการลงบันทึกสมุดตรวจเยี่ยม		
6) การส่งเสริมให้เกษตรกรทำบัญชีครัวเรือน/บัญชีฟาร์ม		
7) การทำแฟ้มเกษตรกรรายบุคคล		
8) การหาตัวช่วยร่วมปฏิบัติงานในพื้นที่ (ผู้นำธรรมชาติ เอกชนอื่นๆ หน่วยงานรัฐอื่นๆ)		
9) การติดตามเยี่ยมเยียนเกษตรกร		
10) การจัดทำผังแปลงเกษตรกร (ก่อน-หลังเข้าร่วมโครงการ)		
11) การจัดทำแผนการผลิตของเกษตรกร		
12) การสำรวจความต้องการและการสนับสนุนปัจจัยการผลิตจากหน่วยงานในพื้นที่		
13) การส่งเสริมให้เกษตรกรลงทำที่ถนัดอย่างที่ 1 และขยายผลทำอย่างที่ 2 3...		
14) การประสานหาตลาดรองรับผลผลิตของเกษตรกร		
15) การประสานงานระหว่าง 5 ประสาน		
16) งบประมาณ		
17) อื่น ๆ (ระบุ)		

แบบที่ 3 สัมภาษณ์ปราชญ์เกษตร/เกษตรกรต้นแบบ/ประธาน สพก. โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ ปี 2561 (5 ประสาน สืบสานเกษตรทฤษฎีใหม่ ถวายในหลวง)
ผู้ให้สัมภาษณ์ (นาย/นาง/น.ส.).....บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล..... อำเภอ.....จังหวัด.....เบอร์โทรศัพท์.....อายุ.....ปี ผู้สัมภาษณ์.....สศท.....วันที่สัมภาษณ์.....
คำชี้แจง : เป็นข้อมูลผลการดำเนินงานตั้งแต่วันที่ 1 ต.ค.60- 30 มิ.ย. 61 โดยกรอกข้อมูลในช่องว่าง/ทำเครื่องหมาย Xตามตัวเลือกที่กำหนด

- ท่านทราบจำนวนเกษตรกรที่ท่านได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบหรือไม่ อย่างไร
 - ทราบ รับผิดชอบ จำนวน.....ราย จำแนกเป็น (ตอบข้อ 2 ต่อ)
 - เกษตรกรรายเดิม ปี 2560 กลุ่ม Aราย 2) กลุ่ม Bราย 3) กลุ่ม Cราย
 - เกษตรกรรายใหม่ ปี 2561 จำนวน..... ราย
 - ไม่ทราบ เนื่องจาก.....(ข้ามไปตอบข้อ 4)
- ท่านคิดว่าจำนวนเกษตรกรที่ได้รับมอบหมายมีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร
 - เหมาะสมแล้ว
 - ไม่เหมาะสม เพราะ.....จำนวนที่เหมาะสมควรเป็น.....ราย
- ระยะทางระหว่างที่อยู่อาศัยของท่านกับเกษตรกรที่รับผิดชอบทั้งหมดมีระยะทาง เฉลี่ย.....กม.(เฉลี่ยทุกรายที่รับผิดชอบ)
- ท่านทราบภารกิจของปราชญ์เกษตร/เกษตรกรต้นแบบ/ประธาน สพก. ในการเป็นตัวช่วยสนับสนุนการดำเนินการโครงการหรือไม่
 - ทราบทั้งหมด
 - ทราบบางส่วน
 - ไม่ทราบ เนื่องจาก.....

ภารกิจของปราชญ์คือ (1) สร้างแรงบันดาลใจให้เกษตรกรปรับวิถีคิด เปลี่ยนวิถีทำของเกษตรกรเป้าหมาย เพื่อให้ระเบิดความตั้งใจจากข้างใน
 (2) ติดตามเยี่ยมเยียน ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ เป็นที่ปรึกษาแก่เกษตรกร
- ท่านมีแปลงตัวอย่างความสำเร็จในการทำเกษตรทฤษฎีใหม่เพื่อเป็นต้นแบบให้เกษตรกรได้ศึกษา และนำไปปรับใช้ในแปลงของตนเองหรือไม่
 - มีแปลงตัวอย่าง
 - ไม่มีแปลงตัวอย่าง เนื่องจาก.....
- ท่านได้เข้าร่วมกิจกรรมการพบปะ 3 ประสานฯ หรือ 5 ประสานฯหรือไม่ อย่างไร (เกษตรกร ปราชญ์ฯ ภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา)
 - เข้าร่วม.....ครั้ง
 - ไม่ได้เข้าร่วม เนื่องจาก.....
- ท่านได้มีการติดตาม เยี่ยมเยียนเกษตรกรที่รับผิดชอบหรือไม่ อย่างไร
 - การติดตามเยี่ยมเยียนเกษตรกรรายเดิม ปี 2560
 - ดำเนินการแล้ว.....ราย จากเป้าหมาย.....ราย เป็น กลุ่ม Aราย กลุ่ม Bราย กลุ่ม Cราย
โดยติดตามเยี่ยมเยียน เฉลี่ย.....ครั้ง/ราย
 - ไม่ได้ดำเนินการ เนื่องจาก.....(ตอบข้อ 7.2)
 - การติดตามเยี่ยมเยียนเกษตรกรรายใหม่ ปี 2561
 - ดำเนินการแล้ว.....ราย จากเป้าหมาย.....ราย โดยติดตามเยี่ยมเยียน เฉลี่ย.....ครั้ง/ราย
 - ไม่ได้ดำเนินการ เนื่องจาก.....(ข้ามไปตอบข้อ 11)
- การไปเยี่ยมเยียนเกษตรกรที่ผ่านมา ท่านได้จ่ายค่าใช้จ่ายตั้งแต่เข้าร่วมโครงการ 5 ประสานฯ จนถึง 30 มิ.ย.61 หรือไม่ อย่างไร
 - มีค่าใช้จ่าย คือ (1) ค่าเดินทางครั้งละ.....บาท/ราย (2) ค่าใช้จ่ายอื่นๆ (ระบุ).....จำนวนครั้งละ.....บาท/ราย
กรณีถ้ามีค่าใช้จ่าย แล่งเงินทุนที่นำมาใช้จ่ายในการเยี่ยมเยียนเกษตรกรได้แก่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
1) เงินทุนตนเอง จำนวน.....บาท 2) ได้รับการสนับสนุนจาก (ระบุ)..... จำนวน.....บาท
 - ไม่มีค่าใช้จ่ายเนื่องจาก.....
- การติดตาม เยี่ยมเยียนเกษตรกรรายเดิม ปี 2560 ท่านได้ให้คำแนะนำ/ให้คำปรึกษาในเรื่องใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 - การทำเกษตรทฤษฎีใหม่
 - การปลูกพืช
 - การเลี้ยงสัตว์/สัตว์น้ำ
 - การทำบัญชีครัวเรือน/บัญชีฟาร์ม/บัญชีต้นทุน
 - การจัดการฟาร์ม
 - การทำปุ๋ย/การปรับปรุงบำรุงดิน

- ๘ การลดต้นทุนการผลิต/ลดรายจ่าย ๙ การสร้างผลผลิต/สร้างรายได้ ๑๐ การรวมกลุ่ม 11. อื่น ๆ (ระบุ).....
- 8.2 การติดตาม เยี่ยมเยียนเกษตรกรรายใหม่ ปี 2561 ท่านได้ให้คำแนะนำ/ให้คำปรึกษาในเรื่องใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- ๑ ปรึกษาของเศรษฐกิจพอเพียง ๒ การทำเกษตรทฤษฎีใหม่ ๓ การปลูกพืช ๔ การเลี้ยงสัตว์
๕ การทำบัญชีครัวเรือน/บัญชีฟาร์ม ๖ การจัดการฟาร์ม ๗ การทำปุ๋ย/การปรับปรุงบำรุงดิน
๘ การลดต้นทุนการผลิต/ลดรายจ่าย ๙ การสร้างผลผลิต/สร้างรายได้ ๑๐ การรวมกลุ่ม 11. อื่น ๆ (ระบุ).....

9. เกษตรกรได้นำคำแนะนำของท่านไปใช้/ปรับใช้ในการทำการเกษตรหรือไม่ อย่างไร

9.1 เกษตรกรรายเดิมปี 2560

- ๑ นำไปใช้ทั้งหมด ร้อยละ..... ๒ นำไปใช้บางส่วน ร้อยละ.....เนื่องจาก.....
๓ ไม่ได้นำไปใช้ ร้อยละ.....เนื่องจาก..... ๔ ไม่ทราบข้อมูล เนื่องจาก.....
ถ้ามีการนำไปใช้ เรื่องที่นำไปใช้ ได้แก่

9.2 เกษตรกรรายใหม่ ปี 2561

- ๑ นำไปใช้ทั้งหมด ร้อยละ..... ๒ นำไปใช้บางส่วน ร้อยละ.....เนื่องจาก.....
๓ ไม่ได้นำไปใช้ ร้อยละ.....เนื่องจาก..... ๔ ไม่ทราบข้อมูล เนื่องจาก.....
ถ้ามีการนำไปใช้ เรื่องที่นำไปใช้ ได้แก่

10. ท่านคิดว่าเกษตรกรยังขาดองค์ความรู้เกี่ยวกับการทำเกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน เรื่องใดบ้าง.....

11. ท่านคิดว่าควรจะสนับสนุนปัจจัยการผลิตเบื้องต้นให้แก่เกษตรกรในการทำเกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน หรือไม่ อย่างไร

- ๑ ควรสนับสนุน 1) กรณีสนับสนุน ควรให้กลุ่มใดบ้าง ๑ เกษตรกรปี 2560 กลุ่ม A ๒ เกษตรกรปี 2560 กลุ่ม B
๓ เกษตรกรปี 2560 กลุ่ม C ๔ เกษตรกรปี 2561
2) ปัจจัยที่ควรสนับสนุน ได้แก่อะไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) ๑ พันธุ์พืช ๒ ไม้ผล ๓ พันธุ์ผัก ๔ สัตว์ปีก ๕ ปลา
๖ พันธุ์หม่อน ๗ อาหารสัตว์ ๘ วัสดุอุปกรณ์ / เวชภัณฑ์ ๙ อื่นๆระบุ
- ๒ ไม่ควรสนับสนุน เนื่องจาก.....

12. ท่านคิดว่าเกษตรกรที่ท่านรับผิดชอบสามารถเป็นเกษตรกรตัวอย่าง สามารถขยายผลไปสู่เกษตรกรรายอื่นได้หรือไม่

- ๑ เป็นเกษตรกรตัวอย่างได้ ร้อยละ..... ๒ ไม่สามารถเป็นตัวอย่างได้ ร้อยละ.....เนื่องจาก.....
๓ ไม่ทราบข้อมูล เนื่องจาก.....

13. ในปีหน้า (ปี 2562) ท่านจะเป็นตัวช่วยในการสนับสนุนโครงการต่อไปหรือไม่

- ๑ ร่วมสนับสนุนโครงการ ๒ ไม่ร่วมสนับสนุนโครงการ เนื่องจาก.....

14. การดำเนินงานโครงการมีปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงหรือพัฒนาโครงการหรือไม่ อย่างไร

ปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงานโครงการ	ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง/พัฒนาโครงการ
1)	1)
2)	2)
3)	3)
4)	4)
5)	5)
6)	6)

แบบที่ 4.1 แบบสัมภาษณ์เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ (เกษตรกรรายเดิมปี 2560กลุ่ม A)
โครงการส่งเสริมเกษตรกรทฤษฎีใหม่ ปี 2561 (5 ประสาน สืบสานเกษตรทฤษฎีใหม่ ภายใต้นหลวง)

ชื่อเกษตรกร (นาย/นาง/น.ส.).....อายุ.....ปี เลขประจำตัวประชาชน - - - -
บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด..... โทร.....
ผู้สัมภาษณ์ (นาย/นาง/น.ส.)..... สศท..... เบอร์โทรศัพท์..... วันที่สัมภาษณ์.....
คำชี้แจง : เกษตรกรรายเดิมปี 2560หมายถึงเข้าร่วมโครงการ คือ ข้อมูลระหว่าง 1 ก.พ. 59 - 31 ม.ค. 60 และ หลังเข้าร่วมโครงการ คือ ข้อมูลระหว่าง 1 ต.ค.60 -30 ก.ย.61 โดยกรอกข้อมูลในช่องว่าง/ทำเครื่องหมาย ✓
ตามตัวเลือกที่กำหนด

- 1.* ระดับการศึกษา 1) ไม่ได้เรียน 2) ประถมศึกษา 3) มัธยมศึกษาตอนต้น 4) มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. 5) ปวส./อนุปริญญา 6) ปริญญาตรีขึ้นไป อื่น ๆ (ระบุ).....
2. อาชีพที่สร้างรายได้หลักของครัวเรือนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ(เลือกตอบได้ 1 ข้อ)
 - 1) ปลูกข้าว 2) พืชไร่ 3) พืชสวน 4) พืชผัก 5) ปศุสัตว์ 6) ประมง 7) รับจ้างในภาคการเกษตร 8) อื่น ๆ (ระบุ).....
 - 2) นอกภาคเกษตรกรรม ได้แก่ 1) ค้าขาย 2) ธุรกิจส่วนตัว 3) เงินเดือนประจำ (ข้าราชการ/ลูกจ้าง/พนักงานราชการ ฯลฯ) 4) รับจ้างทั่วไป 5) อื่น ๆ (ระบุ).....
- 3.* จำนวนสมาชิกในครัวเรือน / จำนวนแรงงานที่ทำการเกษตร / การเป็นสมาชิกกลุ่มองค์กร / สถาบันเกษตรกร
 - 3.1 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนทั้งหมด.....คน 1) ใช้แรงงานในครอบครัว.....คน 2) ไม่ได้ใช้แรงงานในการเกษตร.....คน 3.3 **ถ้ามี**
 - 3.2 ครัวเรือนมีสมาชิกในกลุ่ม/องค์กรสถาบันเกษตรกร 1) ไม่มี (ข้ามไปข้อ 4) 2) มี (ตอบข้อ 3.3)
ประเภทกลุ่ม/องค์กร/สถาบันเกษตรกรที่สมาชิกในครอบครัวสังกัด ได้แก่อะไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - 1) อ.ก.ส. 2) กลุ่มเกษตรกร 3) สหกรณ์ 4) กลุ่มออมทรัพย์ 5) กลุ่มวิสาหกิจชุมชน 6) กลุ่มแม่บ้าน 7) อื่น ๆ (ระบุ).....
4. หลังจากเข้าร่วมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่แล้ว ทำให้สมาชิกในครัวเรือนมีแรงงานดินถิ่นเพื่อกลับมาทำเกษตรทฤษฎีใหม่หรือเกษตรผสมผสานหรือไม่
 - 1) ไม่มี 2) มีแรงงานคืนถิ่น จำนวน.....คน
- 5.* ขนาดพื้นที่ทำการเกษตร / ลักษณะการถือครอง / ประเภทเอกสารสิทธิ์ของเกษตรกร
 - 5.1 พื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด.....ไร่.....งาน.....ตร.ว. 1) ของตนเอง.....ไร่.....งาน.....ตร.ว. 2)เช่า.....ไร่.....งาน.....ตร.ว. 3) ได้ทำฟรี.....ไร่.....งาน.....ตร.ว.
 - 5.2 พื้นที่ทำการเกษตรที่เข้าร่วมโครงการ*.....ไร่.....งาน.....ตร.ว.แบ่งเป็น 1) ของตนเอง.....ไร่.....งาน.....ตร.ว. 2)เช่า.....ไร่.....งาน.....ตร.ว. 3) ทำฟรี.....ไร่.....งาน.....ตร.ว.
 - 5.3 ประเภทเอกสารสิทธิ์ของพื้นที่เข้าร่วมโครงการ 1) ส.ป.ก.4-01 2) โฉนด 3) นส.2 4) นส.3 5) นส.4 6) นส.5 7) อื่น ๆ (ระบุ).....

หมายเหตุ : หากมีข้อมูลเกษตรกรรายเดิม ข้อมูลก่อนเข้าร่วมโครงการ ข้อ 1, 3, 5 สามารถใช้ข้อมูลเกษตรกรจากการประเมินผลครั้งที่ 2 (ข้อ 2, 5, 7) ได้
ข้อ 5.2 ที่ต้องเท่ากับ ข้อ 6.1.0 คือ พื้นที่การเกษตรที่เข้าร่วมโครงการ ก่อนและหลังโครงการต้องเท่ากัน

6. ลักษณะการใช้พื้นที่การเกษตรในพื้นที่เข้าร่วมโครงการของเกษตรกรปี 2560 (ก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ)

รายการ/กิจกรรมในพื้นที่เข้าร่วมโครงการ	ก่อนเข้าร่วมโครงการ (1 ก.พ. 59 - 31 ม.ค. 60)	หลังเข้าร่วมโครงการ (1 ต.ค. 60 - 30 ก.ย. 61)
ข้อมูลหลังเข้าร่วมโครงการ(ตอบเฉพาะถ้ามีการเปลี่ยนแปลง)		
การเปลี่ยนแปลง		
1 ไม่เปลี่ยนแปลง	1 มีแหล่งน้ำรวม	1 มีแหล่งน้ำรวม
2 เปลี่ยนแปลง	2 ไม่มีแหล่งน้ำเนื่องจาก	2 ไม่มีแหล่งน้ำเนื่องจาก
1 ไม่เปลี่ยนแปลง	1 บ่อของตนเอง	1 บ่อของตนเอง
2 เปลี่ยนแปลง	2 แหล่งน้ำธรรมชาติ	2 แหล่งน้ำชลประทาน
1 ไม่เปลี่ยนแปลง	1 บ่อน้ำบาดาล	1 บ่อน้ำบาดาล
2 เปลี่ยนแปลง	2 อื่นๆ (ระบุ)	2 อื่นๆ (ระบุ)
1 ไม่เปลี่ยนแปลง	1 มีเพียงท่อปี	1 มีเพียงท่อ ปี
2 เปลี่ยนแปลง	2 ไม่มีเพียงท่อ ใช้ได้	2 ไม่มีเพียงท่อ ใช้ได้
1 ไม่เปลี่ยนแปลง	1 ไม่มีนาข้าว	1 ไม่มีนาข้าว
2 เปลี่ยนแปลง	2 มีนาข้าวรวม	2 มีนาข้าวรวม
1 ไม่เปลี่ยนแปลง	1 ไม่มีแยกเป็น	1 ไม่มีแยกเป็น
2 เปลี่ยนแปลง	2 นาข้าวในขั้นที่โครงการ	2 นาข้าวในขั้นที่โครงการ
1 ไม่เปลี่ยนแปลง	1 ปลูกพืช	1 ปลูกพืช
2 เปลี่ยนแปลง	2 ไม่ได้ปลูกพืช เนื่องจาก	2 ไม่ได้ปลูกพืช เนื่องจาก
1 ไม่เปลี่ยนแปลง	1 เลี้ยงสัตว์	1 เลี้ยงสัตว์
2 เปลี่ยนแปลง	2 ไม่ได้เลี้ยง เนื่องจาก	2 ไม่ได้เลี้ยง เนื่องจาก
1 ไม่เปลี่ยนแปลง	1 เลี้ยงสัตว์น้ำ	1 เลี้ยงสัตว์น้ำ
2 เปลี่ยนแปลง	2 ไม่ได้เลี้ยง เนื่องจาก	2 ไม่ได้เลี้ยง เนื่องจาก
1 ไม่เปลี่ยนแปลง	1 มีที่อยู่อาศัย	1 มีที่อยู่อาศัย
2 เปลี่ยนแปลง	2 ไม่มี	2 ไม่มี
1 ไม่เปลี่ยนแปลง	1 แหล่งน้ำ	1 แหล่งน้ำ
2 เปลี่ยนแปลง	2 นาข้าว (เฉพาะในพื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการ)	2 นาข้าว (เฉพาะในพื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการ)
1 ไม่เปลี่ยนแปลง	1 ปลูกพืช	1 ปลูกพืช
2 เปลี่ยนแปลง	2 ที่อยู่อาศัย/เลี้ยงสัตว์	2 ที่อยู่อาศัย/เลี้ยงสัตว์
1 ไม่เปลี่ยนแปลง	1 จำนวน	1 จำนวน
2 เปลี่ยนแปลง	2 จำนวน	2 จำนวน

หมายเหตุ : - หากเป็นข้อมูลของกรมรายเดิม ข้อมูลก่อนเข้าร่วมโครงการประเมินผลครั้งที่ 2

- ข้อ 6.10 คือ ผลรวมพื้นที่ข้อ 6.1 + 6.4 (เฉพาะนาข้าวในพื้นที่โครงการ) + 6.5 + 6.6 + 6.7 (ถ้าไม่ได้เลี้ยงในแหล่งน้ำของโครงการในข้อ 6.1) + 6.8 หรือข้อที่ไม่มีเครื่องหมาย*

- ข้อ 6.10 จะต้องเท่ากับพื้นที่ข้อ 5.2 และพื้นที่รวมก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการต้องมีพื้นที่เท่ากัน

7. การจัดทำบัญชีครัวเรือน/บัญชีฟาร์มก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ

รายการ	ก่อนเข้าร่วมโครงการ (1 ก.พ. 59 - 31 ม.ค. 60)	หลังเข้าร่วมโครงการ (1 ต.ค. 60 - 30 ก.ย. 61)
7.1 เกษตรกรมีความรู้เรื่องการทำบัญชีครัวเรือน/บัญชีฟาร์มหรือไม่	① มีความรู้ ② ไม่มีความรู้ ถ้ามี ได้ความรู้จาก ① ครูผู้สอน ② อื่นๆ.....	ข้อมูลหลังเข้าร่วมโครงการ(ตอบเฉพาะถ้ามีการเปลี่ยนแปลง) ① มีความรู้ ② ไม่มีความรู้ ถ้ามี ได้ความรู้จาก ① ครูผู้สอน ② อื่น ๆ.....
7.2 เกษตรกรมีการทำบัญชีครัวเรือน/บัญชีฟาร์มหรือไม่	① ทำเป็นประจำ ② ทำบางครั้ง เพราะ..... ③ ไม่ได้ทำ เพราะ.....	① ทำเป็นประจำ ② ทำบางครั้ง เพราะ..... ③ ไม่ได้ทำ เพราะ.....

หมายเหตุ : หากเก็บข้อมูลเกษตรกรรายเดิม ข้อมูลก่อนเข้าร่วมโครงการ ข้อ 7.2 สามารถใช้ข้อมูลเกษตรกรจากการประเมินผลครั้งที่ 2

8. ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเกษตรทฤษฎีใหม่และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ

รายการ	ก่อนเข้าร่วมโครงการ (1ก.พ.59 - 31 ม.ค. 2560)	หลังเข้าร่วมโครงการ (1 ต.ค. 60-30 ก.ย.61)
8.1 เกษตรกรมีความรู้ในหลักการเกษตรทฤษฎีใหม่ (หลักการจัดการทรัพยากรน้ำให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยแบ่งพื้นที่เป็น 4 ส่วน ตามความเหมาะสม คือ แหล่งน้ำ : นาข้าว : ปลูกพืช : ที่อยู่อาศัย/เลี้ยงสัตว์ เพื่อเป็นภาคเป็นหลัก ที่เหลือจึงขยาย เกิดการพึ่งพาตนเอง)	① มีความรู้เข้าใจ ② ไม่เข้าใจ เพราะ..... ถ้าเข้าใจ ได้ความรู้จาก ① ภาครัฐ/เกษตร/ศพก./เกษตรกรต้นแบบ ② জনท.กษ. ③ เอกชน ④ สถาบันการศึกษา ⑤ เกษตรกร ⑥ อื่นๆ (ระบุ).....	① ไม่เปลี่ยนแปลง ② เปลี่ยนแปลง ถ้าเข้าใจ ได้ความรู้จาก ① ภาครัฐ/เข้าใจ เพราะ..... ② ไม่เข้าใจ เพราะ..... ③ ภาครัฐ/เข้าใจ เพราะ..... ④ จ.ท.กษ. ⑤ เอกชน ⑥ สถาบันการศึกษา ⑦ เกษตรกร ⑧ อื่น ๆ (ระบุ).....
8.2 เกษตรกรมีความรู้ในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (3 ห่วง: พอประมาณ (พอดี) ไม่มากเกินไป-น้อยไป+มีเหตุมีผล (การตัดสินใจต้องมีเหตุผลรอบคอบ)+มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี(เตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบ/การเปลี่ยนแปลง) และ 2 เงื่อนไข: มีความรอบรู้รอบด้าน+ตระหนักรถึงคุณธรรม ข้อสัจย์ สุจริต	① มีความรู้/เข้าใจ ② ไม่เข้าใจ เพราะ..... ถ้าเข้าใจ ได้ความรู้จาก ① ภาครัฐ/เข้าใจ เพราะ..... ② จ.ท.กษ. ③ เอกชน ④ สถาบันการศึกษา ⑤ เกษตรกร ⑥ อื่น ๆ (ระบุ).....	① ไม่เปลี่ยนแปลง ② เปลี่ยนแปลง ถ้าเข้าใจ ได้ความรู้จาก ① ภาครัฐ/เข้าใจ เพราะ..... ② ไม่เข้าใจ เพราะ..... ③ ภาครัฐ/เข้าใจ เพราะ..... ④ จ.ท.กษ. ⑤ เอกชน ⑥ สถาบันการศึกษา ⑦ เกษตรกร ⑧ อื่น ๆ (ระบุ).....
8.3 เกษตรกรได้นำหลักเกษตรทฤษฎีใหม่ หรือปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตหรือไม่	① ใช้ทั้งหมด ② ใช้บางส่วน ร้อยละ..... เพราะ..... ③ ไม่ได้ใช้ เพราะ.....	① ใช้ทั้งหมด ② ใช้บางส่วน ร้อยละ..... เพราะ..... ③ ไม่ได้ใช้ เพราะ.....

15. เกษตรกรได้จัดทำหรือวางแผนการผลิตในแปลงของตนเองหรือไม่

- ① ทำแผนการผลิตแล้ว ② ยังไม่ได้ทำแผนการผลิต เนื่องจาก.....
- 15.1 ถ้าทำแผนการผลิต (ลายลักษณ์อักษร/ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร) เกษตรกรได้ดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้หรือไม่
 - ① ทำได้ทั้งหมด ② ทำได้บางส่วน ร้อยละ.....เพราะ.....
 - ③ ไม่ได้ทำ เพราะ.....

16. ภาวการณ์สนับสนุนปัจจัยการผลิตให้แก่เกษตรกร

16.1 ปี 2560 ท่านได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตจากโครงการหรือไม่ อย่างไร

ปัจจัยการผลิต	ตรงกับความต้องการ		ความเพียงพอ		ความเหมาะสมของช่วงเวลา		คุณภาพ		ระดับความพึงพอใจ ระดับ 1-5 1 = น้อยที่สุด 5 = มากที่สุด
	1=ตรง 2=ไม่ตรง	เหตุผล ระบุ	1=เพียงพอ 2=ไม่เพียงพอ	เหตุผล ระบุ	1=เหมาะสม 2=ไม่เหมาะสม	เหตุผล ระบุ	1=มีคุณภาพ 2=ไม่มีคุณภาพ		
1) ไม่มีผล ระบุ.....(ต้น)									
2) พันธุ์ฝัก (แจก 4 ซอง)									
3) หม่อน (50 ฟ่อน)									
4) สัตว์ปีก (5 ตัว)									
5) ปลา (1 - 3 พันธุ์)									
6) อื่น ๆ (ระบุ)									

16.2 ปี 2561 ท่านได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตจากโครงการหรือไม่ อย่างไร ① ได้รับ ② ไม่ได้รับ เนื่องจาก

ถ้าได้รับ ท่านได้รับการผลิตอะไรบ้าง และมีความคิดเห็นต่อปัจจัยการผลิตที่ได้รับอย่างไร

ปัจจัยการผลิต	ตรงกับความต้องการ		ความเพียงพอ		ความเหมาะสมของช่วงเวลา		คุณภาพ		ระดับความพึงพอใจ ระดับ 1-5 1 = น้อยที่สุด 5 = มากที่สุด
	1=ตรง 2=ไม่ตรง	เหตุผล ระบุ	1=เพียงพอ 2=ไม่เพียงพอ	เหตุผล ระบุ	1=เหมาะสม 2=ไม่เหมาะสม	เหตุผล ระบุ	1=มีคุณภาพ 2=ไม่มีคุณภาพ		
1) ไม่มีผล ระบุ.....(ต้น)									
2) พันธุ์ฝัก (แจก 4 ซอง)									
3) หม่อน (50 ฟ่อน)									
4) สัตว์ปีก (5 ตัว)									
5) ปลา (1 - 3 พันธุ์)									
6) อื่น ๆ (ระบุ)									

หมายเหตุ: ในปี 2561 เกษตรกรรายเดิม ปี 2560 กลุ่ม A จะได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตเบื้องต้นเพิ่มเติม

17. มูลค่าผลผลิต และต้นทุนทางการเกษตรในฟาร์มที่โอนเข้าร่วมโครงการ (ข้อมูลเฉพาะการที่เกษตรกรที่มีแปลงอยู่ด้วยเข้าร่วมโครงการ) ส่วนนี้ขึ้นอยู่กับผลการทำกิจกรรมที่เกษตรกรเดิมต้อง กิจการมาจากปัจจัยการผลิตที่ได้รับจากโครงการ กิจกรรมที่เข้าเงินเดิม/กิจกรรมใหม่ จะสอดคล้องข้อที่ 18

ชนิดพืช/สัตว์/ประมง	ราคา (บาท) หน่วย		มูลค่าผลผลิตการเกษตรในฟาร์มที่รวมโครงการ (1 ก.พ. 59 - 31 ม.ค. 60) (บาท)						ต้นทุนการผลิตในฟาร์มที่รวมโครงการ (1 ก.พ. 59 - 31 ม.ค. 60) (บาท)						ผลต่าง (ผลผลิตหัก ต้นทุน)	การเปลี่ยนแปลง 1 หรือ 2	
	ปริมาณ	มูลค่า (บาท)	ปริมาณ	มูลค่า (บาท)	กำไร/ขาดทุน		รวมผลผลิตทั้งหมด	ค่าพันธุ์	ปุ๋ย/ยา/อาหารสัตว์		แรงงาน (ปลูกดูแลเกี่ยว)	น้ำมัน/ไฟฟ้า	อื่นๆ (ระบุ)	รวมต้นทุนทั้งหมด			
					ปริมาณ	มูลค่า (บาท)			ปริมาณ	มูลค่า (บาท)				เงินสด (ซื้อ)			เงินสด (จ้าง)
17.1 พืชผัก (รวม: บาท)																	
1)																	
2)																	
17.2 พืชไร่ (รวม: บาท)																	
1)																	
2)																	
3)																	
17.3 ไม้ผล/ยืนต้น (รวม: บาท)																	
1)																	
2)																	
3)																	
17.4 ปศุสัตว์ (รวม: บาท)																	
1)																	
2)																	
3)																	
17.5 ประมง (รวม: บาท)																	
1)																	
2)																	
17.6 อื่น ๆ (รวม: บาท)																	
1)																	
2)																	
รวม (พืช+สัตว์+ประมง+อื่นๆ)																	

หมายเหตุ : - หากเป็นข้อมูลแบบสำรวจเพิ่มเติม ข้อมูลก่อนเข้าร่วมโครงการ ข้อ 17 สามารถใช้ข้อมูลเกษตรกรจากการประเมินครั้งที่ 2 เดือน พ.ย. 2560

- ผลรวมของมูลค่าผลผลิต และต้นทุนการผลิต จะต้องเท่ากับผลรวมของแต่รายการที่แจกแจง
- ช่องการเปลี่ยนแปลง ไล่เลข 1 หมายถึง กรณีที่ข้อมูลก่อนเข้าร่วมโครงการและหลังเข้าร่วมโครงการ ไม่มีการเปลี่ยนแปลง ซึ่งมูลค่าผลผลิตและต้นทุนการผลิต ไล่เลข 2 หมายถึง กรณีที่ข้อมูลหลังเข้าร่วมโครงการมีการเปลี่ยนแปลง โดยกรอกข้อมูลเฉพาะที่มีการเปลี่ยนแปลงเท่านั้น

18. ผู้ดูแลผลิต และผู้ควบคุมการผลิตและผู้ปฏิบัติงาน (กิจกรรมที่ดำเนินการต่อเนื่องกิจกรรมที่ 17.1 และ 17.2) ส่วนของผู้ประกอบการ (1.ค.บ. 30 ก.ย. 61)												
ชนิดพืช/สัตว์ (บาท)	ราคา (บาท)	ผู้ดูแลผลิตและผู้ปฏิบัติงาน (บาท)					ผู้ควบคุมการผลิตและผู้ปฏิบัติงาน (บาท)					ผลต่าง (ผลผลิต)
		จ้างเหมา	บริษัท	แยก/ใช้ที่ดิน	ค่าขนส่ง	ค่าเช่าพื้นที่	จ้างเหมา	บริษัท	แยก/ใช้ที่ดิน	ค่าเช่าพื้นที่	ค่าเช่า	
18.1 กิจกรรมที่ผู้ดำเนินการต่อเนื่องจากข้อ 18.1 และ 18.2												
1) พืชผัก												
2) พืชไร่												
3) ไม้ผล/ไม้ยืนต้น												
4) ปศุสัตว์												
5) ประมง												
6) อื่น ๆ												
รวม (กิจกรรมต่อเนื่อง)												
18.2 กิจกรรมผลิตที่ได้รับงบอุดหนุนโครงการปี 2560 และปี 2561 (ได้รับจากโครงการที่ต่อเนื่องและงบที่มีโครงการ 5 ประเภท)												
1) ไม้ผล												
2) พืชผัก (แยก 4 ช่อง)												
3) หน่อไม้ (50 ไร่/ชม)												
4) สัตว์ปีก (5 ตัว)												
5) ปลา (1 - 3 พันตัว)												
6) อื่น ๆ (ระบุ)												
รวม (ปัดเศษจากโครงการ)												
18.3 กิจกรรมที่ดำเนินการเพิ่มเติม/กิจกรรมใหม่ ที่เริ่มดำเนินการหลังจากเข้าร่วมโครงการ (เป็นกิจกรรมที่ดำเนินการต่อเนื่องกับงบปี 18.2) และจะขึ้นเงินจากโครงการ												
1) พืชผัก (รวม)												
2) พืชไร่ (รวม)												
3) ไม้ผล/ไม้ยืนต้น (รวม)												
4) ปศุสัตว์ (รวม)												
5) ประมง (รวม)												
6) อื่น ๆ (ระบุ)												
รวม (กิจกรรมเพิ่มเติม)												

หมายเหตุ: ผลผลิตคงเหลือปลายปี ให้ประมาณการมูลค่าผลผลิต ณ ปัจจุบัน และกระจายผลผลิตไปตามกิจกรรม เช่น นำไปจำหน่าย บริโภค แจกผู้ถือหุ้น เก็บไว้ทำพันธุ์

19. ท่านมีกิจกรรมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมหรือไม่

- ① มี กิจกรรมที่ดำเนินการ ① แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ② รวมกลุ่มเพื่อการผลิตการตลาด การจำหน่ายผลผลิต
- ③ สร้างเครือข่ายกลุ่มอาชีพ ขยายกิจกรรมทางด้านเศรษฐกิจ ด้านเงินทุน การตลาด ④ อื่นๆ.....

② ไม่มี เนื่องจาก

20. **หลังเข้าร่วมโครงการมีผลผลิตที่ได้จากพื้นที่เข้าร่วมโครงการกระจายไปยังช่องทางใดบ้าง(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)(ข้อมูลจาก ข้อ 17-18)**

- ① บริเวณภายในครัวเรือน ② แจก/ให้ฟรีอื่น ③ เก็บไว้ทำพันธุ์ ④ จำหน่าย ⑤ อื่น ๆ ระบุ
- 20.1 ถ้ามีจำหน่ายท่านได้นำไปจำหน่ายที่ไหน ① ตลาดท้องถิ่น/ชุมชน ② ตลาดที่หน่วยงานจัดหา/ประสานงาน ③ สถานีบริการน้ำมัน ④ อื่น ๆ
- 20.2 ถ้ามีจำหน่ายสถานที่จำหน่ายรองรับผลผลิตของท่านได้เพียงข้อหรือไม่ ① เพียงพอ ② ไม่เพียงพอ เนื่องจาก

21. รายจ่ายที่ไม่จำเป็น/รายจ่ายฟุ่มเฟือยของครัวเรือนเกษตรกร **ก่อน** เข้าร่วมโครงการ(1 ก.พ. 59 - 31 ม.ค. 60) และ**หลัง** จากเข้าร่วมโครงการแล้ว(1ต.ค.60-30 ก.ย.61)

รายจ่ายที่ไม่จำเป็น/ฟุ่มเฟือย	ก่อน เข้าร่วมโครงการ จำนวนเงิน (บาท/เดือน)	หลังเข้าร่วมโครงการ จำนวนเงิน (บาท/เดือน)	การเปลี่ยนแปลง 1= เท่าเดิม 2= เพิ่มขึ้น 3= ลดลง
(1) ค่าเครื่องตัดที่มีมีแอลกอฮอล์ (น้ำอัดลม ซา กาแฟ ฯลฯ)			① เท่าเดิม ② เพิ่มขึ้น ③ ลดลง
(2) ค่าเครื่องตัดที่มีแอลกอฮอล์ (เหล็ก เบียร์ ไวน์ ฯลฯ)			① เท่าเดิม ② เพิ่มขึ้น ③ ลดลง
(3) ค่ายาสูบ (บุหรี่ยาเส้น หนัก หลู ฯลฯ)			① เท่าเดิม ② เพิ่มขึ้น ③ ลดลง
(4) ค่าใช้จ่ายในการเสียใจ (ลอตเตอรี่/หวย/การพนัน)			① เท่าเดิม ② เพิ่มขึ้น ③ ลดลง
(5) ค่าใช้จ่ายในการบันเทิง ฆราวาสต่างๆ			① เท่าเดิม ② เพิ่มขึ้น ③ ลดลง
(6) อื่น ๆ (ระบุ)			① เท่าเดิม ② เพิ่มขึ้น ③ ลดลง
รวมรายจ่ายที่ไม่จำเป็น/ฟุ่มเฟือยทั้งสิ้น			① เท่าเดิม ② เพิ่มขึ้น ③ ลดลง

22. ครัวเรือนของท่านมีหนี้สินหรือไม่ ① มี (ตอบข้อ 23) ② ไม่มี (ข้ามไปตอบข้อ 24)

23. หนี้สินของครัวเรือนโดยรวมต่อบริษัท/เข้าร่วมโครงการ (ข้อมูล ณ 31 ม.ค. 60) 23.1 จากภาคการเกษตร บาท/ปี 23.2 จากนอกภาคการเกษตร บาท/ปี

24. **หลังจากเข้าร่วมโครงการเกษตรกรได้ทำเกษตรทฤษฎีใหม่แล้ว การลงทุนทำกิจกรรมในพื้นที่โครงการ รายได้ที่ได้รับจากผลผลิตในโครงการ และ รายจ่ายที่ลดลงจากการบริโภคผลผลิตของตนเอง มีผลต่อหนี้สินครัวเรือนอย่างไร**

24.1 มีผลทำให้หนี้สินของครัวเรือนเปลี่ยนแปลงไปหรือไม่

- ① ไม่เปลี่ยนแปลง เนื่องจาก.....
- ② เปลี่ยนแปลง (1) หนี้สินเพิ่มขึ้น.....บาท/ปี เนื่องจาก..... (2) หนี้สินลดลง.....บาท/ปี เนื่องจาก.....

24.2 มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้สินของครัวเรือนหรือไม่ (ความตรงเวลา/มีเงินที่ชำระหนี้สินมากขึ้น)

- ① ไม่เปลี่ยนแปลง เนื่องจาก.....
- ② เปลี่ยนแปลง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) (2.1) สามารถชำระได้ตรงตามเวลา (2.2) สามารถมีเงินชำระหนี้สินได้มากขึ้น (2.3) อื่น ๆ (ระบุ)

25. ครั้วเรือนของท่านมีเงินออมหรือไม่ ① มี (ตอบข้อ 26) ② ไม่มี (ข้ามไปตอบข้อ 27)
26. หลังจากเข้าร่วมโครงการเกษตรกรได้ทำเกษตรทฤษฎีใหม่แล้ว การลงทุนทำกิจกรรมในพื้นที่โครงการ รายได้ที่ได้รับจากผลผลิตในโครงการ และ รายจ่ายที่ลดลงจากการบริโภคผลผลิตของตนเอง ทำให้จำนวนเงินออมของครัวเรือนเปลี่ยนแปลงไปหรือไม่
- ① ไม่เปลี่ยนแปลง คือ (1) จำนวนเงินออมเท่าเดิม (2) ไม่มีการออมเงิน (3) อื่น ๆ (ระบุ)
- ② เปลี่ยนแปลง คือ (1) จำนวนเงินออมเพิ่มขึ้น บาท/ปี เนื่องจาก..... (2) จำนวนเงินออมนลดลง..... บาท/ปี เนื่องจาก.....
27. ท่านได้นำความรู้เกี่ยวกับการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ไปเผยแพร่/ขยายผลให้กับเกษตรกรรายอื่นหรือไม่ อย่างไร
- ① ดำเนินการเผยแพร่/ขยายผลต่อ จำนวน.....ราย
- 27.1 ถ้ามีมีการเผยแพร่/ขยายผล 1) เกษตรกรได้ดำเนินการตามคำแนะนำแล้ว..... ราย เรื่องที่นำไปปฏิบัติตาม/ปรับใช้ ได้แก่.....
- 2) ไม่ทราบ จำนวนผู้ดำเนินการตามคำแนะนำ.....
- ② ไม่ได้เผยแพร่/ขยายผลต่อ เนื่องจาก.....
28. องค์ความรู้ที่ต้องการเพิ่มเติมเกี่ยวกับการทำเกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน.....
29. ปัจจัยความสำเร็จที่ต้องगरให้โครงการสนับสนุนในการทำเกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน ① พืช ② สัตว์ ③ ประมง④ สารปรับปรุงดิน ⑤ อื่นๆ ระบุ.....
30. หลังจากสิ้นสุดโครงการแล้ว ท่านคิดว่าจะทำเกษตรทฤษฎีใหม่ต่อไป ① ทำต่อไป (ตอบข้อ 30.1) ② ไม่ทำต่อ เนื่องจาก.....
- 30.1 ถ้าทำเกษตรทฤษฎีใหม่ทำต่อไปโดย ① ทำตนเองครบรอบเกษตรทฤษฎีใหม่ (4 องค์ประกอบ) โดยแบ่งสัดส่วนตามความเหมาะสม เนื่องจาก.....
- ② ทำแบบเกษตรผสมผสานเนื่องจาก.....
- 31.ความคิดเห็นต่อโครงการ (โปรดระบุระดับความพึงพอใจ ระดับ 1-5 โดย ระดับ 1 =น้อยที่สุด และ 5 = มากที่สุด)

ประเด็นคำถาม	ระดับความพึงพอใจ (1-5)	ระบุเหตุผล.....
1) การชี้แจงโครงการ/การประชาสัมพันธ์โครงการ		
2) การรับสมัคร/การคัดเลือกเกษตรกร/ประเมินศักยภาพการจัดกลุ่ม		
3) การสนับสนุนปัจจัยการผลิต		
4) การจัดทำสัมมนา แผนการผลิต ปฏิทินการปลูกพืช		
5) การพบปะ 3 ประสาน / 5ประสาน		
6) การถ่ายทอดความรู้/เทคโนโลยี		
7) ความพร้อมของแหล่งจำหน่ายผลผลิต		
8) การเชื่อมโยงตลาด		
9) การประสานงานของเจ้าหน้าที่ในการดำเนินงานโครงการ		
10) การติดตามเยี่ยมเยียนของ 5 ประสาน		
11) การทำกิจกรรมในแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ให้ครบ 4 องค์ประกอบ (แหล่งน้ำ/ นาข้าว/ ปลูกพืช/ ที่อยู่อาศัยและเลี้ยงสัตว์)		

10

32. ปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงานโครงการ และข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาหรือต่อยอดโครงการต่อไป

ปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงานโครงการ	ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง/พัฒนาโครงการ
1)	1)
2)	2)
3)	3)
4)	4)
5)	5)

**แบบที่ 4.1 แบบสัมภาษณ์เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ (เกษตรกรรายเดิมปี 2560กลุ่ม B)
โครงการส่งเสริมเกษตรกรรุ่นใหม่ ปี 2561 (5 ประสาน สืบสานเกษตรทฤษฎีใหม่ ภายใต้อาณาจักร)**

ชื่อเกษตรกร (นาย/นาง/น.ส.)..... อยู่.....ปี เลขประจำตัวประชาชน - - - -
บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ชื่อหมู่บ้าน..... ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด..... โทร.....
ผู้สัมภาษณ์ (นาย/นาง/น.ส.)..... เบอร์โทรศัพท์..... วันที่สัมภาษณ์.....
คำชี้แจง : เกษตรกรรายเดิมปี 2560 หมายถึง เข้าร่วมโครงการ คือ ข้อมูลระหว่าง 1 พ.ค.59-30 เม.ย. 60 และ **ยัง** เข้าร่วมโครงการ คือ ข้อมูลระหว่าง 1 ต.ค.60 -30 ก.ย.61 โดยกรอกข้อมูลในช่องว่าง/ทำเครื่องหมาย ✓ ตาม
ตัวเลือกที่กำหนด

1. ระดับการศึกษา ① ไม่ได้เรียน ② ประถมศึกษา ③ มัธยมศึกษาตอนต้น ④ มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. ⑤ ปวส./อนุปริญญา ⑥ ปริญญาตรีขึ้นไป ⑦ อื่นๆ (ระบุ).....
 2. อาชีพที่สร้างรายได้หลักของครัวเรือนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ (เลือกตอบได้ 1 ข้อ)
 - ① เกษตรกรรม ได้แก่ 1) ปศุสัตว์ 2) พืชไร่ 3) พืชสวน 4) พืชผัก 5) ปศุสัตว์ 6) ประมง 7) รับจ้างในภาคการเกษตร 8) อื่น ๆ (ระบุ)
 - ② นอกภาคเกษตรกรรม ได้แก่ 1) ค้าขาย 2) ธุรกิจส่วนตัว 3) เงินเดือนประจำ (ข้าราชการ/ลูกจ้าง/พนักงานราชการ ฯลฯ) 4) รับจ้างทั่วไป 5) อื่น ๆ (ระบุ)
 3. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน / จำนวนแรงงานที่ทำการเกษตร / การเป็นสมาชิกกลุ่มองค์กร / สถาบันเกษตรกร
 - 3.1 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนทั้งหมด.....คน 3.1.1 ใช้แรงงานในครอบครัว.....คน 3.1.2 ใช้แรงงานนอกครัวเรือน.....คน 3.1.3 ไม่ได้ใช้แรงงานในการเกษตร.....คน
 - 3.2 ครัวเรือนมีสมาชิกในกลุ่ม/องค์กร/สถาบันเกษตรกรที่สมาชิกในครอบครัวสังกัด ได้แก่อะไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - 3.3 ครัวเรือนมีสมาชิกในกลุ่ม/องค์กร/สถาบันเกษตรกรที่สมาชิกในครัวเรือนสังกัด ได้แก่อะไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- ① จ.ก.ส. ② กลุ่มเกษตรกร ③ สหกรณ์ ④ กลุ่มออมทรัพย์ ⑤ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ⑥ กลุ่มแม่บ้าน ⑦ กลุ่มเศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่ ⑧ อื่น ๆ (ระบุ).....

2

หลังเข้าร่วมโครงการ (1ต.ค.60- 30 ก.ย.61)	
รายการ/กิจกรรมในพื้นที่เข้าร่วมโครงการ	ก่อนเข้าร่วมโครงการ (1 พ.ค.59- 30 เม.ย. 60)
ข้อมูลหลังเข้าร่วมโครงการ(ตอบเฉพาะถ้ามีการเปลี่ยนแปลง)	การเปลี่ยนแปลง 1=ไม่เปลี่ยน 2=เปลี่ยน
4. หลังจากเข้าร่วมโครงการแล้ว ทำให้สมาชิกในครัวเรือนมีแรงงานคืนถิ่นเพื่อกลับมาทำเกษตรทฤษฎีใหม่หรือเกษตรผสมผสานหรือไม่	พื้นที่การเกษตรทั้งหมด.....ไร่.....งาน.....ตร.ว. แบ่งเป็น ① ของตนเอง.....ไร่.....งาน.....ตร.ว. ②เช่า.....ไร่.....งาน.....ตร.ว. ③ได้ทำฟรี.....ไร่.....งาน.....ตร.ว.
5. ขนาดพื้นที่การเกษตร 5.1 พื้นที่การเกษตร	พื้นที่การเกษตรทั้งหมด.....ไร่.....งาน.....ตร.ว. แบ่งเป็น ① ของตนเอง.....ไร่.....งาน.....ตร.ว. ②เช่า.....ไร่.....งาน.....ตร.ว. ③ได้ทำฟรี.....ไร่.....งาน.....ตร.ว.
5.2 ลักษณะการถือครอง	พื้นที่การเกษตรที่เข้าร่วมโครงการจำนวน แปลง รวมเนื้อที่ไร่.....งาน.....ตร.ว.แบ่งเป็น ① ของตนเอง.....ไร่.....งาน.....ตร.ว. ② เช่า.....ไร่.....งาน.....ตร.ว. ③ ทำฟรี.....ไร่.....งาน.....ตร.ว.
5.3 ประเภทเอกสารสิทธิ์ของเกษตรกร	พื้นที่เข้าร่วมโครงการ(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) ① ส.ป.ก.4-01 ② โฉนด ③ นส.2 ④ นส.3 ⑤ นส.4 ⑥ นส.5 ⑦ อื่นๆ(ระบุ).....

หมายเหตุ: ข้อ 5.2 จะต้องเท่ากับพื้นที่ ข้อ 6.10 และพื้นที่ก่อนและหลังโครงการต้องเป็นพื้นที่เท่ากัน

6. ลักษณะการใช้พื้นที่การเกษตรในพื้นที่เข้าร่วมโครงการของเกษตรกรปี 2560 (ย่อยและหญิงเข้าร่วมโครงการ)

รายการ/กิจกรรมในพื้นที่เข้าร่วมโครงการ		ก่อนเข้าร่วมโครงการ(1 พ.ค. 59 - 30 เม.ย. 60)	หลังเข้าร่วมโครงการ (1 ต.ค. 60 - 30 ก.ย. 61)
		การเปลี่ยนแปลง	ข้อมูลหลังเข้าร่วมโครงการ(ตอบเฉพาะถ้ามีการเปลี่ยนแปลง)
6.1	พื้นที่ของไม้ที่ใช้ทำการเกษตรในพื้นที่โครงการ	* ① มีแหล่งน้ำรวม.....ไร่.....งาน.....ตร.ว.* ② ไม่มีแหล่งน้ำเนื่องจาก.....	① ไม่เปลี่ยนแปลง ② เปลี่ยนแปลง
6.2	ประเภทแหล่งน้ำในพื้นที่โครงการ	① บ่อของตนเอง.....บ่อ ② บ่อชุดโดยกรมพัฒนาที่ดิน.....บ่อ ③ แหล่งน้ำธรรมชาติ.....แห่ง ④ แหล่งน้ำชลประทาน.....แห่ง ⑤ บ่อน้ำบาดาล.....บ่อ ⑥ อื่นๆ (ระบุ).....จำนวน.....แห่ง	① ไม่เปลี่ยนแปลง ② เปลี่ยนแปลง
6.3	ความเพียงพอของแหล่งน้ำในพื้นที่โครงการ	① เพียงพอทั้งปี ② ไม่เพียงพอ ใช้ได้.....เดือน	① ไม่เปลี่ยนแปลง ② เปลี่ยนแปลง
6.4	การมีน้ำของครัวเรือนเกษตรกร (ทั้งในและนอกพื้นที่เข้าร่วมโครงการ)	① ไม่มีน้ำใช้ ② มีน้ำใช้รวม.....ไร่.....งาน.....ตร.ว. ถ้ามีแยกเป็น* ① น้ำใช้ในพื้นที่โครงการ.....ไร่.....งาน.....ตร.ว.* ② น้ำใช้ภายนอกพื้นที่โครงการ.....ไร่.....งาน.....ตร.ว.	① ไม่เปลี่ยนแปลง ② เปลี่ยนแปลง
6.5	การปลูกพืชในพื้นที่โครงการ	* ① ปลูกพืช.....ชนิด เนื้อที่.....ไร่.....งาน.....ตร.ว.* ② ไม่ได้ปลูกพืช เนื่องจาก.....	* ① ปลูกพืช.....ชนิด เนื้อที่.....ไร่.....งาน.....ตร.ว.* ② ไม่ได้ปลูกพืช เนื่องจาก.....
6.6	การเลี้ยงสัตว์ปีกในพื้นที่โครงการ	① เลี้ยงสัตว์.....ชนิด * ① 1) เนื้อที่.....ไร่.....งาน.....ตร.ว.* □ 2) ใช้พื้นที่ร่วมกับที่อยู่อาศัย ② ไม่ได้เลี้ยง เนื่องจาก.....	① เลี้ยงสัตว์.....ชนิด * ① 1) เนื้อที่.....ไร่.....งาน.....ตร.ว.* □ 2) ใช้พื้นที่ร่วมกับที่อยู่อาศัย ② ไม่ได้เลี้ยง เนื่องจาก.....
6.7	การเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่โครงการ	* ① เลี้ยงสัตว์น้ำ.....ชนิด เนื้อที่.....ไร่.....งาน.....ตร.ว.* ② ไม่ได้เลี้ยง เนื่องจาก.....	* ① เลี้ยงสัตว์น้ำ.....ชนิด เนื้อที่.....ไร่.....งาน.....ตร.ว.* ② ไม่ได้เลี้ยง เนื่องจาก.....
6.8	การมีที่อยู่อาศัย/ที่พักชั่วคราวในพื้นที่โครงการ	* ① มีที่อยู่อาศัย พื้นที่.....ไร่.....งาน.....ตร.ว.* ② ไม่มี	* ① มีที่อยู่อาศัย พื้นที่.....ไร่.....งาน.....ตร.ว.* ② ไม่มี
6.9	การแบ่งพื้นที่พื้นที่เข้าร่วมโครงการตามองค์ประกอบเกษตรทฤษฎีใหม่ (4 องค์ประกอบ)	① แหล่งน้ำ ② นาข้าว (เฉพาะในพื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการ) ③ ปลูกพืช ④ ที่อยู่อาศัย/เลี้ยงสัตว์	① แหล่งน้ำ ② นาข้าว (เฉพาะในพื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการ) ③ ปลูกพืช ④ ที่อยู่อาศัย/เลี้ยงสัตว์
6.10	รวมพื้นที่ทำกิจกรรมในพื้นที่เข้าร่วมโครงการ	จำนวน.....ไร่.....งาน.....ตร.ว.	จำนวน.....ไร่.....งาน.....ตร.ว.

หมายเหตุ :- หากเป็นข้อมูลของกรมชลประทาน ข้อมูลก่อนเข้าร่วมโครงการ ข้อ 8.1 - 8.8 สามารถใช้ข้อมูลของกรมชลประทานจากประวัติครั้งที่ 2
- ข้อ 6.10 คือ ผลรวมพื้นที่ข้อ 6.1 + 6.4 (เฉพาะนาข้าวในพื้นที่โครงการ) + 6.5 + 6.6 + 6.7 (ถ้าไม่ได้เลี้ยงในแหล่งน้ำของโครงการในข้อ 6.1) + 6.8 หรือข้อ 6.10 คือ ผลรวมของข้อที่มีเครื่องหมาย *
- ข้อ 6.10 จะต้องเท่ากับพื้นที่ข้อ 5.2 และพื้นที่รวมก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการต้องมีพื้นที่เท่ากัน

7. การจัดทำบัญชีครัวเรือน/บัญชีฟาร์มก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ

รายการ	ก่อนเข้าร่วมโครงการ (1 พ.ค.59- 30 เม.ย. 60)	หลังเข้าร่วมโครงการ (1 ต.ค. 60 - 30 ก.ย. 61)	
		การเปลี่ยนแปลง	ข้อมูลหลังเข้าร่วมโครงการ(ตอบเฉพาะถ้ามีการเปลี่ยนแปลง)
7.1 เกษตรกรมีความรู้เรื่องการทำบัญชีครัวเรือน/บัญชีฟาร์มหรือไม่	① มีความรู้ ② ไม่มีความรู้ ถ้ามี ได้ความรู้จาก ① ครูบัญชีอาสา ② อื่นๆ.....	① ไม่เปลี่ยนแปลง ② เปลี่ยนแปลง	① มีความรู้ ①.1) เท่าเดิม ①.2) เพิ่มขึ้น ② ไม่มีความรู้ ถ้ามี ได้ความรู้จาก ① ครูบัญชีอาสา ② อื่น ๆ.....
7.2 เกษตรกรมีการทำบัญชีครัวเรือน/บัญชีฟาร์มหรือไม่	① ทำเป็นประจำ ② ทำบางครั้ง เพราะ..... ③ ไม่ได้ทำ เพราะ.....	① ไม่เปลี่ยนแปลง ② เปลี่ยนแปลง	① ทำเป็นประจำ ② ทำบางครั้ง เพราะ..... ③ ไม่ได้ทำ เพราะ.....

หมายเหตุ :หากกับข้อมูลเกษตรกรรายเดิม ข้อมูลก่อนเข้าร่วมโครงการ ข้อ 7.2 สามารถใช้ข้อมูลเกษตรกรจากการประเมินผลครั้งที่ 2

8.ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเกษตรกรหญิงใหม่และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ

รายการ	ก่อนเข้าร่วมโครงการ (1 พ.ค.59- 30 เม.ย. 60)	การเปลี่ยนแปลง	หลังเข้าร่วมโครงการ (1ต.ค. 60- 30 ก.ย.61)	
			ข้อมูลหลังเข้าร่วมโครงการ(ตอบเฉพาะถ้ามีการเปลี่ยนแปลง)	
8.1 เกษตรกรมีความรู้ในหลักเกษตรทฤษฎีใหม่(หลักการจัดการทรัพยากรน้ำให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยแบ่งพื้นที่เป็น 4 ส่วน ตามความเหมาะสม คือ แหล่งน้ำ : นาข้าว : ปลูกพืช : ปลูกพืช/เลี้ยงสัตว์ เพื่อบริโภคเป็นหลัก ที่เหลือจึงขาย เกิดการพึ่งพาตนเอง)	① มีความรู้/เข้าใจ ระดับ(ระบุ) (1-5) ② ไม่เข้าใจ เพราะ..... ถ้าเข้าใจได้ความรู้จาก ① ปรากฏเกษตรกร/ศพก./เกษตรกรต้นแบบ ② জনท.ภษ. ③ เอกชน ④ สถาบันการศึกษา ⑤ เกษตรกร ⑥ อื่น ๆ (ระบุ).....	① ไม่เปลี่ยนแปลง ② เปลี่ยนแปลง	① มีความรู้/เข้าใจ ระดับ(ระบุ) (1-5) ② ไม่เข้าใจ เพราะ..... ถ้าเข้าใจได้ความรู้จาก ① ปรากฏเกษตรกร/ศพก./เกษตรกรต้นแบบ ② জনท.ภษ. ③ เอกชน ④ สถาบันการศึกษา ⑤ เกษตรกร ⑥ อื่น ๆ (ระบุ).....	
8.2 เกษตรกรมีความรู้ในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (3-ทฤษฎีพอประมาณ (พอดี ไม่มากเกินไป-มีเหตุมีผล (การตัดสินใจต้องมีเหตุผลรองรับ)+มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี(เตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบ/การเปลี่ยนแปลง)+มีคุณงามความดี(เตรียมตัวให้พร้อมรับด้าน+ตระหนักถึงคุณธรรม ซื่อสัตย์ สุจริต	① มีความรู้/เข้าใจ ระดับ(ระบุ) (1-5) ② ไม่เข้าใจ เพราะ..... ถ้าเข้าใจได้ความรู้จาก ① ปรากฏเกษตรกร/ศพก./เกษตรกรต้นแบบ ② জনท.ภษ. ③ เอกชน ④ สถาบันการศึกษา ⑤ เกษตรกร ⑥ อื่น ๆ (ระบุ).....	① ไม่เปลี่ยนแปลง ② เปลี่ยนแปลง	① มีความรู้/เข้าใจ ระดับ(ระบุ) (1-5) ② ไม่เข้าใจ เพราะ..... ถ้าเข้าใจได้ความรู้จาก ① ปรากฏเกษตรกร/ศพก./เกษตรกรต้นแบบ ② জনท.ภษ. ③ เอกชน ④ สถาบันการศึกษา ⑤ เกษตรกร ⑥ อื่น ๆ (ระบุ).....	

5

รายการ	ก่อนเข้าร่วมโครงการ (1 พ.ค.59- 30 เม.ย. 60)	หลังเข้าร่วมโครงการ (1ต.ค. 60- 30 ก.ย.61)	การเปลี่ยนแปลง	
			การเปลี่ยนแปลง	ข้อมูลหลังเข้าร่วมโครงการ(ตอบเฉพาะถ้ามีการเปลี่ยนแปลง)
8.3 เกษตรกรได้นำหลักเกษตรฤษฎีใหม่ หรือปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตหรือไม่	☐ ใช้ทั้งหมด ☐ ใช้บางส่วน ร้อยละ.....เพราะ..... ☐ ไม่ได้ใช้ เพราะ.....	☐ ใช้ทั้งหมด ☐ ใช้บางส่วน ร้อยละ.....เพราะ..... ☐ ไม่ได้ใช้ เพราะ.....	☐ ไม่เปลี่ยนแปลง ☐ เปลี่ยนแปลง	☐ ใช้ทั้งหมด ☐ ใช้บางส่วน ร้อยละ.....เพราะ..... ☐ ไม่ได้ใช้ เพราะ.....
9. ท่านทราบว่ามีการอยู่เกษตรกรที่เป็นที่เสี่ยง ติดตามเยี่ยมเยียนให้คำปรึกษาการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ให้เกษตรกร หรือไม่				☐ ทราบ ผู้รับผิดชอบคือ..... ☐ ไม่ทราบเพราะ.....
10. ปรากฏเกษตรกรที่รับผิดชอบ มีแปลงตัวอย่างความสำเร็จในการทำเกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสานเพื่อเป็นต้นแบบให้เกษตรกรหรือไม่				☐ มี ☐ ไม่มี เพราะ.....
11. ท่านได้รับกิจกรรมแบบ 3 ประสานหรือ 5 ประสานหรือไม่	☐ ได้พบปะครั้ง ผู้ร่วมพบปะ ได้แก่ ☐ 1) ปรากฏอยู่เกษตร/ศพก./เกษตรกรต้นแบบ ☐ 2) จนท.กษ. ☐ 3) เอกชน ☐ 4) สถาบันการศึกษา ☐ 5) เกษตรกร ☐ 6) อื่นๆ (ระบุ)..... ☐ ไม่ได้พบปะ เพราะ.....	☐ ได้พบปะครั้ง ผู้ร่วมพบปะ ได้แก่ ☐ 1) ปรากฏอยู่เกษตร/ศพก./เกษตรกรต้นแบบ ☐ 2) จนท.กษ. ☐ 3) เอกชน ☐ 4) สถาบันการศึกษา ☐ 5) เกษตรกร ☐ 6) อื่นๆ (ระบุ)..... ☐ ไม่ได้พบปะ เพราะ.....	☐ ไม่เปลี่ยนแปลง ☐ เปลี่ยนแปลง	☐ ได้พบปะครั้ง ผู้ร่วมพบปะ ได้แก่ ☐ 1) ปรากฏอยู่เกษตร/ศพก./เกษตรกรต้นแบบ ☐ 2) จนท.กษ. ☐ 3) เอกชน ☐ 4) สถาบันการศึกษา ☐ 5) เกษตรกร ☐ 6) อื่นๆ (ระบุ)..... ☐ ไม่ได้พบปะ เพราะ.....
12. ท่านได้รับการอบรม/ถ่ายทอดองค์ความรู้/เทคโนโลยี หรือไม่	☐ ได้อบรมครั้ง จาก ☐ 1) ปรากฏอยู่เกษตร/ศพก./เกษตรกรต้นแบบ ☐ 2) จนท.กษ. ☐ 3) เอกชน ☐ 4) สถาบันการศึกษา ☐ 5) เกษตรกร ☐ 6) อื่นๆ (ระบุ)..... ☐ ไม่ได้อบรม เพราะ.....	☐ ได้อบรมครั้ง จาก ☐ 1) ปรากฏอยู่เกษตร/ศพก./เกษตรกรต้นแบบ ☐ 2) จนท.กษ. ☐ 3) เอกชน ☐ 4) สถาบันการศึกษา ☐ 5) เกษตรกร ☐ 6) อื่นๆ (ระบุ)..... ☐ ไม่ได้อบรม เพราะ.....	☐ ไม่เปลี่ยนแปลง ☐ เปลี่ยนแปลง	☐ ได้อบรมครั้ง จาก ☐ 1) ปรากฏอยู่เกษตร/ศพก./เกษตรกรต้นแบบ ☐ 2) จนท.กษ. ☐ 3) เอกชน ☐ 4) สถาบันการศึกษา ☐ 5) เกษตรกร ☐ 6) อื่นๆ (ระบุ)..... ☐ ไม่ได้อบรม เพราะ.....

13. การถ่ายทอดองค์ความรู้ที่ได้รับ มีอะไรบ้างนำไปใช้/รับใช้หรือไม่ อย่างไร

รายการ	ปี 2560		ปี 2561	
	การได้รับคำแนะนำ /ความรู้ 1=ได้ 2=ไม่ได้	ไม่ได้รับ เพราะ..... 1=ใช้ทั้งหมด 2=ใช้บางส่วน 3=ไม่ได้ใช้	การเปลี่ยนแปลง 1=ไม่เปลี่ยน 2=เปลี่ยน	การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ 1=ใช้ทั้งหมด 2=ใช้บางส่วน 3=ไม่ได้ใช้
13.1 ปรึกษาของเศรษฐกิจพอเพียง				
13.2 .การทำเกษตรทฤษฎีใหม่				
13.3 .การทำเกษตรผสมผสาน				
13.4 .การปลูกพืช				
13.5.การเลี้ยงสัตว์				
13.6 .การทำบัญชีครัวเรือน/บัญชีฟาร์ม				
13.6 .การจัดทำฟาร์ม				
13.7 .การทำปุ๋ย/การปรับปรุงดิน				
13.8 .การทำปุ๋ยและการปรับปรุงดิน				
13.9 อื่น ๆ ระบุ				

รายการ	ก่อนเข้าร่วมโครงการ (1 พ.ค.59- 30 เม.ย. 60)	หลังเข้าร่วมโครงการ (1 ต.ค. 60 - 30 ก.ย. 61)
	การเปลี่ยนแปลง	ข้อมูลหลังเข้าร่วมโครงการ(ตอบเฉพาะถ้ามีการเปลี่ยนแปลง)
14.การจัดทำผังแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ในพื้นที่โครงการ	<p>①ทำผังแปลง โดย</p> <p>☐ .1) เฉพาะผังแปลงก่อนเข้าร่วมโครงการ</p> <p>☐ .2) เฉพาะผังแปลงซึ่งเข้าร่วมโครงการ</p> <p>☐ .3) ทำผังแปลงทั้งก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ</p> <p>②ไม่ได้ทำผังแปลง เนื่องจาก.....</p>	<p>①ทำผังแปลงแล้ว ได้แก่</p> <p>☐ 1) เฉพาะผังแปลงก่อนเข้าร่วมโครงการ</p> <p>☐ .2) เฉพาะผังแปลงซึ่งเข้าร่วมโครงการ</p> <p>☐ .3) ทำผังแปลงทั้งก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ</p> <p>②ยังไม่ได้ทำผังแปลง เพราะ.....</p>
15.การจัดทำหรือวางแผนการผลิตในแปลงของตนเอง	<p>①ทำแผนการผลิต โดย</p> <p>☐ .1) ทำได้ทั้งหมด</p> <p>☐ .2) ทำได้บางส่วน ร้อยละ.....เพราะ.....</p> <p>☐ .3) ไม่ได้ทำ เพราะ.....</p> <p>②ไม่เคย เนื่องจาก.....</p>	<p>①วางแผนการผลิต โดย</p> <p>☐ 1) ทำได้ทั้งหมด</p> <p>☐ 2) ทำได้บางส่วน ร้อยละ.....เพราะ.....</p> <p>☐ .3) ไม่ได้ทำ เพราะ.....</p> <p>②ยังไม่ได้วางแผนการผลิต เพราะ.....</p>

10

19. ท่านมีกิจกรรมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมหรือไม่

- ① มี กิจกรรมที่ดำเนินการ ① แลกเปลี่ยนเรียนรู้
 - ③ สร้างเครือข่ายกลุ่มอาชีพ ขยายกิจกรรมทางด้านเศรษฐกิจ ด้านเงินทุน การตลาด ④ อื่นๆ
 - ② ไม่มี เนื่องจาก
 - ② รวมกลุ่มเพื่อการผลิตการตลาด การจำหน่ายผลผลิต
20. **หลังเข้าร่วมโครงการมีผลผลิตที่ได้จากพื้นที่เข้าร่วมโครงการกระจายไปยังช่องทางใดบ้าง(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)(ข้อมูลจาก ข้อ 17-18)**
- ① บริษัทภายในครัวเรือน ② แจก/ให้ฟรีอื่น ③ เก็บไว้ทำพันธุ์ ④ จำหน่าย ⑤ อื่น ๆ ระบุ
 - 20.1 ถ้ามีจำหน่ายท่านได้นำไปจำหน่ายที่ไหน ① ตลาดท้องถิ่น/ชุมชน ② ตลาดที่หน่วยงานจัดหา/ประสานงาน ③ สถานีบริการน้ำมัน ④ อื่น ๆ
 - 20.2 ถ้ามีจำหน่ายสถานที่จำหน่ายรองรับผลผลิตของท่านได้เพียงพอรึเปล่า ① เพียงพอ ② ไม่เพียงพอ เนื่องจาก

21. รายจ่ายที่ไม่จำเป็น/รายจ่ายฟุ่มเฟือยของครัวเรือนเกษตรกร ก่อน เข้าร่วมโครงการ(1 พ.ศ. 59 - 30 ม.ย. 60) และหลัง จากเข้าร่วมโครงการแล้ว(1ต.ค.60-30 ก.ย.61)

รายจ่ายที่ไม่จำเป็น/ฟุ่มเฟือย	ก่อน เข้าร่วมโครงการ จำนวนเงิน (บาท/เดือน)	หลังเข้าร่วมโครงการ จำนวนเงิน (บาท/เดือน)	การเปลี่ยนแปลง 1= เท่าเดิม 2= เพิ่มขึ้น 3= ลดลง
(1) ค่าเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ (น้ำอัดลม ชา กาแฟ ฯลฯ)			① เท่าเดิม ② เพิ่มขึ้น ③ ลดลง
(2) ค่าเครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ (เหล้า เบียร์ ไวน์ ฯลฯ)			① เท่าเดิม ② เพิ่มขึ้น ③ ลดลง
(3) ค่ายาสูบ (บุหรี่ยาเส้น หมาก พลุ ฯลฯ)			① เท่าเดิม ② เพิ่มขึ้น ③ ลดลง
(4) ค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงโชค (ลอตเตอรี่/หวย/การพนัน)			① เท่าเดิม ② เพิ่มขึ้น ③ ลดลง
(5) ค่าใช้จ่ายในการบันเทิง (มหรสพต่างๆ)			① เท่าเดิม ② เพิ่มขึ้น ③ ลดลง
(6) อื่น ๆ (ระบุ)			① เท่าเดิม ② เพิ่มขึ้น ③ ลดลง
รวมรายจ่ายที่ไม่จำเป็น/ฟุ่มเฟือยทั้งสิ้น			① เท่าเดิม ② เพิ่มขึ้น ③ ลดลง

- 22. ครัวเรือนของท่านมีหนี้สินหรือไม่ ① มี (ตอบข้อ 23) ② ไม่มี (ข้ามไปตอบข้อ 24)
- 23. หนี้สินของครัวเรือนโดยรวมต่อปีก่อนเข้าร่วมโครงการ (ข้อมูล ณ 31 ม.ค. 60)23.1 จากภาคการเกษตร บาท/ปี 23.2 จากนอกภาคการเกษตร บาท/ปี
- 24. **หลังจากเข้าร่วมโครงการเกษตรกรได้ทำเกษตรทฤษฎีใหม่แล้ว การลงทุนทำกิจกรรมในพื้นที่โครงการ รายได้ที่ได้รับจากผลผลิตในโครงการ และ รายจ่ายที่ลดลงจากการบริโภคผลผลิตของตนเอง มีผลต่อหนี้สินครัวเรือนอย่างไร**
- 24.1 มีผลทำให้หนี้สินของครัวเรือนเปลี่ยนแปลงไปหรือไม่
- ① ไม่เปลี่ยนแปลง เนื่องจาก.....
- ② เปลี่ยนแปลง (1) หนี้สินเพิ่มขึ้น บาท เนื่องจาก..... (2) หนี้สินลดลง..... บาท เนื่องจาก.....
- 24.2 มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้สินของครัวเรือนหรือไม่ (ความตรงเวลา/มีเงินที่ชำระหนี้สินมากขึ้น)
- ① ไม่เปลี่ยนแปลง เนื่องจาก.....
- ② เปลี่ยนแปลง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) (2.1) สามารถชำระได้ตรงตามเวลา (2.2) สามารถมีเงินชำระหนี้สินได้มากขึ้น (2.3) อื่น ๆ (ระบุ)

25. คร่าวเรียนของท่านมีเงินออมหรือไม่ ① มี (ตอบข้อ 26) ② ไม่มี (ข้ามไปตอบข้อ 27)
26. หลังจากเข้าร่วมโครงการเกษตรกรได้ทำเกษตรทฤษฎีใหม่แล้ว การลงทุนทำกิจกรรมในพื้นที่โครงการรายได้ที่ตรงกับผลผลิตไม่โครงการ และ รายจ่ายที่ลดลงจากการบริโภคผลผลิตของตนเอง ทำให้จำนวนเงินออมของครัวเรือนเปลี่ยนแปลงไปหรือไม่
- ① ไม่เปลี่ยนแปลง คือ (1) จำนวนเงินออมเท่าเดิม (2) ไม่มีการออมเงิน (3) อื่น ๆ (ระบุ)
- ② เปลี่ยนแปลง คือ (1) จำนวนเงินออมเพิ่มขึ้น.....บาท เนื่องจาก.....บาท เนื่องจาก.....บาท เนื่องจาก.....บาท เนื่องจาก.....
27. ท่านได้นำความรู้เกี่ยวกับการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ไปเผยแพร่/ขยายผลให้กับเกษตรกรรายอื่นหรือไม่ อย่างไร
- ① เผยแพร่ต่อ จำนวน.....ราย ② ไม่ได้เผยแพร่ เนื่องจาก.....
- ถ้ามีการเผยแพร่/ขยายผลเกษตรกรได้ดำเนินการตามคำแนะนำแล้ว.....คนเรื่องที่น่าไปปฏิบัติตาม/ปรับใช้ ได้แก่.....
28. องค์ความรู้ที่ตรงความต้องการเพิ่มเติมเกี่ยวกับการทำเกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน.....
29. ปัจจัยการผลิตที่ต้องกรให้โครงการสนับสนุนในการทำเกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน ได้แก่.....
30. หลังจากสิ้นสุดโครงการแล้ว ท่านคิดว่าจะทำเกษตรทฤษฎีใหม่ต่อไป ① ทำต่อไป (ตอบข้อ 30.1) ② ไม่ทำต่อ เนื่องจาก.....
- 30.1 ถ้าทำเกษตรทฤษฎีใหม่ทำต่อไปโดย ① ทำตามองค์ประกอบเกษตรทฤษฎีใหม่ (4 องค์ประกอบ) โดยแบ่งสัดส่วนตามความเหมาะสม เนื่องจาก.....
- ② ทำแบบเกษตรผสมผสานเนื่องจาก.....
- 31.ความคิดเห็นต่อโครงการ (โปรดระบุระดับความพึงพอใจ ระดับ 1-5 โดย ระดับ 1 =น้อยที่สุด และ 5 = มากที่สุด)

ประเด็นคำถาม	ระดับความพึงพอใจ (1-5)	ระบุเหตุผล.....
1) การชี้แจงโครงการ/การประชาสัมพันธ์โครงการ		
2) การรับสมัคร/การคัดเลือกเกษตรกร/ประเมินศักยภาพการจัดกลุ่ม		
3) การสนับสนุนปัจจัยการผลิต		
4) การจัดทำฟาร์ม แผนการผลิต ปฏิทินการปลูกพืช		
5) การพบปะ 3 ประสาน / 5ประสาน		
6) การถ่ายทอดองค์ความรู้/เทคโนโลยี		
7) ความพร้อมของแหล่งจำหน่ายผลผลิต		
8) การเชื่อมโยงตลาด		
9) การประสานงานของเจ้าหน้าที่ในการดำเนินงานโครงการ		
10) การติดตามประเมินผลของ 5 ประสาน		
11) การทำกิจกรรมเปลี่ยนแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ให้ครบ 4 องค์ประกอบ (แหล่งน้ำ/ นาข้าว/ ปลูกพืช/ ที่อยู่อาศัยและเลี้ยงสัตว์)		

3.2. ปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงานโครงการ และข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาหรือต่อยอดโครงการต่อไป

ปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงานโครงการ	ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง/พัฒนาโครงการ
1)	1)
2)	2)
3)	3)
4)	4)
5)	5)

2

หัวข้อเข้าร่วมโครงการ (1ต.ค.60- 30 ก.ย.61)		หัวข้อเข้าร่วมโครงการ (1ต.ค.60- 30 ก.ย.61)	
รายการ/กิจกรรมในพื้นที่เข้าร่วมโครงการ	ก่อนเข้าร่วมโครงการ (1 ก.ค.59- 30 มิ.ย. 60)	การเปลี่ยนแปลง 1=ไม่เปลี่ยน 2=เปลี่ยน	ข้อมูลหลังเข้าร่วมโครงการ(ตอบเฉพาะถ้ามีการเปลี่ยนแปลง)
4. หลังจากเข้าร่วมโครงการแล้ว ทำให้สมาชิกในครัวเรือนมีแรงงงานคืนถิ่นเพื่อกลับมามีบทบาทในชุมชนหรือมีอาชีพเสริมหรือไม่			① มีแรงงานคืนถิ่น จำนวน.....คน ② ไม่มี
5. ขนาดพื้นที่การเกษตร 5.1 พื้นที่การเกษตร	พื้นที่การเกษตรทั้งหมด.....ไร่.....งาน.....ตร.ว. แบ่งเป็น ① ของตนเอง.....ไร่.....งาน.....ตร.ว. ② เช่า.....ไร่.....งาน.....ตร.ว. ③ ได้ทำฟรี.....ไร่.....งาน.....ตร.ว.	① ไม่เปลี่ยนแปลง ② เปลี่ยนแปลง	พื้นที่การเกษตรทั้งหมด.....ไร่.....งาน.....ตร.ว. แบ่งเป็น ① ของตนเอง.....ไร่.....งาน.....ตร.ว. ② เช่า.....ไร่.....งาน.....ตร.ว. ③ ได้ทำฟรี.....ไร่.....งาน.....ตร.ว.
5.2 ลักษณะการถือครอง	พื้นที่การเกษตรที่เข้าร่วมโครงการจำนวน แปลง รวมเนื้อที่ไร่.....งาน.....ตร.ว. แบ่งเป็น ① ของตนเอง.....ไร่.....งาน.....ตร.ว. ② เช่า.....ไร่.....งาน.....ตร.ว. ③ ทำฟรี.....ไร่.....งาน.....ตร.ว.	① ไม่เปลี่ยนแปลง ② เปลี่ยนแปลง	พื้นที่การเกษตรที่เข้าร่วมโครงการจำนวน แปลง รวมเนื้อที่ไร่.....งาน.....ตร.ว. แบ่งเป็น ① ของตนเอง.....ไร่.....งาน.....ตร.ว. ② เช่า.....ไร่.....งาน.....ตร.ว. ③ ทำฟรี.....ไร่.....งาน.....ตร.ว.
5.3 ประเภทเอกสารสิทธิ์ของเกษตรกร	พื้นที่เข้าร่วมโครงการ(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) ① ส.ป.ก.4-01 ② โฉนด ③ นส.2 ④ นส.3 ⑤ นส.4 ⑥ นส.5 ⑦ อื่นๆ(ระบุ).....	① ไม่เปลี่ยนแปลง ② เปลี่ยนแปลง	พื้นที่เข้าร่วมโครงการ(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) ① ส.ป.ก.4-01 ② โฉนด ③ นส.2 ④ นส.3 ⑤ นส.4 ⑥ นส.5 ⑦ อื่นๆ(ระบุ).....

หมายเหตุ: ข้อ 5.2 จะต้องเท่ากับพื้นที่ ข้อ 6.10 และพื้นที่ก่อนและหลังโครงการต้องมีพื้นที่เท่ากัน

6. ลักษณะการใช้พื้นที่การเกษตรในพื้นที่เข้าร่วมโครงการของเกษตรกรปี 2560 (ก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ)

รายการ/กิจกรรมในพื้นที่เข้าร่วมโครงการ	ก่อนเข้าร่วมโครงการ(1 ก.ค.59- 30 มิ.ย. 60)	หลังเข้าร่วมโครงการ (1 ต.ค. 60 - 30 ก.ย. 61)
6.1 พื้นที่แหล่งน้ำที่ใช้ทำการเกษตรในพื้นที่โครงการ	* ① มีแหล่งน้ำรวม...ไร่.....งาน.....ตร.ว.* ② ไม่มีแหล่งน้ำเนื่องจาก.....	* ① มีแหล่งน้ำรวม...ไร่.....งาน.....ตร.ว.* ② ไม่มีแหล่งน้ำเนื่องจาก.....
6.2 ประเภทแหล่งน้ำในพื้นที่โครงการ	① บ่อของตนเอง.....บ่อ ② บ่อขุดโดยกรมพัฒนาที่ดิน.....บ่อ ③ แหล่งน้ำธรรมชาติ.....แหล่ง ④ แหล่งน้ำชลประทาน.....แหล่ง ⑤ บ่อน้ำบาดาล.....บ่อ ⑥ อื่นๆ (ระบุ).....จำนวน.....แห่ง	① บ่อของตนเอง.....บ่อ ② บ่อขุดโดยกรมพัฒนาที่ดิน.....บ่อ ③ แหล่งน้ำธรรมชาติ.....แหล่ง ④ แหล่งน้ำชลประทาน.....แหล่ง ⑤ บ่อน้ำบาดาล.....บ่อ ⑥ อื่นๆ (ระบุ).....จำนวน.....แห่ง
6.3 ความเพียงพอของแหล่งน้ำในพื้นที่โครงการ	① เพียงพอ..... ② ไม่เพียงพอ ใช้ได้.....เดือน	① เพียงพอ..... ② ไม่เพียงพอ ใช้ได้.....เดือน
6.4 การมีน้ำของครัวเรือนเกษตรกร (ทั้งในและนอกพื้นที่เข้าร่วมโครงการ)	① ไม่มีน้ำใช้..... ② มีน้ำใช้..... ③ มีน้ำใช้..... ④ มีน้ำใช้..... ⑤ มีน้ำใช้.....	① ไม่มีน้ำใช้..... ② มีน้ำใช้..... ③ มีน้ำใช้..... ④ มีน้ำใช้..... ⑤ มีน้ำใช้.....
6.5 การปลูกพืชในพื้นที่โครงการ	* ① ปลูกพืช.....ชนิด.....ไร่.....งาน.....ตร.ว.* ② ไม่ได้ปลูกพืช เนื่องจาก.....	* ① ปลูกพืช.....ชนิด.....ไร่.....งาน.....ตร.ว.* ② ไม่ได้ปลูกพืช เนื่องจาก.....
6.6 การเลี้ยงสัตว์บนแปลงในพื้นที่โครงการ	① เลี้ยงสัตว์.....ชนิด * ☐ 1) เนื้อที่.....ไร่.....งาน.....ตร.ว.* ☐ 2) ใช้พื้นที่รวมกับที่อยู่อาศัย ② ไม่ได้เลี้ยง เนื่องจาก.....	① เลี้ยงสัตว์.....ชนิด * ☐ 1) เนื้อที่.....ไร่.....งาน.....ตร.ว.* ☐ 2) ใช้พื้นที่รวมกับที่อยู่อาศัย ② ไม่ได้เลี้ยง เนื่องจาก.....
6.7 การเลี้ยงสัตว์ในพื้นที่โครงการ	* ① เลี้ยงสัตว์.....ชนิด.....ไร่.....งาน.....ตร.ว.* ② ไม่ได้เลี้ยง เนื่องจาก.....	* ① เลี้ยงสัตว์.....ชนิด.....ไร่.....งาน.....ตร.ว.* ② ไม่ได้เลี้ยง เนื่องจาก.....
6.8 การมีที่อยู่อาศัยในพื้นที่โครงการ	* ① มีที่อยู่อาศัย.....ไร่.....งาน.....ตร.ว.* ② ไม่มี	* ① มีที่อยู่อาศัย.....ไร่.....งาน.....ตร.ว.* ② ไม่มี
6.9 การแบ่งพื้นที่ในพื้นที่เข้าร่วมโครงการตามองค์ประกอบเกษตรทฤษฎีใหม่ (4 องค์ประกอบ)	① แหล่งน้ำ ② นาข้าว (เฉพาะในพื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการ) ③ ปลูกพืช ④ ที่อยู่อาศัย/เลี้ยงสัตว์	① แหล่งน้ำ ② นาข้าว (เฉพาะในพื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการ) ③ ปลูกพืช ④ ที่อยู่อาศัย/เลี้ยงสัตว์
6.10 รวมพื้นที่ทำกิจกรรมในพื้นที่เข้าร่วมโครงการ	จำนวน.....ไร่.....งาน.....ตร.ว.	จำนวน.....ไร่.....งาน.....ตร.ว.

หมายเหตุ :- หากเป็นข้อมูลของกรมการเกษตร ข้อมูลก่อนเข้าร่วมโครงการ ข้อมูลหลังเข้าร่วมโครงการปี 2560

- ① 6.10 คือ ผลรวมพื้นที่ 6.1 + 6.4 (เฉพาะนาข้าวในพื้นที่โครงการ) + 6.5 + 6.6 + 6.7 (ถ้าไม่ได้เลี้ยงในแหล่งน้ำของโครงการในข้อ 6.1) + 6.8 หรือข้อ 6.10 คือ ผลรวมของข้อที่มีเครื่องหมาย *

- ข้อ 6.10 จะต้องทำกับพื้นที่ข้อ 5.2 และพื้นที่รวมก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการต้องมีพื้นที่เท่ากัน

7. การจัดทำบัญชีครัวเรือน/บัญชีฟาร์มก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ

รายการ	ก่อนเข้าร่วมโครงการ (1 ก.ค.59-30 มิ.ย. 60)	หลังเข้าร่วมโครงการ (1 ต.ค. 60 - 30 ก.ย. 61)	
		การเปลี่ยนแปลง	ข้อมูลหลังเข้าร่วมโครงการ(ตอบเฉพาะถ้ามีการเปลี่ยนแปลง)
7.1 เกษตรกรมีความรู้เรื่องการทำบัญชีครัวเรือน/บัญชีฟาร์มหรือไม่	① มีความรู้ ② ไม่มีความรู้ ถ้ามี ได้ความรู้จาก ① ครูบัญชีอาสา ② อื่นๆ.....	① ไม่เปลี่ยนแปลง ② เปลี่ยนแปลง	① มีความรู้ ①.1) เท่าเดิม ①.2) เพิ่มขึ้น ② ไม่มีความรู้ ถ้ามี ได้ความรู้จาก ① ครูบัญชีอาสา ② อื่น ๆ.....
7.2 เกษตรกรมีการทำบัญชีครัวเรือน/บัญชีฟาร์มหรือไม่	① ทำเป็นประจำ ② ทำบางครั้ง เพราะ..... ③ ไม่ได้ทำ เพราะ.....	① ไม่เปลี่ยนแปลง ② เปลี่ยนแปลง	① ทำเป็นประจำ ② ทำบางครั้ง เพราะ..... ③ ไม่ได้ทำ เพราะ.....

หมายเหตุ : หากกับข้อมูลเกษตรกรรายเดิม ข้อมูลก่อนเข้าร่วมโครงการ ข้อ 7.2 สามารถใช้ข้อมูลเกษตรกรจากการประเมินผลครั้งที่ 2

8.ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเกษตรทฤษฎีใหม่และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ

รายการ	ก่อนเข้าร่วมโครงการ (1 ก.ค.59- 30 มิ.ย. 60)	หลังเข้าร่วมโครงการ (1ต.ค. 60- 30 ก.ย.61)	
			การเปลี่ยนแปลง
8.1 เกษตรกรมีความรู้ในหลักเกษตรทฤษฎีใหม่(หลักการจัดการทรัพยากรน้ำให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยแบ่งพื้นที่เป็น 4 ส่วน ตามความเหมาะสม คือ แหล่งน้ำ : นาข้าว : ปลูกพืช : ที่อยู่อาศัย/เลี้ยงสัตว์ เพื่อบริโภคเป็นหลัก ที่เหลือจึงขาย เกิดการพึ่งพาตนเอง)	① มีความรู้/เข้าใจ ระดับ(ระบุ) (1-5) ② ไม่เข้าใจ เพราะ..... ถ้าเข้าใจได้ความรู้จาก ① ปรากฏเกษตร/ศพก./เกษตรกรต้นแบบ ② জনท.ภษ. ③ เอกชน ④ สถาบันการศึกษา ⑤ เกษตรกร ⑥ อื่นๆ (ระบุ).....	① ไม่เปลี่ยนแปลง ② เปลี่ยนแปลง	① มีความรู้/เข้าใจ ระดับ(ระบุ) (1-5) ② ไม่เข้าใจ เพราะ..... ถ้าเข้าใจได้ความรู้จาก ① ปรากฏเกษตร/ศพก./เกษตรกรต้นแบบ ② জনท.ภษ. ③ เอกชน ④ สถาบันการศึกษา ⑤ เกษตรกร ⑥ อื่น ๆ (ระบุ).....
8.2 เกษตรกรมีความรู้ในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (3 ฐาน: พอประมาณ (พอดี ไม่มากเกินไป-น้อยไป)+มีเหตุมีผล (การตัดสินใจต้องมีเหตุผลรองรับ)+มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี(เตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบ/การเปลี่ยนแปลง) และ 2 เงื่อนไข: มีความรอบรู้รอบด้าน+ตระหนักรู้ถึงคุณธรรม ข้อสัจย์ สุจริต	① มีความรู้/เข้าใจ ระดับ(ระบุ) (1-5) ② ไม่เข้าใจ เพราะ..... ถ้าเข้าใจได้ความรู้จาก ① ปรากฏเกษตร/ศพก./เกษตรกรต้นแบบ ② জনท.ภษ. ③ เอกชน ④ สถาบันการศึกษา ⑤ เกษตรกร ⑥ อื่น ๆ (ระบุ).....	① ไม่เปลี่ยนแปลง ② เปลี่ยนแปลง	① มีความรู้/เข้าใจ ระดับ(ระบุ) (1-5) ② ไม่เข้าใจ เพราะ..... ถ้าเข้าใจได้ความรู้จาก ① ปรากฏเกษตร/ศพก./เกษตรกรต้นแบบ ② জনท.ภษ. ③ เอกชน ④ สถาบันการศึกษา ⑤ เกษตรกร ⑥ อื่น ๆ (ระบุ).....

5

รายการ	ก่อนเข้าร่วมโครงการ (1 ก.ค.59- 30 มิ.ย. 60)	หลังเข้าร่วมโครงการ (1ต.ค. 60- 30 ก.ย.61)	การเปลี่ยนแปลง	
			① ไม่เปลี่ยนแปลง	② เปลี่ยนแปลง
8.3 เกษตรกรได้นำหลักเกษตรทฤษฎีใหม่ หรือปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตหรือไม่	① ใช้ทั้งหมด ② ใช้บางส่วน ร้อยละ..... เพราะ..... ③ ไม่ได้ใช้ เพราะ.....	① ใช้ทั้งหมด ② ใช้บางส่วน ร้อยละ..... เพราะ..... ③ ไม่ได้ใช้ เพราะ.....	① ไม่เปลี่ยนแปลง	② เปลี่ยนแปลง
9. ท่านทราบว่ามีการประชุมเกษตรกรที่เป็นที่เสี่ยง ติดตามเยี่ยมเยียนให้คำปรึกษาการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ให้เกษตรกร หรือไม่		① ทราบ ผู้รับผิดชอบคือ..... ② ไม่ทราบเพราะ.....		
10. ปรารถนุเกษตรที่รับผิดชอบ มีแปลงตัวอย่างความสำเร็จในการทำเกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสานเพื่อเป็นต้นแบบให้เกษตรกรหรือไม่		① มี ② ไม่มี เพราะ.....		
11. ท่านได้ร่วมกิจกรรมแบบ 3 ประสานหรือ 5 ประสานหรือไม่	① ได้พบปะครั้ง ผู้ร่วมพบปะ ได้แก่ □ 1) ปรารถนุเกษตร/ศพก./เกษตรกรต้นแบบ □ 2) จนท.กษ . □ 3) เอกชน □ 4) สถาบันการศึกษา □ 5) เกษตรกร □ 6) อื่นๆ (ระบุ)..... ② ไม่ได้พบปะ เพราะ.....	① ได้พบปะครั้ง ผู้ร่วมพบปะ ได้แก่ □ 1) ปรารถนุเกษตร/ศพก./เกษตรกรต้นแบบ □ 2) จนท.กษ . □ 3) เอกชน □ 4) สถาบันการศึกษา □ 5) เกษตรกร □ 6) อื่นๆ (ระบุ)..... ② ไม่ได้พบปะ เพราะ.....	① ไม่เปลี่ยนแปลง	② เปลี่ยนแปลง
12. ท่านได้รับการอบรม/ถ่ายทอดองค์ความรู้/เทคโนโลยี หรือไม่	① ได้อบรมครั้ง จาก □ 1) ปรารถนุเกษตร/ศพก./เกษตรกรต้นแบบ □ 2) จนท.กษ . □ 3) เอกชน □ 4) สถาบันการศึกษา □ 5) เกษตรกร □ 6) อื่นๆ (ระบุ)..... ② ไม่ได้อบรม เพราะ.....	① ได้อบรมครั้ง จาก □ 1) ปรารถนุเกษตร/ศพก./เกษตรกรต้นแบบ □ 2) จนท.กษ . □ 3) เอกชน □ 4) สถาบันการศึกษา □ 5) เกษตรกร □ 6) อื่นๆ (ระบุ)..... ② ไม่ได้อบรม เพราะ.....	① ไม่เปลี่ยนแปลง	② เปลี่ยนแปลง

13. การถ่ายทอดองค์ความรู้ที่ได้รับ มีอะไรบ้างมกใช้/รับใช้หรือไม่ อย่างไร

รายการ	ปี 2560		ปี 2561	
	การได้รับคำแนะนำ /ความรู้ 1=ได้รับ 2=ไม่ได้รับ	ไม่ได้รับ เพราะ.....	การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ 1=ไม่เปลี่ยน 2=เปลี่ยน	การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ 1=ใช้ทั้งหมด 2=ใช้บางส่วน 3=ไม่ได้ใช้
13.1 ปรึกษาของศูนย์จากห้องเลี้ยง				
13.2 .การทำเกษตรทฤษฎีใหม่				
13.3 .การทำเกษตรผสมผสาน				
13.4 .การทำปลุกพืช				
13.5.การเลี้ยงสัตว์				
13.6 .การทักกับยุงที่ครัวเรือน/บัญชีฟาร์ม				
13.6 .การจัดกาฟาร์ม				
13.7 .การทำปุ๋ย/สารปรับปรุงดิน				
13.8 .การทำปุ๋ยและการปรับปรุงดิน				
13.9 อื่น ๆ ระบุ				

รายการ	ก่อนเข้าร่วมโครงการ (1 ก.ค.59- 30 มิ.ย. 60)		หลังเข้าร่วมโครงการ (1 ต.ค. 60 - 30 ก.ย. 61)	
	การเปลี่ยนแปลง	ข้อมูลหลังเข้าร่วมโครงการ(ตอบเฉพาะถ้ามีการเปลี่ยนแปลง)	การเปลี่ยนแปลง	ข้อมูลหลังเข้าร่วมโครงการ(ตอบเฉพาะถ้ามีการเปลี่ยนแปลง)
14.การจัดทำผังแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ในพื้นที่โครงการ	① ไม่เปลี่ยนแปลง ② เปลี่ยนแปลง	① เคย ได้แก่..... ② ไม่เคย เนื่องจาก.....	① ทำผังแปลงแล้ว ได้แก่ ☐ 1) เฉพาะผังแปลงก่อนเข้าร่วมโครงการ ☐ 2) เฉพาะผังแปลงหลังเข้าร่วมโครงการ ☐ 3) ทำผังแปลงทั้งก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ ② ยังไม่ได้ทำผังแปลง เพราะ.....	① ทำผังแปลงแล้ว ได้แก่ ☐ 1) เฉพาะผังแปลงก่อนเข้าร่วมโครงการ ☐ 2) เฉพาะผังแปลงหลังเข้าร่วมโครงการ ☐ 3) ทำผังแปลงทั้งก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ ② ยังไม่ได้ทำผังแปลง เพราะ.....
15.การจัดทำหรือวางแผนการผลิตในแปลงของตนเอง	① ไม่เปลี่ยนแปลง ② เปลี่ยนแปลง	① เคย ได้แก่..... ② ไม่เคย เนื่องจาก.....	① วางแผนการผลิต โดย ☐ .1) ทำได้ทั้งหมด ☐ 2) ทำได้บางส่วน ร้อยละ..... เพราะ..... ☐ 3)ไม่ได้ทำ เพราะ.....	① วางแผนการผลิต โดย ☐ .1) ทำได้ทั้งหมด ☐ 2) ทำได้บางส่วน ร้อยละ..... เพราะ..... ☐ 3)ไม่ได้ทำ เพราะ.....

19. ท่านมีกิจกรรมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมหรือไม่

- ① มี กิจกรรมที่ดำเนินกิจกรรม ① แลกเปลี่ยนเรียนรู้
- ③ สร้างเครือข่ายกลุ่มอาชีพ ขยายกิจกรรมทางด้านเศรษฐกิจ ด้านเงินทุน การตลาด ④ อื่นๆ
- ② ไม่มี เนื่องจาก

20. หลังเข้าร่วมโครงการมีผลผลิตที่ได้จากพื้นที่เข้าร่วมโครงการกระจายไปยังช่องทางใดบ้าง(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)(ข้อมูลจาก ข้อ 17-18)

- ① บริษัทภายในครัวเรือน ② แจก/ให้ฟรีอื่น ③ เก็บไว้ทำพันธุ์ ④ จำหน่าย ⑤ อื่น ๆ ระบุ
- 20.1 ถ้ามีจำหน่ายท่านได้นำไปจำหน่ายที่ไหน ① ตลาดท้องถิ่น/ชุมชน ② ตลาดที่หน่วยงานจัดหา/ประสานงาน ③ สถานีบริการน้ำมัน ④ อื่น ๆ
- 20.2 ถ้ามีจำหน่ายสถานที่จำหน่ายรองรับผลผลิตของท่านได้เพียงพอหรือไม่ ① เพียงพอ ② ไม่เพียงพอ เนื่องจาก

21. รายจ่ายที่ไม่จำเป็น/รายจ่ายฟุ่มเฟือยของครัวเรือนเกษตรกร ก้อน เข้าร่วมโครงการ(1 พ.ศ. 59 - 30 ม.ย. 60) และหลัง จากเข้าร่วมโครงการแล้ว(1ต.ค.60-30 ก.ย.61)

รายจ่ายที่ไม่จำเป็น/ฟุ่มเฟือย	ก่อน เข้าร่วมโครงการ จำนวนเงิน (บาท/เดือน)	หลังเข้าร่วมโครงการ จำนวนเงิน (บาท/เดือน)	การเปลี่ยนแปลง
(1) ค่าเครื่องตัดที่มีแอลกอฮอล์ (น้ำอัดลม ซา กาแฟ ฯลฯ)			1= เท่าเดิม 2= เพิ่มขึ้น 3= ลดลง
(2) ค่าเครื่องตัดที่มีแอลกอฮอล์ (เหล้า เบียร์ ไวน์ ฯลฯ)			① เท่าเดิม ② เพิ่มขึ้น ③ ลดลง
(3) ค่ายาสูบ (บุรี่ ยาเส้น หมาก พลุ ฯลฯ)			① เท่าเดิม ② เพิ่มขึ้น ③ ลดลง
(4) ค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงโชค (ลอตเตอรี่/หวย/การพนัน)			① เท่าเดิม ② เพิ่มขึ้น ③ ลดลง
(5) ค่าใช้จ่ายในการบันเทิง มหรสพต่างๆ			① เท่าเดิม ② เพิ่มขึ้น ③ ลดลง
(6) อื่น ๆ (ระบุ)			① เท่าเดิม ② เพิ่มขึ้น ③ ลดลง
รวมรายจ่ายที่ไม่จำเป็น/ฟุ่มเฟือยทั้งสิ้น			① เท่าเดิม ② เพิ่มขึ้น ③ ลดลง

22. ครัวเรือนของท่านมีหนี้สินหรือไม่ ① มี (ตอบข้อ 23) ② ไม่มี (ข้ามไปตอบข้อ 24)

- 23. หนี้สินของครัวเรือนโดยรวมทั้งก่อนเข้าร่วมโครงการ (ข้อมูล ณ 31 ม.ค. 60)23.1 จากภาคการเกษตร บาท/ปี 23.2 จากนอกภาคการเกษตร บาท/ปี
- 24. หลังจากร่วมโครงการเกษตรกรได้ทำเกษตรทฤษฎีใหม่แล้ว การลงทุนทำกิจกรรมในพื้นที่โครงการ รายได้ที่ได้รับจากผลผลิตในโครงการ และ รายจ่ายที่ลดลงจากการบริโภคผลผลิตของตนเอง มีผลต่อหนี้สินครัวเรือนอย่างไร

24.1 มีผลทำให้หนี้สินของครัวเรือนเปลี่ยนแปลงไปหรือไม่

- ① ไม่เปลี่ยนแปลง เนื่องจาก.....
- ② เปลี่ยนแปลง (1) หนี้เพิ่มขึ้น บาท เนื่องจาก..... (2) หนี้ลดลง..... บาท เนื่องจาก.....
- 24.2 มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้สินของครัวเรือนหรือไม่ (ความตรงเวลา/มีเงินที่ชำระหนี้สินมากขึ้น)
- ① ไม่เปลี่ยนแปลง เนื่องจาก.....
- ② เปลี่ยนแปลง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) (2.1) สามารถชำระได้ตรงตามเวลา (2.2) สามารถมีเงินชำระหนี้สินได้มากขึ้น (2.3) อื่น ๆ (ระบุ)

25. ครัวเรือนของท่านมีเงินออมหรือไม่ ① มี (ตอบข้อ 26) ② ไม่มี (ข้ามไปตอบข้อ 27)
26. หลังจากเข้าร่วมโครงการเกษตรกรได้ทำเกษตรทฤษฎีใหม่แล้ว การลงทุนทำกิจกรรมในพื้นที่โครงการรายได้ที่รับจากผลผลิตในโครงการ และ รายจ่ายที่ลดลงจากการบริโภคผลผลิตของตนเอง ทำให้จำนวนเงินออมของครัวเรือนเปลี่ยนแปลงไปหรือไม่
- ① ไม่เปลี่ยนแปลง คือ (1) จำนวนเงินออมเท่าเดิม (2) ไม่มีการออมเงิน (3) อื่น ๆ (ระบุ)
- ② เปลี่ยนแปลง คือ (1) จำนวนเงินออมเพิ่มขึ้น.....บาท เนื่องจาก..... (2) จำนวนเงินออมลดลง.....บาท เนื่องจาก.....
27. ท่านได้นำความรู้เกี่ยวกับการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ไปเผยแพร่/ขยายผลให้กับเกษตรกรรายอื่นหรือไม่ อย่างไร
- ① เผยแพร่ต่อ จำนวน.....ราย ② ไม่ได้เผยแพร่ เนื่องจาก.....
- ถ้ามีการเผยแพร่/ขยายผลเกษตรกรได้ดำเนินการตามคำแนะนำแล้ว.....คนเรื่องที่น่าไปปฏิบัติตาม/ปรับใช้ ได้แก่.....
28. องค์ความรู้ที่ต้องการเพิ่มเติมเกี่ยวกับการทำเกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน.....
29. ปัจจัยการผลิตที่ต้องกรให้โครงการสนับสนุนในการทำเกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน ได้แก่.....
30. หลังจากสิ้นสุดโครงการแล้ว ท่านคิดว่าจะทำเกษตรทฤษฎีใหม่ต่อไป ① ทำต่อไป (ตอบข้อ 30.1) ② ไม่ทำต่อ เนื่องจาก.....
- 30.1 ถ้าทำเกษตรทฤษฎีใหม่ทำต่อไปโดย ① ทำตามองค์ประกอบเกษตรทฤษฎีใหม่ (4 องค์ประกอบ) โดยแบ่งสัดส่วนตามความเหมาะสม เนื่องจาก.....
- ② ทำแบบเกษตรผสมผสานเนื่องจาก.....
31. คิดเห็นต่อการโครงการ (ไปตรงกับระดับความพึงพอใจ ระดับ 1-5 โดย ระดับ 1 = น้อยที่สุด และ 5 = มากที่สุด)

ประเด็นคำถาม	ระดับความพึงพอใจ (1-5)	ระบุเหตุผล.....
1) การชี้แจงโครงการ/การประชาสัมพันธ์โครงการ		
2) การรับสมัคร/การคัดเลือกเกษตรกร/ประเมินศักยภาพการจัดกลุ่ม		
3) การสนับสนุนปัจจัยการผลิต		
4) การจัดทำฟาร์ม แผนการผลิต ปฏิทินการปลูกพืช		
5) การพบปะ 3 ประสาน / 5 ประสาน		
6) การถ่ายทอดความรู้/เทคโนโลยี		
7) ความพร้อมของแหล่งจำหน่ายผลผลิต		
8) การเชื่อมโยงตลาด		
9) การประสานงานของเจ้าหน้าที่ในการดำเนินงานโครงการ		
10) การติดตามเยี่ยมเยียนของ 5 ประสาน		
11) การทำกิจกรรมเปลี่ยนแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ให้ครบ 4 องค์ประกอบ (แหล่งน้ำ/ นาข้าว/ ปลูกพืช/ ที่อยู่อาศัยและเลี้ยงสัตว์)		

32. ปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงานโครงการ และข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาหรือต่อยอดโครงการต่อไป

ปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงานโครงการ	ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง/พัฒนาโครงการ
1)	1)
2)	2)
3)	3)
4)	4)
5)	5)

รายการกิจกรรมในพื้นที่เข้าร่วมโครงการ	ก่อนเข้าร่วมโครงการ (1ต.ค.59- 30 ก.ย.60)	หลังเข้าร่วมโครงการ (1ต.ค.60- 30 ก.ย.61)	
		การเปลี่ยนแปลง 1=ไม่เปลี่ยน 2=เปลี่ยน	ข้อมูลหลังเข้าร่วมโครงการ(ตอบเฉพาะถ้ามีการเปลี่ยนแปลง)
4.สมาชิกในครัวเรือนมีแรงงาน คืนถิ่นเพื่อกลับบ้านทำเกษตร ทฤษฎีใหม่หรือเกษตร ผสมผสานหรือไม่	① มีแรงงานคืนถิ่น จำนวน.....คน ② ไม่มี		① มีแรงงานคืนถิ่น จำนวน.....คน ② ไม่มี
5 ขนาดพื้นที่การเกษตร 5.1 พื้นที่การเกษตร	พื้นที่การเกษตรทั้งหมด.....ไร่.....งาน.....ตร.ว.แบ่งเป็น ① ของตนเอง.....ไร่.....งาน.....ตร.ว. ②เช่า.....ไร่.....งาน.....ตร.ว. ③ได้ทำฟรี.....ไร่.....งาน.....ตร.ว.	① ไม่เปลี่ยนแปลง ② เปลี่ยนแปลง	พื้นที่การเกษตรทั้งหมด.....ไร่.....งาน.....ตร.ว.แบ่งเป็น ① ของตนเอง.....ไร่.....งาน.....ตร.ว. ②เช่า.....ไร่.....งาน.....ตร.ว. ③ได้ทำฟรี.....ไร่.....งาน.....ตร.ว.
5.2 ลักษณะการถือครอง	พื้นที่การเกษตรที่เข้าร่วมโครงการจำนวนแปลง รวมเนื้อที่ไร่.....งาน.....ตร.ว.แบ่งเป็น ① ของตนเอง.....ไร่.....งาน.....ตร.ว. ② เช่า.....ไร่.....งาน.....ตร.ว. ③ ทำฟรี.....ไร่.....งาน.....ตร.ว.	① ไม่เปลี่ยนแปลง ② เปลี่ยนแปลง	พื้นที่การเกษตรที่เข้าร่วมโครงการจำนวนแปลง รวมเนื้อที่ไร่.....งาน.....ตร.ว.แบ่งเป็น ① ของตนเอง.....ไร่.....งาน.....ตร.ว. ② เช่า.....ไร่.....งาน.....ตร.ว. ③ ทำฟรี.....ไร่.....งาน.....ตร.ว.
5.3 ประเภทเอกสารสิทธิ์ของ เกษตรกร	พื้นที่เข้าร่วมโครงการ(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) ① ส.ป.ก.4-01 ② โฉนด ③นส.2 ④นส.3 ⑤นส.4 ⑥นส.5 ⑦ อื่นๆ(ระบุ).....	① ไม่เปลี่ยนแปลง ② เปลี่ยนแปลง	พื้นที่เข้าร่วมโครงการ(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) ① ส.ป.ก.4-01 ② โฉนด ③นส.2 ④นส.3 ⑤นส.4 ⑥นส.5 ⑦ อื่นๆ(ระบุ).....

หมายเหตุ: ข้อ 5.2 จะต้องทำกับพื้นที่ ข้อ 6.10 และพื้นที่ก่อนและหลังโครงการต้องมีพื้นที่เท่ากัน

6. ลักษณะการใช้พื้นที่การเกษตรในพื้นที่เข้าร่วมโครงการของเกษตรกรรายใหม่ ปี 2561 (ก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ)

รายการ/กิจกรรมในพื้นที่เข้าร่วมโครงการ	ก่อนเข้าร่วมโครงการ (1 ต.ค. 59 - 30 ก.ย. 60)	หลังเข้าร่วมโครงการ (1 ต.ค. 60 - 30 ก.ย. 61)
6.1 พื้นที่แหล่งน้ำที่ใช้ทำการเกษตรในพื้นที่โครงการ	* ① มีแหล่งน้ำรวม.....ไร่.....งาน.....ตร.ว.* ② ไม่มีแหล่งน้ำเนื่องจาก.....	* ① มีแหล่งน้ำรวม.....ไร่.....งาน.....ตร.ว.* ② ไม่มีแหล่งน้ำเนื่องจาก.....
6.2 ประเภทแหล่งน้ำในพื้นที่โครงการ	① บ่อของตนเอง.....บ่อ ② บ่อขุดโดยกรมพัฒนาที่ดิน.....บ่อ ③ แหล่งน้ำธรรมชาติ.....แห่ง ④ แหล่งน้ำชลประทาน.....แห่ง ⑤ บ่อน้ำบาดาล.....บ่อ ⑥ อื่นๆ (ระบุ).....จำนวน.....แห่ง	① บ่อของตนเอง.....บ่อ ② บ่อขุดโดยกรมพัฒนาที่ดิน.....บ่อ ③ แหล่งน้ำธรรมชาติ.....แห่ง ④ แหล่งน้ำชลประทาน.....แห่ง ⑤ บ่อน้ำบาดาล.....บ่อ ⑥ อื่นๆ (ระบุ).....จำนวน.....แห่ง
6.3 ความเพียงพอของแหล่งน้ำในพื้นที่โครงการ	① เพียงพอทั้งปี ② ไม่เพียงพอ ใช้ได้.....เดือน	① เพียงพอทั้งปี ② ไม่เพียงพอ ใช้ได้.....เดือน
6.4 การมีน้ำขังของครุหรือถนนเกษตร (ทั้งในและนอกพื้นที่เข้าร่วมโครงการ)	① ไม่มีน้ำขัง ② มีน้ำขังรวม.....ไร่.....งาน.....ตร.ว. ③ มีแยกเป็น* ① นาข้าวในพื้นที่โครงการ.....ไร่.....งาน.....ตร.ว.* ② นาข้าวออกพื้นที่โครงการ.....ไร่.....งาน.....ตร.ว.	① ไม่มีน้ำขัง ② มีน้ำขังรวม.....ไร่.....งาน.....ตร.ว. ③ มีแยกเป็น* ① นาข้าวในพื้นที่โครงการ.....ไร่.....งาน.....ตร.ว.* ② นาข้าวออกพื้นที่โครงการ.....ไร่.....งาน.....ตร.ว.
6.5 การปลูกพืชในพื้นที่โครงการ	* ① ปลูกพืช.....ชนิด เนื้อที่.....ไร่.....งาน.....ตร.ว.* ② ไม่ได้ปลูกพืช เนื่องจาก.....	* ① ปลูกพืช.....ชนิด เนื้อที่.....ไร่.....งาน.....ตร.ว.* ② ไม่ได้ปลูกพืช เนื่องจาก.....
6.6 การเลี้ยงสัตว์แบบและสัตว์ปีกในพื้นที่โครงการ	① เลี้ยงสัตว์.....ชนิด * ☐ 1) เนื้อที่.....ไร่.....งาน.....ตร.ว.* ☐ 2) ใช้พื้นที่รวมกับที่อยู่อาศัย ② ไม่ได้เลี้ยง เนื่องจาก.....	① เลี้ยงสัตว์.....ชนิด * ☐ 1) เนื้อที่.....ไร่.....งาน.....ตร.ว.* ☐ 2) ใช้พื้นที่รวมกับที่อยู่อาศัย ② ไม่ได้เลี้ยง เนื่องจาก.....
6.7 การเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่โครงการ	* ① เลี้ยงสัตว์น้ำ.....ชนิด เนื้อที่.....ไร่.....งาน.....ตร.ว.* ② ไม่ได้เลี้ยง เนื่องจาก.....	* ① เลี้ยงสัตว์น้ำ.....ชนิด เนื้อที่.....ไร่.....งาน.....ตร.ว.* ② ไม่ได้เลี้ยง เนื่องจาก.....
6.8 การมีที่อยู่อาศัย/ที่พักชั่วคราวในพื้นที่โครงการ	* ① มีที่อยู่อาศัย พื้นที่.....ไร่.....งาน.....ตร.ว.* ② ไม่มี	* ① มีที่อยู่อาศัย พื้นที่.....ไร่.....งาน.....ตร.ว.* ② ไม่มี
6.9 การแบ่งพื้นที่ในพื้นที่เข้าร่วมโครงการตามองค์ประกอบเกษตรทฤษฎีใหม่ (4 องค์ประกอบ)	① แหล่งน้ำ ② นาข้าว (เฉพาะในพื้นที่เข้าร่วมโครงการ) ③ ปลูกพืช ④ ที่อยู่อาศัย/เลี้ยงสัตว์	① แหล่งน้ำ ② นาข้าว (เฉพาะในพื้นที่เข้าร่วมโครงการ) ③ ปลูกพืช ④ ที่อยู่อาศัย/เลี้ยงสัตว์
6.10 ร่มพื้นที่ทำกิจกรรมในพื้นที่เข้าร่วมโครงการ	จำนวน.....ไร่.....งาน.....ตร.ว.	จำนวน.....ไร่.....งาน.....ตร.ว.

หมายเหตุ : * ข้อ 6.10 คือ ผลรวมพื้นที่ข้อ 6.1 + 6.4 (เฉพาะนาข้าวในพื้นที่โครงการ) + 6.5 + 6.6 + 6.7 (ถ้าไม่ได้เลี้ยงในแหล่งน้ำของโครงการในข้อ 6.1) + 6.8 หรือข้อที่ไม่มีเครื่องหมาย*

- ข้อ 6.10 จะต้องเท่ากับพื้นที่ข้อ 5.2 และพื้นที่รวมก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการต้องมีพื้นที่เท่ากัน

7. การจัดทำบัญชีครัวเรือน/บัญชีครัวเรือนก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ

รายการ	ก่อนเข้าร่วมโครงการ (1 ต.ค. 59 - 30 ก.ย. 60)	หลังเข้าร่วมโครงการ (1 ต.ค. 60 - 30 ก.ย. 61)	
		การเปลี่ยนแปลง	ข้อมูลหลังเข้าร่วมโครงการ(ตอบเฉพาะถ้ามีการเปลี่ยนแปลง)
7.1 เกษตรกรมีความรู้เรื่องการทำบัญชีครัวเรือน/บัญชีฟาร์มหรือไม่	① มีความรู้ ② ไม่มีความรู้ ③ ไม่มี ได้ความรู้จาก ① ครูบัญชีอาสา ② อื่นๆ.....	① ไม่เปลี่ยนแปลง ② เปลี่ยนแปลง	① มีความรู้ ①.1)เท่าเดิม ①.2) เพิ่มขึ้น ② ไม่มีความรู้ ③ ไม่มี ได้ความรู้จาก ① ครูบัญชีอาสา ② อื่น ๆ.....
7.2 เกษตรกรมีการทำบัญชีครัวเรือน/บัญชีฟาร์มหรือไม่	① ทำเป็นประจำ ② ทำบางครั้ง เพราะ..... ③ ไม่ได้ทำ เพราะ.....	① ไม่เปลี่ยนแปลง ② เปลี่ยนแปลง	① ทำเป็นประจำ ② ทำบางครั้ง เพราะ..... ③ ไม่ได้ทำ เพราะ.....

8. ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเกษตรทฤษฎีใหม่และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ

รายการ	ก่อนเข้าร่วมโครงการ (1 ต.ค. 59 - 30 ก.ย. 60)	การเปลี่ยนแปลง	หลังเข้าร่วมโครงการ (1 ต.ค. 60- 30 ก.ย.61)	
			ข้อมูลหลังเข้าร่วมโครงการ(ตอบเฉพาะถ้ามีการเปลี่ยนแปลง)	
8.1 เกษตรกรมีความรู้ในหลักการเกษตรทฤษฎีใหม่(หลักการจัดการทรัพยากรน้ำให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยแบ่งพื้นที่เป็น 4 ส่วน ตามความเหมาะสม คือ แหล่งน้ำ : นาข้าว : ปลูกพืช : ที่อยู่อาศัย/เลี้ยงสัตว์ เพื่อปรับสภาพเป็นแหล่ง ที่เหลือจึงขาย เกิดการพึ่งพาตนเอง)	① มีความรู้/เข้าใจ ระดับ(ระบุ) (1-5) ② ไม่เข้าใจ เพราะ..... ③ เข้าใจได้ความรู้จาก ① ปรากฏเกษตร/ศพก./เกษตรกรต้นแบบ ② জনท.กษ. ③ เอกชน ④ สถาบันการศึกษา ⑤ เกษตรกร ⑥ อื่นๆ (ระบุ).....	① ไม่เปลี่ยนแปลง ② เปลี่ยนแปลง	① มีความรู้/เข้าใจ ระดับ(ระบุ) (1-5) ② ไม่เข้าใจ เพราะ..... ③ เข้าใจได้ความรู้จาก ① ปรากฏเกษตร/ศพก./เกษตรกรต้นแบบ ② জনท.กษ. ③ เอกชน ④ สถาบันการศึกษา ⑤ เกษตรกร ⑥ อื่น ๆ (ระบุ).....	
8.2 เกษตรกรมีความรู้ในหลักการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (3 ฐาน: พอประมาณ (พอดี ไม่มากไป-น้อยไป)+มีเหตุมีผล (การตัดสินใจต้องมีเหตุผลรองรับ)+มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี(เตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบ/การเปลี่ยนแปลง) และ 2 เงื่อนไข: มีความรอบรู้รอบด้าน+ตระหนักรถึงคุณธรรม ซื่อสัตย์ สุจริต	① มีความรู้/เข้าใจ ระดับ(ระบุ) (1-5) ② ไม่เข้าใจ เพราะ..... ③ เข้าใจได้ความรู้จาก ① ปรากฏเกษตร/ศพก./เกษตรกรต้นแบบ ② জনท.กษ. ③ เอกชน ④ สถาบันการศึกษา ⑤ เกษตรกร ⑥ อื่น ๆ (ระบุ).....	① ไม่เปลี่ยนแปลง ② เปลี่ยนแปลง	① มีความรู้/เข้าใจ ระดับ(ระบุ) (1-5) ② ไม่เข้าใจ เพราะ..... ③ เข้าใจได้ความรู้จาก ① ปรากฏเกษตร/ศพก./เกษตรกรต้นแบบ ② জনท.กษ. ③ เอกชน ④ สถาบันการศึกษา ⑤ เกษตรกร ⑥ อื่น ๆ (ระบุ).....	

รายการ	ก่อนเข้าร่วมโครงการ (1 ต.ค. 59 - 30 ก.ย. 60)	หลังเข้าร่วมโครงการ (1 ต.ค. 60- 30 ก.ย. 61)	การเปลี่ยนแปลง	
			ข้อมูลหลังเข้าร่วมโครงการ(ตอบเฉพาะถ้ามีการเปลี่ยนแปลง)	
8.3 เกษตรกรได้นำหลักการบริหารจัดการคุณภาพของ เศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในการดำเนินงานหรือไม่	<p>① ใช้ทั้งหมด</p> <p>② ใช้บางส่วน ร้อยละ..... เพราะ.....</p> <p>③ ไม่ได้ใช้ เพราะ.....</p>	<p>① ใช้ทั้งหมด</p> <p>② ใช้บางส่วน ร้อยละ..... เพราะ.....</p> <p>③ ไม่ได้ใช้ เพราะ.....</p>	<p>① ไม่เปลี่ยนแปลง</p> <p>② เปลี่ยนแปลง</p>	<p>① ใช้ทั้งหมด</p> <p>② ใช้บางส่วน ร้อยละ..... เพราะ.....</p> <p>③ ไม่ได้ใช้ เพราะ.....</p>
9. ท่านได้ร่วมกิจกรรมแบบ 3 ประสานหรือ 5 ประสานหรือไม่				<p>① ได้พบปะ ครั้ง ผู้ร่วมพบปะ ได้แก่</p> <p>☐ 1) ปรากฏณ์เกษตร/ศพก./เกษตรกรต้นแบบ</p> <p>☐ 2) จนท.กษ. ☐ 3) เอกชน</p> <p>☐ 4) สถาบันการศึกษา ☐ 5) เกษตรกร</p> <p>☐ 6) อื่นๆ (ระบุ).....</p> <p>② ไม่ได้พบปะ เพราะ.....</p>
10. ท่านได้รับการอบรม หลักสูตรกลาง การปรับแนวความคิดเกษตร ทฤษฎีใหม่หรือไม่				<p>① ได้อบรมหลักสูตรกลาง.จำนวน.....ครั้ง จาก</p> <p>☐ 1) ปรากฏณ์เกษตร/ศพก./เกษตรกรต้นแบบ</p> <p>☐ 2) จนท.กษ. ☐ 3) เอกชน</p> <p>☐ 4) สถาบันการศึกษา ☐ 5) เกษตรกร</p> <p>☐ 6) อื่นๆ (ระบุ).....</p> <p>② ไม่ได้อบรมหลักสูตรกลาง เพราะ.....</p>
11. ท่านได้รับการอบรมหลักสูตรอื่นๆ หรือไม่ (ด้านการผลิต เทคนิค นวัตกรรม)				<p>① ได้อบรมหลักสูตรอื่นๆ.ระบุ.....</p> <p>จำนวน.....ครั้ง จาก</p> <p>☐ 1) ปรากฏณ์เกษตร/ศพก./เกษตรกรต้นแบบ</p> <p>☐ 2) จนท.กษ. ☐ 3) เอกชน</p> <p>☐ 4) สถาบันการศึกษา ☐ 5) เกษตรกร</p> <p>☐ 6) อื่นๆ (ระบุ).....</p> <p>② ไม่ได้อบรม เพราะ.....</p>

6

12. กลายถ่ายองค์ความรู้ที่ได้รับ มีการนำมาใช้/ปรับใช้หรือไม่ อย่างไร (หญิงเข้าร่วมโครงการ 1 ต.ค. 60- 30 ก.ย.61)

รายการ	การได้รับคำแนะนำ /ความรู้ 1=ได้รับ 2=ไม่ได้รับ	ไม่ได้รับ เพราะ.....	การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ 1 = ใช้ทั้งหมด 2 = ใช้บางส่วน 3 = ไม่ได้ใช้
12.1 แนวคิดและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง			
12.2 การทำเกษตรทฤษฎีใหม่			
12.3 การลดต้นทุนการผลิต/ลดรายจ่าย			
12.4 การสร้างผลผลิต/สร้างรายได้			
12.5 การจัดทำบัญชีครัวเรือน/บัญชีต้นทุนการผลิต			
12.6 การสื่อสารภูมิคุ้มกันพื้นที่และจิตอาสา			
12.7 การจัดการฟาร์ม			
12.8 การปลูกพืช			
12.9 การเลี้ยงสัตว์/สัตว์น้ำ			
12.10 อื่น ๆ ระบุ			

รายการ/กิจกรรมในพื้นที่เข้าร่วมโครงการ	หญิงเข้าร่วมโครงการ (1 ต.ค. 60- 30 ก.ย.61)
13.การจัดทำผังแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ พื้นที่โครงการ	<p>① ทำผังแปลงแล้ว ได้แก่</p> <p>☐ .1) เฉพาะผังแปลงก่อนเข้าร่วมโครงการ</p> <p>☐ .2) เฉพาะผังแปลงหลังเข้าร่วมโครงการ</p> <p>☐ .3) ทำผังแปลงทั้งก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ</p> <p>② ยังไม่ได้ทำผังแปลง เพราะ.....</p>
14.การจัดทำหรือวางแผนการผลิตใหม่แปลง ของตนเอง	<p>① วางแผนการผลิต โดย</p> <p>☐ 1) ทำได้ทั้งหมด</p> <p>☐ 2) ทำได้บางส่วน ร้อยละ.....เพราะ.....</p> <p>☐ .3) ไม่ได้ทำ เพราะ.....</p> <p>② ยังไม่ได้วางแผนการผลิต เพราะ.....</p>

ชนิด พืช/สัตว์/ ประมง	ผู้ผลิตผลผลิตตามเกณฑ์โครงการ (กิจกรรมที่ดำเนินการต่อเนื่อง+กิจกรรมที่ได้รับปัจจัยจากโครงการ+กิจกรรมที่ดำเนินการเพิ่มเติม/กิจกรรมใหม่ ที่เริ่มต้นการหลังจากเข้าร่วมโครงการ (1 พ.ศ.60- 30 ก.ย.61))				ผู้ประกอบการผลิตอาหารที่มีขายร่วมโครงการ (บาท)				ผลต่าง (ผลผลิต นับ ต้นทุน)				
	ราคา (บาท/ หน่วย)	จำหน่าย ปริ มาณ (บาท)	บริโภค ปริ มาณ (บาท)	แจก/ให้ที่ผู้อื่น ปริ มาณ (บาท)	เก็บไว้ทำพันธุ์ ปริ มาณ (บาท)	รวมผลผลิตทั้งหมด ปริ มาณ (บาท)	ค่าพันธุ์ เงินสด (ซื้อ) เอง	ปุ๋ย/ยา/ อาหารสัตว์ เงินสด (ซื้อ) เอง	แรงงาน (ปลูก, ดูแลเก็บเกี่ยว) เงิน สด (จ้าง)	น้ำมัน/ ไฟฟ้า เงิน สด	อื่นๆ (ระบุ)	รวมต้นทุนทั้งหมด เงินสด ตนเอง	
												เงินสด	ตนเอง
17.1 ปัจจัยการผลิตที่ได้รับจากชุมชน/โครงการ ปี 2561 (ได้รับจากโครงการก่อนและหลังมีโครงการ 5 ประสานฯ โดยให้รวมถึงปัจจัยการผลิตที่ได้รับจากปราชญ์เกษตร ภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา หน่วยงานราชการอื่นๆ)													
1) ไม้ผล													
2) พืชผัก (ยก 4 ของ)													
3) หม่อน (50 ไร่)													
4) สัตว์ปีก (5 ตัว)													
5) ปลา (1 - 3 พันตัว)													
6) อื่น ๆ (ระบุ)													
รวม (ปัจจัยจากโครงการ)													
17.2 กิจกรรมที่ดำเนินการเพิ่มเติม/กิจกรรมใหม่ ที่เริ่มต้นการหลังจากเข้าร่วมโครงการ (เป็นกิจกรรมที่จัดทำปัจจัยการผลิตด้วยตนเอง ไม่ใช่ปัจจัยที่ได้รับจากสนับสนุนในข้อที่ 18.2) เฉพาะพื้นที่เข้าร่วมโครงการ													
1) พืชผัก (รวม)													
2) พืชไร่ (รวม)													
3) ไม้ผล/อินทรีย์ (รวม)													
4) สัตว์ปีก (รวม)													
5) ประมง (รวม)													
6) อื่น ๆ (ระบุ)													
รวม (กิจกรรมเพิ่ม/ใหม่)													

18. ท่านมีกิจกรรมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมหรือไม่
 ① มี กิจกรรมที่ดำเนินการ ① แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ② รวมกลุ่มเพื่อการผลิตการตลาด การจำหน่ายผลผลิต
 ③ สร้างเครือข่ายกลุ่มอาชีพ ขยายกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ด้านเงินทุน การตลาด ④ อื่นๆ.....
 ② ไม่มี เนื่องจาก.....
19. หลังเข้าร่วมโครงการมีผลผลิตที่ได้จากพื้นที่เข้าร่วมโครงการกระจายไปยังช่องทางใดบ้าง(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)(ข้อมูลจาก ข้อ 16-17)
 ① บริเวณภายในครัวเรือน ② แจก/ให้ฟรีผู้อื่น ③ เก็บไว้ทำพันธุ์ ④ จำหน่าย ⑤ อื่น ๆ ระบุ.....
 19.1 ด้มีเจ้าหน้าที่นำไปจำหน่ายที่ไหน ① ตลาดท้องถิ่น/ชุมชน ② ตลาดที่หน่วยงานจัดหา/ประสานงาน ③ สถานีบริการน้ำมัน ④ อื่น ๆ.....
 19.2 ด้มีเจ้าหน้าที่จำหน่ายสถานที่จำหน่ายหรือรับผลผลิตของท่านได้เพียงพอยังหรือไม่ ① เพียงพอ ② ไม่เพียงพอ เนื่องจาก.....
20. รายจ่ายที่ไม่จำเป็น/รายจ่ายฟุ่มเฟือยของครัวเรือนเกษตรกร ก่อน เข้าร่วมโครงการ (1 ต.ค. 59 – 30 ก.ย. 60) และหลัง จากเข้าร่วมโครงการแล้ว (1ต.ค.60-30 ก.ย.61)

รายจ่ายที่ไม่จำเป็น/ฟุ่มเฟือย	ก่อน เข้าร่วมโครงการ จำนวนเงิน (บาท/เดือน)	หลังเข้าร่วมโครงการ จำนวนเงิน (บาท/เดือน)	การเปลี่ยนแปลง 1= เท่าเดิม 2= เพิ่มขึ้น 3= ลดลง
(1) ค่าเครื่องตัดหญ้าไม่มีแอลกอฮอล์ (น้าวัดลม ซา กาแฟ ฯลฯ)			① เท่าเดิม ② เพิ่มขึ้น ③ ลดลง
(2) ค่าเครื่องตัดหญ้าที่มีแอลกอฮอล์ (เหล็ก เบียร์ ไวน์ ฯลฯ)			① เท่าเดิม ② เพิ่มขึ้น ③ ลดลง
(3) ค่ายาสูบ (บุหรี่ยาเส้น หมาก พลุ ฯลฯ)			① เท่าเดิม ② เพิ่มขึ้น ③ ลดลง
(4) ค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงโชค (ลอตเตอรี่/หวย/การพนัน)			① เท่าเดิม ② เพิ่มขึ้น ③ ลดลง
(5) ค่าใช้จ่ายในการบันเทิง มหรสพต่างๆ			① เท่าเดิม ② เพิ่มขึ้น ③ ลดลง
(6) อื่น ๆ (ระบุ)			① เท่าเดิม ② เพิ่มขึ้น ③ ลดลง
รวมรายจ่ายที่ไม่จำเป็น/ฟุ่มเฟือย ทั้งสิ้น			① เท่าเดิม ② เพิ่มขึ้น ③ ลดลง

21. ครัวเรือนของท่านมีหนี้สินหรือไม่ ① มี (ตอบข้อ 22) ② ไม่มี (ข้ามไปตอบข้อ 23)
22. หนี้สินของครัวเรือนโดยรวมต่อบริษัทเข้าร่วมโครงการ (ข้อมูล ณ 31 ม.ค. 60) 23.1 จากภาคการเกษตร บาท/ปี 23.2 จากนอกภาคการเกษตร บาท/ปี
 23. หลังจากร่วมโครงการเกษตรกรได้ทำเกษตรทฤษฎีใหม่แล้ว การลงทุนทำกิจกรรมในพื้นที่โครงการ รายได้ที่ได้รับจากผลผลิตในโครงการ และ รายจ่ายที่ลดลงจากการบริโภคผลผลิตของตนเอง มีผลต่อหนี้สินครัวเรือนอย่างไร
 23.1 มีผลทำให้หนี้สินของครัวเรือนเปลี่ยนแปลงไปหรือไม่
 ① ไม่เปลี่ยนแปลง เนื่องจาก.....
 ② เปลี่ยนแปลง (1) หนี้สินเพิ่มขึ้น.....บาท เนื่องจาก.....
 (2) หนี้สินลดลง.....บาท เนื่องจาก.....
 23.2 มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้สินของครัวเรือนหรือไม่ (ตามระยะเวลาที่มีชำระหนี้สินมากขึ้น)
 ① ไม่เปลี่ยนแปลง เนื่องจาก.....
 ② เปลี่ยนแปลง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) (2.1) สามารถชำระได้ตรงตามเวลา (2.2) สามารถมีเงินชำระหนี้สินได้มากขึ้น (2.3) อื่น ๆ (ระบุ)

24. ครั้วเรือนของท่านมีเงินออมหรือไม่ ① มี (ตอบข้อ 25) ② ไม่มี (ข้ามไปตอบข้อ 26)
25. หลังจากเข้าร่วมโครงการเกษตรกรกรได้ทำเกษตรทฤษฎีใหม่แล้ว การลงทุนทำกิจกรรมในพื้นที่โครงการ รายได้ที่ได้รับจากผลผลิตในโครงการ และ รายจ่ายที่ลดลงจากการบริโภคผลผลิตของตนเอง ทำให้จำนวนเงินออมของครัวเรือนเปลี่ยนแปลงไปหรือไม่
- ① ไม่เปลี่ยนแปลง คือ (1) จำนวนเงินออมเท่าเดิม (2) ไม่มีการออมเงิน (3) อื่น ๆ (ระบุ)
- ② เปลี่ยนแปลง คือ (1) จำนวนเงินออมเพิ่มขึ้น.....บาท เนื่องจาก..... (2) จำนวนเงินออมนลดลง.....บาท เนื่องจาก.....
26. ท่านได้นำความรู้เกี่ยวกับการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ไปเผยแพร่/ขยายผลให้กับเกษตรกรรายอื่นหรือไม่ อย่างไร
- ① เผยแพร่ต่อ จำนวน.....ราย ② ไม่ได้เผยแพร่ เนื่องจาก.....
- ถ้ามีการเผยแพร่/ขยายผลเกษตรกรได้ดำเนินการตามคำแนะนำแล้ว.....คนเรื่องก็นำไปปฏิบัติตาม/ปรับใช้ ได้แก่.....
27. องค์ความรู้ที่ต้องการเพิ่มเติมเกี่ยวกับการทำเกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน.....
28. ปัจจัยการผลิตที่ต้องการให้โครงการสนับสนุนในการทำเกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน ได้แก่.....
29. หลังจากสิ้นสุดโครงการแล้ว ท่านคิดว่าจะทำเกษตรทฤษฎีใหม่ต่อไป ① ทำต่อไป (ตอบข้อ 30.1) ② ไม่ทำต่อ เนื่องจาก.....
- 29.1 ถ้าทำเกษตรทฤษฎีใหม่ทำต่อไปโดย ① ทำตามองค์ประกอบเกษตรทฤษฎีใหม่ (4 องค์ประกอบ) โดยแบ่งสัดส่วนตามความเหมาะสม เนื่องจาก.....
- ② ทำแบบเกษตรผสมผสานเนื่องจาก.....
30. คิดเห็นต่อโครงการ (โปรดระบุระดับความพึงพอใจ ระดับ 1 =น้อยที่สุด และ 5 = มากที่สุด)

ประเด็นคำถาม	ระดับความพึงพอใจ (1-5)	ระบุเหตุผล.....
1) การชี้แจงโครงการ/การประชาสัมพันธ์โครงการ		
2) การรับสมัคร/การคัดเลือกเกษตรกร/ประเมินศักยภาพการจัดกลุ่ม		
3) การสนับสนุนปัจจัยการผลิต		
4) การจัดทำฟาร์ม แผนการผลิต ปฏิทินการปลูกพืช		
5) การพบปะ 3 ประสาน / 5ประสาน		
6) การถ่ายทอดความรู้/เทคโนโลยี		
7) ความพร้อมของแหล่งจำหน่ายผลผลิต		
8) การเชื่อมโยงตลาด		
9) การประสานงานของเจ้าหน้าที่ในการดำเนินงานโครงการ		
10) การติดตามเยี่ยมเยียนของ 5 ประสาน		
11) การทำกิจกรรมในแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ให้ครบ 4 องค์ประกอบ (แหล่งน้ำ/ นาข้าว/ ปลูกพืช/ ที่อยู่อาศัยและเลี้ยงสัตว์)		

31. ปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงานโครงการ และข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาหรือต่อยอดโครงการต่อไป

1) ปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงานโครงการ	ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง/พัฒนาโครงการ
2)	1)
3)	2)
4)	3)
5)	4)
	5)

แบบที่ 5 สอบถามเจ้าหน้าที่ภาคเอกชนที่รับผิดชอบเกษตรกร โครงการเกษตรกรรุ่นใหม่ ปี 2561 (5 ประสาน สืบสานเกษตรกรรุ่นใหม่ ภายในหลวง)
ผู้ตอบแบบสอบถาม (นาย/นาง/น.ส.)..... ตำแหน่ง..... เบอร์โทรศัพท์..... ชื่อบริษัท..... รับผิดชอบเกษตรกรในจังหวัด..... ผู้รวบรวม..... สศท..... เบอร์โทรศัพท์..... วันที่สัมภาษณ์..... คำชี้แจง : เป็นข้อมูลผลการดำเนินงานตั้งแต่วันที่ 1 ต.ค. 60 - 30 มิ.ย. 61 โดยกรอกข้อมูลในช่องว่าง/ทำเครื่องหมาย X ตามตัวเลือกที่กำหนด

1. ท่านทราบจำนวนเกษตรกรที่ท่านได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบหรือไม่ อย่างไร

- ① ทราบ รับผิดชอบ จำนวน.....ราย จำแนกเป็น (ตอบข้อ 2 ต่อ)
 1) เกษตรกรรายเดิม ปี 2560 กลุ่ม Aราย 2) กลุ่ม Bราย 3) กลุ่ม Cราย
 2) เกษตรกรรายใหม่ ปี 2561 จำนวน..... ราย
 ② ไม่ทราบ เนื่องจาก.....(ข้ามไปตอบข้อ 3)

2. ท่านคิดว่าจำนวนเกษตรกรที่ได้รับมอบหมายมีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

- ① เหมาะสมแล้ว ② ไม่เหมาะสม เพราะ.....จำนวนที่เหมาะสมควรเป็น.....ราย

3. ท่านทราบภารกิจของภาคเอกชนในการเป็นตัวช่วยสนับสนุนการดำเนินการโครงการหรือไม่

- ① ทราบทั้งหมด ② ทราบบางส่วน ③ ไม่ทราบเนื่องจาก.....

ภารกิจของภาคเอกชน คือ 1) ส่งเสริม/ให้คำแนะนำติดตาม เยี่ยมเยียน 2) สนับสนุนปัจจัยการผลิต/ค่าใช้จ่ายอื่นให้กับเกษตรกรโดยพิจารณาเป็นรายบุคคลตามความเหมาะสม 3) สนับสนุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของปราชญ์/เกษตรกรต้นแบบ 4) จัดหาตลาดเพื่อเกษตรกร

4. ท่านได้เข้าร่วมกิจกรรมการพบปะ 5 ประสานฯ หรือไม่อย่างไร

- ① เข้าร่วม.....ครั้ง ② ไม่ได้เข้าร่วม เนื่องจาก.....

5. ท่านได้มีการติดตาม เยี่ยมเยียนเกษตรกรที่รับผิดชอบหรือไม่ อย่างไร

5.1 การติดตามเยี่ยมเยียนเกษตรกรรายเดิม ปี 2560

- ① ดำเนินการแล้ว.....ราย จากเป้าหมาย.....ราย เป็น กลุ่ม Aราย กลุ่ม Bราย กลุ่ม Cราย
 โดยติดตามเยี่ยมเยียน เฉลี่ย.....ครั้ง/ราย

- ② ไม่ได้ดำเนินการ เนื่องจาก.....(ตอบข้อ 5.2)

5.2 การติดตามเยี่ยมเยียนเกษตรกรรายใหม่ ปี 2561

- ① ดำเนินการแล้ว.....ราย จากเป้าหมาย.....ราย โดยติดตามเยี่ยมเยียน เฉลี่ย.....ครั้ง/ราย

- ② ไม่ได้ดำเนินการ เนื่องจาก.....(ข้ามไปตอบข้อ 8)

6. ท่านได้มีการถ่ายทอดองค์ความรู้/ประสบการณ์ในด้านการตลาด/ธุรกิจเกษตรกรให้แก่เกษตรกรหรือไม่ อย่างไร

- ① ได้ถ่ายทอด เรื่อง.....
 ② ไม่ได้ถ่ายทอด เนื่องจาก.....

7. เกษตรกรได้นำองค์ความรู้/ประสบการณ์/คำแนะนำของท่านไปใช้/ปรับใช้ในการทำการเกษตรหรือไม่ อย่างไร

7.1 เกษตรกรรายเดิม ปี 2560

- ① นำไปใช้ทั้งหมด ร้อยละ..... ② นำไปใช้บางส่วน ร้อยละ.....เนื่องจาก.....

- ③ ไม่ได้นำไปใช้ ร้อยละ.....เนื่องจาก..... ④ ไม่ทราบข้อมูล เนื่องจาก.....

ถ้ามีการนำไปใช้ เรื่องที่นำไปใช้ ได้แก่

7.2 เกษตรกรรายใหม่ ปี 2561

- ① นำไปใช้ทั้งหมด ร้อยละ..... ② นำไปใช้บางส่วน ร้อยละ.....เนื่องจาก.....
 ③ ไม่ได้นำไปใช้ ร้อยละ.....เนื่องจาก..... ④ ไม่ทราบข้อมูล เนื่องจาก.....
 ถ้ามีการนำไปใช้ เรื่องที่นำไปใช้ ได้แก่

8. ท่านได้มีส่วนร่วมในการสนับสนุนงานด้านใดบ้าง

- ① ดำเนินการ (1) ด้านงานวิจัย/การศึกษาครั้ง/ราย
 (2) การจัดการตลาดสินค้าเกษตรในชุมชนครั้ง/ราย
 (3) จัดหาสถานที่จำหน่ายเพื่อรองรับผลผลิต.....แห่ง/ราย
 (4) งานบริหารจัดการเกษตรกรรายบุคคล/รายกลุ่ม.....ครั้ง/ราย
 ② ไม่ได้ดำเนินการ เนื่องจาก.....

9. ท่านคิดว่าเกษตรกรยังขาดองค์ความรู้เกี่ยวกับการทำเกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน เรื่องใดบ้าง.....

10. ท่านคิดว่าควรจะสนับสนุนปัจจัยการผลิตเบื้องต้นให้แก่เกษตรกรในการทำเกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน หรือไม่ อย่างไร

- ① ควรสนับสนุน
 1) **กรณีสนับสนุน** ควรให้กลุ่มใดบ้าง ① เกษตรกรปี 2560 กลุ่ม A ② เกษตรกรปี 2560 กลุ่ม B ③ เกษตรกรปี 2560 กลุ่ม C ④ เกษตรกรปี 2561
 2) **ปัจจัยที่ควรสนับสนุน** ได้แก่อะไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) ① พันธุ์พืช ② ไม้ผล ③ พันธุ์ผัก ④ สัตว์ปีก ⑤ ปลา
 ⑥ พันธุ์หม่อน ⑦ อาหารสัตว์ ⑧ วัสดุอุปกรณ์ / เวชภัณฑ์ ⑨ อื่นๆระบุ
- ② ไม่ควรสนับสนุน เนื่องจาก.....

11. การดำเนินงานโครงการมีปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงหรือพัฒนาโครงการหรือไม่ อย่างไร

ปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงานโครงการ	ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง/พัฒนาโครงการ
1)	1)
2)	2)
3)	3)
4)	4)
5)	5)

 <p>แบบที่ 6 สอบถามเจ้าหน้าที่สถาบันการศึกษาที่รับผิดชอบเกษตรกร โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ ปี 2561 (5 ประสาน สืบสานเกษตรทฤษฎีใหม่ กล้วยในหลวง)</p> <p>ผู้ตอบแบบสอบถาม (นาย/นาง/น.ส.)..... ตำแหน่ง..... เบอร์โทรศัพท์..... ชื่อสถาบันการศึกษา..... รับผิดชอบเกษตรกรในจังหวัด..... ผู้รวบรวม..... สศท..... เบอร์โทรศัพท์..... วันที่สัมภาษณ์..... คำชี้แจง : เป็นข้อมูลผลการดำเนินงานตั้งแต่วันที่ 1 ต.ค.60- 30 มิ.ย. 61 โดยกรอกข้อมูลในช่องว่าง/ทำเครื่องหมาย X ตามตัวเลือกที่กำหนด</p>
--

1. ท่านทราบจำนวนเกษตรกรที่ท่านได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบหรือไม่ อย่างไร

- ① ทราบ รับผิดชอบ จำนวน.....ราย จำแนกเป็น (ตอบข้อ 2 ต่อ)
 1) เกษตรกรรายเดิม ปี 2560 กลุ่ม Aราย 2) กลุ่ม Bราย 3) กลุ่ม Cราย
 2) เกษตรกรรายใหม่ ปี 2561 จำนวน..... ราย
 ② ไม่ทราบ เนื่องจาก.....(ข้ามไปตอบข้อ 3)

2. ท่านคิดว่าจำนวนเกษตรกรที่ได้รับมอบหมายมีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

- ① เหมาะสมแล้ว ② ไม่เหมาะสม เพราะ.....จำนวนที่เหมาะสมควรเป็น.....ราย

3. ท่านทราบภารกิจของสถาบันการศึกษาในการเป็นตัวช่วยสนับสนุนการดำเนินการโครงการหรือไม่

- ① ทราบทั้งหมด ② ทราบบางส่วน ③ ไม่ทราบเนื่องจาก.....

ภารกิจของสถาบันการศึกษา คือ 1) ติดตาม เยี่ยมเยียน 2) ส่งเสริม/ให้คำแนะนำองค์ความรู้เทคนิค/วิชาการ 3) นักศึกษาเป็นลูกมือปราชญ์ ฝึกงานในแปลงเกษตรกร
--

4. ท่านได้เข้าร่วมกิจกรรมการพบปะ 5 ประสานฯ หรือไม่อย่างไร

- ① เข้าร่วม.....ครั้ง ② ไม่ได้เข้าร่วม เนื่องจาก.....

5. ท่านได้มีการติดตาม เยี่ยมเยียนเกษตรกรที่รับผิดชอบหรือไม่ อย่างไร

5.1 การติดตามเยี่ยมเยียนเกษตรกรรายเดิม ปี 2560

- ① ดำเนินการแล้ว.....ราย จากเป้าหมาย.....ราย เป็น กลุ่ม Aราย กลุ่ม Bราย กลุ่ม Cราย
 โดยติดตามเยี่ยมเยียน เฉลี่ย.....ครั้ง/ราย
 ② ไม่ได้ดำเนินการ เนื่องจาก.....(ตอบข้อ 5.2)

5.2 การติดตามเยี่ยมเยียนเกษตรกรรายใหม่ ปี 2561

- ① ดำเนินการแล้ว.....ราย จากเป้าหมาย.....ราย โดยติดตามเยี่ยมเยียน เฉลี่ย.....ครั้ง/ราย
 ② ไม่ได้ดำเนินการ เนื่องจาก.....(ข้ามไปตอบข้อ 8)

6. การติดตาม เยี่ยมเยียนเกษตรกร ท่านได้ให้คำแนะนำ/ให้คำปรึกษา/ถ่ายทอดองค์ความรู้ในเรื่องใดบ้าง

6.1 เกษตรกรรายเดิม ปี 2560 ท่านได้ให้คำแนะนำ/ให้คำปรึกษา/ถ่ายทอดองค์ความรู้ในเรื่องใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ① ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ② การทำเกษตรทฤษฎีใหม่ ③ การปลูกพืช ④ การเลี้ยงสัตว์/สัตว์น้ำ
 ⑤ การทำบัญชีครัวเรือน/บัญชีฟาร์ม/บัญชีต้นทุน ⑥ การจัดการฟาร์ม ⑦ การทำปุ๋ย/การปรับปรุงบำรุงดิน
 ⑧ การลดต้นทุนการผลิต/ลดรายจ่าย ⑨ การสร้างผลผลิต/สร้างรายได้ ⑩ การรวมกลุ่ม 11. อื่น ๆ (ระบุ).....

6.2. การติดตาม เยี่ยมเยียนเกษตรกรรายใหม่ ปี 2561 ท่านได้ให้คำแนะนำ/ให้คำปรึกษาในเรื่องใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ① ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ② การทำเกษตรทฤษฎีใหม่ ③ การปลูกพืช ④ การเลี้ยงสัตว์
 ⑤ การทำบัญชีครัวเรือน/บัญชีฟาร์ม ⑥ การจัดการฟาร์ม ⑦ การทำปุ๋ย/การปรับปรุงบำรุงดิน
 ⑧ การลดต้นทุนการผลิต/ลดรายจ่าย ⑨ การสร้างผลผลิต/สร้างรายได้ ⑩ การรวมกลุ่ม 11. อื่น ๆ (ระบุ).....

7. เกษตรกรได้นำคำแนะนำของท่านไปใช้/ปรับใช้ในการทำการเกษตรหรือไม่ อย่างไร

7.1 เกษตรกรรายเดิมปี 2560

- ① นำไปใช้ทั้งหมด ร้อยละ..... ② นำไปใช้บางส่วน ร้อยละ..... เนื่องจาก.....
 ③ ไม่ได้นำไปใช้ ร้อยละ..... เนื่องจาก..... ④ ไม่ทราบข้อมูล เนื่องจาก.....
 ถ้ามีการนำไปใช้ เรื่องที่นำไปใช้ ได้แก่

7.2 เกษตรกรรายใหม่ ปี 2561

- ① นำไปใช้ทั้งหมด ร้อยละ..... ② นำไปใช้บางส่วน ร้อยละ..... เนื่องจาก.....
 ③ ไม่ได้นำไปใช้ ร้อยละ..... เนื่องจาก..... ④ ไม่ทราบข้อมูล เนื่องจาก.....
 ถ้ามีการนำไปใช้ เรื่องที่นำไปใช้ ได้แก่

8. ท่านได้มีส่วนร่วมในการสนับสนุนงานด้านใดบ้าง

- ① ดำเนินการ (1) ด้านงานวิจัย/การศึกษา ครั้ง/ราย
 (2) การจัดการตลาดสินค้าเกษตรในชุมชน ครั้ง/ราย
 (3) จัดหาสถานที่จำหน่ายเพื่อรองรับผลผลิต..... แห่ง/ราย
 (4) งานบริหารจัดการเกษตรกรรายบุคคล/รายกลุ่ม..... ครั้ง/ราย
 (5) ส่งนักศึกษาฝึกงาน/ดูงาน..... ครั้ง/ราย
 (6) จัดหลักสูตรเกษตรกรทฤษฎีใหม่ในสถานศึกษา..... ครั้ง/ราย
 ② ไม่ได้ดำเนินการ เนื่องจาก.....

9. ท่านคิดว่าเกษตรกรยังขาดองค์ความรู้เกี่ยวกับการทำเกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน เรื่องใดบ้าง.....

10. ท่านคิดว่าควรจะสนับสนุนปัจจัยการผลิตเบื้องต้นให้แก่เกษตรกรในการทำเกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน หรือไม่ อย่างไร

- ① ควรสนับสนุน ② ไม่ควรสนับสนุน เนื่องจาก.....
 1) กรณีสนับสนุน ควรให้กลุ่มใดบ้าง ① เกษตรกรปี 2560 กลุ่ม A ② เกษตรกรปี 2560 กลุ่ม B
 ③ เกษตรกรปี 2560 กลุ่ม C ④ เกษตรกรปี 2561
 2) ปัจจัยที่ควรสนับสนุนได้แก่อะไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) ① พันธุ์พืช ② ไม้ผล ③ พันธุ์ผัก ④ สัตว์ปีก ⑤ ปลา
 ⑥ พันธุ์หม่อน ⑦ อาหารสัตว์ ⑧ วัสดุอุปกรณ์ / เวชภัณฑ์ ⑨ อื่นๆระบุ

11. การดำเนินงานโครงการมีปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงหรือพัฒนาโครงการหรือไม่ อย่างไร

ปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงานโครงการ	ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง/พัฒนาโครงการ
1)	1)
2)	2)
3)	3)
4)	4)
5)	5)
6)	6)
